הארץ

1.30 ש"ח יום ג', ט"ו באייר התשמ"ח, 3 במאי 1988 VOL.69/20977 MAY 3 1988

אילת אוברסיז "מובילה"
מטענים בינלאומיים בשיטות חסכון
אילת אוברסיז
ביאליק 131, ר"ג 52523
טל. 7519161, 7510810

2000 חיילי צה"ל נכנסו ללבנון לסרוק מבית לבית אחר מחבלים

גורמים צבאיים: צה"ל יחזור לשטחנו כאשר הפעולה תסתיים ואין כוונה להשאיר בעומק השטח כוחות לזמן ממושך — צה"ל יצא מלבנון לפני 3 שנים ואין לו כל כוונה לחזור לשם ● את פעולת צה"ל אישרו הדרגים המדיניים הבכירים בסוף השבוע ● בריחה המונית של תושבים מכפרים ● פקיד בבית הלבן: האם היה משעמם באזור יותר מדי זמן?

מאת ראובן פדהצור ומנחם הורוביץ סופרי "הארץ"

אתמול, בשעות הלילה המאוחרות, הוציא דובר צה"ל הודעה: "במסגרת פעילות הביטחון השוטף, סורק צה"ל באזור הביטחון ושוליו, עקב ריבוי ניסיונות החדירה לישראל לצורך הרג ופיגועים שהיו באחרונה. פעילות צה"ל תסתיים עם גמר הסריקות". ההחלטה לבצע את פעולת ה־סריקות התקבלה לאחר שמספר גדול יחסית של חוליות ניסו לחדור לישראל לביצוע פיגועים. לאחר ששתי חוליות הגיעו בשבוע שעבר מכיוון צפון לאזור הר דוב בהפרש של פחות מ־24 שעות, הוחלט כי יש לפעול על־מנת לפגוע בתשתית ההתארגנות החבלנית מצפון לרצועת הביטחון. הפגיעה בתשתית זו נועדה גם להשיג אלמנט מסויים של הרתעה, אשר נראה היה שאבד בתקופה האחרונה. יעדה של הפעולה הרחבה הוא לאתר מחבלים פלשתינאים הנמצאים באזור ולחשוף משתפי פעולה שיעיים, המסייעים לארגוני המחבלים באספקת מידע וכמורי־

(סוף בעמוד 7)

המרדימים שובתים, הממשלתיים מאיימים לחדש העיצומים, עובדי המינהל והמשק בשיבושים

ממחר מרפאות פרטיות; דובר קופ"ח: מי שיילך — שם כספו על קרן הצבי

רופאי קופ"ח ייתנו שירותי איבחון וייעוץ במלון פאלאס תמורת 45 ש"ח לביקור

מאת עדנה אריהוד סופרת "הארץ"

עובדי המינהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים החליטו אתמול שלא להשבית בליל את השירותים בבתי החולים הממשלתיים־עירוניים. לעומת זאת, הם מתכוננים לנקוט בשיטת "פגע וברח" לפיה יושבתו שירותים שונים בבתי החולים לסירוגין. כגון: מחר המטבח, בשני המכבסה, בשלישי שירותי הניקיון וכד'. העובדים פנו אתמול לבית הדין הארצי לעבודה בירושלים בבקשה לבטל את צווי המניעה שהוצאו שלשום לבקשת האוצר במעמד צד אחד בלבד. הם מבקשים להתלונן בבית הדין כדי שיורו כיצד לנהל את מאבקם לקבלת מלוא התמורה עבור שעות נוספות שעבדו כדי להשלים את הפיגור בבתי החולים כתוצאה מהשביתה בחודש ינואר. משרד האוצר הודיע כי ישלים לעובדי מינהל ומשק בבתי החולים את השעות הנוספות שעבדו בפועל. זאת לאחר קבלת דו"חות מן העובדים. האוצר אינו מוכן לשלם עבור ימי השביתה בדרך ישירה או בדרך של שעות נוספות פיקטיביות.

רופאי בתי החולים של קופת חולים ממשיכים להשבית את כל הפעילות האלקטיבית של 12 בתי החולים של הקופה. מרפאות החוץ ומחלקות לאישפוז יום בשמונת בתי החולים הכלליים של הקופה יהיו סגורות גם היום. בחדרי הניתוח יבוצעו רק ניתוחים דחופים באישור הוועדות לחריגים. כל הניתוחים האונקולוגיים המתוכננים, ניקור מי שפיר, הפסקת הריון והפריות מבחנה יידחו החל מהיום ועד להודעה חדשה. השבתה מקיפה גם את בתי החולים הפסיכיאטריים ואת בית החולים השיקומי בית לוינשטיין ברעננה. לבתי חולים אלו לא יתקבלו גם היום חולים אלקטיביים, למעט נפגעי כוחות הביטחון. הרופאים מקווים כי כתוצאה מהשבתת הפעילות האלקטיבית יגדל מספר החולים שיגיעו למרפאות פרטיות, שייפתחו

(סוף בעמוד 7)

פורסם דו"ח סודי: ארה"ב תמכור נשק בסכומי עתק לישראל, מצרים וקוריאה

ניו יורק טיימס: ישראל תקבל מערכות משופרות עבור האף־15, מערכות רדאר משוכללות המסוגלות לאתר משגרי טילים ועמדות ארטילריה ● בין המסוקים שתרכוש ישראל — מסוקי תובלה, התקפה וביון ● הרשימה כוללת גם תת־מערכות לצוללות דולפין וספינות סער

מאת צבי בראל שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). הממשל האמריקאי מתכנן למכור נשק בסכומי עתק לישראל, מצרים וקוריאה. מסמך סודי אותו העביר הפנטגון לאישור הקונגרס מפרט כי המכירות הצפויות השנה יגיעו לסכום של כ־15 מיליארד דולר בהם כ־5.6 מיליארד לישראל, 2.7 למצרים ו־3.5 מיליארד לקוריאה הדרומית, ולעשרות מדינות נוספות. המכירה כוללת גם מערכות מתקדמות לסעודיה, בחריין וכווית. הניו יורק טיימס שפרסם אתמול את תוכן המסמך טוען, כי בין המערכות המתוכננות להימכר לסעודיה יש מערכת תקשורת שתאפשר קשר ישיר בין מטוסי האיוואקס, הטעונים, לצי האמריקאי המפטרל במפרץ הפרסי. מצרים ומרוקו יקבלו טילי מאבריק וישראל תרכוש הליקופטרים ומטוסי אף־16 בסכום כולל של 2.8 מיליארד דולר. ישראל תקבל גם מערכות משופרות עבור מטוסי האף־15, מערכות רדאר משוכללות המסוגלות לאתר משגרי טילים ועמדות ארטילריה. בין המסוקים שתרכוש ישראל — מסוקי תובלה, התקפה וביון. הרשימה כוללת גם תת־מערכות לצוללות דולפין וספינות סער. מצרים תקבל היא מסוקי תובלה, טילי סאו וטילי מאבריק. כווית ביקשה 40 מטוסי אף־16 ובחריין ביקשה מסוקי תקיפה מסוג קוברה.

לא הכל יתממש

(ע"צ ועי"ז). משרד החוץ האמריקאי חלק אמש על הפירוש שנתן הניו יורק טיימס לדו"ח הסודי על מכירות נשק של ארה"ב למדינות במזרח התיכון ובאזורים אחרים. דובר המשרד, צ'רלס רדמן, הדגיש כי מסקנות אלה מטעות, משום שהדו"ח כולל רשימה של עסקות שכבראה לא יתממשו. הוא ציין כי על פי החוק חייב משרד החוץ להעביר כל שנה לקונגרס רשימה של עסקות נשק אפשריות עם מדינות חוץ.

שולץ ומרפי לישראל אחרי פסגת מוסקווה

מאת צבי בראל שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ ועוזרו ריצ'רד מרפי יבקרו בישראל מיד עם תום ועידת הפסגה במוסקווה.

מקורות אמריקאיים מסרו כי בממשל אין מצפים לשינוי משמעותי של עמדת ברית המועצות כלפי הוועידה הבינלאומית, אולם ללא קשר לכך החליט שולץ לערוך מסע נוסף במזרח התיכון "כדי לבדוק איזה אשנב עדיין לא נוצל כדי לקדם את התהליך". ועידת הפסגה הרביעית בין רייגן לגורבצ'וב תתחיל ב־29 במאי ותסתיים ב־2 ביוני — צפוי שיומיים לאחר מכן יגיע שולץ לישראל.

המקורות הוסיפו כי תחילה נשקלה בממשל האפשרות לערוך את הביקור עוד לפני ועידת הפסגה אולם מפאת חוסר הזמן ובכדי להשאיר יותר זמן לדיונים במזרח התיכון הוחלט לקיים את הביקור אחרי הוועידה. פקידים במחלקת המדינה אינם מבחינים בשינוי עמדות בישראל או בצד הערבי והתחושה היא שגם הביקור הבא לא יניב תוצאות מידיות.

הבעלות על ה"ג'רוזלם פוסט" וחלק מ"נשר" נמכרו ל"וינטר בנק" בווינה

בעלי מניות של "משקיעי ישראל" טוענים שחברי הדירקטוריון התרשלו בתפקידם בהשיגם מחיר נמוך ● מובע חשש שה"ג'רוזלם פוסט" יועבר לבסוף לשליטת חברת העובדים

מאת נחמיה שטרסלר

משקיעים יהודים בחברת "משקיעי ישראל" מאיימים לתבוע את חברי הדירקטוריון של "משקיעי ישראל" לדין בטענה שהם לא דאגו היטב לאינטרסים של בעלי המניות. "משקיעי ישראל" עלתה לאחרונה לכותרות עקב הלוואה גדולה שנתנה לחברה הנמצאת בשליטתו של ח"כ אברהם שפירא, אך בנוסף לכך מטרידות את מנוחת המשקיעים היהודים בחברה שתי פרשות נוספות.

הפרשה הראשונה קשורה לעיתון "ג'רוזלם פוסט". חברת "משקיעי ישראל" החזיקה עד דצמבר 1987 בבעלות על העיתון ואז החליטה למכור אותו ל"וינטר בנק" בווינה תמורת 0.9 מליון דולר. לדעת אנשי עסקים זהו מחיר נמוך עבור העיתון שיש לו נכסים רבים.

פרשה שניה היא מכירת 3.4 אחוז ממניות "נשר" תמורת 2.1 מליון דולר לאותו "וינטר בנק". גם במקרה זה טוענים אנשי עסקים שהמחיר הוא נמוך מאוד.

לכל שתי העסקות. לא נעשו מכרזים פומביים אלא החשב הראשי של חברת כור, שבה אופיר, היה זה שמצא את הקונה בווינה.

מקורות בחברת "משקיעי ישראל" אומרים בתגובה שהמחיר בו נעשו שתי העסקות הוא המחיר הטוב ביותר שניתן היה להשיג. לכן אין כאן פגיעה בבעלי המניות היהודים. לדברי אותם מקורות המניות של נשר שנמכרו, הן מניות בכורה המזכות לדיווידנד נמוך והבעלות על ה"ג'רוזלם פוסט" לא הביאה לדיווידנד כלל.

חברת "משקיעי ישראל" נסחרת בארה"ב בבורסה שמעל לדלפק והבעלות בה מתחלקת בין חברת כור 49 אחוז ו־4000 יהודים המחזיקים בשאר המניות כל אחד בחלק קטן, כך שלמעשה שולטת כור ב"משקיעי ישראל".

המשקיעים היהודים שואלים אם המניות נשארו או ישארו בעתיד בבנק בווינה לאורך זמן. הובע חשש שהן יעברו לשליטה של חברת העובדים שהיא גם הבעלים של כור.

סופר "הארץ" מציין שפעולה מעין זו אם תתבצע, היא פעולה האסורה. לפי החוק האמריקאי האוסר על "חברת השקעות בפיקוח" כמו "משקיעי ישראל" לעשות עסקה כלשהי הקשורה עם בעלי המניות שלה.

ב"כור" הכחישו בכל תוקף שכור רכשה חזרה את המניות בכל דרך שהיא.

יוסי רובינשטיין, המנהל בפועל של "משקיעי ישראל", אמר בתגובה ל"הארץ" שמבחינתו, העסקה נעשתה עם "וינטר בנק" ולכן היא עסקה חוקית לכל דבר. הוא הוסיף שהבנק הווינאי אינו יכול להעביר הלאה את המניות במשך חצי שנה בלי אישור של "משקיעי ישראל" כך שנראה לו שהמניות ממשיכות ומוחזקות בבנק בווינה. רובינשטיין הוסיף שמעולם לא היתה אצלו כל מעורבות של מפלגת העבודה בנושא המניות של ה"ג'רוזלם פוסט".

על חברי הדירקטוריון ב"משקיעי ישראל" נמנים בין השאר משה בלה, ישעיה גביש, שבה אופיר והיטה [illegible]

נעצרו מנהיגי "סולידריות" בפולין; ואלנסה ירד למחתרת למנוע מעצרו

כ־3,000 פועלים השתלטו על המספנות בגדאנסק ופתחו בשביתת־שבת — כמו באוגוסט 1980

גדאנסק (ע"ת). המשטרה עצרה אתמול מנהיגים של "סולידריות" ברחבי פולין, לאחר שאלפי פועלים פתחו בשביתה במספנות "לנין" בגדאנסק, שם נולד האיגוד המקצועי החופשי ב־1980.

מקורות באופוזיציה מסרו, כי לפחות 7 חברים מבין 13 חברי הוועד הפועל הארצי של "סולידריות" נעצרו בערים שונות, בשעה שהשביתה הביאה להתקהלות ניכרת, בתסיסה העמוקה ביותר הפוקדת את פולין זה שנים מספר.

חמשת החברים האחרים של הוועד הפועל, בראשות היו"ר לך ואלנסה, ירדו למחתרת כדי להימנע ממעצר. ואלנסה עצמו לא נעצר.

כ־3,000 פועלים השתלטו אתמול בבהריים על המספנות ופתחו בשביתת־שבת, בהתלהבות שהזכירה את השביתות ההיסטוריות באוגוסט 1980, שזעזעו את פולין, והביאו להכרת הממשלה הקומוניסטית אז בקיום האיגוד החופשי "סולידריות".

מאות תומכים התרכזו מסביב לשער הראשי הנעול, מקושט בדגלים פולנים, בצלבי עץ, בפרחים ובתצלומים של האפיפיור יוחנן פאולוס, יליד פולין, ותמונות של המדונה השחורה של צ'נסטוחובה.

במספנות "לנין" מועסקים 12,000 עובדים.

המשטרה חסמה לזמן קצר את השער הראשי, הרחיקה בכוח תומכים של "סולידריות", אך לאחר מכן נסוגה.

ואלנסה והכומר הנריק יאנקובסקי, יועצו הקרוב, נכנסו למספנות כדי לשוחח עם השובתים. ואלנסה אמר לשובתים, כי הוא תומך בהם, אך לא הצטרף לשביתת השבת. הוא אמר כי הוא חייב להשאר פנוי כדי לתאם את פעולות האיגוד המקצועי ברחבי המדינה.

בוורשה מסרו מקורות של האופוזיציה, כי המנהיגים האזוריים של "סולידריות", בוורשה, גדאנסק, לודז', טורון, בידגושץ', פוזנאן ובילסקו־ביאלה נעצרו בפשיטות פתאומיות של המשטרה. כולם חברים בוועד הפועל הארצי.

בינתיים, שבתו כ־3,700 פועלים במפעל לאלקטרוניקה בעיר ורוצלב — גם היא מעוזה של "סולידריות" — אך הם חידשו את העבודה לאחר שעות ספורות, כאשר ההנהלה הבטיחה להיענות לדרישות השכר שלהם.

(סוף בעמוד 7)

הצעת פשרה בטאבה: הריבונות מצרית — ניהול החוף ישראלי

גובשה על ידי המתווך סופר ● מורת רוח בלשכת ראש הממשלה

מאת עקיבא אלדר סופרו המדיני של "הארץ"

מצרים חוששת, כי גם אם יחליטו הבוררים בסכסוך טאבה כי שטח המריבה צריך לעבור לידיה, תמצא ממשלת ישראל דרך להתחמק מביצוע ההחלטה. בכך הסביר המתווך האמריקאי, אברהם סופר, בשיחות עם שרים ופקידים בכירים בירושלים, את נכונותה של מצרים לאמץ את הצעת הפשרה האמריקאית, שעל־פיה תהיה למצרים ריבונות על טאבה, ואילו ישראל תמשיך להפעיל את בית־המלון וחוף־הרחצה.

בלשכת ראש הממשלה הובעה אתמול מורת־רוח מכך, שסופר נקט עמדה פומבית המטילה על ישראל את כל האחריות לגורל הפשרה. לטענתם דבריו של סופר, המחזקים למעשה את עמדת מצרים בבוררות, לא יהיה כנראה מנוס מפשרה. לטענתם, עומדים המצרים על דרישתם לאפשר

(סוף בעמוד 7)

עורכי "דרך הניצוץ" חשודים בקשר עם הארגון של חוואתמה

המשטרה דוחה טענות על חקירה תחת לחץ פיסי ופסיכולוגי ● השב"כ יסביר המניע להארכת המאסר והאיסור להיפגש עם עו"ד

יעקב בן אפרת, מעורכי "דרך הניצוץ" הובא אתמול להארכת מעצרו בבית המשפט בפתח תקווה. (צלום: עזי קרן)

מאת ראובן שפירא ולילי גלילי, סופרי "הארץ"

בעוד החקירה בפרשת החשודים, נגד עורכי עיתון השמאל שנסגר, "דרך הניצוץ", נמשכת ומתפשטת, מתברר כי חוקרי המשטרה וגורמי הביטחון, החוקרים במשותף בפרשה, חושדים כי האנשים שנעצרו עד כה, וביניהם עורכי העיתון יעקב הרגי בן־אפרת ומיכל שוורץ, ביצעו עבירות הקשורות לפגיעות בביטחון המדינה. החשודים מכחישים כל קשר לעבירות המיוחסות להם.

כיום עצורים בידי המשטרה 4 יהודים תושבי ישראל. מעצרם כבר הוארך על־ידי בתי־משפט שונים, שהטילו איפול באמצעות צווי איסור פירסום על פרטי החקירה והחשדות הספציפיים נגד כל אחד מהחשודים. נראה כי כבר בימים הקרובים ייעשו מעצרים נוספים וייחקרו אנשים רבים נוספים.

חוקרי המשטרה דחו אתמול טענות שהושמעו בימים האחרונים בשמם של החשודים העצורים, כאילו הם נחקרים בשיטות פסולות של לחץ פיסי ופסיכולוגי. אתמול האריכה שופטת בית משפט השלום בפתח תקווה, שרה פריש, ב־8 ימים את מעצרו של יעקב בן־אפרת. העצור זה כשבועיים.

הדיון בהארכת מעצרו התקיים בלשכתה של השופטת בהשתתפות פרקליטו של החשוד.

המשטרה ביקשה את הארכת המעצר ב־13 ימים, אך השופטת הגבילה את תקופת המעצר כדי שתוכל לפקח על מהלכי החקירה.

במהלך הדיון, נפגש בן אפרת עם חבריו וילדיו ואף שוחח עמם בפיקוח השוטרים, אולם נמנע ממנו לקיים שיחה עם אביו הקשיש, משום שלא ניתן לפקח על שיחתם, שהיתה צריכה להיות בספרדית.

החשדות: קשרים עם החזית הדמוקרטית

בדיון בבית המשפט העליון, טענה אתמול פרקליטות המדינה כי שלושת עיתונאי "דרך הניצוץ" — יעקב הרגי בן־אפרת ומיכל שוורץ — נעצרו בחשד לקשרים הדוקים ביותר עם ארגון החזית הדמוקרטית של נאיף חוואתמה.

"דרך הניצוץ" נסגר לפני כחודשיים, בחשד לזיקה של ממש לחזית הדמוקרטית. את העתירה הגישו בשמה של העצורה מיכל שוורץ — האגודה לזכויות האזרח, אחיה, עמוס אריאלי, ועו"ד פליציה לנגר. בתגובה לעתירה, טענה המדינה כי כמה מחברי "דרך הניצוץ" לא נעצרו עדיין, ויש חשש כי פרטים מן החקירה ידלפו אם תותר הפגישה עם עורכי־הדין, וייפגע מהלך החקירה.

(סוף בעמוד 7)

עובדי "בזק" עברו ל־5 ימי עבודה בלי הסכם עם ההנהלה

מאת יהודית וינקלר, סופרת "הארץ"

עובדי "בזק" עברו מאתמול לשבוע עבודה בן חמישה ימים (45 שעות), וטוענים כי התפוקה והיעילות יישמרו. העובדים לא הגיעו עם ההנהלה להסכם בענין זה, אף על פי שהנושא מוסכם עקרונית בין הצדדים. ההסתדרות תומכת בעמדת העובדים, במסגרת המדיניות

(סוף בעמוד 7)

שחל תובע להחליף את מנהל החדשות בטלוויזיה יאיר שטרן

בגלל "צביעה פוליטית"; ביקורת על יעקב אחימאיר שערך מהדורת ה־1 במאי

מאת לילי גלילי סופרת "הארץ"

השר משה שחל תובע להשעות מתפקידו את מנהל חטיבת החדשות בטלוויזיה, יאיר שטרן, ולמנות במקומו איש מהימן ואובייקטיבי שאינו שייך לשום גוף מפלגתי". הדרישה הועברה ליו"ר רשות השידור, אהרון

(סוף בעמוד 7)

בת"א ינטעו גנים במקום בית המורה, בית הרופא ובית המהנדס

החליטה עת"א בתום החכירה ל־49 שנים

מאת חיים הנדוורקר כתב "הארץ" בתל אביב

עיריית תל אביב מבקשת להרוס מספר בנייני ציבור בעיר כמו בית המורה, בית הרופא ובית המהנדס.

(סוף בעמוד 7)

יוגשו 25 כתבי אישום בפרשת הקוקאין

(ע). המשטרה ממליצה להגיש 25 כתבי אישום נגד אנשים, שהיו מעורבים בפרשת הפצת הקוקאין, שנחשפה בת"א. על כך הוחלט במיפלג הסמים במשטרה בסיום החקירה בפרשה.

כתבי האישום יוגשו נגד 2 סוחרים ו־23 לקוחות שקנו את הקוקאין. כל המעורבים בפרשה נעצרו לחקירה ושוחררו בערבות עד למשפט.

הלקוחות, תושבי ת"א, הרצליה ורמת השרון, הם ברובם בעלי מקצועות חופשיים ואנשי עסקים.

שוק ההון

ביקושים

מאת אריה לביא

שוק המניות התאפיין אתמול בביקושים, בעיקר של המניות הכבדות והמניות הספקולטיביות. הפעילות המשיכה להיות מצומצמת כאשר הציבור הרחב עדיין לא נראה חוזר לשוק המניות. לעומת זאת היתה פעילות גדולה מהרגיל במסחרים שעלו עד חצי אחוז. חלק ניכר מהביקושים לצמודים היו מצד גופים מוסדיים.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

חדשות הארץ

תקרית יהודה הפריעה את נאומו המדיני של פרס שפתח כנס הקיץ בכנסת (עמ' 3)

★

פותח שוקולד חריף שלא נמס גם ב־90 מעלות צלזיוס (עמ' 6)

★

מו"מ חשאי למכירת הבנק לחקלאות לפועלים או בל"ל (עמ' 12)

★

גדלים הסיכויים למינוי מפרק לחברת "אליאנס" (עמ' 12)

★

האוצר: ההכנסות ממסים באפריל מצביעות על האטה (עמ' 12)

מזון כשר מן הים
דיזנגוף 196
(בין ארלוזורוב לבן־גוריון) ת"א טל. 232919

שרות הארץ

מזג האויר

התחזית: מעונן חלקית.
● ירושלים: 20"10.
● תל־אביב: 22"15.
● חיפה: 23"16.
● באר־שבע: 27"14.
רמת הגולן 21"12, צפת 20"10, טבריה 27"15, עפולה 24"14, השומרון 22"12, נתניה 24"14, ירדן 30"15, עזה 24"15, אילת 35"18.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5718	+0.0068
נוסעים	1.8582	+0.0081
שחור	1.6700	–

שער הסל

יציג	1.7208	0.0024

בגליון זה 24 עמודים

מתפרסם היום בעמודים 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23.

אם יש לך מחשב אתה צריך מנפאואר.

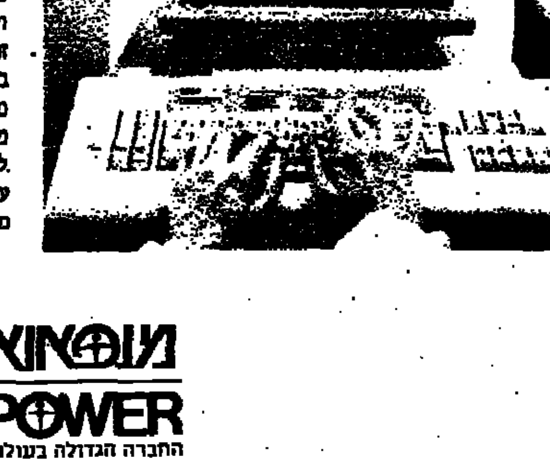

כי עם מנפאואר לצידך, מובטח לך שהמחשב שלך יעבוד בתפוקה מלאה. כל הזמן.
כל מעבדת תמלילים או קלדנית של מנפאואר המגיעה אליך מתאימה בדיוק לדרישותיך. היא מכירה היטב את סוג הציוד והתוכנה שברשותך ויודעת להפיק מהם את המיטב שבהם. לתועלתך.
זה הייחוד של מנפאואר.
באמצעות תכניות הדרכה מיוחדות, מהמקצועיות ביותר בארץ, אנחנו מכשירים את העובדות לעבודה על כל מערכות המשרד הנפוצות ובאמצעות מערכת חיזוי ביצועים (PREDICTABLE PERFORMANCE) אנחנו מצליחים להגיע לאיכות איוש גבוהה ביותר, שפירושה:
עובדת מנפאואר שהגיעה אליך — היא בדיוק העובדת שאתה צריך.
מנפאואר. מתאים לך.

מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית

תל־אביב: 03-298877, ירושלים: 02-233436, חיפה: 04-530051, באר־שבע: 057-79523, רחובות: 08-461717

هكذا من الأصل

هكذا في الاصل

ראיתי שמעתי

ואגנר ושטראוס — החרם נמוג

המאזינים ל"קול המוסיקה" יכלו לשמוע, בימים האחרונים, יצירות של ריכארד שטראוס וריכארד ואגנר, במלואן, וב־לוויית הסברים. האמנם הוסר החרם?

אבי חנני, מנהל תכניות המוסיקה בקול־ישראל, אומר שלא היה קיים חרם רשמי, אלא מין קביעה לא מחייבת, בעין נוהג. קול־ישראל השמיע כל השנים קטעים, רמזים ודמיונות מאת ואגנר ושטראוס, כמוסיקת אגב וכליווי, בלא איזכור שם היצירה או המלחין.

ההגבלות על השמעת יצירות ואגנר ושטראוס הוחלו לאחר מלחמת העולם השנייה ומעולם לא קיבלו גושפנקא כתובה. "עתה נוכל לאפשר למאזין להבין שקרה משהו, בעולם המוסיקה, בין בטהובן ל־ברוקנר", אומר חנני.

ביילין התנצל לפני בנצור

המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, ד"ר יוסי ביילין, התנצל לפני הקונסול הכללי בלוס־אנג'לס, איתן בנצור. כזכור, הציע בנצור לשלול את תעודת העיתונאי מכתב ה"לוס־אנג'לס טיימס" בישראל, דן פישר, בתגובה על קריקטורות עוינות לישראל שהתפרסמו בעיתונו. ביילין, שכינה את הצעת בנצור "הצעה מטומטמת", התנצל, ואף זימן את פישר אל המשרד. שם הובהר לו כי ישראל רואה בחומרה פרסום קריקטורות ש־אופיין אנטישמי.

בינתיים החליט יועץ ראש הממשלה לתקשורת, אבי פז־נר, להכריז מלחמה על קרי־קטוריסטים בחוגי העולם ה־משווים לאחרונה, כאופנה, את הנהגות ישראל בשטחים ל־הנהגות הנאצים.

א. לם

יש דובר למטה הבחירות של המערך

במערך כבר מונה דובר למטה הבחירות: דני קורן, כלכלן ואיש עסקים. קורן היה שליח תנועת העבודה בלונדון וכיום מנהל את קבוצת ה־כדורסל של הפועל תל־אביב. הוא גיסו של שר האוצר, משה נסים, איש הליכוד. דוברת מפלגת העבודה, מיכל בהן, תמשיך בתפקידה ותהיה דוברת אישית של ראש המטה, עוזי ברעם.

א. לם

נתניה: אזרחות כבוד לשריר

השפל המסתמן בתיירות ל־ישראל לא מנע אתמול הענקת אזרחות כבוד של נתניה לשר התיירות, אברהם שריר, על תרומתו לעידוד התיירות בעיר. נתניה, כעיר קיט, נפגעה קשה מאירועי האינתיפאדה.

זהר בלומנקרנץ

תכנית "פנורמה" הוקדשה לישראל

תכנית הטלוויזיה הבריטית "פנורמה" הוקדשה בשבוע ש־עבר לישראל. ראיינו בה דניאלה וייס, שאמרה שי־למחוק את הכפר ביתא מן המפה, האלוף יצחק מרדכי, שטען כי אש"ף מבקש להשמיד את המדינה ונציג ה"ג'יהאד האיסלאמי", שהציע ליהודים לבחור בין התאסלמות ובין חי־סול. ח"כ מאיר שטרית הפתיע באומרו כי אילו היה אש"ף מכיר בישראל ומפסיק את הטרור "הכל היה משתנה".

כמו כן ראיינו ליובה אליאב, ח"כ דן מרידור, סטריה בלונדון שרוצה להתיישב בשומרון, המוסיקאי והפרופסור לפילוסופיה אבנרן פולקב ואשתו אופירה, ואחרים. היתה זו התכנית הראשונה, מזה זמן מה, שלא גררה מחאות יהודיות וישראליות.

שאול צדקא
לונדון

פרס אמריקאי לפרופסור ישראלי

פרופ' דוד בן עזרא, מנהל מרפאת העיניים לילדים בבית־החולים הדסה עין־כרם בירוש־לים, הוא הרופא הזר הראשון שקיבל את פרס "מכון אלקון למחקר" בארה"ב. פרופ' בן עזרא השתתף במחקר בארצות־הברית בנושא השימוש בציק־לוספורין. תרופה זו ניתנת למושתלי איברים, כאמצעי נגד דחייה. הוא ניסה אותה במחלות עיניים קשות הגורמות ל־עיוורון. את סכום הפרס, 50 אלף דולר, תרם לצרכי מחקר בתחומו.

עדנה אבידור

"הבוס" לא התרשם

פאון הול, מזכירתו לשעבר של אוליבר נורת, עושה חיל, מאז פרשת איראנגייט. הצלחתה כה רבה עד שהיא מעסיקה אמרגן, לסידור פגישו־תיה. מי שלא התרשם הוא הזמר ברוס ספרינגסטין, המכונה "הבוס". הול נכחה בקונצרט של ספרינגסטין בוואשינגטון ו־חשבה שיהיה נחמד לפגוש אותו לאחר ההופעה, כמו כך, כאישיות עם אישיות. ספרינגס־טין חתך קצרות: "שתשכח מזה. אני לא כל כך מתלהב מגנרלים, או עוד להפגש עם מזכירתו".

הארכיטקט האוסטרי האנס הוליין, שקיבל השבוע בירושלים את התואר "עמית בצלאל", הלהיב את משתתפי כינוס חבר הנאמנים של האקדמיה בתצוגת שקופיות אשר המחישה את הרב־גוניות של יצירתו. הוליין (משמאל) פגש השבוע גם את צבי הקר (מימין) והביע באוזניו את התפעלותו מ"בית הדיונר" שלו.

בעריכת עירית רוזנבלום

ראשי רשימת הגימלאים לכנסת הי"ב, יהודה ביורן, יגאל מוסנזון, ד"ר אבא גפן ושלמה דיאנן, הבוקר אתמול על פתיחת מערכת הבחירות שלהם בסיסמה "עד 120 — ובכבוד" (צילום: אבי האוגן)

יוסף ביגון בארה"ב: רק אחוז קטן מקרב יהודי ברה"מ מבקש לצאת

"עניין לא פחות חשוב מהדאגה להגירתם הוא לאפשר להם לקיים חיים יהודיים ללא הגבלה"

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). יוסף ביגון, מסרב העלייה המוכר שעלה לארץ, סבור כי רק אחוז קטן מאד של יהודי בריה"מ מבקש לצאת את שעריה. בראיון ל"הארץ" אמר ביגון כי חשוב במיוחד לדאוג לכך שהקהילה היהו־דית בבריה"מ, המונה כשני מיליון נפש, תוכל לקיים חיים קהילתיים ודתיים יהודיים כדי שלא תיטמע. "עניין זה חשוב לא פחות ואולי יותר מהדאגה להגירתם של היהו־דים". לדבריו, הכמיהה לחיי יהדות בתוך ברית המועצות גדולה מן השאיפה לצאת. "יהודים שאינם מבינים עברית באו ליריד הספרים רק כדי להחזיק איזה סמל יהודי. צריך להשקיע את מיטב המאמצים כדי להעניק ליהודים את זכויותיהם הלאומיות בתוך ברית המועצות".

לשאלה האם המצב בשטחים אינו פוגע במידת יכולתה של ישראל לדרוש זכויות אדם ליהודי ברית המועצות השיב ביגון: "אין מה להשוות. הרי אנו לא פלשנו לטרי־טוריות זרות כפי שעשו הסובייטים, ואנו נלחמים בשטחים מלחמת קיום. זוהי מלחמה צודקת על המולדת".

ביגון היה אורח בכנס למען יהדות ברית המועצות אותו ארגנה הוע־ידה למען יהדות ברית המועצות בוואשינגטון. יו"ר הועידה, מוריס אייברם (שהוא גם יו"ר ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים), מסר אתמול כי כחמישים פעילים מארה"ב מתכוונים לערוך כינוס מיוחד בהלסינקי לקראת ועידת הפסגה בין רייגן וגורבצ'וב. רייגן ושולץ הוזמנו לטקס מיוחד בבית כנסת בהלסינקי. שניהם עדיין לא השיבו, אך מצפים ששולץ יהיה נוכח בטקס. הפעילים לא ימשיכו למוסקווה ויימנעו מעריכת הפגנות שם בעת ועידת הפסגה "כדי לא להביך את הנשיא רייגן בעת פגישו־תיו" בדברי אייברם. פעילי הכנס ייפגשו היום עם שר החוץ שולץ כדי לדון עמו על הגירת יהודים וב־מיוחד על דרישתם לקבוע מכסה גבוהה ומשמעותית להיתרי ההגירה. אייברם הדגיש עם זאת כי אין בכוונת הועד לדרוש התניית ההסכם לחיסול הנשק האסטרטגי במתן זכות הגירה ליהודים.

בעבר הצהיר שולץ כי לא ייחתם הסכם כזה אם לא תשפר ברית המועצות את מדיניות זכויות האדם שלה. בינתיים חזר בו שולץ מן התנאי הזה והארגונים היהודיים חדלו מלדרוש. אייברם הוסיף עוד, כי הוא חולק על דרישתו של ראש הממשלה שמיר, על פיה יש להוריד יהודים לצאת רק לישראל. הוא גם מתנגד למתן תעודות פליט אמריקאיות ליהודים שקיבלו תעודה לישראל ואחר כך החליטו להגר ממנה לארה"ב.

בתשובה לשאלת "הארץ" אמר אייברם כי התביעה שתופה של ברית המועצות בוועידה הבינלאומית בה־גירת יהודים היא עניין שעליו הסכים שמעון פרס עם המלך חוסיין בלונדון. "אין זה נכון לומר ששמיר הוא זה שקבע את התנאי. אבל זוהי החלטתה של ממשלת ישראל ואין יהדות ארה"ב רשאית להתערב בכך".

נער התחשמל ומת כשניסה לתלות דגל אש"ף; 10 כפרים נותקו ממים וחשמל

מהבוקר שביתה כללית ברצועה — 1,300 רופאים ישבתו הבוקר במחאה על מעצרו המינהלי של יו"ר אגודת הרופאים ● 80 שוטרים חזרו לעבודה בעזה ● הממונה על מחוז ירושלים במשרד הפנים ביטל את רשיונו של השבועון "אל־עודה" היוצא לאור באנגלית ובערבית

מאת נדב שרגאי ואיתן רבין
כתבי "הארץ"

צעיר בן 17, ניזאל אבו־שמר, מהכפר ביתדאן שבנפת שכם, התחשמל ומת כאשר ניסה לתלות שלשום בלילה דגל של אש"ף על עמוד חשמל בכפר. מקורות ערביים מסרו אתמול כי זקן בן 80 ממחנה הפליטים עין בית־אלמה שליד שכם נפטר אתמול, לאחר שנפצע שלשום מאש חיילי צה"ל. מקורות ערביים מסרו עוד על פצוע קשה אתמול מהכפר קבטיה, עוסכה, ומקבי אבו־רוב. מקורות צבאיים מסרו בתגובה כי לא ידוע דבר על התקריות שתוארו על־ידי המקורות הערביים, אך הבהירו כי המידע ייבדק.

ראש המינהל האזרחי, תא"ל אפרים אריה, החליט אתמול לנתק את המים והחשמל ל־10 כפרים בי־הודה ושומרון, אשר לא שילמו את חובותיהם למנהל, למרות התראות חוזרות ונשנות. לעומת זאת, חזרה מחדש אספקת החשמל והמים לכפר בית־סאגלה, לאחר כמה שבועות של ניתוק, בעקבות הצטברות חוב.

כללית, היה אתמול שקט ברחבי הגדה. ברידיו הוצבו צמיגים ובכפר דירסון שבנפת טול־כרם נרשמו כמה הפרות סדר. בכפר זה נפצעו שלשום 5 תושבים מקומיים במהלך פיזור התפרעות על־ידי הצבא.

רוב הפועלים יצאו לעבודה בישראל וגם התחבורה פעלה בדרך כלל כסדרה.

עם זאת, כפרים רבים עדיין מבוד־דים והצבא נתקל בקשיים בכניסה אליהם. שעות הפתיחה של החנויות ברצועה נקבעו אתמול, על פי הוראת מנהיגי ההתקוממות, הן נפתחו בין השעות 9—12. הצבא הורה לסוחרים לפתוח את חנויו־תיהם אחר־הצהריים. רוב הסוחרים מילאו אחר הוראות מנהיגי ההתקו־ממות.

הממונה על מחוז ירושלים במש־רד הפנים, אלי סויסה, ביטל אתמול את רשיונו של השבועון "אל־עודה" היוצא לאור באנגלית ובער־בית. השבועון נחשב כמזוהה עם הזרם המרכזי של אש"ף, ועורכו היה איברהים קרעין, מראשי משרד העיתונות הפלשתיני של רמונדה טויל, שנסגר לפני כחודש לחצי שנה, בהוראת אלוף פיקוד המרכז.

בהודעת משרד הפנים מאתמול, נאמר כי "הרשיון לאל־עודה בוטל לאחר שהממונה על המחוז שקל את החומר שהוצג בפניו, ואת תגובת עורך העיתון מיום 17.4, ולאחר שהממונה שוכנע, כי העיתון ממומן על־ידי ארגוני החבלה, משמש כשליחם ומכוון על־ידם".

אתמול נמשכה היציאה לעבודה בישראל של תושבי הרצועה, אך הבוקר הוכרזה שביתה כללית בכל הרצועה. בין השובתים, 1,300 רו־פאים אשר ישבתו בין 8—10 במחאה על מעצרו המינהלי של יושב־ראש אגודת הרופאים, ד"ר זכריה אל־אגא.

במקביל חזרו שוטרים לעבודה ברצועת עזה

"היו לנו שיחות קשות עם המפקדים היהודים והובהר לנו חד־משמעית כי כדאי לנו לחזור לעבודה, כי אחרת אנו עלולים למצוא את עצמנו בבית־הסוהר", סיפר אתמול ל"הארץ" שוטרים ערביים אשר חזרו לעבודה במשט־רת נפת עזה. בסך הכל, חזרו אתמול לעבודה ברצועת עזה כ־80 שוטרים, ביניהם 5 קצינים.

שובם של השוטרים הערבים לעבודה הוחל אתמול בבוקר במט־טה סודיות.

דיון דחוף בסיוע ממשלתי לענף המלונאות

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

נשיאות התאחדות המלונות תיפ־גש היום עם נציגו הכלכלי של שר התיירות, נגיד בנק ישראל לשעבר, ד"ר משה מנדלבאום, כדי לדון בדחיפות בבקשת בעלי המלונות לסיוע ממשלתי למגזר המלונאות, על רקע השפל המסתמן בתנועת התיי־רות לישראל.

ההתאחדות תתבע עזרה כללית ישירה לבתי המלון באמצעות פריסה מחדש ודחייה של החזר תש־לומי ההטבות לחברה לפיתוח תיי־רות (החפ"ת) וכן להקטין את הריבית המשולמת היום על החזר הטבות אלה ולהפוך אותן לדולריות בריבית בינלאומית מקובלת.

הערכה בצה"ל: צריך יהיה להעלות השכר לחיילי צד"ל ב־50 דולר

מאת ראובן פדהצור,
סופר הצבאי של "הארץ"

להערכת גורמים צבאיים לא יהיה מנוס מהעלאת משכורותיהם של חיילי צד"ל ב־50 דולר בחודש. על פי הערכה זו, אם לא יועלו המש־כורות ישפיע הדבר על המוטיבציה של חיילי צד"ל, וייתכן אף שיהיו עריקות.

הצורך לתוספת במשכורות בא לאחר שבתקופה האחרונה עלתה המשכורת המוצעת ברחבי לבנון, בעוד משכורת חיילי צד"ל לא עלתה במשך זמן ממושך יחסית. הדבר גורם להתמרמרות בקרב חיילי הגבול לחזר המפנים והישר מיום לקצינים בכירים בצה"ל הבאים במגע רצוף עם צד"ל.

משכורתו המוצעת של חייל בצד"ל היא 130—140 דולר בחודש. המשכורות משולמות לחיילי צד"ל בדולרים, ומי שעוסק בתשלומים הוא קצין צה"ל, העובר בין המוצבים עם שק עמוס דולרים.

ההחלטה על העלאת המשכורות של חיילי צד"ל תתקבל בקרוב במערכת הביטחון. הכספים לתשלום המשכורות לצד"ל מוקצים מתקציב הביטחון.

עריכה את העמוד: אורית גלילי

שיחת היום / מיכאל הנדלזלץ

עם: הכוריאוגרף מוריס בז'אר
על: מודעת הגינוי למדיניות בשטחים שפורסמה כאן לקראת בואם לפסטיבל ישראל

המצב בישראל הוא בעיה, ואנחנו הרקדנים משוחחים בינינו על־כך

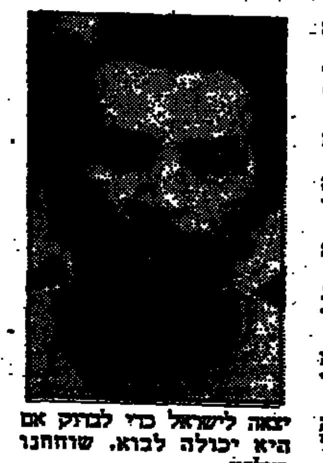

מה היתה הסיבה שפרסמתם את המודעה דווקא עכשיו?
אנחנו הרקדנים פועלים מתוך אחוות ומסכימים על כל דבר שאנחנו עושים ביחד.
האם מישהו מהרקדנים גילה היסוס וסרב לבוא?
לא. אבל המצב בישראל הוא בעיה, ואנחנו משוחחים בינינו על המצב.
האם פרסמת מודעות כאלה אי פעם בעבר?
אני מבהיר הרבה הצהרות כאלה, גם במהלך ביקורים במקו־מות שונים.
מדוע לפרסם את המודעה דווקא עכשיו? האם חל שינוי כלשהו במצב?
היינו מודעים למצב בארץ, זה תמיד בעיה, אבל אני משתדל להיות אובייקטיווי.
הייתם מפרסמים את המודעה אלמלא תיאטרון השמש פרסם מודעה כזאת?
התייעצנו עם אריאן מנושקין. אנחנו מיודדים מזה שנים רבות. גם עבדנו ביחד. לפני שהיא יצאה לישראל כדי לבדוק אם היא יכולה לבוא, שוחחנו בטלפון.
במודעה שלך אתה אומר שהיא מיטיבה להתבטא מכם, הרקדנים?
זה נכון. כאשת תיאטרון, היא עובדת עם המלים, אנחנו עובדים עם החלל ועם הגוף.
במודעה שלכם אתה מדגיש את הסימוך הזה. למה אתה מתכוון?
הרת היא חשובה מאוד עבורנו.
באיזה מובן?
בכל המובנים.
הייתם יכולים להופיע בישראל גם ללא פרסום מודעה כזאת?
אינני יכול לענות על כך.
עד כמה התאטשר באבם בכלל עצם בואה של מנושקין?
החלטתה אינה קשורה בהחלטתנו. אני לא תלוי בה בהחלטה אם לבוא או לא לבוא.
אתה יכול להיזכר בהזדמנות בה פרסמת מודעה פוליטית כזו לפני מסע הופעות בארץ כלשהי?
אני לא זוכר את כל ההצהרות שלי. היתה פעם אחת בסדרת הופעות בפורטוגל. אבל סלח לי, לא הייתי מוכן לראיון טלפוני עכשיו, אנשים ממתינים לי כאן, אוכל לשוחח אתך מביתי בלוזאן, מחר.

סוריה ואש"ף דנים בעיבוי נוכחות המחבלים בלבנון

מאת סופר "הארץ"
לעניינים ערביים

יחידות של אש"ף שנלקו מסור־יה ומאיזור אל־בקאע בלבנון הנמצא בשליטת הסורים, יורשו לשוב ולה־שתלב מחדש בפעילות החבלנית נגד ישראל. מקורות ערביים בביירות ובכווית ובכלל זה העתונים "אלראי אלעאם" ו"אלסיאסה" מסרו אתמול כי סוריה ואש"ף דנים כבר באפשרויות עיבוי הנוכחות של אש"ף בדרום לבנון.

ערפאת עצמו שיגר אתמול איגרת לנשיא מצרים מובארק באמצעות שליחו בקהיר סעיד כמאל. השליח אמר לכתבים בקהיר כי הדו־שיח בין סוריה לאש"ף יי־משך ויתרחב וכי הועדה המבצעת העליונה של הארגון דנה בעניין זה בישיבתה בבגדד בראשות ערפאת. לדבריו, מכירה סוריה בזכות אש"ף לקיים יחסים עם המדינות הערביות על בסיס האינטרסים של העניין הפלשתיני.

המלך חוסיין שב והדגיש אמש, כי ירדן לא תנהל שיחות שלום במ־קום אש"ף, וכי היא מחוייבת בקונצ־נזוס הבין־ערבי. ראש המחלקה המדינית של אש"ף, פארוק קדומי, הוציא מכלל אפשרות כי ערפאת יבוא בקרוב לעמאן ואמר כי לביקור זה מובנים פוליטיים. הוא תקף קשות את הממשל האמריקאי וכינה אותו "דקוב" ואת מזכיר המדינה שולץ כ"שונא ערבים".

קדומי שיבח, לעומת זאת, בראיון לעתון הכוויתי "אלסיאסה" את עמדת בריה"מ.

לוחמים מאש"ף עוברים קורס טיס בחיל האוויר של עיראק

מאת ראובן פדהצור,
סופר הצבאי של "הארץ"

לוחמים מארגון אש"ף עוברים קורס טיס בחיל האוויר העיראקי, בתנאים רגילים, במסגרת המאמצים המשכיים של אש"ף להקמת כוח אוויר. [illegible] בתוכנית של אש"ף, מספר מטוסי תובלה [illegible] לוחמים של אש"ף טסים כטייסים סדירים במספר חילות אוויר ערביים, ואחרים אף משרתים כטייסי קרב.

אש"ף אינו הארגון היחיד העוסק בבניית תשתית לכוח אוירי, אך הוא הבולט מהאחרים, ומשקיע משאבים רבים מאלה שמשקיעים הארגונים הפלשתינאיים האחרים.

להשתתפות בקורס הטיס של חיל האוויר העיראקי יש משמעות עבור אש"ף, משום שהדבר נעשה במהלך מלחמת המפרץ בה נוטל חיל האוויר העיראקי חלק נכבד, ובתקופה האחרונה הוא ביצע מספר גיחות הפצצה ארוכות טווח ומסובכות.

הפנייה לעיראק לאמן טייסי אש"ף נעשית גם במסגרת הקונצנ־זוס הבין־ערבי של תמיכה בצד העיראקי במלחמת המפרץ. אין להוציא מכלל אפשרות שטייסים של אש"ף, שיסיימו את קורס הטיס, יישאבו לשרת בחיל האוויר העיראקי ויילחמו בשורותיו במלחמה נגד איראן.

הליכוד יפעל למנוע השתתפות בבחירות של כך ושל המתקדמת

ח"כ רייסר: המתקדמת — נציגת אש"ף בכנסת; כך — כתם על הרעיון הציוני

מאת דן מרגלית

הנהלת סיעת הליכוד החליטה אתמול לפעול לפי הצעת ח"כ מיכה רייסר למנוע את השתתפות המתק־דמת וכך בבחירות הקרובות. רייסר התמקד על התיקון לחוק יסוד הכנסת הפוסל רשימה שמטרותיה לגזענות או השוללת את קיום ישראל כמדינת העם היהודי.

בדברי ההסבר של הליכוד צוטט רייסר, כמי שהציג את הרשימה המתקדמת כ"נציגות אש"ף בכנסת. סיעת כך מטילה כתם על הרעיון הלאומי־ציוני". הנהלת הסיעה קיב־לה גם את הצעת ח"כ דן מרידור לקרוא לממשלה לאכוף את החוק במיגזר הערבי. הממשלה נקראת "להתמיד את הענישה בעבירות שר־יקען בטחוני; לאכוף את החוק למניעת הזדהות פומבית עם אש"ף, בעיקר על ידי אנשי ציבור; לפעול למניעת בנייה בלתי חוקית והשתל־טות על אדמות מדינה במיגזר הערבי; ולא לקיים מגעים עם ועד ראשי הרשויות הערביות". סיעת הליכוד שיבחה אתמול את חברה ח"כ מיכאל איתן ששבת בנושא זה משך תקופת הפגרה מול משרד המשפטים בתביעה לאכוף את החוק במיגזר הערבי. הוא הודיע כי ימשיך במאבקו בכנסת.

סיעת המפד"ל שמעה מפי ח"כ [illegible] על המגמה לעיין באורח משפטי בדברי ח"כ מחמד מיעארי מהמתקדמת, שהתבטא כי אם יוסיפו לקפח את ערביי ישראל עלולה ההתנגדות לפקוד גם אותם.

ח"כ יוסי שריד אמר אתמול בתשובה לשאלה כי סיעת רצ לא תצדד בהרחקת המתקדמת ממערכת הבחירות. גם חוגים במערך מעריכים כי לא יתמכו בתביעה כזאת. ח"כ מרדכי וירשובסקי מרצ האשים את הליכוד כי הוא התומך "בנימו־קים סרביים מפלים" מהעלאת הצעה שתמנע מרשימת כהנא להתמודד בבחירות לרשויות המקומיות. כך הגיבה על יוזמת רייסר שהוא "נכנס להיסטוריה".

אמש בקונצרט / נתן מישורי

מלחין כשרוני וצעיר

טקס הענקת פרס יצירה מטעם ראש הממשלה למלחין דן יוהס באולם סמולרש באוניברסיטת תל־אביב.

זכה המלחין דן יוהס, שנולד ב־1947 בהונגריה ועלה לישראל 1957, וקיבל מידיו של כבוד ראש הממשלה ממש — מר יצחק שמיר, "פרס יצירה" שיאפשר לו להתרכז שנה תמימה בעיקר הלחנה. זכתה עימו גם המוסיקה הישראלית עתירת השנים, בהכרה מחודשת בקיומה.

והרי טוב. מלחין כשרוני וצעיר יחסית, שיצירותיו כבר בוצעו על ידי תזמורת סימפונית ירושלים, הפילהרמונית הישראלית, הקאמרית הישר־אלית, ושיכולתו ניכרה היטב גם אמש, כששמענו הנוכחים שלושה קטעים: לפסנתר (1974) בביצוע זמירה לוצקי ופנטסיה לקלרינט ופסנתר (1988) בביצוע ריצ'רד לסר וישראל קסטוריאנו. הבטיח לעצמו ולנו רביעיית כלי קשת ויצירות מקהלתיות ותזמורתיות. וכך גם, נקווה יצאו נשכרים המו־סיקה והחברה הישראלית.

אבנר שלו, יו"ר המועצה לתרבות ולאמנות, שהודה לראש הממשלה על השתתפותו, הבהיר שהמוסיקה הישראלית עדיין נאבקת על מקומה במרכז הבמה ושהמאבק נטוש למעשה גם עם מנהלי מוסדות המוסיקה. הוא ציין בצער, ובצדק, את הפגם שבאירועים של מחוצים רבים לארץ חוזר האמר בצורה חד־משמעית. לשמחתנו הרבה, שחשוב לעשות הכל כדי שהאמנות תתקיים בצורה חופשית.

אל על

	טמפ' מינימום	טמפ' מכסימום	מצב	הטמפרטורה אתמול	
אמסטרדם	11	13	מ"ח	10	18
אתונה	11	16	מ"ח	9	19
בוקרשט	7	18	בהיר	—	—
בריסל	12	16	מעונן	10	20
וינה	12	20	מ"ח	10	24
ז'נבה	9	15	נ"ח	6	22
לונדון	9	14	גשום	10	15
ליסבון	12	18	מ"ח	10	21
מדריד	7	12	גשום	10	13
ניו־יורק	11	13	מעונן	7	15
פאריס	10	12	גשום	8	16
פרנקפורט	11	16	גשום	11	23
ציריך	5	13	גשום	—	—
קהיר	14	24	מ"ח	10	28
קופנהאגן	6	14	גשום	7	17
רומא	12	18	מ"ח	8	22
שטוקהולם	7	16	מ"ח	11	14

EL AL אל על

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי ירושלים

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז ירושלים החליטה לאשר, באישור שר הפנים שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקרא: תכנית מספר 2874 א', שינוי מס' 1/85 לתכנית מס' 2874.

השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: ירושלים, רח' [illegible]
גוש: 30068 חלקות 123,
גוש: 30068 חלק 40.
עיקרי הוראות התכנית:
תיקון סעיף 5 "מקום ותכליות" שבהוראות התכנית אשר נקבעו לתכנית מס' 2874, ע"י הוספת חלקה 123 וחלק מחלקה 40 בגוש 30068.
הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בי"פ מספר 3448 התשמ"ז עמוד 1577 בתאריך 5.5.87.
התכנית האמורה בצורה שאושרה תופקד במשרדי הועדה המחוזית וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה ירושלים וכל המעונין רשאי לעיין בה, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

אליהו סויסה
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז ירושלים

ערב זכרון
לד"ר מכבי זלצברגר ז"ל

בנושא המעמד המשפטי של ערביי ישראל

בהשתתפות:
יו"ר — גב' מיכל זמורה כהן
פרופ' דוד קרצ'מר
חבר כנסת — עבד אלוהאב דראושה

ביום ד', 4 במאי 1988 בשעה 6.00 בערב באקדמיה הלאומית הישראלית למדעים רח' ז'בוטינסקי 43, ירושלים.

— הקהל מוזמן —

במלאת חמש שנים לפטירת יקירנו

יחזקאל המר ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום חמישי י"ח אייר, תשמ"ח 5/5/88 בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין בחולון

נפגשים בשער הראשי

ציפורה המר
רבקה ואודי המר

המועצה לענף הלול,
מנשה בלוויס,
איתך באבלך במות
אמך ז"ל
הנהלת המועצה ועובדיה

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו

עו"ד אריה מרינסקי ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו, ביום חמישי, י"ח אייר תשמ"ח, 5.5.88, בשעה 5.00 אחה"צ בבית העלמין בהר המנוחות בירושלים.

המשפחה

התאחדות תעשייני היהלומים בישראל בע"מ

למשפחת יצחק כהן
למר יעקב כהן – סגן נשיא

בהלקח מכם הרעיה — האם היקרה

מרת דינה כהן

אתכם אנו ביגונכם ולא תדעו דאבה עוד

ההנהלה, החברים וצוות העובדים

אזכרה וגילוי מצבה של יקירתנו

לובה טיבר ז"ל

תערך ביום חמישי י"ח אייר תשמ"ח
5.5.88 בשעה 5.00 אחה"צ בבית העלמין בנחלת־יצחק.

אנו מודים בזה לכל מנחמינו

המשפחה

16

ח"כ דדי צוקר העביר לרבין דיווחי חיילים במילואים:

אסירים קשורי עיניים ובאזיקים — במיתקן המעצר בטול כרם

במשך 24 שעות ביממה • חצר מיתקן המעצר היא בגודל של 20 מ"ר, ובה ספסלים המספיקים ל־10 אנשים בלבד • כל השאר מבלים את הזמן בשכיבה על הרצפה • את האוכל נאלצים העצירים לאכול כשידיהם קשורות לפניהם

מאת ראובן פדהצור

בפניה לשר־הביטחון, יצחק רבין, העביר אתמול ח"כ דדי צוקר מידע שהגיע אליו מחיילי מילואים אשר סיימו את שירותם בשטחים. מהמידע עולה תמונת־מצב עגומה על המתרחש במיתקן המעצר שבמבצר משטרת טול־כרם.

על־פי עדויות החיילים, מוחזקים במקום עצירים עד לשלב הבאתם לפני שופט. המיתקן מורכב ממשטח אספלט מקורה בגג פח ומגודר ברשת, ללא קירות או מחסה אחר. במקום שוהים 30–40 עצירים דרך קבע. אלה מוחזקים קשורי עיניים, ואזיקים על ידיהם, במשך 24 שעות ביממה. החיילים סיפרו גם, כי הם יודעים בוודאות על עצירים שהוחזקו כך משך שבוע ואף שבועיים.

חצר מיתקן המעצר היא בגודל של 20 מ"ר, ובה ספסלים המספיקים ל־10 אנשים בלבד. כל השאר מבלים את הזמן בשכיבה על הרצפה. למקום מובאות מדי לילה שמיכות. את האוכל נאלצים העצירים לאכול כשידיהם קשורות לפניהם.

ח"כ צוקר מציין בפנייתו לשר־הביטחון, כי ידוע לו שתנאי החזקת העצירים במקום אינם פרי מדיניות, אלא פרי שיקול מקומי שגוי, ונראה כי המפקדים במקום אינם מעריכים את מידת הנזק הנגרם לצה"ל ולדימויו. ח"כ צוקר מציין, כי צבא המכבד עצמו, מכבד גם את הקשים שבאויביו, והענשת עצירים שטרם נידונו וטרם הובאו בפני שופט, היא משפילה, מכאיבה, רומסת את כבוד האדם ומבזה את צה"ל.

צוקר מבקש את שר־הביטחון שיפעל במהירות לשינוי המצב המחפיר במיתקן המעצר בטול־כרם.

ויצמן: המגמה להחליף את עמר ביאנוש בן גל לא מקובלת עלי

"ממררים את חייו של ח"כ שלמה עמר כבר יותר מארבע שנים, איש לא יירש את מקומו, אם מישהו רוצה לשנות את ההסכם בין יחד לעבודה, אז גם המחוייבות שלי עלולה להשתנות"

מאת אילן שחורי, כתב "הארץ" לענייני מפלגות

השר עזר ויצמן הודיע אתמול כי כל ההתייעצויות שהיו בימים האחרונים בצמרת מפלגת העבודה לאפשרות שילובו של האלוף (מיל.) יאנוש בן־גל לרשימת מפלגת העבודה לכנסת במקום ה־41, במקום ח"כ שלמה עמר, נעשו שלא בידיעתו וכי הוא מתנגד לכך בתוקף. ויצמן הודיע אתמול כי אין מקום לדבר על שינוי ההסכם יחד, ובמיוחד לא לפני שבית־המשפט נתן את החלטתו בעניינו של שלמה עמר.

הידיעה על ההתייעצויות בין מספר אישים בצמרת העבודה בקשר לאפשרות החלפתו של עמר בבן־גל, עוררה אתמול תגובות חריפות בעבודה ואצל מקורבי השר ויצמן. ויצמן פנה אתמול לראשי המפלגה ודרש כי יודיעו שאין כל כוונה להביא לשינוי בהסכם יחד.

מזכ"ל העבודה, ח"כ עוזי ברעם, הודיע אתמול כי אין כל תוכנית לשילובו של בן־גל ברשימת העבודה. אולם נודע כי התייעצות סגורה בכיוון זה אכן היתה בסוף שבוע שעבר בין אחדים מראשי מפלגת העבודה. בהתייעצות הועלתה אפשרות החלפתו של עמר ביאנוש, אולם כל החלטה לא נתקבלה. ככל הנראה, לא היה ויצמן בסוד העניינים, אך פרס ניסה בראשית השבוע לגשש אצלו והעביר לו פתק בכתב יד, בו שאל כיצד ניתן לנצל, לדעתו, את כוחו האלקטוראלי של יאנוש בן גל.

בשיחה ל"הארץ" אמר אתמול ויצמן: "ראשי מפלגת העבודה יכולים לעמוד על הראש, אני לא אתן לפגוע בשלמה עמר. הוא סבל מספיק. ממררים את חייו של האיש הזה כבר למעלה מארבע שנים. איש לא יירש אותו, ואני לא רוצה לשמוע בעניין זה עד תום המשפט. על־פי ההסכם בין יחד למפלגת העבודה, אני, פואד (בן־אליעזר) ועמר נכללים ברשימה לכנסת. אם מישהו רוצה לשנות את ההסכם, אזי גם המחוייבות שלי יכולה להשתנות", אמר ויצמן.

הנשיא חיים הרצוג משוחח עם תושבת שכם שבנה מאושפז במחלקה לכירורגיית ילדים בבית החולים הדסה עין כרם, בעת ביקורו אתמול בבית החולים. ליד הנשיא – רעייתו, אורה, פרופ' שילר, ומנהל בית החולים, פרופ' צבי שמשון (צילום: אבי חיון)

תובעים לבדוק הקשר בין התאבדות 2 חיילי הנח"ל לאופי פעילותם בשטחים

גורמים צבאיים מכחישים שמניע ההתאבדות קשור בשירות בשטחים

מאת ראובן פדהצור, סופרו הצבאי של "הארץ"

שני חיילי הנח"ל שהתאבדו לפני כשבועיים שירתו בשטחים זמן מה קודם להתאבדותם. השירות בשטחים נעשה במסגרת הסידורות של הנח"ל, אותה החלו לפני כארבעה חודשים.

גורמים צבאיים הכחישו את הקשר בין השירות בשטחים לבין התאבדות החיילים. לדברי אותם מקורות, התאבדותו של אחד משני החיילים מקורה בהשפעת התאבדות חברו זמן קצר לפני כן.

בדיונים שנערכו בפיקוד הנח"ל בעקבות התאבדות שני החיילים וניסיון ההתאבדות של חייל נוסף הובע הצורך בתיגבור דחוף של מערך הפסיכולוגים המשרת את חיילי הנח"ל. לדברי המתדיינים, מספרם של אלה אינו עונה על הדרישות.

הורי החיילים המשרתים בבסיס הנח"ל בו שירתו החיילים שהתאבדו הביעו דאגה מהתאבדותם של שני חיילים המשתייכים לאותו גרעין. לדבריהם, יש לבדוק היטב את המניעים להתאבדות, ולחקור האם יש קשר לתנאי שירותם או לפעילות שנטלו בה חלק במסגרת שירותם.

ערכה את העמוד עדה אושפיז

שמיר שיבח את מיכאל איתן על שביתתו לאכיפת החוק במיגזר הערבי

מאת סופרו המדיני של "הארץ"

ראש הממשלה יצחק שמיר שיבח את נחישותו של ח"כ מיכאל איתן לרגל סיום 36 ימי שביתת השבת שלו במשרד המשפטים בתביעה להגביר את אכיפת החוק במיגזר הערבי.

"עשית עבודה טובה", אמר לו שמיר. "הסבת את תשומת הלב הציבורית לבעיה חשובה ואני מעריך את פעולתך". הוא הבטיח לאיתן לקיים דיון במספר נושאים הקשורים עם השר אברהם שריר. הוא הבטיח גם כי יינקטו כל הצעדים הדרושים כדי לתגבר את כוחות המשטרה באזורים "בעייתיים" ברחבי הארץ.

בעניין ההשתלטות הבלתי חוקית על אדמות המדינה והבנייה הבלתי חוקית הודיע שמיר כי יאיץ את הפעלתה של יחידה מיוחדת שהוקמה לצורך זה במשרד הפנים.

בכנסת

באולם המליאה / עמוס בן־דוד

פרס ניבוח ועליז: השאלה אינה איפה עומד חוסיין אלא איפה עומד הליכוד

על טענות וילנר העיר: לא קראת את נאומיו הרשמיים של גורבאצ'וב – אין בהם איזכור של אש"ף, מדינה פלשתינית או ירושלים • נאומו המדיני של פרס הופרע פעם אחת על ידי חילופי דברים קולניים בעקבות צעקת ח"כ יגאל כהן: תפסיק להוליך שולל את העם

תקרית יחידה הפריעה אתמול את נאומו המדיני של ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, שפתח את כנס הקיץ של הכנסת האחרון בכנסת ה־11. כאשר החל פרס מדבר על הוועידה הבינלאומית, צעק יגאל כהן (ליכוד־חירות): "תפסיק להוליך שולל! למה אתה מוליך את העם שולל?" אנשי המערך השיבו לו בקריאות, ובתוך דקה פרצו חילופי־דברים קולניים.

אך המהומה היתה קצרה. יו"ר הכנסת, שלמה הלל, קרא ליגאל כהן לסדר, פעם, פעמיים, שלוש. הוא לא שמע כנראה, מכיוון שפסק בוויכוח עם אנשי המערך. אז הורה היו"ר להוציאו מהאולם. ניגשו אליו סדרנים, והוא יצא. אברהם בורג (מערך) השתוק גם הוא על־ידי היו"ר, שקרא אותו פעמיים לסדר. אחר־כך הודיע שלמה הלל, על דעת סגניו, כי בבוקר קיימו ישיבה והחליטו, שפרט לקריאות־ביניים קצרות לא יורשו כל הפרעה לדיונים בכנס זה, האחרון לפני הבחירות. האש הבוערת בין המפלגות נכבשה אתמול, ובכוונת נשיאות הכנסת להשאיר כך את המצב.

נאום הפתיחה של פרס היה מסודר, מאורגן, מנומק היטב וצפוי מאוד. הוא חזר ודיבר על השאיפה לקיים ועידת־פתיחה בינלאומית למפגש עם משלחת ירדנית־פלשתינית. העימותים באזור, אמר, עלולים להמשיך ולהבער כגלגלים להחמצת במשך דורות. היאוש עלול להוליך קיצוני מוחרש. ואילו תהליך שלום, גם אם לא תהיה לו הענות מיידית, יפחית את הלחץ למלחמה, וישפר את מעמדה של ישראל ביחסים הבינלאומיים. מי שדוחה את ירדן כחבר שותף, ומעדיף את אש"ף, מציע אלימות ולא מו"מ.

נוסף לכך, אמר, ממשיך משרד החוץ להאבק למען זכות יהודי ברית־המועצות לצאת, וכן להצלת יהודי סוריה, איראן ואתיופיה, להרחבת קשרי־הסחר עם המזרח הרחוק, קשירת קשרים דיפלומטיים נוספים עם ארצות אפריקאיות, טיפוח קשרים עם השוק האירופי ואזור הסחר החופשי עם ארה"ב. מתקיים מגע לא־פורמאלי עם סין העממית, ויש דו־שיח עם ברה"מ. עוד גילה פרס את אוזני שומעיו, כי 12% מתקציב משרד־החוץ מוקדשים לפעולות של שיתוף־פעולה בינלאומי, קשרי הסברה ותרבות. כל השאר מוקדש להוצאות קשיחות, כגון תשלום שכר, החזקת הנציגויות ואבטחתן הפיזית וכיו"ב.

אליעזר גרנות (מפ"ם) טען, כי קול השלום של הממשלה הוא קולו של שמעון פרס, אך הידיים הן ידי יצחק — אותו רבין ואותו שמיר. ואילו הרגליים אטומות שתקוע בבכליו של שלמה הלל (הכוונה לקבוצת "לוביס" בממשלה, שהתנגדה לפשרת הבחירות בתיאום פרס). גם כוח אינו יכול לנוע לקראת שלום, אף לא צעד אחד. הנואם טען שאין אופציה ירדנית ולא היתה מעולם. זוהי המצאה שאין לה שום בסיס, וכולה משאלת־לב. כל זמן שהממשלה תסרב להכיר לקבוע מי ייצג את הפלשתינאים, לא תהיה שום תזוזה. אולי יכול היה פרס להיות בין מביאי השלום, אך רק בממשלה אחרת, בלי שמיר ובלי הליכוד.

עוזי לנדאו (ליכוד־חירות) האשים את פרס, שמאז העלה את תוכניתו לוועידה בינלאומית, קרו דברים רבים שפעלו כולם לרעת ישראל, ואילו קודם לכן שרר שקט. היוזמה המדינית מאותתת לערבים בשטחים, שישראל מתכוננת לצאת. על כן פורצות מהומות. מעמד אש"ף, שהיה בשפל המדרגה בשנים האחרונות, התחזק מאוד, משום שבוועידה בינלאומית צריך שיהיה מישהו המייצג את הפלשתינאים. לדבריו, זה ממריץ את הנוער ומחזק את השורר. לנדאו הציע, שהממשלה, בראשות שמיר, לא תאשר את נסיעתו הקרובה של פרס, אלא אם כן יבטיח שלא יעסוק בקידום הרעיון של ועידה בינלאומית. מוחמד מיעארי (המתקדמת) קרא קריאת־ביניים: "לשים אותו במעצר מינהלי".

תעודת עניות ובושה

יוסי שריד (רצ) הציג את מה שכינה "תעודת־גמר לממשלת האחדות הלאומית". נכללות בה ההערות הבאות: זוהי תעודת־עניות, בושה ואישום. היא תיזכר ככישלון, ואם תפרוץ בגללה מלחמה — תהיה אחראית גם לשכול. "ממשלת שמיר־פרס־רבין היא ממשלת האינתיפאדה. הדו־קיום עם ערביי ישראל בסכנה, ירדן מתחמקת ממשא־ומתן. אש"ף נכנס לאחר ההשפעה המצרי, חוזר הסדר מתארשת, מצרים מרופפת את קשריה האחרונים עמנו, מעמדה הבינלאומי של ישראל נמוך מעשה. שמעון פרס הוא עכשיו בגן פרחי תיאוס הכבול; מרותק אל הממשלה, לשעורי הליכוד שמקים את כבוד.

מיכה חריש (מערך) אמר שהאסון של המדינה הוא, כי בראש הממשלה עומד הגורם מספר אחד לשלום. שמיר אינו מסוגל להנהיג את המדינה, אינו מוכשר להוביל את הממשלה, ואף אין לו אוטוריטה בתוך המפלגה שלו. סיכויי השלום הקשורים ביוזמת שולץ תואמים את האינטרסים הביטחוניים של המדינה, ויש לתת להם יד.

מתי פלד (המתקדמת) הציע לשגר את השר עזר ויצמן לתוניס, כי אופציית השלום הפלשתינית היא היחידה. לדבריו, כל התנאים כשרים עתה לברר עם ההנהגה הלאומית הפלשתינית את נכונותה לשלום. בידי שמעון פרס יש אפשרות לשגר את השר ויצמן לתוניס, הרחק מאמצעי התקשורת, כדי לקיים דיונים מוקדמים על כך. אם תושג הבנה מוקדמת, תוכל הוועידה הבינלאומית לתת לה גושפנקה בינלאומית שאינה ניתנת לערעור. מובן שלכל צעד כזה צריכה לקדום נכונות ישראלית להכיר בזכויותיו הלאומיות ובהנהגתו הלאומית של העם הפלשתיני.

דוד ליבאי (מערך) אמר שאין אפשרות להיות גם בעד הסכמי קמפ־דיוויד, וגם נגד נסיגה, אך בדיוק כך עושה יצחק שמיר. הוא מעלים מן הבוחרים, שבסעיפים מפורשים בהסכם יש התחייבות ישראלית לפינוי שטחים. ממילא, אמר הנואם, בלי נסיגה תהיה מדינה דו־לאומית, אשר לקרוב למחצית אוכלוסייתה לא יהיו זכויות־יסוד. העולם הנאור לא יוכל להסכים לכך, והמצב מסוכן מלחמה.

יובל נאמן (התחיה) אמר כי לכנות שלום עם ירדן על המלך חוסיין, זה כמו לכנות שלום עם לבנון על באשיר ג'מייל (אחיו של הנשיא הנוכחי, שנרצח ובכך חוסל הסכם השלום עם לבנון). ישראל חייבת לתבוע את יישובם של הפליטים הערבים במדינות ערב, אמר. נושא זה צריך להיות במוקד המדיניות הישראלית באירופה ובארה"ב.

מנחם פרוש (אגו"י) הבהיר שאם תבוא הצעה ממשית שיהיה בה כדי להבטיח את הביטחון — ברור שישראל צריכה להסכים לוויתורים רבים. השלום עם מצרים מוכיח שזה אפשרי. עם זאת, צריך לזכור שמדובר בוויתורים מדיניים, כדי להיות ביותר, ולא בויתור על זכותנו לארץ־ישראל. על כך איש אינו יכול לוותר, שכן זו זכות שקיבלנו מהקב"ה.

בתשובתו היה פרס ניבוח, שקט ושופע הומור. את מאיר וילנר (חד"ש) הציג מכליו כאשר טען שוב ושוב, שהוא לא קרא את ההגדרות הרשמיות של גורבאצ'וב, הרי אין בהם איזכור של אש"ף, לא של מדינה פלשתינית ולא של ירושלים. לנואמים מן הימין שטענו כי חוסיין שינה את עמדתו, העיר בלגלוג: "האם היה נשאר בעמדתו הקודמת, האם אתה היית מסכים לה?" לעוזי לנדאו (ליכוד־חירות), שטען כי לפני 4 שנים היה אש"ף בשפל, ענה כי ישראל היתה שקועה בלבנון, והאינפלציה היתה בשיעור של 600%. האינתיפאדה לא הוזלה עם הבעותיו לוועידה בינלאומית. השאלה אינה איפה עומד חוסיין היום, אלא איפה עומדות הסיעות בכנסת שמימין למערך — הליכוד וכמה מן הסיעות הדתיות.

למרות אישור משרד החינוך

אוניברסיטת ת"א אינה מכירה במקצוע בטחון לאומי בבגרות

מנהל תיכון חדש בת"א לנבון: בית ספרי קיבל תעודת הוקרה מיוחדת ממשרד החינוך על שיבוץ מקצועות ייחודיים

מאת צילי מבורך, סופרת "הארץ" לענייני חינוך

למרות שמשרד החינוך אישר את התוכנית "סוגיות בבטחון לאומי" כמקצוע בחירה ייחודי לבחינות בגרות, מסרבת אוניברסיטת תל אביב להכיר בו ותובעת מתלמידים שנבחנו בו ברמת קושי גבוהה (5 יחידות) ואף קיבלו תעודת בגרות, לגשת לבחינת בגרות נוספת במקצוע לימוד כללי אחר. מדובר בתלמידים המבקשים ללמוד באוניברסיטה בשנת תשמ"ט. מנהל תיכון חדש בתל אביב, שמואל שמעוני, פנה בעניין לשר החינוך, יצחק נבון, וציין שבתשמ"ה קיבל בית ספרו תעודה מיוחדת מהשר נבון שבה נאמר כי הוא "ראוי להערכה ולהוקרה על הפעילות הברוכה בשיבוץ מקצועות הוראה ייחודיים במערכת ההוראה". עוד מציין שמעוני במכתבו לנבון, כי ב"איגרת למפקחים", שהוציא משרד החינוך לפני חודשים אחדים, פורסמו מכתביהם של ראש המרכז למחקרים אסטרטגיים על שם יפה, אלוף (מיל) אהרון יריב ושל ראש אמ"ן לשעבר, אלוף (מיל) שלמה גזית, המשבחים את האופן המעמיק בו נלמד הנושא בתיכון זה.

שמעוני מוסיף כי אוניברסיטת תל אביב סירבה להכיר בתעודות הבגרות הללו בנימוק שאין זה מקצוע כללי אלא "ייחודי".

אחד התלמידים שאוניברסיטת תל אביב מסרבת להכיר בתעודת הבגרות שלו, דוד שולמן, פנה ליחידה לרישום וקבלה של האוניברסיטה, ונאמר לו כי הדיון בעניינו הועבר לוועדה הבין־אוניברסיטאית. כי זו החליטה לא להכיר ביחידות לבגרות שצבר במבחן ב"סוגיות בבטחון לאומי". שולמן טוען, כי אילו היה ידוע על חילוקי הדעות בין משרד החינוך לאוניברסיטה בשאלת המקצועות המוכרים לבגרות, לא היה לומד מקצוע זה. עוד הוא קובל על כך שאחרי שלוש שנות שירות בצבא, נעשה עתה נסיון לאלצו להיבחן מחדש במקצוע "כללי" אחר לבגרות.

לא יועלה שכר־הלימוד באוניברסיטאות

שכ"ל יעמוד על 2,500 שקל בשנת תשמ"ט

מאת סופרו הפרלמנטרי של "הארץ"

יו"ר הוועדה לתכנון ותיקצוב של המועצה להשכלה גבוהה, פרופסור יעקב זיו, מסר אתמול לוועדת החינוך כי האוניברסיטאות הגיעו להסכמה לדחות את ההחלטה בעניין שכר־הלימוד בשנה הבאה עד לאחר הבחירות לכנסת. לפיכך יעמוד שכר־הלימוד, לפי שעה, על 1,350 דולר, ועם התוספת השנתית — ל־2,500 שקל בשנת הלימודים תשמ"ט.

הוא מסר, כי משרד האוצר העביר כבר 6 מיליוני דולר על חשבון תוכנית ההבראה הרב־שנתית, ומצפים לסכום נוסף בקרוב.

באוניברסיטה העברית בירושלים קוצצה המסגרת התקציבית ב־10%. יש הסכמה עקרונית מהסגל הבכיר "לוותר על תנאי השבתון, כדי להעביר משאבים שיוקצו ליעוד סגל המורים הצעיר".

ראשי ישובי הגבול בצפון:

מפעלי תעשיה ותיירות בצפון נפגעים קשה מריבוי כוננויות

"המצב הבטחוני מידרדר והממשלה אינה מסייעת לפתירת בעיות שונות המתעוררות ביישובים באיזורי הגבול"

מאת מנחם הורוביץ

ראשי ישובי קו העימות בצפון אומרים כי "בעקבות ריבוי חדירות חוליות מחבלים לשטח ישראל והכוננויות הרבות, נפגעו קשה מפעלי תעשיה, חקלאות ותיירות".

ראש מועצת מטולה ויו"ר ועד ראשי הרשויות בגבול הצפון, יוסי גולדברג, אומר כי מס רכוש אינו מוכן לממן "נזקי מלחמה" אלה. ראש מועצת מטולה אמר בפגישת חירום שהתקיימה אתמול בעיר, כי המצב הביטחוני מידרדר והממשלה אינה מסייעת לפתירת בעיות שונות המתעוררות ביישובים ואינה עומדת בהתחייבויותיה.

נמסר, כי בשל ניסיונות החדירה של חוליות טרור הוכנסו היישובים לכוננות גבוהה, דבר שמנע מעובדים רבים להגיע בזמן לעבודה, ובכמה מקרים העדיפו עובדים רבים שלא להגיע לעבודה, בכלל.

ראש מועצת מטולה אמר, כי בחודש האחרון בלבד היו עשרות מקרים של כוננויות, ידי קטיעות והתראות שונות שחייבו את היישובים להיכנס להיערכות מיוחדת. לדבריו, לעתים מדובר בהתראות שווא. הוא דרש לשנות את החוק בעניין פיצוי למפעלים, שכן, החוק הנוכחי קובע כי מפעלים יזכו לפיצוי כספי על נזקים עקיפים רק אם היו בכוננות למעלה מ־24 שעות.

העיתונאי גדעון עשת נשפט ל־14 ימי מאסר על סירוב לשרת בשטחים

מאת לילי גלילי

חייל המילואים גדעון עשת, עיתונאי כלכלי בכיר ב"ידיעות אחרונות", נשפט ל־14 ימי מאסר בפועל על סירוב לשרת בשטחים. בחודשים האחרונים נשפטו כבר 19 חיילי מילואים לעונשי מאסר על סירוב לשרת בשטחים, וכעת אסורים שמונה מהם.

במבנה 5 — ארוחות צהריים עסקיות בין 18־22 ש"ח
הופעות מוסיקליות מספר פעמים בשבוע
פתוח ברציפות מ־12 בצהריים אל תוך הלילה
7 ימים בשבוע • חניה במקום
נמל יפו — שער ראשי

רחפן — 03-611001

אוורור לה Venta
מאווררים ביתיים ותעשיתיים דו־כיוונים.

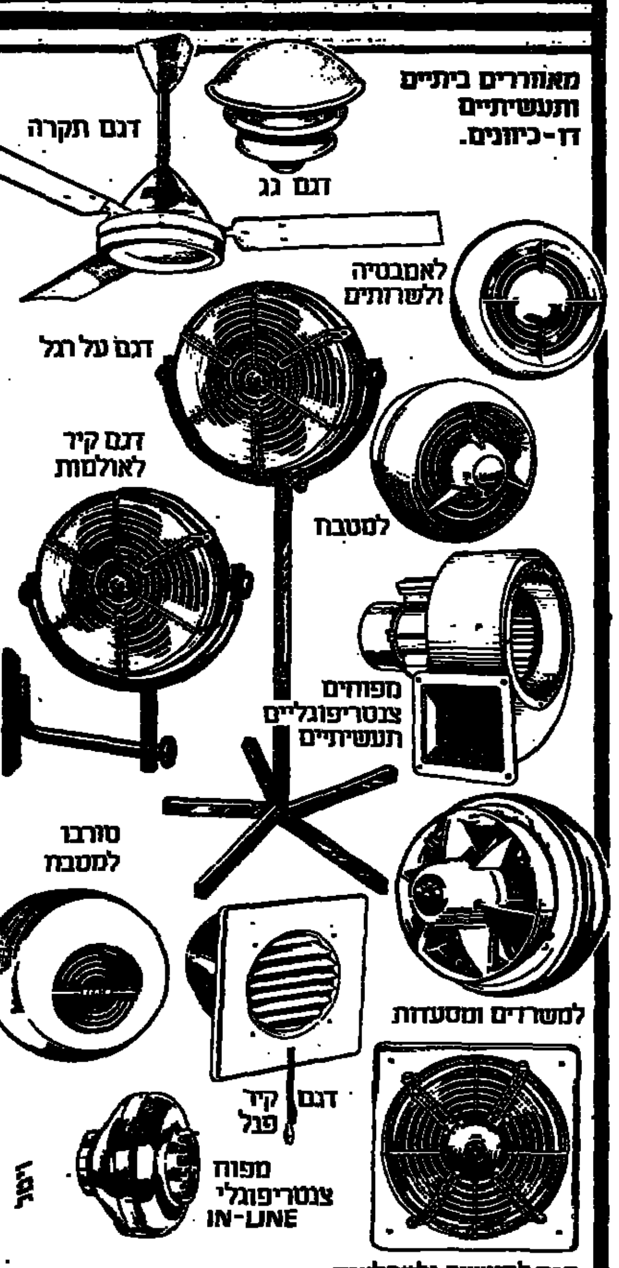

דגם לתעשיה ולחקלאות
דגמים 24"–4" להתקנה בחלון, בקיר ובגג, דגם בלעדי למקלטים באישור הג"א.
משרד ראשי: גלעד 2, רמת־גן, טל: (6 קווים) 03-7513251
סניף הצפון: שד' ההסתדרות 76, מפרץ חיפה, טל: 04-724523
סניף ירושלים: רחוב יפו 3, טל: 02-222560

ביזנס. נשים. שותפים.
היום אתה חייב להיות ערוך. האם אתה מוגן?
• חקירות מסחריות • חקירות כלכליות • חקירות נזיקין • חקירות פליליות • חקירות אישות (גירושין)
לשם חקירות
ת"א, אחד העם 93, 03-292871

הירידי הבינלאומי השני ליודאיקה, ירושלים
י"ד־י"ח באייר תשמ"ח, 5־1 במאי 1988, בבנייני האומה
יודאיקה עתיקה ובת זמננו, תמונות וגרפיקה, ספרים וכתבי יד, מפות ומוצגים ארכיאולוגיים הקשורים ליודאיקה
שעות הביקור לקהל: יום א' 21.00־18.00 – ימים ב', ג', ד' 21.00־11.00 – יום ה' 18.00־11.00
כרטיסי כניסה נמכרים בפתח היריד

בקו הבריאות
לשכת דובר קופת חולים הכללית והאגף הרפואי עורכים:
בשיתוף עם האגודה למלחמה בסרטן בישראל
סכנות השיזוף
שיזוף נכון וכיצד למנוע חקי קרינת יתר.
צוות מומחים ישיב טלפונית 03-433500
לפניות הציבור במבצע מיוחד שיערך, היום יום שלישי 3.5.88 בין השעות 16:00-19:00
ד"ר יוסף שירי - מרפאת תל נורדאו
ד"ר דגנית רוזמן - בייח העמק
ד"ר ניסים אוחנה - בייח העמק
ד"ר אסתר עזיזי - בייח שיבא
ד"ר רפאל שפיר - בייח רוקח
ד"ר סודמן רחל - מרפ' ק. אליעזר
בשידור ישיר בתכנית "אצבע על הדופק" היום יום ג' בשעה 18:05 רשת ב' - קול ישראל
קופת חולים הכללית
בריאות היא ענין רציני

בשקט, בשקט... הוא שאב את אמריקה, אירופה ויפאן.
רק שואב אבק פיליפס נותן לך 5 שנות אחריות
מהרו ודרשו את שואב האבק העולמי של פיליפס.
רק עד 30.5.88 תוכלו לקבל אחריות מוגדלת ל־5 שנים על חשבוננו.
* אפשרות לתשלומים.

PHILIPS
האיכות הגדולה בעולם

هكذا من الأصل

هكذا عن الاحتلال

פקחים מנעו הפצת איגרות נגד ראש עיריית תל־אביב בעניין בדיקות רפואיות חינם לבכירים

נציג מפ"ם: אחלק הכרוזים גם אם ישלחו נגדי שוטרים

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

פקחים של עיריית תל אביב מנעו שלשום, על פי הוראה מגבוה, חלוקת איגרות בפתח בית העירייה נגד ראש עיריית תל אביב שלמה להט, על כך שהעניק בדיקות רפואיות מיוחדות לעובדים הבכירים בעירייה.

את האיגרת לעובדים חילקו שני פעילים במפ"ם ואותה חיבר חבר המועצה אריה צוקר. באיגרת, שעיקריה פורסמו בעבר ב"הארץ", קובל צוקר על כך שלהט אישר קיום בדיקות ל־200 עירוניים בכירים, בבית החולים איכילוב — כשעלות כל בדיקה מגיעה ל־150 ש"ח, תוך אפליית העובדים הזוטרים.

בין זוטרים לבכירים

באיגרת מצטט צוקר את תשובותיו של ראש עיריית תל אביב לשאלותיו במועצת העירייה, כי עובדי העירייה זכו בעבר לבדיקות של המעי הגס, בדיקות־עור ולחץ דם. מתוך ממצאים שהגיעו לידיו של צוקר עולה, כי רק מיעוטם של עובדי העירייה בדרגים הזוטרים והבינוניים זכו לבדיקות הללו, ואילו הבכירים יזכו, לא רק לבדיקות שכאלה אלא לבדיקות מקיפות יותר.

הבוקר עומד צוקר להתייצב בפתח בית העירייה ולחלק בעצמו את הכרוזים ולדבריו יעשה כן גם אם תשלח העירייה שוטרים לבטע מכנו לעשות כן.

בתגובה על הדברים מסר דובר עיריית תל אביב, כי גם צוקר וגם חה"כ כפופים לחוק במידה שווה וחייבים רישיון לחלוקת כרוזים. לכן לא הותר לאנשי מפ"ם לחלק כרוזים: "איני מאמין כי צוקר, האמון על החוק ובג"ץ, יפר את החוק בצורה בוטה. באשר לעצם טענותיו הרי הן חסרות בסיס. לכל עובדי העירייה יש היתה הזדמנות להיבדק. יתכן שחלק לא ניצל את זכותו."

נמנע אישור תוכנית מדרון יפו במתכונת שתשמור על ערכי טבע

מאת חיים הנדוורקר

עיריית תל אביב מנעה אתמול את אישור תוכנית מדרון יפו לבינוי ודרום יפו במתכונת שתשמור על ערכי טבע בחוף הים.

בישיבת הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, הביא מינהל מקרקעי ישראל תוכנית מתוקנת לתוכנית מדרון יפו ללא רזרבות (שוברי גלים), כך שישומרו הסלעים היפים שאין כמותם בכל האיזור והם מתרכזים זה הצומת.

תושבי האיזור, יחד עם ארגונים וגופים שונים הלוחמים על הגנת הטבע, יצאו בעבר למאבק נגד עיריית תל אביב ונגד מינהל מקרקעי ישראל העומדים מאחורי תכנית מדרון יפו. ראש עיריית תל אביב שלמה להט הבטיח, כי יעשה ככל יכולתו להגן על ערכי הטבע.

אולם, כשהגיע אתמול רגע ההצבעה ומינהל מקרקעי ישראל הביא את התוכנית המתוקנת, התברר כי מהנדס העיר, שבאי אסיף, מתנגד להכריע בנושא ומבקש להחזיר את הדיון בנושא לוועדה המקומית לתכנון ולבניה. ואכן כך הוחלט.

מוסיקה קלאסית בקומפקט־דיסק בשיטה דיגיטלית תופק בקרוב בכרמיאל — בראשונה בישראל

מאת יודה גל
סופר "הארץ"

הפקה ראשונה בארץ של מוסיקה קלאסית על תקליטורים (קומפקט־דיסק) בשיטה דיגיטלית, תראה אור בקרוב. המדובר בסדרה בת 10 תקליטורים לפחות, של מוסיקה קלאסית קלה בביצוע אמנים ישראלים, שתפיק ותייצר חברת סי־די־איי. בכרמיאל, שבבעלותה המפעל הראשון והיחיד עד כה בארץ לייצור תקליטורים.

בעלי המפעל, משה שומר (34) וניר אשכנזי (30), מסרו לסופר "הארץ" כי סדרת התקליטורים הקלאסיים תכלול יצירות בנגינתם של אמנים ישראלים כאריה ורדי (פסנתר), המנצח יואב תלמי ואשתו ארלה (חליל ופסנתר), יובל ירון (כינור), גרשון רבינסקי (קלרניט) ועוד.

3 מיליון דולר השקעה

מפעל סי־די־איי. הוקם בנובמבר 1987 באזור התעשייה של כרמיאל, בהשקעה של כ־3 מיליון דולר, על־ידי בני משפחה אחת (גיסים). במפעל 10 עובדים, בהם 3 מהנדסים, עובר מושב בכיר ושני מהנדסי־מכונות. קו־הייצור החדיש לייצור התקליטורים נרכש בהולנד והוכנסו בו שיפורים על־פי תכנון של מהנדסי החברה הישראלית. כושר הייצור של המפעל הוא כ־2–2 מיליון תקליטורים בשנה, בהיקף של כ־2.5 מיליון דולר. 95% מהתקליטורים שייוצרו במפעל מיועדים לחברות באירופה, בעיקר בהולנד ובאנגליה.

שוק התקליטורים בעולם מוערך ב־4.5 מיליארד דולר בשנה, והוא גדל מדי שנה בהיקף של 15–20%, בדוחקו את מקום תקליטי הבקליט אריכי־הנגן ("התקליטים השחורים").

סי־די־איי. גובה מחברות התקליטים בעבור ייצור תקליטורים כ־3–5 ש"ח היחידה. מחיר תקליטור לצרכן בארץ נע בין 24–42 ש"ח. במחיר לצרכן נכללות עלויות של הפקת האלבום, תמלוגים, פער התיווך ועוד. אולם גורמים המצויים בענף מדגישים כי אין הצדקה למחיר הגבוה, בהתחשב בעלות הייצור, ואמנם המגמה המסתמנת בעולם היא של ירידה במחירי התקליטורים.

עצם של אדם מכורסמת נתגלתה במערת "הקולנוע" בהר סדום

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

עצם של אדם שכורסמה על ידי צבוע נתגלתה במערת "הקולנוע", שפיתחה נפער בחזית הר סדום. מנהל המרכז לחקר מערות (מלח"ם) של החברה להגנת הטבע, עמוס פרומקין, ציין זאת בגיליון החדש של "טבע וארץ", בספרו על סקר ביולוגי שהחלה מלח"ם לבצע באחרונה במערות הר סדום.

מתברר שעולם החי במערות המלח של הר סדום הוא מורכב ומגוון ונמצאו סימנים רבים לפעילות בעלי חיים מקבוצות שונות. בין השאר נמצאים בכל המערות צרצרים לבנים שגודלם 1.5 ס"מ, נמצאו כמה עכבישים שאינם נמנים על עכבישי המערות האופייניים, וההערכה היא שהם נסחפו למערות, כנראה ברוח, והצליחו למצוא בתוכם מזון, לשרוד, ואולי אף להתרבות בסביבתם החדשה.

מימצא מעניין היה פגר נחש, כנראה ממשפחת העכנאים, שנמצא במחילת "השועל הנפוש" במערת סדום בגובה של כ־10 מ' מעל למיפלס הרצפה. הנחש נפל כנראה פנימה דרך הפיר, לא מצא את דרכו החוצה ומת בתוך המערה. נמצאו גם סימנים לפעילות טורפים: עקבות שועל טריות סמוך לפתח "מערת העקבות" שבתוכה נמצאו, בעומק של 50 מ', גולגולת כמעט שלמה של גמל ולידה כמה מעצמותיו. ההשערה היא שצבוע הביאן לשם.

משטרת קרית־שמונה חוקרת פרשת הונאה בהיקף נרחב

מאת מנחם הורוביץ

במשטרת קרית־שמונה נחשפה באחרונה פרשת מירמה, זיוף והונאה בהיקף נרחב שבה מעורבת מנהלת השכבות של המועצה האזורית מבואות חרמון.

בעקבות תלונה של ראש מועצת מבואות חרמון, מצא רס"ר מאיר עמירה, כי כספים רבים ששולמו ע"י התושבים למועצה הופקדו בחשבונה הפרטי של מנהלת השכבות. כחשודה במעשים נעצרה תושבת כרכום, בת 32, אם לשניים, ששימשה בשנים האחרונות כמנהלת השכבות של המועצה. היא גם חשודה כי נהגה לנפק תלושי משכורות פיקטיביים על שם אנשים שכלל לא עבדו במועצה ואת השכר נהגה להפקיד בחשבונה הפרטי.

המשטרה תפסה חלק מהשיקים שזויפו וכבר נפתחו 28 תיקים פליליים בגין זיוף, מרמה, גניבה ממעביד, הונאה ומעילה באימון.

מפקד משטרת קרית־שמונה רפ"ק כהן מסר כי המשטרה ממשיכה בחקירה.

ביטול ראשון בפסטיוול ישראל

נגן הג'ז סטיב לייסי ● במקומו החצוצרן ארט פרמר

מאת סופר "הארץ" לענייני תרבות

נגן הסופרן סקסופון, סטיב לייסי הודיע להנהלת פסטיוואל ישראל כי לא יוכל להופיע בארץ "לרגל המצב". במקומו גייסה הנהלת הפסטיוול את נגן הפליגל־הורן ארט פרמר, שיגיע לפסטיוואל ישראל עם להקתו.

המופע (מס' 36 בתכנית הפסטיוול), יועבר מה־23 במאי במוזיאון ישראל ל־25 במאי באולם הנרי קראון.

ממגינים ונפגשים: משלחת של עובדי מפעלי בית שמש נפגשה אתמול עם שמעון פרס. לפני הישיבה של ועדת ארבעת השרים (פרס, נסים, ארנס ויעקבי) העוסקת בבעיות המפעל. במאתיים עובדים הפגינו מול משרד האוצר, וכן נערכות שביתות שבת (במשמרות של 15) מול בתיהם של ראש הממשלה וסגנו. (מסר — דן מגיד; צילום — אליהו הראתי)

בערעור שהוגש לבית־המשפט העליון טוען עו"ד פנחס מרינסקי:

"השופטת אוסטרובסקי המציאה עד מומחה שלא היה ולא נברא"

"ההגנה במשפט לא שאפה כלל לערער על חוות־דעתו של המומחה המשטרתי" ● ביקש הסקת "מסקנות ברורות וחד־משמעיות" מצד בית־המשפט העליון

מאת צבי זהראל
סופר "הארץ" בבית המשפט

בערעור שהוגש לבית המשפט העליון, טוען עו"ד פנחס מרינסקי כי השופטת המחוזית ויקטוריה אוסטרובסקי־כהן כתבה, כי ההגנה העלתה עד מומחה מטעמה, כאשר במציאות "לא היה ולא נברא עד כזה".

טענה זו העלה עו"ד מרינסקי בערעור על הרשעתם של יבואנים מישראל — יגאל מימון ודניאל סימן־טוב — שהורשעו בסדרה של עבירות מרמה הקשורות לעסק שלהם לייבוא שיש מאיטליה. מימון נידון ל־12 חודשי מאסר בפועל ו־12 חודשי־מאסר נוספים במצטבר, שהיו לו על תנאי, ואילו סימן־טוב נידון ל־10 חודשי מאסר בפועל. בשבוע שעבר עיכב שופט בית־המשפט העליון, גבריאל בך, את ביצוע גזר־הדין, בנמקו זאת, בין היתר, ברצינות נימוקי הערעור של הסניגור.

"מומחים עלולים להידרדר"

עו"ד מרינסקי טוען עוד בערעור, שההגנה במשפט לא שאפה כלל לערער על חוות־דעתו של המומחה המשטרתי, אמנון בצלאלי — שהובא מטעם התביעה — מפני שעדותו של בצלאלי פעלה לטובת הנאשמים.

בנימוקיו, מוסיף וטוען עו"ד מרינסקי, כי בכוונות השופטת אוסטרובסקי־כהן "ליצור עד־הגנה מומחה, יש מאין, ולבטל עדותו במחי־יד, מעידה כמאה עדים על הלך־מחשבה ועומק בחינת החומר על־ידי בית המשפט הנכבד קמא בבואו לשקול ראיות בתיק".

עוד כתב הסניגור בערעור לבית המשפט העליון, כי הדברים שכתבה השופטת המחוזית חמורים במיוחד, בשל העובדה כי המדובר בעדות אשר לא היה ניתנה, היו שמו הטוב והמוניטין המקצועי שלו נפגמים כלאחר־יד וללא בחינה (השופטת אינה נוקבת בשם העד המומחה מטעם ההגנה).

עוד כתב מרינסקי, כי מצב זה עלול להרתיע עדים מומחים ועדים בכלל מלהעיד בבתי המשפט, והוא מחייב הסקת מסקנות ברורות וחד־משמעיות של בית־המשפט העליון ממקרה זה.

"משקיעי ישראל" אישרה ל"גלנויט" בארה"ב הלוואות ב־6.3 מיליון ד'

"גלנויט" היא חברה אמריקאית הקשורה לפעילות "שטיחי כרמל" בארץ ● בכירים ב"כור": מדוע "כור" הסכימה לתת הלוואות לחברה הקשורה לח"כ שפירא

מאת יהונתן שרמן

הערפל סביב פרשת ההלוואות שניתנו למפעליו של ח"כ אברהם שפירא, הולך ונמוג. מבדיקה של "הארץ" עולה, כי מדובר ב־3 הלוואות שניתנו לחברת "גלנויט" בארה"ב, בסכום כולל של 6.3 מיליון דולר.

חברת "גלנויט" היא חברת טקסטיל אמריקאית, הפועלת ומוכרת בארה"ב באורח עצמאי. ח"כ שפירא אינו רשום כאחד מבעלי מניותיה, אך היא קשורה לפעילות חברות "גלנויט" ו"שטיחי כרמל" בארץ, בכך שהיא מוכרת מוצרים ישראליים בחו"ל ומנוהלת בפועל על־ידי מנהלים הממונים על־ידי שפירא.

"גלנויט" פנתה ל"משקיעי ישראל", שהיא חברה אמריקאית להשקעות, בשליטת "כור", פעמים מספר בעבר בבקשת הלוואות. יוסף רובינשטיין, מנהל החברה בפועל ומנהל הכספים של "כור" בארה"ב מסר ל"הארץ", כי לאחר בדיקת הדו"חות הכספיים של החברה, אושרה לה הלוואה ראשונה לפני שנה, בסך מיליון דולר, לפרעון בחודש אוגוסט 88'. לדבריו, ההלוואה אושרה לאחר שהתברר, כי "גלנויט" הרוויחה 4.5 מיליון דולר נטו על מחזור מכירות של 37 מיליון דולר.

רובינשטיין הוסיף, כי ועדת הכספים של מועצת המנהלים, אישרה את ההלוואה לאחר שנתקבלו ביטחונות מתאימים. לאחר מכן הוחלט להענות לבקשה נוספת של החברה ולהעמיד לרשותה הלוואה ארוכת־טווח ל־3.5 שנים, בסך 2.3 מיליון דולר, וכן הלוואה בסך 3 מיליון דולר לפרעון בדצמבר 88'. כל ההלוואות ניתנו בריבית גבוהה של ליבור ועוד 3.5%.

רובינשטיין הוסיף, כי ההלוואה ניתנה ל"גלנויט" מכיוון שהיא אחת החברות האמריקאיות הבודדות העונות על הקריטריונים הקבועים בתקנון חברת "משקיעי ישראל", שזו חברה הפועלת גם בישראל.

לאחר בדיקה משפטית

הוא אמר, כי ביקורו של ח"כ שפירא בארה"ב כיום אינו קשור לנושא זה.

שבח אופיר, ראש אגף הכספים של "כור", היה אחד מחברי ועדת הכספים של מועצת המנהלים של "משקיעי ישראל" שאישרה את ההלוואה, אך הוא ביקש לא להגיב בנושא זה. מ"משקיעי ישראל" נמסר, כי האישור למתן ההלוואות אלו ניתן רק לאחר בדיקה משפטית של משרד עו"ד של החברה.

גורמים בכירים ב"כור" ציינו אתמול, כי אמת שאין פגם בחוקיות מתן ההלוואות, אך השאלה המרכזית היא מדוע "כור" הסכימה לתת הלוואות לחברה הקשורה לח"כ שפירא ומדוע נושא זה לא פורסם עד עתה.

מ"משקיעי ישראל" נמסר, כי הדברים אמורים בחברה ציבורית וכל העסקות שהיא עושה נתונות לפיקוח הרשות לניירות ערך בארה"ב וחייבות באישורה.

הוועדה הבינ"ל של ידידי מד"א תזהיר מסגירת מוקדי עזרה ראשונה

מאת עדנה אבידור

חברי הוועדה הבינלאומית של ידידי מגן דוד אדום הגיעו לארץ כדי לדון במצבו הכספי הקשה של התאגיד וכוונת הממשלה לסגור 6 תחנות ו־13 מוקדים.

חברי הוועדה הם נציגי אגודות הידידות של מד"א מארה"ב, קנדה, דרום־אפריקה ובריטניה. הנציגים יקיימו ביומיים הקרובים שיחות עם שרי הבריאות והאוצר, ויעמידו אותם על חומרת הפגיעה במגן דוד אדום אם תבוצע דרישת האוצר לסגירת מוקדי עזרה ראשונה ותחנות. צעד זה עשוי לגרום לירידה ואף להפסקת גביה או התרומה של ידידי מד"א בחו"ל, שכן המוקדים והתחנות הוקמו בסיוע של תרומות ונושאים בחלקם את שם התורמים.

סגירת התחנות והמוקדים מאיימת על תקציב התרומות של מגן דוד אדום לשנת 89־1988, העומד על כ־4 מליון דולר, שמתוכם 3 מיליון דולר הם תרומות של אגודת הידידים מארצות־הברית, ומליון דולר הם תרומת האגודות בבריטניה, דרום־אפריקה וגרמניה. התרומות מיועדות לרכישת 46 אמבולנסים ו־8 ניידות לטיפול נמרץ, ציוד קשר ומלגות להכשרת "פרמדיקס" (חובשי חובשים). בסיוע התרומות מתכוון מד"א לנצל גם לרכישת שקיות למנות דם לבתי־החולים.

שר האנרגיה חנך טורבינה ליצור חשמל

(עת"ם) שר האנרגיה והתשתית, משה שחל, חנך אתמול טורבינה לייצור חשמל של חברת מקורות באתר קידוחי החדרה של מי תהום, מעגית 4, באיזור עמק חפר.

הטורבינה היא ראשונה מסוגה בעולם, והיא מייצרת חשמל בלחץ המים המוזרמים לארמה.

ירידה של 19% בלינות תיירים במלונות במארס

מאת דן מגיד

ברבע הראשון של השנה נרשמה ירידה של 4% לערך בלינות התיירים במלונות בהשוואה לרבע האחרון של־1987. ירידה זו נובעת בעיקר מירידה של כ־19% בלינות התיירים בחודש מארס השנה, המוסברת בהשפעת של האירועים בשטחים על תנועת התיירות.

הנתונים נמסרו ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על סמך עיבוד חודשי מהיר שנערך עבור משרד התיירות והתאחדות המלונות.

14 רבנים מבריטניה באו להתרשם מסיכויי התיירות

מאת זהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

משלחת של 14 רבנים, חברי לשכת הרב הראשי של בריטניה, הגיעו אתמול לביקור רשמי בישראל כאורחי משרד התיירות ואל על, שנועד לאפשר להם להתרשם מאפשרויות הביקור והסיור בארץ, למרות האירועים בשטחים.

במפגש איתם בארוחת צהריים במלון פלזה בירושלים אמר אתמול שר התיירות, אברהם שריר כי יש לדאוג לכך שכל יהודי יבוא לבקר בימים אלה לישראל.

סוכם, כי לאחר חזרתם לבריטניה יופיעו הרבנים לפני פורומים יהודיים שונים בבריטניה ויספרו על רשמיהם, יחד עם נציג משרד התיירות בבריטניה.

אתמול התפללו חברי משלחת הרבנים ליד הכותל המערבי. ביקרו בהרודיון ונפגשו עם הרב הראשי אברהם שפירא. היום יבקרו ביד ושם, בכנסת ובמוזיאון ישראל.

אושרה השתתפות ילד במערכון "אחת לדרך" בתיאטרון הקאמרי

מאת סופר "הארץ" לענייני תרבות

הוועדה המייעצת לענייני העסקת ילדים אישרה השתתפותו של ילד במערכון של פינטר "אחת לדרך" בתיאטרון הקאמרי, לאחר שהתיאטרון הסכים לערוך את הטקסט שעורר את התנגדותה של הוועדה.

הוועדה אסרה בעבר את השתתפותו של ילד במערכון, שהוא אחד מתוך שלושה בערב שכותרתו "ההוקיה" (בבימויה של גולה צ'ילשון). שני המערכונים האחרים הם מאת דניאלה כרמי) כיוון שבמערכון זה, בתרגומו של ד"ר אבי עוז, נאמרות המלים "האם היא מזדיינת" ו"הילד הוא חרא קטן".

בעקבות ערעור התיאטרון וישיבה נוספת של הוועדה הוסכם שהתיאטרון יחליף את המלה "מזדיינת" ב"שוכבת" או "נדפקת", ובמקום "חרא קטן" יאמר "סיגנפת קטנה". וההיתר מותנה בכך שבמעמדים אלה לא יהיה הילד על הבמה. הילד לא היה אמור להימצא על הבמה בתמונות אלה ממילא.

רשות הדואר
השירות הבולאי

העברת סניף פינסקר של השירות הבולאי

במסגרת שיפור השירות לקהל, הננו שמחים להודיע בזה על העברת סניף פינסקר של השירות הבולאי,

לסניף הדואר ברח' הירקון מס' 61, ת"א
החל מיום 4.5.88

עד הפעלת הסניף ברח' הירקון יהיה סניף פינסקר סגור לקהל.
אנו מתנצלים בפני לקוחותינו על אי הנוחות הזמנית.

אוניברסיטת תל-אביב

הפקולטה למדעי החברה בשיתוף עם משרד המשפטים ומועצת שמאי מקרקעין — המרכז למרשם ענף רישום וקבלה

המשך הרישום לתכנית לקראת

תעודה בשמאות מקרקעין וניהול נכסים לשנה"ל תשמ"ט

התכנית מכשירה אנשי מקצוע בשמאות מקרקעין וניהול נכסים. היא מיועדת לבוגרי תואר ראשון, בעיקר במקצועות אדריכלות, משפטים, הנדסת בנין, אגרונומיה, כלכלה ומינהל עסקים.

תכנית הלימודים הינה דו־שנתית ועובדה בשיתוף עם המועצה לשמאות מקרקעין. בוגריה פטורים מכל בחינות המועצה למעט הבחינות הסופיות.

הלימודים מתקיימים בשעות אחה"צ והערב.

טופסי ההרשמה ניתן לרכוש בחנות "דיונון", בנין האקדמיה למוסיקה.

פרטים ניתן לקבל במזכירות התכנית, בבנין נפתלי חדר 701 טלפון 5459298 בשעות 14.00-16.00 בימים א', ב', ד'.

משטרת ישראל
מחוז המרכז
מודיעה על מכירה פומבית של רכוש ללא בעלים
המכירה תתקיים בתחנת משטרת כפר־סבא.
ביום 16/5/88 בשעה 9.00 בבוקר.
* על הקונים להצטייד בתעודת זהות.
* התשלום במזומן בלבד.

האוניברסיטה הפתוחה

טקס הענקת תארים לבוגרי האוניברסיטה הפתוחה
במעמד יושב־ראש הכנסת
מר שלמה הלל

דברים: פרופ' נחמיה לבציון, נשיא האוניברסיטה הפתוחה
מר שלמה הלל, יושב־ראש הכנסת "הכנסת והדמוקרטיה בישראל"
הענקת תארים
דברי נציג הבוגרים
מנחה: פרופ' נחמן אשל, ראש מינהל הלימודים/הוראה

הטקס יתקיים ביום חמישי, י"ח באייר תשמ"ח (ל"ג בעומר), 5 במאי 1988, בשעה 17:00 בקריית מקס רואו, קמפוס האוניברסיטה הפתוחה, רח' קלאוזנר 16, רמת־אביב.

חבר קופ"ח "מכבי"
יש לך זכויות יתר...
פרטים מלאים בגליון החדש של מכביתון
הנשלח בימים אלה לבתי החברים וניתן להשגה חינם בסניפי הקופה

פנקס החבר שווה יותר

ערך את העמוד: חיים של

16

פתוח

גן העיר

חניה חינם לקונים בחודש הפתיחה.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

"תביא לי מלבורו"

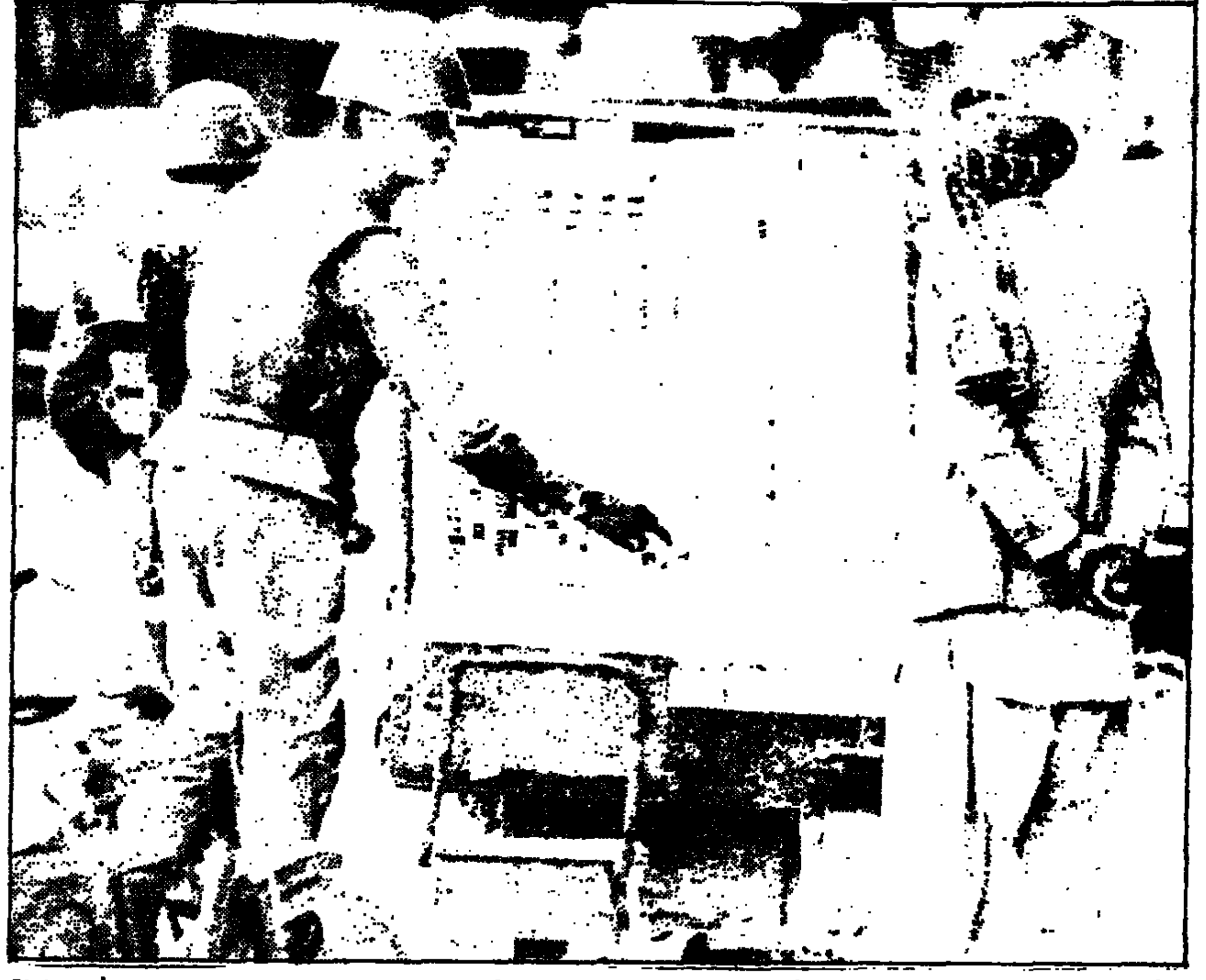

חייל בצבא הסובייטי באפגניסטאן מבקש לקנות סיגריות אמריקאיות ברחוב אפגאני. (צילום: אי־פי)

פקידים בכירים במערב גרמניה:

מזרח גרמניה מבקשת לשפר יחסיה עם ישראל ועם הקהילות היהודיות בעולם

המאמצים מכוונים, בין השאר, כדי להשיג מעמד של מדינה מועדפת ביחסי הסחר שלה עם ארה"ב ● הודיעה על תשלום אפשרי לנפגעי הנאצים ● באחרונה היו ביקורים של אישים ישראליים במזרח גרמניה ● משלחת מזרח גרמנית באה לישראל כאורחת רק"ח

בון (עסט"א). מזרח גרמניה פתחה במאמץ מקיף לשיפור יחסיה עם ישראל ועם הקהילות היהודיות ברחבי העולם, במיוחד בארה"ב, כחלק מן המאמצים לשיפור היחסים עם ואשינגטון — אמרו אתמול פקידים בכירים במערב גרמניה.

המקורות המדיניים בבון אמרו, כי בטווח הקרוב מגמה מזרח גרמניה להכין את הקרקע לביקור אפשרי של המנהיג הקומוניסטי הוותיק, אריך הונקר, בוואשינגטון. אולם מעבר לכך, חותרת מזרח גרמניה להשיג מעמד של מדינה מועדפת ביחסי הסחר שלה עם ארה"ב. לצורך השגת מטרה זו, היא הודיעה, באורח מפתיע, על תשלום אפשרי של פיצויים לנפגעי הנאצים.

פקידים במערב גרמניה הזהירו מפני ציפיות מוגזמות בעניין זה. אך למרות זאת, הוסיפו, עצם הנכונות של מזרח גרמניה להעלות את הנושא במו"מ עם ארגונים יהודים, היא בעלת משמעות רבה.

סימן נוסף למגמה זו ניתן לראות בהזמנתה של משלחת מזרח גרמנית לישראל. המגמה זו יצאה אמנם מרק"ח, אבל היא מתפרשת כחלק מן המגמה להוריד את יחסי האיבה ששררו ביחסים בין ישראל לבין המזרח־גרמנים עד היום.

מזרח גרמניה היתה עקבית כל הזמן בהצגתה של ישראל כמדינה המתבססת על אלימות תוקפנות נגד מדינות ערב. כלי התקשורת המזרח גרמניים הישוו באורח קבוע את הישראלים לנאצים, בייחוד מאז החלה ההתקוממות בשטחים המוחזקים.

בעניין זה יש לציין כי המגמה לא השתנתה, בכל הקשור לכלי התקשורת הנשלטים לחלוטין על ידי הממשלה. אולם באורח מקביל למגמה זו, מדינאים בכירים במזרח גרמניה קיבלו לראיונות ולשיחות אישים ואנשי רוח מישראל ועשו מאמצים מיוחדים להכריז רצון טוב.

כך למשל, עורך "הארץ" גרשום שוקן היה בסוף השנה שעברה אורח של קלאוס גיזי, השר האחראי ליחסים עם ארגונים אמוניים ודתיים במזרח גרמניה.

הרב המתפטר יצחק נוימן: העיתונים כאן עוסקים בדמוניזציה של היהודי

ברלין המזרחית (ע"ר). בהמשך לידיעה שפורסמה באמצעי התקשורת אתמול לפיה פרש מתפקידו, שמונה חודשים אחרי שהחל בו, הרב היהודי מארה"ב, יצחק נוימן, אמר הרב בשיחה טלפונית לכתב רויטר, כי ברצונו לצאת מברלין המזרחית כבר ב־16 במאי. הוא נימק את צעדו בהתנהגותם של אחד עד שניים מבין חברי הנהלתה של הקהילה היהודית, "המפריעים לי למלא את תפקידי".

נוימן אמר גם, כי הוא מודאג נוכח "הרמזים הברורים והנטיות האנטי ישראליות והאנטישמיות הבאים לידי ביטוי בעתונות המזרח גרמנית הרשמית".

"העתונים עוסקים בדמוניזציה של היהודי" אמר, בהתייחסו להתקפות על ישראל בקשר עם דיכוי ההתקוממות בשטחים הכבושים. הוא הוסיף ואמר: "מבין כל עמי העולם, מן הראוי שהגרמנים יהיו הזהירים יותר. הם משתמשים באותם הביטויים שהיו מקובלים בתקופת הנאצים". עוד אמר כי דן בנושא זה עם עורך אחד העתונים. הוא הביע את הדעה שהעניינים לא מתנהלים באותה צורה בגרמניה המערבית.

"ארגון הקרב היהודי": אנחנו תקפנו את מערכת העיתון המקורב ללה־פן

אנשי הארגון תקפו גם את משרדי הסניף של תנועתו הניאו־פאשיסטית של לה־פן

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). קבוצה מסתורית, המכנה עצמה "ארגון הקרב היהודי" שבה ותקפה ביממה האחרונה את משרדי המערכת של "נאסיונאל־הבדו", שבועון שהשקפותיו מקורבות לאלו של מנהיג מפלגה "החזית הלאומית" הניאו־פאשיסטית, ז'אן־מארי לה־פן. זמן קצר אחר־כך ניסו התוקפים להתפרץ למשרדי המטה הפאריסאי של מפלגת "החזית הלאומית".

במקביל להפגנת כוח של תומכי לה־פן ברחובות פאריס, תקפו כעשרה מחברי "ארגון הקרב" את מערכת השבועון ונפצו שומר שהיה במקום.

בהודעה שהופצה אחר־כך טען "ארגון הקרב היהודי", כי בכוונתו להמשיך ולהתנכל למפלגת "החזית הלאומית" שבהנהגת לה־פן, "שכן זו מפלגה הבוזה לכל התנועות הניאו־נאציות ולכל אמצעי הפעולה האנטישמיים".

לפני כארבעה חודשים נטל על עצמו הארגון את האחריות לתקיפה דומה במשרדי המערכת של השבועון.

אנשי האיי־אר־אי, שהרגו 3 אנשי צבא בריטיים בהולנד, הצליחו להיעלם

הפעולה היתה, כנראה, תגמול על הריגתם של שלושת אנשי המחתרת שנורו בגיברלטר במארס

ניו ברגן, הולנד (ע"ר). חברי "הצבא האירי הרפובליקני", שהרגו שלושה אנשי צבא בריטיים שלשום, נעלמו מבלי להשאיר עקבות — נאמר בהודעה שפורסמה על ידי משטרת הולנד.

במהלך המבצע — כפי הנראה פעולת תגמול — נפצעו שלושה אנשי צבא בריטיים נוספים.

הצבא האירי הרפובליקני הודיע כי הוא אחראי להתקפה. רבים באירלנד רואים בהריגתם של שלושת הבריטים פעולת נקם על הריגתם של שלושה אנשי הצבא האירי הרפובליקני שנורו למוות בגיברלטר בחודש מארס.

דובר משטרת הולנד הארי קלאברס אמר לכתב רויטר, כי צוות של 45 חוקרים, אנשי צבא ומשטרה, שהפעילו ב"אינטרפול" לא הצליחו "לגלות עקבות כלשהם של הטרוריסטים".

בהודעה שפורסמה על ידי הצבא האירי הרפובליקני, שהתקבלה כעשר שעות לאחר ההתקפות, כלולה האזהרה לראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר "הסתלקי מאירלנד או ישכון שלום".

ההולנדים: אחד עמד מאחורי שתי ההתקפות

מאת שאול צדקא

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). משטרת הולנד סבורה, כי אדם אחד עמד מאחורי שתי ההתקפות, שהביאו למותם של שלושה חיילים בריטיים ליד הגבול הגרמני. לסברתה היה זה חבר המחתרת האירית הרפובליקנית, אשר חיבר מטען חבלה למכונית, בה נהרגו שני חיילים, והוא היה זה אשר פתח באש אוטומאטית על מכונית שניה בעיירה סמוכה, בה נהרג חייל אחר.

מתחילות השיחות על שלום באנגולה בין ארה"ב, אנגולה, קובה, ודרא"פ

המו"מ לא יכלול את נציגי "אוניטה", הלוחם נגד ממשלת אנגולה בחסות דרא"פ

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). בלונדון יחלו היום השיחות על שלום באנגולה. בשיחות ייפגשו, במעמד הדרא"פ, נציגי קובה, לה יש 35,000 חיילים במדינה, עם משלחות מדרום אפריקה, המתאתפת אף היא בלוחמה בתחומי המדינה המערב אפריקנית. גם משלחת אנגולה עצמה תהיה מיוצגת בוועידה וכן מותה — נציגים אמריקאים בכירים.

על סדר יומה של הוועידה תעמוד שאלה הנסיגה של הכוחות הקובנים מן המדינה הנתונה במלחמת אזרחים מאז 1975. המחתרת הנתמכת על ידי דרום אפריקה, "אוניטה", הנלחמת בשלטון המרכזי, לא תשתתף בסיבוב הראשון של הדיונים.

ממשלת פרטוריה רצתה להביא עמה את נציגי המורדים "שלה" ללונדון, אולם האנגולאים איימו שלא להופיע במקרה כזה. אנגולה דורשת גם את נסיגתו של הצבא הדרום־אפריקאי שהיה מעורב לאחרונה בכמה קרבות בדרומה של המדינה.

יו"ר הוועידה יהיה צ'סטר קרוקר, האחראי על אפריקה במשרד החוץ. פרטוריה תיוצג על ידי מנכ"ל משרד החוץ שלה, ניל ואן הארדן. קובה משגרת נציג בכיר של הפוליטביורו שלה, חורחה ריסקט ואת אנגולה ייצג שר החוץ, אלפונסו ואן דונם.

גם הבריטים היו מעורבים במאמצים הדיפלומטים, שקדמו לכינוסה של הוועידה ומקורות לא רשמיים טוענים, כי גם ישראל הפעילה לחץ על דרא"פ להשתתף בכינוס.

נחילי ארבה אדירים מכלים יבולים בארצות צפון אפריקה

אזור זאפר בדרום תוניסיה הותקף על ידי נחילי ארבה בסדר גודל של 150 חרקים על כל מ"ר ● כמות כזו של ארבה מסוגלת לחסל ביום אחד בלבד 6,000 טון גידולים חקלאיים

פאריס (ע"מ). מזה חודשים מאיימים נחילי ארבה אדירים על יבולי צפון אפריקה וגורמים נזקים כלכליים אדירים. הארבה בא ממאוריטניה, מאלי וניז'ר. אזור זאפר בדרום תוניסיה "הותקף" על ידי נחילי ארבה בסדר גודל של 150 חרקים על מ"ר. כל חרק יכול לחסל כמות יומית, המשתווה למשקל גופו וכמות כזו של ארבה מסוגלת לחסל ביום אחד בלבד 6,000 טון מספוא וגידולים חקלאיים אחרים.

מדינות צפון אפריקה נחפזו לארגן מסע להיסול של המזיק. מאחר, שמשאביהם מצומצמים, הן קיבלו ממדינות רבות סיוע מבחוץ של חומרי הדברה ומטוסי ריסוס, במטרה למנוע את התפשטות גלי הארבה.

חרף המאמצים שהושקעו והרף הסיוע, לא ניצלו אזורים חקלאיים רבים משמד. בתוניסיה הצליח הארבה להגיע לאזורי החוף הצפוני בגבולי סמאקס, סוסה, אלמסתיר ואלמהדיה. לאחר שפקד שטחים נרחבים בדרום המדינה, בהם גידלו מזון לבהמות.

מבתי חולים בדרום תוניסיה דווח על מקרים רבים של הרעלות, לאחר "אכילת ארבה שספג חומרי הדברה וריסוס".

המכון הלאומי להגנת גידולים חקלאיים באלג'יריה מנהל את המאבק בכל האמצעים העומדים לרשותו. הוא מפעיל 41 מטוסי ריסוס, חלקם מספרד, צרפת ובריה"מ ו־17 קבוצות מצוידות במשאיות ובמתקני ריסוס. המאמצים מרוכזים למנוע את נדידת הארבה צפונה ולמנוע את שובו.

לגבי מרוקו קבע ארגון המזון והחקלאות של האו"ם, כי העונה החקלאית היתה הטובה ביותר בעשור האחרון והמדינה נפגעה בצורה רצינית עקב פגיעת הארבה שחדר מצפון מאוריטניה.

נחילי הארבה יוצאים לדרך רק כאשר הטמפרטורה עולה על 20 מעלות. לכן מבצע הארבה תנועות לילה ועם שחר הוא נע בעננים אדירים המשתרעים על פני עשרות קמ"ר. צבעיו הם צהוב (זכרים) ואדום (נקבות).

פותח שוקולד חדש שלא נמס גם ב־90 מעלות צלזיוס

אבל בפה — נמס כרגיל ● הפטנט נמכר כבר לחברה יפנית והשיווק המסחרי יחל כנראה בשנה הבאה

קולומבוס אוהיו (אי־פי). שוקולד חדש שאינו נמס בחום עד 90 מעלות צלזיוס פותח במעבדות המחקר של חברת "באטאלה" השוויצרית, בעיר קולומבוס במדינת אוהיו, מסר דובר של החברה.

החברה, המתמחה בפיתוחים טכנולוגיים בענף המזון, הודיעה כי תמכור את נוסחת הייצור של השוקולד החדש, מסר דובר של מעבדות המחקר ברנרד וולרין.

"השוקולד יימס בפה בטמפרטורה של כ־37 מעלות אך הוא לא יימס ולא יהפוך נוזלי בטמפרטורות חיצוניות זהות", אמר.

השוקולד החדש יהווה מהפכה ליצרני הממתקים שאינם יכולים להפיץ שוקולד בטמפרטורות חמות, ללא ציוד קירור מיוחד, הוא גם פותח סיכוי לשמור על רמת המכירות של השוקולד גם בעונת הקיץ וכן לשווקו באזורים חמים במיוחד.

וולרין אמר כי הצרכנים לא יבחינו בהבדלים כלשהם בטעם השוקולד.

"אין בשוקולד החדש תוספים חדשים למעט רכיבים טבעיים", אמר. "הדרך בה אנו מרכיבים אותם היא הסוד".

התהליך נרשם כפטנט ונמכר כבר לחברה יפנית. מגעים מתנהלים עם חברות אירופיות ואמריקאיות, אמר.

אם הכל ילך כשורה, יחל שווק השוקולד החדש כבר בשנה הבאה.

תקלה במערכת הדלק שיתקה 2 מנועים במטוס בואינג 747

פעולת מנוע שלישי של המטוס, שהיה בדרכו לטוקיו, שובשה והמטוס נחת בעזרת מנוע אחד בלבד ללא נפגעים

טוקיו (ע"ר). תקלה במערכת הדלק היא שגרמה לשיתוקם של שני מנועים ולשיבושים בפעולת מנוע שלישי במטוס בואינג 747 של חברת "יונייטד איירליינס" שהיה בדרכו לטוקיו ביום שני — מסר משרד התחבורה כאן.

המטוס על 239 נוסעים ו־19 אנשי צוות נחת בנמל התעופה בנריטה אתמול, ורק מנוע אחד שלו פעל במלואו. איש לא נפגע.

"נחרדתי ובכיתי כל הזמן", אמרה נוסעת יפאנית בראיון לטלוויזיה של טוקיו.

התקלה במנועי המטוס החלו 75 דקות לפני הנחיתה בנמל התעופה הבינלאומי בנריטה של טוקיו, מסר דובר חברת "יונייטד". הוא אמר כי הסיבה לשיבוש המנועים נבדקת עכשיו.

הדובר לא מצא לנכון להגיב על הודעת משרד התחבורה היפאני, כי התקלה, שהביאה לשיתוק המנועים מקורה במערכת הדלק.

דלת המטען החזיקה את חלקי המטוס והוא לא התפרק באוויר

אמר חוקר שבדק את המטוס שנחת נחיתת חירום באי מאוי בהוואי

קאהולוי, הוואי (ע"ר וע"צ). 93 הנוסעים, ששרדו מן הטיסה במטוס חברת התעופה אלוהא, שחלק מן הגג התנתק ממנו, חבים את חייהם לדלת המטען, שנשארה במקומה — אמר חוקר שבדק את התאונה בלילה שבין יום ראשון לשני.

הדלת, הנמצאת מתחת לתא הנוסעים, שגגו נקרע וניתק ממקומו, סייעה להחזיק את חלקי המטוס ביחד, עד שעלה בידי הטייס לבצע נחיתת חירום ללא תקלה בשדה התעופה קאהולוי על האי מאוי בהוואי, מסר איש מועצת הבטיחות בתנועה, ג'וף נול.

"הדלת הוסיפה חוסן ויציבות לגוף המטוס", אמר המומחה במסיבת עתונאים. "גם הוא שחלקי המטוס לא התפזרו לכל עבר בעקבות התקלה", הוא ציין.

הבואינג בעל הותק של 19 שנים מדגם 737־200, הכיל 89 נוסעים וצוות של חמישה, כאשר הגג ניתק ממנו לפתע בעת טיסה בין איי הוואי ביום חמישי שעבר.

דיילת נשאבה מן המטוס ונהרגה ו־59 נוסעים נפצעו, מהם שניים קשה.

לאחר הנחיתה עמדו הנוסעים בשורה ולחצו בחמימות את ידיו של הטייס רוברט שורנשטיינר בעקבות הנחיתה ללא פגע בתנאים קשים ביותר.

עוזר בכיר של ציר קונגרס בארה"ב התאבד בקפיצה ממלון

"ואשינגטון פוסט" פרסם כי נהג לרדות בעובדיו הצעירים והכריח אחד מהם להתפשט במסיבה

ניו יורק (ע"ר). עוזר בכיר של ציר קונגרס ממאריילנד מצא את מותו שלשום, לאחר שקפץ מהקומה ה־24 של מלון פאר בניו יורק — נאמר בהודעת המשטרה.

תום פאפאס, עוזר של הדמוקרט השמרני, רוי דייסון, קפץ מהקומה ה־24 של בית המלון "הלמסלי פאלאס" ונחת בקומה השמינית. הוא מת במקום.

חוקר המשטרה, סטיבן דייויס, אמר כי פאפאס השאיר אחריו מכתב. אך סירב לגלות את תוכנו.

ביום א' הופיע בעתון "ואשינגטון פוסט" מאמר, שבו נאמר כי פאפאס רדה בעובדים הצעירים של דייסון, הגביל את חייהם החברתיים ואף הורה לאחד מהם להתפשט, כשהצוות התכנס לבילוי.

יצויין כי ועדת הבחירות הפדראלית עוסקת עתה בבדיקת המצב הכספי של דייסון, חבר ועדת הכוחות המזויינים רבת ההשפעה.

"ואשינגטון פוסט" דיווח כי פאפאס פיטר את אחד מעובדיו של דייסון, לאחר שזה סירב להשתתף במסיבה, שנערכה במערכת הבחירות של הציר הדמוקרטי באנאפוליס, מאריילנד, בחודש נובמבר 1987. עובד נוסף של צוות הציר הצעיר התפטר מתפקידו לאחר שסירב להצעות לתביעה דומה.

ערב הסעודית מזהירה: לא ניתן לאיראנים להפגין במכה

איראן הודיעה כי תשגר 150,000 עולי רגל למכה ביולי וריאד הודיעה כי תתיר בואם של 45,000 איראנים

כווית (ע"ר). ערב הסעודית הזהירה את איראן, כי לא תתיר הפגנות פוליטיות במכה בחודש יולי. "כל חריגה מהטקסים הבסיסיים של מסע העלייה לרגל תיתקל בכוח, והאיראנים יודעים זאת", אמר שר הפנים, הנסיך נאיף אבן עבדול עזיז, בראיון שהעניק ליומון הכוויתי "אל סיאסה".

ערב הסעודית לא תרשה הישנות מהומות כפי שאירעו בשנה שעברה — מהומות, שבמהלכן נהרגו למעלה מ־400 אנשים, הרבים הבר.

ממשלת ריאד הטילה על איראן את האחריות להריגתם של עולי הרגל, ואילו טהרן טוענת כי כוחות הביטחון הסעודיים הם האחראים להרג.

ערב הסעודית ניתקה את קשריה הדיפלומטיים עם איראן ב־26 באפריל השנה.

איראן הודיעה כי בכוונתה לשגר 150,000 עולי רגל למכה, כדי שיפגינו שם נגד ארה"ב וישראל. ערב הסעודית מסרה, מצידה, כי מספר עולי הרגל מאיראן יוגבל ל־45,000 והם לא יורשו לערוך הפגנות.

מורדי "חזית אריתריאה": הרגנו 222 חיילים אתיופים

ניירובי, קניה (אי־פי). כוחות המורדים באריתראה טוענים כי הרגו 222 חיילים סמוך לעיר אסמארה וכי בתקרית נוספת הפציצו את הנמל השני בגודלו באתיופיה, מאסאואה.

בשידור רדיו של "החזית העממית לשחרור אריתריאה" נאמר כי אין בידיה ידיעות פרטים על ההתקפה בעיר הנמל מאסאואה. אך צויין כי לוחמיו "גרמו אבדות כבדות לממשלה".

השידור היה שלשום והוא נקלט בניירובי. המורדים טוענים כי הזלו במתקפתם נגד הממשלה ביום שישי החולף באזור הקרוי באבוי, סמוך לאסמארה שהוא העיר השניה בגודלה באתיופיה, הממוקמת כ־1060 ק"מ צפונית לבירה אדיס אבבה.

בתקופה קשה זו, צויין בהודעת המורדים, "נפגעו 597 לוחמים של הצבא ביניהם 222 הרוגים ו־375 פצועים", אמר הדובר של המורדים.

הממשלה, כדרכה, סרבה להתייחס לטענות המורדים, ולא ניתן היה לקבל אישור על מהימנות הידיעה מכל מקור אחר.

דוקאקיס: ממשל רייגן מפר שוב ושוב את החוק

טולדו, אוהיו (ע"ר). מושל מסצ'וסטס, מייקל דוקאקיס, האשים שלשום את ממשל רייגן בהפרות חוק חוזרות ונשנות. הוא כיוון את חיציו במיוחד לעבר סגן הנשיא, ג'ורג' בוש, בציינו, כי האיש שיהיה, כפי הנראה, מועמד הרפובליקנים בבחירות לנשיאות, שומר על שתיקה רועמת בקשר עם התפקיד שמילא בהפרת החוקים.

יצויין שהדמוקרטים עושים מאמצים להפוך את שערוריית איראן־גייט לנושא שיעמוד במרכז מסע הבחירות לנשיאות.

דוקאקיס, המנהל עתה מסע בחירות לקראת ההצבעות שייערכו באוהיו ובאינדיאנה, יזכה, כפי הנראה, ברוב מכריע בשתי מדינות אלה. סקר דעת קהל, שפורסם על ידי עתון בעקרון, שבאוהיו שלשום, מתנבא שדוקאקיס, כי יזכה ברוב של 3 לעומת 1 במאבק על 159 הנציגים ממדינה זו.

הן דוקאקיס והן יריבו, ג'סי ג'קסון, תקפו את הבית הלבן בקשר עם היחסים של ארה"ב עם האיש החזק של פנמה, המואשם בסחר סמים, מנואל אנטוניו נורייגה.

מחיר הנפט ירד לאחר שבאופ"ק לא הושג הסכם

וינה (ע"ר וע"צ). מחירי הנפט ירדו אתמול בשוק העולמי לאחר שמדינות אופ"ק נכשלו בהשגת הסכם לצמצום התפוקה ביחד עם שש מפיקות נפט, שאינן חברות בקרטל.

הסכם זה צריך היה להביא לחיסול העודפים בשוק הנפט העולמי, שורפים שלוחצו על המחירים.

ביום שני, כאשר, נודע כי לא הושג שום הסכם, ירד מחיר הנפט הבריטי מן הים הצפוני מסוג ברנט ל־16 דולר לחבית להספקה ביוני, דולר מתחת למחיר הסגירה ביום שישי שעבר.

עם זאת סבורים מומחים לתעשיית הנפט, שירידת המחירים תהיה קצרה. "תהיה בהלה בתחילה, אולם המצב יירגע, כרגיל. אני אהיה מופתע אם המחירים יירדו לרמה של הרביע הראשון של השנה", אמר נציג חברת נפט גדולה בלונדון.

בחודש מארס ירד הנפט מסוג "ברנט" ל־14 דולר לחבית.

יועץ שיראק לא חזר בו מקביעתו: לימין ערכים משותפים עם אנשי לה פן

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). היערכות "הקו האדום" לקראת ההכרעה ביום א' הקרוב בבחירות לנשיאות צרפת עמדה ביממה האחרונה בסימן גיבוש עמדות ועמדות־שכנגד נוכח נסיונות "פלירט" במחנהו של ראש הממשלה שיראק לעבר של המצביעים שתמכו בסיבוב הבחירות הראשון במועמד הימין הניאו־פאשיסטי, ז'אן־מארי לה־פן.

שר הפנים, שארל פאסקווה, שנחשב ליועץ המקורב ביותר של שיראק, ניסה אתמול להרגיע את הרוחות במחנה הימין המרכז בעקבות הצהרה קודמת שלו על "הערכים המשותפים לנו ולחזית הלאומית" — מפלגתו של לה־פן.

בראיון משודר נמנע אמנם פאסקווה מלחזור בו מדבריו אודות "הערכים המשותפים", אך התריס כלפי מבקריו, כי הוא "ולא הם" לוחם כל חייו בנאצים ובגזענות". גם בקרב מחנה הימין־מרכז, התומך רשמית ומוכבת בשיראק, הובעה ביומיים האחרונים דאגה גוברת נוכח נכונות ההתפשרות עם התפישות שמבטא לה־פן.

העדפותיהם של כארבעה מליוני הבוחרים שהצביעו בסיבוב הראשון בעד לה־פן אמורות לקבוע את תוצאות ההצבעה בסיבוב השני והמכריע, ב־8 במאי. כל התחזיות עד כה צופות — עם או בלי קשר ל"תופעת לה־פן" — ניצחון של מועמד השמאל, הנשיא היוצא פראנסואה מיטראן.

אש"ף במאנילה: כלל לא ניסינו לחבל בבסיס האוויר של ארה"ב

מאנילה (ע"צ). נציג אש"ף במאנילה הכחיש את הידיעה, לפיה הטיל ארגונו על שבעה מבין חבריו לבצע פעולת חבלה נגד בסיס חיל האוויר האמריקאי קלארק, השוכן באיזור הצפוני של הפיליפינים.

מוחמד־מוכי יוסף, כי הידיעה זו "המשוללת כל יסוד" נועדה ליצור ניגוד בין הממשלה והעם בפיליפינים לבין העניין הפלשתיני.

האמרונה האשים את ישראל כי היא מבינה את אש"ף כארגון טרור.

בשבוע שעבר מסרה סוכנות הידיעות הפיליפינית על מעצרם של ארבעה ירדנים, חשודים כי השתתפו ביחידת לוחמי גרילה פלשתינאים, עליה הוטל לחבל בבסיס חיל האוויר האמריקאי.

נמצאה גופת אחיינו של הקרדינאל חוריש מלבנון

ביירות (ע"ר וע"צ). גופתו של כומר מארוני, שנחטף לפני שבוע באיזור הנוצרי, נתגלתה צפונית לביירות, כשהיא מנוקבת כדורים. המשטרה מתארת את המקרה כפרשה ראשונה מסוג זה מאז החלה מלחמת האזרחים בלבנון ב־1975.

אלברט חורייש, בן 55, נחטף בלילה שבין 23 ל־24 באפריל מביתו בראריה. הוא התגורר באיזור הנתון לשליטת המליציה הנוצרית "הכוחות הלבנוניים". הגופה נתגלתה על ידי ציידים שלשום בערב ביער ליד מנזר סנט אנטואן בשנאעייר.

חורייש הוא אחיינו של הקארדינל המארוני אנטוניוס בוטרוס חורייש.

מקורות משטרתיים הביעו את הדעה, כי האיש נהרג כחמישה ימים לפני שגופתו נתגלתה. הגופה היתה מנוקבת בכ־30 כדורים.

מקור מדיני נוצרי אמר לכתב רויטר, כי תקרית זו היא חלק ממסע של אלימות בקרב הסיעות הנוצריות היריבות, המבקשות להבטיח לעצמן את השליטה על ביירות המזרחית, בעלת הרוב הנוצרי, לקראת הבחירות לנשיאות האמורות להערך בחודש אוגוסט.

חורייש כיהן כפרופסור לחוק בין לאומי באוניברסיטה הלבנונית ומילא תפקיד של שופט כנסייתי. אף ארגון לא הודיע עד כה כי הוא אחראי לחטיפה ולרצח.

בי"ח התמוטט בהודו 21 נהרגו, רובם ילדים

סרינגאגאר (אי־פי, ע"ר). 21 איש לפחות, מרביתם ילדים, נספו כאשר בית חולים לילדים התמוטט על שלוש קומותיו — נמסר ממקורות בלתי רשמיים.

מנהל בית החולים, ד"ר מאגהאס אמר, כי 21 גופות פונו מן ההריסות, אולם יש נפגעים נוספים שטרם חולצו. הוא העריך את מספר הנספים ב־30.

"היה זה מחזה מזעזע. איש אינו יודע כמה אנשים נספו או כמה עדיין מוספים", אמר כתב של העתון "קאשמיר טיימס", ארון יושי, לאחר שביקר במקום האסון. הוא דיווח כי צוותי הצלה של המשטרה ושל הצבא המונים 36 איש חילצו ביניהם 11 הרוגים.

ממשלות מדינות ג'מו וקאשמיר פנו לעזרת הצבא, כדי לחלץ את הילדים שנלכדו מתחת להריסות. השר הבכיר פארוק עבדוללה טס לג'מו, בירת החורף של המדינה, כדי לעקוב אחר פעולות ההצלה.

סוכנות הידיעות ההודית "פרס טראסט אוף אינדיה" מסרה כי לפחות 27 ילדים חולצו מהמפולת. עוד מציינת סוכנות הידיעות כי מאות אנשים התקהלו ליד בית החולים כשהידיעה על האסון הבכי השטה בעיר.

18,000 פליטים ביקשו מקלט בשוודיה ב־1987

שטוקהולם (ע"ס). מספר הפליטים, שביקשו מקלט בשוודיה בשנת 1987 הסתכם בכ־18,000, לעומת 14,600 ב־1986 — לפי דו"ח של משרד העבודה השבדי.

שוודיה היא המדינה המערב אירופית, הקולטת יותר פליטים, ביחס למספר אוכלוסיה מכל מדינה אחרת.

שיעור הקליטה של זרים בשבדיה מגיע ל־0.75 אחוז לעומת 0.55 אחוז בדנמרק, 0.46 אחוז בגרמניה המערבית, 0.19 אחוז בצרפת ו־0.04 אחוז בבריטניה.

מבין המבקשים מיקלט בשוודיה, 5,500 מוצאם מאיראן ו־4000 מוצאם מצ'ילה.

אם רצחה 4 ילדים בגלל ריב עם הבעל

ניו דלהי (ע"ר). אם דקרה למוות ארבעה מילדיה ופצעה ילד חמישי, לאחר קטטה עם בעלה שלשום — על כך מסרה סוכנות הידיעות "פרס טראסט אוף אינדיה".

המשטרה ציינה, כי האשה הרגה את שני בניה, בני 11 ו־3 ושתי בנותיה שגילן 4 ושנתיים, לאחר שהבעל יצא לעבודה בבוקר.

בנה בן ה־6 אמר לשוטרים, כי אמו דקרה את כולם, מציינת סוכנות הידיעות.

עורך את המדור: יצחק לאור

שחל

(סוף מעמוד 1)

הראל, בעקבות תקרית בה היה מעורב, שסרן במהלך הראיון שערכה הטלוויזיה עם שחל בעניין טאבה.

בראיון הזה, שנלש להיבטים הפוליטיים של פתרונות הפשרה הנדונות בטאבה, היה שסרן מסדר הבקיה, כשלצידו עוזרו של שחל, יורם רון. לקראת סופו של הראיון, פתח שחל ביקורת על עמדתו של רוה"מ יצחק שמיר ועמדת הליכוד, שבעטיין עלולה ישראל לאבד את טאבה. מקורבי שחל טוענים, שבשלב זה "לא עשה הדברים, פוליטית, לאוזנו של שסרן, ועל כן החל לצעוק באולפן כי יש להוריד את שחל מהשידור, ואף קרא לעבר עורך המהדורה, רפיק חלבי: 'עלית על מוקשים'".

כשנודע העניין לשחל מפי עוזרו יורם רון, "נרתע מן הגבורה המיליטנית" הזה בתביעה להראל למנוע "שינוי פוליטיקים במקום השתתת המיצויים על רמה מקצועית הוגנת". שנבר שהיה נוכח במקום אמר, כי יתכן שדרכו של שסרן כוונו ל־הפסקת הראיון, שנלש מעבר לזמן שהוקצה לו.

בישיבת בוקר של מחלקת החדשות, נמתחה אתמול ביקורת קשה על עריכת מהדורת "מבט" של האחד במאי ע"י יעקב אחי־מאיר. מנהל הטלוויזיה, חיים יבין, טען כי כתבה על בתי־ספר באחד במאי היתה מיותרת, וכי תבים הגדיר את המהדורה כעריכה פוליטית מובהקת. כמו כן, נמתחה ביקורת על הטעמים הרבות שזורר בחדשות על סעמתו של משה קצב בדבר עלות האחד במאי למשק.

גנים

(סוף מעמוד 1)

הקרקעות שעליהם עומדים שלושת המבנים הללו הינם בבעלות העירייה והוחכרו בשעתו לארגוני המהנדסים, הרופאים והמורים לצרכי פעי־לויותיהם. הקרקעות הוחכרו לתקופה של 49 שנים ובעצם ימים אלה נסתיימה תקופת החכירה. ראש עיריית תל אביב שלמה להט החליט לא להאריך עוד את תקופת החכירה למרות מחאות האירגונים המפעילים אותם.

בכוונת העירייה להקים במ־קום המיבנים הללו גנים ציבור־יים תוך ויתור על הקרקע שערכה מיליוני דולרים. בית המהנדסים נמצא ברחוב דיזינגוף. בית המורה ברחוב נתן שטראוס סמוך לרחוב אלנבי ובית הרופא, שבו גם יש גינה גדולה, נמצא ברחוב המגן ליד בית מפעל הפיס.

בכירים בעיריית תל אביב הביעו תמיהה כיצד זה החכירה עיריית תל אביב בשנים האחרונות קרקעות לצורך הקמת בניינים שנים לקבלנים יזמי־ים, כמו, למשל, בפרויקט בן העיר, פרויקט באזל, ובעצם ימים אלה להקמת הבכנה בשוק לוינסקי, לתקופה ארוכה של 99 שנים, והאחתה שעה היא מסרבת להאריך חכירות בניינים העומ־דים על תילם עשרות שנים.

דובר עיריית תל אביב בני כהן אמר בתגובה, כי יש אזורים בתל אביב בהם מצוב שיזה חוקא גנים ולא בניינים. גינה חשובה יותר לעיר מאשר בניין לקופת העירייה. מדיניות העיר־ייה היא לפנות מיבני ציבור ממקומות שונים ולהקים בהם גנים. כדוגמה הביא הדובר את בית הספר א. ד. גורדון שנהרס ובמקומו עומדים להקים גן.

"בזק"

(סוף מעמוד 1)

המוכרזת במעבר השיר־ותים הציבוריים לשבוע עבודה מקוצר, גם אם הדבר יעשה באופן חד צדדי. לטענת ההס־תדרות, המעבר לשבוע עבודה מקוצר מעוגן בהסכם השכר שנחתם אשתקד, בעוד האוצר גורס שבין ההסכמה העקרונית לבין היישום למעשה, מפרידים חילוקי דעות ביחס לשיטת המעבר, ארגון מחדש של השיר־ותים באופן שיובטחו לציבור במשך שישה ימים בשבוע וכן שאלות הנוגעות לתנאי השכר.

פעולה של צה"ל

(סוף מעמוד 1)

דרך. הכפרים המשמשים כיעדי הפעולה יבונות, וחיילי צה"ל יבצעו בהם סריקות וחיפושים מבית לבית. הכוונה גם לחשוף במהלך הסריקות מצבורי נשק, אשר הולכו מעבר לרשות המחבלים המגיעים מבסיסם לביצוע הפיגועים.

בפעולה משתתפים חיילי חי"ר.

החיילים המשתתפים במבצע הסריקות קיבלו לפני צאתם לפעולה תדריכים מפורטים, והכוונה היא לבצע פעולה המתוכננת מראש לכל פרטיה.

גורמים צבאיים בכירים הדגישו אתמול, כי אין פעולת צה"ל מעידה על השאיפה להרחיב את אזור הביטחון. לדבריהם, יחזרו חיילי צה"ל לשטחם כאשר הפעולה תסתיים, ואין כוונה להשאיר בשטח כוחות של צה"ל לזמן ממושך.

מקורות צבאיים אמרו אתמול "צה"ל יצא מלבנון לפני שלוש שנים, ואין כל כוונה לחזור לשם".

את פעולת צה"ל מאתמול אישרו הדרגים המדיניים הבכירים בסוף השבוע.

מתיחות רבה שררה בימים האחרונים בכפרים רבים מצפון לאזור הבטחון בלבנון, מחשש לפעולות גמול של צה"ל, על רקע ריבוי ניסיונות המחבלים לפגוע ביישובי הצפון.

בכמה כפרים יש בריחה המונית של תושבים. בכפרים אחרים נמסר על התבצרות של המחבלים כדי לקדם את חיילי צה"ל. עיקר הבהלה, בכפרים באזור המעונה, בגבע הגיעו הוליות האחרונות שנשלחו בהר דב.

גירסתם של מקורות זרים

ניו־יורק (עי"ד). כ־2,000 חיילי צה"ל חדרו אתמול ללבנון, במרדף אחרי מחבלים ובחיפוש מבית לבית בכפרים, מסרה רשת הטלוויזיה האמריקאית אי־בי־סי. הרשת מסרה מתל־אביב, כי מקורות מסויימים מסרו לה על הפעולה הצבאית, וכי ממשלת ישראל סירבה לאשר את הידיעה. הרשת הפסיקה את תוכניותיה הרגילות כדי לדווח על תנועות צה"ל.

כוחות צה"ל הגיעו אתמול בתוך־חים מספר כפרים בדרום לבנון, בעוד שמטוסים הטילו מאות נורות תאורה, מסרו מקורות ביטחוניים לבנוניים.

ואשינגטון איננה יודעת

צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב, מוסר: "יותר מדי זמן היה משעמם באזור. לפיכך, החלטתם בוודאי לבצע את הפעולה בלבנון", השיבתו לדרת יום אחד מן הבכירות, זו היתה תגובתו של פקיד בבית הלבן, שהתבקש למסור תגובתו על פעולת צה"ל בלבנון. רשמית מסרו דוברים בבית הלבן ובמחלקת המדינה, כי אין בידם כל מידע עצמאי לכך על פעולה מעין זו, וכי נציגי ארה"ב בישראל מנסים לברר פרטים על סיבותיה והיקפה, אם היא אכן מבוצעת.

ממחר מרפאות פרטיות

(סוף מעמוד 1)

במלון "פאלאס" כולוסה לפעילות של מרפאות בתי החולים. ועד הרו־פאים הורה לרופאים בבתי החולים להתחיל להפנות חולים למרפאות אלו. במרפאות יינתנו שרותי אבחון וייעוץ, תמורת ביקור יגבו 45 שקלים. במידה ויידרשו צילומים או בדיקות מעבדה יצטרכו החולים לבצע זאת בכוחות עצמם.

דובר קופת חולים, דוד תגר, הו־דיע כי כל מי שישלם לרופאים במ־לון פאלאס שם כספו על קרן הצבי מאחר ועל פי תקנון הקופה אין אישור להחזיר את הכספים.

הרופאים המורדימים משביתים היום את חדרי הניתוח בבתי החולים "וולפסון" בחולון, "הדסה" עין כרם בירושלים ו"ברזילי" באשקלון. כך החליטו הרופאים המורדימים לחדש את העיצומים, לאחר שהאוצר סרב להיענות לדרישותיהם לחי־דוש התעריף ותוספת בכוננויות.

ועדת העבודה והרווחה של הכנ־סת דרשה אתמול ממשרד האוצר למלא את סעיף 6 בהסכם של ועדת המעקב ולשלם לעובדי המשק הר־מינהל 45 שעות נוספות, כפי שהורה מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' יורם לס. כל חברי הוועדה, ללא יוצא מן הכלל מכל סיעות הבית, טענו כי לא יתכן שהאוצר ינהל מלחמות של שמור חוק וסדר על גבם של החולים שמאושפזים בבתי החולים. יו"ר הוועדה, ח"כ אורה נמיר, שאלה את הממונה על השכר "האם יש מישהו במגזר הציבורי שאינו מקבל שעות פי־קטיביות", והוסיפה "קל להתנהג כשמשון הגיבור כלפי מי שמקב־לים שכר מינימום במשק".

בינתיים הודיעו הרופאים המר־שלתיים כי אם לא תחול התקדמות במו"מ יוחרו לנקוט עיצומים החל מהשבוע הבא.

חיים הנדוריקר מוסר "הארץ" בתל אביב מוסר: גורמים בכירים בעיריית תל אביב טענו כי הפעלת המרפאות הינה לכאורה בניגוד את החוק ואת משום שעל פי חוק התכנון והבנייה אסור להפעיל [illegible] בבתי מלון לצורך טיפולים רפואיים. מנהלת מלון פאלאס נמסר בתגובה כי הנושא ייבדק. דובר הרופאים לא התייחס במישרין לעובדה זו ואמר כי ברוך בה מוע־לים הרופאים המטרה הינה להציל אנשים.

"סולידריות"

(סוף מעמוד 1)

פועלי המלחה לעי־קראקוב [illegible] ומפעלי התעשייה הפולנית, שהכריזו על שביתה ברי אשות פועלי "סולידריות" במפעל התעשייתי הגדול ביותר של פולין, פנו באיגרת לסגן ראש הממשלה, סדובסקי, וביקשו לנהל עימו מו"מ.

באיגרת של השובתים במפעל ע"ש לנין שבנובה־הוטה ליד קרא־קוב נאמר, כי ההנהלה אינה מסוגלת לפתור את בעיותיהם.

סאדובסקי הוא יו"ר הוועדה הממלכתית לתיכנון וגם האדריכל של הרפורמות הכלכליות שהונהגו על־ידי ממשלת פולין. במסגרת רפורמות אלה הועלו המחירים בשיעור דראסטי, מה שגרם להתסיסה בציבור העובדים במדינה.

ארה"ב קוראת לממשלת פולין לשאת ולתת עם האופוזיציה

ואשינגטון (עי"ג). ממשלת ארה"ב קראה אתמול לשלטונות פולין לשאת ולתת עם האופוזיציה בדבר ביצוע רפורמות כלכליות במדינה.

דובר משרד־החוץ הדגיש, כי התסיסה המחודשת בימים האחרונים "מוכיחה בבירור" כי הצלחת הרפור־מות וההתאוששות הכלכלית בפולין מחייבות דו־שיח של ממש בין השל־טונות לבין החברה.

המלצה שהוגשה לשר האוצר: למכור 25 חברות ממשלתיות

מאת דן סגיר

שר האוצר משה נסים קיבל אתמול בערב בלשכתו בירושלים מנציגי הבנק האמריקאי "פירסט בוסטון", את המלצותיהם לגבי מכירת 25 חברות ממשלתיות לגור־מים פרטיים. הם ממליצים למכור 12 חברות, ולנקוט צעדים שיניבו לקראת אפשרות מכירה של 13 החברות האחרות. לפי המלצותיהם התהליך יימשך כחמש שנים.

בין החברות המומלצות למכירה — "כימיקלים לישראל", "בזק", התעשיה האווירית, חברת החשמל ואל־על.

שר האוצר הודה על הכנת הדו"ח הממצה, ואמר כי לאחר שמשרד האוצר ילמד את הדו"ח הוא יגיש לוועדת השרים לעניין מכירת החברות הממשלתיות. תמורת הב־דיקה שהוזמנה לפני כחצי שנה שילם האוצר לבנק האמריקאי כחצי מיליון דולר.

נסים הדגיש כי כל התמורה שת־קבל הממשלה ממכירה או הנפקת מניות של החברות הממשלתיות "תהיה קודש להקטנת החוב הלאומי של ישראל ולא תשמש בכל מקרה להגדלת הוצאות הממשלה".

עירית תל אביב לא תשלח נרקומנים לגמילה בצרפת

מאת עדנה אבירהר
כתבת "הארץ"

בדיון שנערך אתמול בלשכת שרת הבריאות בנושא סמים בהשתתפות נציגי משרד העבודה והרווחה וראש עיריית תל־אביב שלמה להט, הוחלט לדחות בשלב זה תוכנית של עיריית תל־אביב לשלוח נרקו־מנים לחו"ל לגמילה בשיטת ה"אפרטירך", שיטה שפיתחו יהודי בשם הנס אלגמייק ומיישם אותה באירופה. במגמ הצבע הרעיון לשלוח נרקומנים לגמילה בחו"ל לראש העיר תל־אביב והוא ביקש ליישמה בסיוע משרד הבריאות.

מידיעות שהגיעו למשרד הבריאות משמונה נרקומנים שנשלחו לגמילה בשיטה זו בפאריס, הוברר כי הם נפלטו ועסקו בפלילים בקבה מידה ברחובי צרפת. עוד נמסר כי 80% מהמשתתפים בפעילות של הגמילה הם נגועי איידס.

לאור העובדה כי ממציא השיטה מסרב למסור פרטים על הגמילה הובע במשרד הבריאות החשש כי יש כאן עניין עם כת סגורה ולכן אין למהר לשלוח נרקומנים לגמילה על שלא ייבדקו דרכיה ושיטותיה. הוחלט כי צוותים של שני המשרדים, הבריאות והעבודה והרווחה יבחנו את הנושא בסיוע חוות דעת של מומחים ויגישו את מסקנותיהם לשרים.

הצעת פשרה בטאבה

(סוף מעמוד 1)

להם לבדוק את הנכנסים לשטח מגבול אילת, וכן שעל־פי החוק המצרי על הבעלים המכריע של עובדי המלון להיות מצרים.

בליכוד מאשימים, כי המערך עושה יד אחת עם המצרים, ולאחר שהתנגד לפני שלוש שנים לפישור, הוא הפך חסיד נלהב. בלשכת רוה"מ אמרו, כי יש לקבל את הפתרון הטוב ביותר במצב הנתון. במערך טוענים, לעומת זאת, כי מתברר עתה שהליכוד, שהתנגד לבוררות, מתנגד עתה גם להצעת הפשרה.

"פורום ראשי הממשלות" יתכנס מחר על־מנת להחליט אם לאמץ את ההצעה האמריקאית ולפתוח במו"מ עם מצרים בדבר פרטי ההסדר, לאחר שראש הממשלה יצחק שמיר ושר החוץ שמעון פרס שוחחו בטל־פון החליטו לכנס את הפורום כדי להשיב לסופר, המטתין בירושלים להחלטת הממשלה.

שרי המערך פרס ורבין החליטו להימנע מעימות עם שמיר בסוגיית טאבה, והם מבקשים לקבל החלטה בהסכמה על־מנת למנוע טענות כי המערך נוהג ותרנות־יתר עם המצרים. השלושה ייפגשו פעם נוספת עם סופר וימסרו לו את החלטתם, על־מנת שיעביר אותה למצרים. אם תתקבל החלטה חיובית, יוקם צוות משותף של משרד ראש הממשלה ומשרד החוץ, שיפתח בשיחות עם המצרים.

בתוך שבועיים על הצדדים להו־דיע לבוררים על החלטתם להמשיך בשיחות הפשרה, על־מנת שהבוררים ידחו את מסירת פסיקתם.

דרך הניצוץ

(סוף מעמוד 1)

נציגי האגודה לזכויות האזרח טענו בתשובה, כי הזכות להיפגש עם עורך־דין, היא מזכויות היסוד של כל אזרח. בית־המשפט ביקש לשמוע את הסבריו של איש השב"כ ואת נימוקיו לצד האיסור. בתום דיון בדלתיים סגורות, החליט בית־המשפט לדחות את הדיון למחר. בתאריך זה, אמורים להסתיים 7 ימי המעצר של מיכל שוורץ, ואם יוארך מעצרה לתקופה נוספת, יידרש אישור של דרג בכיר יותר בשב"כ, הממונה על החקירה, על־מנת לאשר המשך איסור המפגש עם עורך־הדין.

במהלך הדיון, הציע בית־המשפט מעין הסכם פשרה של אמצעים פחות חמורים מאיסור מוחלט, אולם דרש לשם כך כי את שוורץ ייצג עורך־דין בעל סיווג ביטחוני גבוה יותר. עו"ד לנגר, בתמיכת האגודה לזכויות האזרח, התנגדה למהלך זה, וטענה כי מעולם לא הדליפה פרטים מחקירות בהן היתה מעורבת. הצעת בית־המשפט נדחתה. אחיה של שוורץ, הד"ר עמוס אריאלי, פיסיקאי של המוח במכון ויצמן, אמר אתמול ל"הארץ" כי "הוא מנסה לגרום לכך שאחותו תזכה במשפט הוגן, אך אם כי ההאשמות נראות לו מטורפות לגמרי". אביה של מיכל שוורץ, הפרופ' יהושע אריאלי, שוהה עתה בחו"ל, ומדי ערב מעודכנת אתו המשפחה על מהלך העניינים.

תמיכה מחו"ל

ארגון "הניצוץ" קיבל אתמול שני מברקי תמיכה מארגון העיתונאים הבינלאומי, שמושבו בפראג, ומ־הפדרציה הבינ"ל של עיתונאים, שמ־קום מושבה בבריסל. שני הגופים דורשים להפסיק את רדיפת העי־תונאים, ותובעים את שחרור הע־צורים. פרשת "דרך הניצוץ" זכתה לסיקור בתקשורת האירופית.

ספורט עממי לכל המשפחה

רשימת אירועים — מאי 1988

צעדות

4.5 – (יום ד') **צעדת אילת** (הפועל) 5 ק"מ ו־10 ק"מ. זינוק ב־16.00. פרטים גם בטל. 059-72131.
5.5 – (יום ה') **צעדת מעלות תרשיחא** (מכבי) 6 ק"מ ו־11 ק"מ. זינוק ב־08.30 ממגרשי הטניס. פרטים גם בטל. 04-974048.
5.5 – (יום ה') **צעדת השומרון** (אליצור) 5 ק"מ ו־7 ק"מ. זינוק 12.00–11.00 מאתרין ומצפות תפוח. פרטים גם בטל. 052-921294.
6.5 – (יום ו') **צעדת הכרמל** (הפועל) 11 ק"מ מעוספיה למוחרקה. זינוק 07.30–8.30. חניה במוחרקה. פרטים גם בטל. 04-783852, 04-781567.
6.5 – (יום ו') **צעדת 100 הק"מ בכינרת** (מכבי). למוסיבי לכת. זינוק ב־16.00 מכרי דשא.
7.5 – (שבת) **צעדת עמק חפר** (הפועל). 7 ק"מ. זינוק 09.00–08.00 מאזור תעשייה עמק חפר. במסגרת פסטיבל ספורט עממי (ראה בנפרד). פרטים גם בטל. 053-666782.
7.5 – (שבת) **צעדת גזר** (הפועל). 12 ק"מ. זינוק ב־09.00 בכרמי יוסף. פרטים גם בטל. 08-410197.
7.5 – (שבת) **צעדת קרית ביאליק** (מכבי). 10 ק"מ זינוק ב־08.30 מפארק אפק. פרטים גם בטל. 04-724111.
14.5 – (שבת) **צעדת ההעפלה בגליל המערבי** (הפועל). 9 ק"מ. זינוק 10.00–07.00 משבי ציון, חניה באנדרטת העפלה בחוף סולם צור. פרטים גם בטל. 04-922292/3/4.
15.5 – (יום א') **צעדת חברון** (אליצור). 8 ק"מ. ו־15 ק"מ. זינוק 11.00–10.00 מכרמי צור ואלוני ממרא. פרטים גם בטל. 02-961666.
20.5 – (יום ו') **צעדת מישר** (הפועל). 6 ק"מ. זינוק מ־08.00.
21.5 – (שבת) **צעדת מודיעין** (מכבי). 11 ק"מ. זינוק ב־08.30 ממצפה מודיעין.
28.5 – (שבת) **צעדת טבעון** (הפועל). פרטים גם בטל. 04-836588.

מירוצים

10.5 – (יום ג') **מירוץ ההדר ברחובות** (הפועל) עממי ותחרותי, זינוק ב־17.00 ממגרש הפועל ברחובות. פרטים גם בטל. 08-469918.

15.5 – (יום א') **מירוץ האביב** – מירוץ ארצי בכל רחבי הארץ, בחסות שר החינוך והתרבות. הזנקה בשידור ברדיו בשעה 11.00 פרטים גם ברשויות המקומיות.

ניווט

5.5 – (יום ה') **ניווט ראשל"צ**, (האיגוד לספורט הניווט), במסגרת פסטיבל ספורט עממי (ראה בנפרד). זינוק ב־16.00 ב"ספורטכיף" החדש בראשל"צ.
7.5 – (שבת) **ניווט פארק השרון**, (האיגוד לספורט הניווט). עממי בלבד, במסגרת פסטיבל ספורט עממי (ראה בנפרד). זינוק ב־08.00–09.00.
14.5 – (שבת) **ניווט יער אלונים** (האיגוד לספורט הניווט). זינוק מ־09.00 ליד הכניסה לאלונים.

פסטיבל ספורט עממי לכל המשפחה

בראשון לציון – בל"ג בעומר, 5 במאי, החל מ־16.00 לרגל חנוכת ה"ספורטכיף". הפעלה המונית, משחקים, אופניים, ניווט, הופעות ראווה, לזוקות מחול ואמנים. כניסה מכביש החוף ת"א–אשדוד, פנייה מערבה (לכיוון הים) במחלף ראשל"צ, פנייה ראשונה דרומה.

בעמק חפר – בשבת 7 במאי, החל מ־08.00. צעדה, ניווט, משחקים, תחרויות, הצגות, להקות זמר ומחול. חנייה ליד בית הארוחה, באזור תעשייה עמק חפר, ליד צומת הרוארית, כביש ישן ת"א–חדרה.

פרטים נוספים בטלפונים הרשומים לעיל, בפרסומים מקומיים, ובמרכזי הספורט להלן:

מרכז "הפועל", הארבעה 6 ת"א, טל. 5613322–8
מרכז "מכבי", אבן גבירול 68 ת"א, טל. 264686
מרכז "אליצור", בצלאל 3 ר"ג טל. 7514298/9
האיגוד לספורט הניווט, ת.ד. 1392, רמת השרון, 47100

איגוד הספורט העממי

דולב
חברה לביטוח בע"מ

דין וחשבון מקוצר ליום 31 בדצמבר 1987

(מותאם להשפעת השינויים בכח הקניה של המטבע הישראלי)

מאזן מקוצר ליום 31 בדצמבר 1987

(הסכומים בשקלים חדשים)

	31.12.87	31.12.86
אגרות חוב של הממשלה או בערבותה	815,489	541,686
ניירות־ערך אחרים	480,601	—
הלוואות ופקדונות בבנקים	932,145	—
רכוש קבוע	130,245	—
חברות בטוח ותווכני בטוח:		
פקדונות וחשבונות אחרים	319,843	385,684
פרמיה לגביה ויתרות סוכנים	5,487,833	196,246
חייבים ויתרות חובה	427,086	199,278
מזומנים ופקדונות בבנקים לפי דרישה	2,753,740	62,666
	11,346,982	1,385,560

	31.12.87	31.12.86
הון קרנות ועודפים	3,206,553	72,733
עתודות בטוח חיים, נטו	216,381	—
עתודות בטוח כללי, נטו	5,134,035	—
עתודות לסיכונים יוצאים מן הכלל	267,000	—
תביעות תלויות, נטו	1,272,081	—
חברות בטוח ותווכני בטוח:		
פקדונות וחשבונות אחרים	832,321	1,162,994
התחייבויות אחרות ויתרות זכות	418,611	149,833
	11,346,982	1,385,560

דו"ח של רווח והפסד, מקוצר לשנת 1987

(בשקלים חדשים)

	1987	1986
רווח מעסקי בטוח	228,251	—
הכנסות מהשקעות שלא נזקפו לדוחות עסקי בטוח	131,984	162,870
הוצאות הנהלה וכלליות שלא נזקפו לדוחות עסקי בטוח	(44,717)	(151,799)
רווח לפני הפרשה למיסים	315,518	11,071
הפרשה למיסים על הכנסה	23,835	23,550
רווח נקי (הפסד) לשנה	291,683	(12,479)
רווח מותאם למניה	0.10 ש"ח	(0.68) ש"ח

דו"ח מקוצר על עסקי בטוח חיים לשנת 1987

(בשקלים חדשים)

	1987
פרמיות ברוטו	718,000
בניכוי בטוח משנה	27,000
	691,000
הכנסות מהשקעות	10,000
גידול בעתודות בטוח	(216,381)
תביעות לשנת הדו"ח, נטו	(470,640)
הפרשה לסיכונים יוצאים מן הכלל	(267,000)
דמי עמילות, ניהול והוצאות הנהלה וכלליות	(73,540)
הפסד — עובר לדו"ח רווח והפסד	(326,561)

דו"ח על השינויים בהון קרנות ועודפים

	1987	1986
יתרות לתחילת השנה	72,733	85,212
הנפקות הון במזומן	2,842,137	—
עודפים / (הפסדים)	291,683	(12,479)
הון קרנות ועודפים לסוף שנה	3,206,553	72,733

דו"ח מקוצר על עסקי בטוח כלליים לשנת 1987

(בשקלים חדשים)

	1987
פרמיות ברוטו	10,034,416
בניכוי — בטוח משנה	1,865,061
	8,169,355
גידול בעתודות בטוח	(5,134,035)
הכנסות מהשקעות	508,355
תביעות לשנת הדו"ח, נטו	(1,950,353)
דמי עמילות, ניהול והוצאות הנהלה וכלליות	(4,635,583)
דמי רשום ודמים אחרים	3,597,093
רווח — עובר לדו"ח רווח והפסד	554,812

מצב ההון הנפרע באלפי שקלים חדשים

		1987
ההון הנפרע המינימלי המתחייב לפי התקנות		2,736
ההון הקיים מחושב לצורך התקנות	*	2,771
עודף		35
הון מניות נפרע המתחייב לפי התקנות		2,736
הון מניות נפרע הקיים	**	3,000
עודף		264

* לאחר ניכוי נכסים בלתי מוכרים בסך 436 אלף ש"ח

** כולל חלק מקרנות הון בסך 482 אלף ש"ח שיוקצו כמניות הטבה

הערות:

1. דין וחשבון מפורט ומלא עם באורים של הנהלת החברה, כולל דין וחשבון של מבקרי חשבונות ימסר במשרד החברה ברחוב לבונטין 30, תל־אביב, לכל דורש.
2. הפרסום הנ"ל נעשה בהתאם לחוק הפיקוח על עסקי בטוח התשמ"א — 1981.

ד"ר איתמר ברונביץ, יו"ר הדירקטוריון

עו"ד צבי ניברגר, חבר הדירקטוריון

המרכז יאבק על כלכלה ליברלית אמיתית

ח"כ יצחק ארצי
חבר ועדת הכספים של הכנסת
וחבר מועצת עירית ת"א

במשך שנים נאבקתי במסגרת מפלגת "הליברלים העצמאיים" למען יישום עקרונות ליברלים בתחום החברתי, הכלכלי והמדיני.
בועדת הכספים של הכנסת פעלתי למען הורדת מיסים ובעד הצלת החקלאות והמושבים, מהמפולת שירדה עליהם עקב הכלכלה ההרסנית של הליכוד.
חשפתי את הולשת קרנות הפנסיה וגרמתי להחלטות שיבטיחו יציבותן.
כסגן ראש עירית ת"א וכממונה על פעולות התרבות פעלתי להרחבת פעולות התרבות והחברה, לרבות בשכונות ובחגים.
להמשך המאבק ברוח זו, דרושה לישראל תנועת מרכז חזקה.

המרכז
שינוי • ל"ע • המרכז הליברלי
לבונטין 19 ת"א 65112 טל. 03-614737/8/9

هكذا من الاصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

במישחק השלישי והמכריע בכפר המכביה

מכבי ר"ג בקוראץ' אחרי ניצחון 76–82 על חיפה

קבוצת הכדורסל של מכבי רמת־גן הבטיחה לעצמה אמש הופעה בגביע קוראץ' בעונה הבאה, לאחר שגברה באולמה בכפר המכביה 82–76 (48–46) על הפועל חיפה, במישחק השלישי והמכריע.

במחצית הראשונה התנהל מישחק צמוד ומרתק, כי עטה הרמת־גני אבי שילר בעגרים ככל העולה על רוחו וקלע 14 נקודות השבוכת. שני מכבי ר"ג פתחו בדקה החמישית פער 20–8 ובהמשך העלה הגדולד קילינג המצויין את ר"ג ל־37–31. עד להפסקה הצליחה חיפה לצמצם את היתרון הבקומי ל־48–46.

במחצית השניה סבלו שתי הקבוצות מאיבודי כדור רבים. במצב 56–55 לר"ג, בדקה ה־26, איבדו שחקני חיפה העצבניים שלושה כדורים תוך 35 שניות ור"ג עלתה ליתרון 62–55. בהמשך שחקו כאוד וקילינג את הרמת־גנים ליתרון 74–63, 77–66 ועד לסיום 82–76.

קומץ אוהדים של מכבי ר"ג פתח בתום המישחק בקבוקי שמפניה והריע למנצחים על הצלחתם הגדולה העונה.

● לר"ג: מאיו 28, קילינג 25, שילר 20, אדריסי 5, ביגו 4.
● לחיפה: יוסטון 26, יוברט 16, חלס 13, שמטוב 9, גורס 5, קסקי 4, טסלר 3.
● שפטו וורניק ושכטריקס. לעיני 400 צופים בכפר המכביה ברמת־גן.

יוסי הכם

נדחתה בקשת שמשון לארח את הפועל ת"א ביום ששי

הליגה בעונה הבאה תחל ב־24 בספטמבר

כדורגל

מאת כתבי "ספורט הארץ"

ועדת הליגה והגביע בהתאחדות לכדורגל דחתה אתמול את בקשת שמשון תל־אביב לארח כבר ביום שישי את המוליך, הפועל תל־אביב. המישחק יהיה בשבת בשעה 17.00 באיצטדיון בלומפילד.

בישיבת המזכירות נמסר, כי הליגה בעונה הבאה תחל ב־24 בספטמבר והגמר־דגל ב־22 באפריל 1989. במהלך העונה צפויות שתי הפוגות, האחת ב־31 בדצמבר בגלל טורניר החורף המסורתי לנוער והשניה במחצית השניה של פברואר בגלל הטורניר הקדם־עולמי. פגרה זו תימשך שלוש שבתות.

מישחק גמר גביע המדינה יהיה ב־6 ביוני 1989. רשמית תחל העונה הבאה ב־30 באוגוסט, במיפגש אלוף האלופים המסורתי על גביע הנושא את שמו של שדר הספורט נחמיה בן־אברהם ז"ל.

מילוול עלתה, פורטסמות ירדה — וליוורפול חגגה

ליגה אנגלית

לונדון (אי־פי). המועדון הלונדוני הוותיק מילוול, שנוסד לפני 103 שנה, הבטיח אתמול עלייתו לליגה הראשונה אחרי ניצחון־חוץ 1–0 בהאל. הוא זכה רשמית באליפות הליגה השניה, עם 82 נקודות מ־43 מישחקים. ההכרעה לגבי העולה השני תהיה במחזור הנעילה בשבת הבאה, ככל הנראה בין מידלסבורו (78 נק') שניצחה אתמול 3–0 בבארנסלי, אסטון־וילה וברדפורד סיטי (77 כ"א). אתמול ניצחה וילה 1–0 את בראדפורד.

בתוך כך, אחרי המפסד ביתי 1–2 לניוקאסל, נגזר על פורטסמות (קבוצתו של הבצול אלן בול) לחזור לליגה השניה אחרי עונה אחת בלבד. היא מצטרפת, איפוא, לווטפורד ואוכספורד שירדו קודם לכן. ווטפורד ניצחה אתמול 2–1 בלוטון, ואילו אוכספורד נכנעה בביתה 0–2 למנצ'סטר יונייטד, שהבטיחה לעצמה סגנות באליפות. שוער אוכספורד אלן ג'אדג' הציל שתי בעיטות 11 מטר, אך נכנע לשני שערים של ויו אנדרסון וגורדון סטראכאן.

האלופה ליוורפול הופיעה אתמול בפעם האחרונה בעונה זו במיגרשה, ולפני שסיימה 1–1 עם סאותהמפטון העניק לה בטכס חגיגי מסורתי מגן־האליפות, למיצהלות אוהדיה. ג'ון אולדרידג' הבקיע לליוורפול ורודני ואלאס השווה. שני מחזורים לסיום צברה ליוורפול 86 נקודות, ומקדימה את יונייטד (75) ואת אלופת אשתקד אוורטון (70), שגברה 0–0 בדרבי, בשעה הצ'יין פיטר שילטון במישחקו ה־826 בליגה.

ווסטהאם ניצלה סופית בניצחון ביתי 4–1 על צ'לסי. לירוי רוסניור כבש שני שערים לווסטהאם, אך הורחק על ידי השופט אחרי שהלם באגרופו בשחקן־יריב. שישה כדורגלנים אחרים הוזהרו בדרבי הלונדוני הסוער. גם טוטנהאם, שכפתה 1–1 במיגרשה של צ'ארלטון, ניצלה סופית. צ'לסי וצ'ארלטון, שגלשו למקומות 17–18 בדירוג עם 41 נקודות כל־אחת, יתמודדו בשבת במישחק שיקבע איזו מהן תיאלץ להשתתף במיבחני סוף העונה (עם המדורגות 3–5 בליגה השניה). לצ'לסי די בתיקו כדי להינצל. ארסנל סיימה בהיבורי 1–1 עם קובנטרי.

אוהדי מילאן רקדו, אך המאמן מזהיר: עדיין מוקדם לחגוג

רומא (אי־פי). אוהדי מילאן רקדו ברחובות ונהגים הריעו בצופרי המכוניות עד לשעות הבוקר המוקדמות, כדי לחגוג את הניצחון הדראמטי (2–3) ביום ראשון על נאפולי. ניצחון זה העניק מקום ראשון בליגה האיטלקית לעיר התעשיה הצפונית.

אולם השחקנים והמאמנים הזהירו, כי שלושים מחזורי הליגה עדיין לא חלפו. המאמן, אריגו סאקי, אמר ל־1,000 האוהדים שקידמו את פני הקבוצה בנמל התעופה: "מותר לחגוג, אבל רק כאשר התואר יהיה בביטחה שלנו. עדיין לא זכינו. ולפנינו עוד שני מישחקים שבהם אנו חייבים להציג רמה גבוהה של ריכוז".

זה יהיה קשה מאד לאוהדים אלה, שלא ראו את מועדונם בראש הליגה מאז 1978/79, השנה בה זכתה מילאן לאחרונה בתואר האליפות.

כדי להגן על יתרון הנקודה על פני נאפולי, חייבת מילאן להצליח במישחק הבית הקרוב נגד יובנטוס, ובמחזור האחרון תשחק בקומו. יובנטוס ניצחה לפני שבועיים את נאפולי ותגיע לאיצטדיון "סאן סירו" אחרי שישה מישחקים רצופים ללא הפסד.

בינתיים, יכולה רק האלופה נאפולי להרהר מה קרה ליתרון בן 5 נקודות שהיה לה בפיסגה. דייגו מראדונה, הקפטן הארגנטיני של נאפולי, העיר: "ידעתי שכך זה עלול להסתיים. במצב זה, מילאן טובה מאיתנו".

טניס

לנדל ניצח בגמר טורניר אטלאנטה

אטלאנטה (אי־פי). איוואן לנדל חזר לעצמו אחרי פתיחה הססנית כדי לנצח כאן את שטפאן אדברג בגמר טורניר הראווה המקומי. הטניסאי השוודי ניצח 6–2 במערכה הראשונה, אולם לנדל ניצח בשתי המערכות הבאות 6–1, 6–3.

אנדריי אגאסי ניצח 6–2, 6–2 את ג'ימי אריאס בגמר אליפות ארה"ב על מיגרשי חימר, שהיתה באיל אופסאלם, דרום קליפורניה.

● ברומא חוללה הטניסאית הפרנציה־הגולה בת ה־27 איבונה קוץ'נסקה הפתעה ראשונה באליפות איטליה, כשניצחה 6–4, 6–0 את המדורגת 12, קאתי הורוואת מארה"ב.

● בגוואטמאלה ניצחה את קובה 1–0, במישחק קדם גביע עולמי בכדורגל לאיזור מרכז־צפון אמריקה והקאריביים. המישחק היה בהוואנה, בירת קובה. 2,000 אוהדי כדורגל מגוואטמאלה באו לחזות בו. מישחק הגומלין יהיה ב־15 בחודש בגוואטמאלה והמנצחת תתמודד בסיבוב הבא עם קנדה. באיזור זה תשחק פנמה נגד קוסטה ריקה והמנצחת בין השתיים תפגוש במכסיקו.

מועדון צפון־אירי ייצג את אייר בגביע אירופה

דאבלין, אירלנד (אי־פי). דרי סיטי, מועדון כדורגל מצפון אירלנד, שאליו עקב פעולת טירור לשחק בליגת הכדורגל של הרפובליקה האירית השכנה (אייר), יופיע בעונה הבאה בגביע אירופה למחזיקות גביע. זאת לאחר שנוצחה שלשום 1–0 על ידי דאנדאלק, בגמר הגביע האירי בדאבלין, משער שהובקע בבעיטת 11 מטר. דאנדאלק זכתה בדאבל, תשחק בגביע אירופה לאלופות ובכך התאפשרה הופעת דרי בטורניר האחר.

דרי סיטי, קבוצת כדורגל קאתולית המייצגת איזור בו קיים רוב פרוטסטאנטי, אולצה ב־1972 לפרוש מהתאחדות הכדורגל הצפון־אירית, לאחר ששנה קודם לכן נחטף אוטובוס שהסיע שחקני קבוצה אורחת שעמדה לשחק נגד דרי. יתר הקבוצות הפרוטסטאנטיות סירבו לשחק במיגרשה של דרי. 13 שנות נתק־ספורטיבי עברו על המועדון, בטרם הסכימה התאחדות הכדורגל האירית לשוב לכבד בפעילות סדירה ב־1985.

● קבוצת הנשים של מכבי קרית שרת חולון זכתה אמש בגביע המדינה בכדוריד, לאחר שגברה באולם בנס ציונה על מכבי ארזים רמת גן 17–15 בהארכה (14–14).

גמר־סל קלאסי, בין מכבי והפועל ת"א, יחל מחרתיים ביד־אליהו

כשנמוג העשן, נשאר הדרבי הישן

אחרי פיגור 67–42 לא הצליחה חולון למנוע ניצחון תל־אביבי נוסף (95–89)

שמואל זיסמן הקטן מנסה "לעלות" לסל הפועל ת"א מול לאון מרסר הענק, במישחק השלישי שבו נכנעה אמש חולון 95–89 באולם אוסישקין. (צילום: עודי קרן).

גמר־סל

מאת שאול לילוב

אין סוף לדבר הזה, שנקרא הפועל חולון. אתה יכול לרמוס אותם, לדרוך עליהם, לקלוע 56 נקודות במחצית הראשונה באין מפריע (לעומת 66 בכל המישחק הקודם), להגדיל ב־25 הפרש וליצור את הרושם שהכל סגור — אבל החולונים הללו, כמו זוחלים וחסרי חוליות המצמיחים מיד איברים חדשים במקום אלה שנקטעו, לא יוותרו לעולם.

עם 22 הפרש בבית, 11 דקות לסיום, הביא ויינקרנץ בטבעיות גמורה שאט. רותם אורליך ייכנס וישתפשף קצת לקראת הגמר. איש לא יעמידו בפני כיתת־יורים. מה כבר יכול להיות. מאמן תל־אביב לא הביא בחשבון שכאשר מדובר בהפועל חולון, אתה לא יכול לדעת שום דבר עד הצלצול האחרון. עם העייקשות הפתלתלה שלהם, הלוחמה והאופי המיוחד, החולונים היו צריכים אמש עוד שתיים־שלוש דקות כדי להפגם גם את מישקה לפורדון ולהורות לטושי דנצברג להיערך לאפשרות שגם הוא ייקרא לדגל. בגיעה היא מלה מוקצה, שאינה נכללת בלכסיקון של הגמרים.

הם לא נשברו גם כאשר קני ארואבג', האדם היחיד שהצליח להתמודד עם מרסר בשוויון כוחות, גמר את הקריירה על הספסל עם חמש עבירות, 6 דקות לסיום. הם חרקו שיניים, גידדו את רוחות המאמץ והאחרונות, בארמור ופרי קלעו וקלעו ולפתע הראה לוח הראש לראו כי שוב 81–89.

לא למדו לקח

כלומר, הכל נפתח מחדש, ועל כן היו צריכים בהפועל ת"א להוסיף לעצמם סטירת לחי איך זה שלא למדו את הלקח מסוף השבוע. כשר הובילו בהפרש 10 בהפסקה, תסכימו שיש הבדל בין 10 ל־25, ובקבוצה עם יוזמות רציניות כמו שיש לאדרמים, אסור בשום פנים ואופן שתהיה נפילת מתח כזו. איני בטוח מה היתה התוצאה בסיום אלמלא גמר ארואבג' (ואחריו גם אלימלך) את המישחק טרם זמנו בגלל בעיית עבירות.

למזלה של ת"א, ידע חיים זלוטיקמן לצנן את חולון ברגעים הקשים האלה, לעלות ל־11 ולסיים בשוויון עם 6 הפרש. אחרית...

איך שלא תסתכלו על זה, הפועל ת"א יצא רע למדי משלושת המישחקים עם חולון. מרסר נראה סחוט, הביטחון העצמי שליווה את הקבוצה כל העונה נסדק, ועכשיו נראים השחקנים כמי שלא היו מתגברים במיוחד לרוות את הגמר עם מכבי לפחות בשבוע־שבועיים, כדי ללקק את הפצעים ולנוח.

במחצית הראשונה גילו האדומים יכולת דומה מאד לזו של המישחק הראשון. במיוחד ראויה לציון העובדה, שהפגינו כושר נפלא והגיעו להפרש שיא ללא קפטן אייזנר, שנכנס את העבירה השלישית כבר בדקה הרביעית וירד לספסל. חולון לא היתה בעניינים בדקות אלה. דאסון דייק לראשונה רק בדקה ה־14 (עבודה טובה של האחרי לאסוף), וביימס פרי בכל מהחוזים אויומים בתקופה (2–9 מהשדה). גם ששמוליק זיסמן עדיין בכושר נחדר (10 נק' בראשונה, 13 בסה"כ), וארואבג' עדיין בפורמה (10 נק' בראשונה, אף לא אחת בשניה. אגודת חולון גומרת את הסיפור עוד לפני ששופטים דגן ודיווזבניק (לא מרשימים) שורקים להפסקה.

הפועל תל־אביב — הפועל חולון (56–40) 89–95

* המצטיין: לינטון טאונס

● לת"א: טאונס 27, זלוטיקמן 24, מרסר 17, פריישמן 10, לאסוף 8, דלול 7, איימוס 2.
● לחולון: פרי 23, בארמור 25, זיסמן 13, ארואבג' 10, דאוסן 9, אלימלך 9, מגין 1.
● שפטו דגן ודיווזבניק. 2,000 צופים באוסישקין.

לאסוף: 4 מ־5

ת"א התגברה ביכולת מעולה של חיים זלוטיקמן (11 נק' במחצית הראשונה, 24 בסה"כ, עם אחוזים נהדרים: 7–9 מהשדה, 1–1 מ־3). בכלל, עושה רושם שזלוטיקמן הוא המנהיג העיקרי מהשכיתה המתמשכת של דלול, ומקומו בחמישיה בטוח. לינטון טאונס פתח בצליעה אך התאפס וסיים עם 24 נק' (10–13 מהשדה, 2–4 ל־3 וגם גג אחד). מרסר היה מאופק למדי למרות כמה מבצעים מבריקים (17 נק', 8–13 מהשדה, 11 ריבאונדים וארבעה בגנה) ואיימוס דייק ב־50% — אבל זרק רק פעמיים.

ההפתעה הגדולה: האחרי לאסוף. 8 נקודות בעיתוי מושלם (4 מ־5), שמירה מעולה על דאוסן, אופי.

ביימס פרי היה מהמתבלטים בחולון במחצית השניה. קודם לכן דייק ב־3 מ־9 מהשדה במישחק חסר אחריות, אבל אחר כך השתפר וסיים עם 23. עכשיו העונה מתחילה.

נשים

אליצור ת"א בפעם ה־12

כדורסלניות אליצור ת"א זכו אמש בפעם ה־12 ברציפות באליפות הליגה, לאחר שניצחו גם במחזור את בנות הפועל חיפה 71–59 (52–28).

המחצית הראשונה היתה שקולה. החיפאיות הצליחו לשמור על שיוויון כוחות. אבל אחרי ההפסקה ברחו התל־אביביות ליתרון גדול והלך, תוך שהן מנצלות את נסיונן העדיף.

● לאליצור: דרייפר 19 (הנבחרת), גרוסמן 15, גרשון 14, רון 15, קוסינסקי 11.
● לחיפה: מוסקביץ 17, דינגוס 16, בלודשטיין 11, אלברס 6, סובול 3, טל 2, שריקי 2, פישר 2.

שפטו ולצר ואבררבך. 400 צופים ברוממה, חיפה.

מישחק שלישי בין גבעת חיים למכבי

במישחק על המקומות 3–4 גברו אמש הפועל גבעת חיים באולמה על מכבי ת"א 69–63. מחרתיים יהיה מישחק שלישי ומכריע בכפר הירוק, לאחר שמכבי ניצחה במישחק הראשון 87–70.

● לגבעת חיים, הירגן אמש לקלוע: דיקנט 22, גורן 19. למכבי: גוסטר 19, קסטן 14.

ויינקרנץ: הזמן קצר — מקווה שיספיק עד לעימות הראשון בגמר

מה הם אומרים

מאת אילן פיש
כתב "ספורט הארץ"

דקות מעטות לאחר תום המישחק, כשמקהלת "הצבא האדום" היתה בעיצומן של ההגיגות חימרה שירי אליפות מסורתיים (שכמו שיש מכבית), שלטה הדממה בחדרי ההלבשה של שתי הקבוצות. את החולונים אפשר להבין, אבל מדוע היו התל־אביבים מאופקים? לא קשה לנחש. הם כבר רואים את מגי, ג'מצ'י, וחבר הנבחרת בצהוב עומדים דרוכים, מוכנים לקרב על הכתר.

משה ויינקרנץ, מאמן תל־אביב, אינו מתרגש מההפרש שהצטמצם מ־25 נקודות ל־6. יש לו הסבר: "המאמץ שהשקענו ב־30 הדקות הראשונות נתן אותותיו. באה רגיעה אחרי ההפרש הגבוה. גם כמה חילופים שאיפשרו לשחקנים לנוח". הוא לא חשש לרגע מאבדן עשתונות כללי של שחקניו: "לא היתה כל סכנה. שלטנו בכל 40 הדקות". את סידרת המישחקים נגד חולון הוא מגדיר כ"מאבקי כוח". מה שמפריע במקצת לויינקרנץ היא התפוגה הקצרה מדי עד יום חמישי, יום הדרבי הראשון. "היה עדיף לוא היו לנו חמישה ימים או שבוע כדי להתכונן. אני מקווה שנגיע להתארגן עד למישחק".

קפטן הפועל תל־אביב, עמוס פריישמן, מחמיא ליריב: "חולון קבוצה מצויינת. אנחנו שיחקנו יוצא מהכלל, אבל לא יכולנו להתמיד. הם סחטו אותנו עד הסוף". עמוס מודה לאוהדים: "הקהל היה פנטאסטי, שיבוא תמיד. כל הכבוד להם".

בעבר השני — אכזבה, אם כי השלמה עם המציאות. מסכימים שתל־אביב טובה יותר. המאמן מאורויין קסלר: "לא הוזקנו מעמד, ואז נפלנו מהר מדי. אולם אני גאה בעובדה שלא נשברנו. שחקני הפועל תל־אביב הניעו עד הסוף". ושמואל זיסמן ידע לומר: "עשינו את המכסימום. קרה לנו נס במחצית השניה. הוצרנו מפיגור 25. זה לזכרנו". על סיכויי הפועל לזכות באליפות מקץ 19 שנים: "יהיה מאבק שקול. הפועל משחק טוב יותר ביד־אליהו. יש להפועל את צ'אנס הזיים שלו".

פיני גרשון יאמן את מכבי חיפה

פיני גרשון מונה אמש כמאמן קבוצת הכדורסל של מכבי חיפה. גרשון יחליף את חיים בוכבינדר, שאימן את הקבוצה בעונה האחרונה. עדיין לא הורכבה הנהלה חדשה, אחרי שהיו"ר אבנר עמקי הודיע על החלטתו לפרוש לאחר שש שנים.

● אולם אליצור נתניה יארח הערב שלושה מישחקי גמר בכדורסל: ב־17.30 יהיה הגמר לילדות בין אליצור סלע ראשון־לציון להפועל עפולה; ב־19.00: גמר נערות בין בית־יהודה להפועל גלבוע, וב־20.30 מישחק הגמר לילדות נמוכות (עברים) בין הפועל גבעת ציונה לאגודת הספורט אשקלון.

אן.בי.איי.

ספר השיאים של מייקל ג'ורדן

ניו־יורק (אי־פי). מייקל ג'ורדן רשם שיא נוסף בספר השיאים של ליגת הכדורסל הטובה בעולם, כשהיה לשחקן הראשון בהיסטוריה של האן.בי.איי. שקלע יותר מ־50 נקודות בשני מישחקים רצופים בפלייאוף. אך לא לאתמול קלע 55 נקודות לסל קליוולנד, בניצחון שיקאגו 106–101. במישחק הראשון בסידרה קלע ג'ורדן 50 נקודות. שיקאגו מובילה 2–0 במאבק נגד קליוולנד (בשיטת הטוב מ־5).

סיאטל השוותה ל־1–1 נגד דנוור, לאחר ניצחון חוץ מפתיע 111–91, שהיה הגבוה בהפסדי הבית העונה של דנוור. אטלאנטה של דומיניק וילקינס (43 נקודות) עלתה ליתרון 2–0 על מילווקי, כשניצחה 104–97.

גם האלופה לוס־אנג'לס לייקרס מחזיקה ביתרון 2–0, לאחר ניצחון 130–112 על סאן אנטוניו. מייקל תומפסון קם מהספסל, קלע 29 נקודות ואסף 16 ריבאונדים ללייקרס. מג'יק ג'ונסון הוסיף 26 נקודות ו־15 אסיסטים.

ניצחון במרתון

פיטסבורג (אי־פי). מאלקולם איסט ניצח כאן בקל במרתון העירוני, בזמן בינוני של 2:19.49 שעות. מנצחת הנשים היתה מרי לין פאסטיצ'ה, שעברה את המרחק ב־2:51.28 שעות.

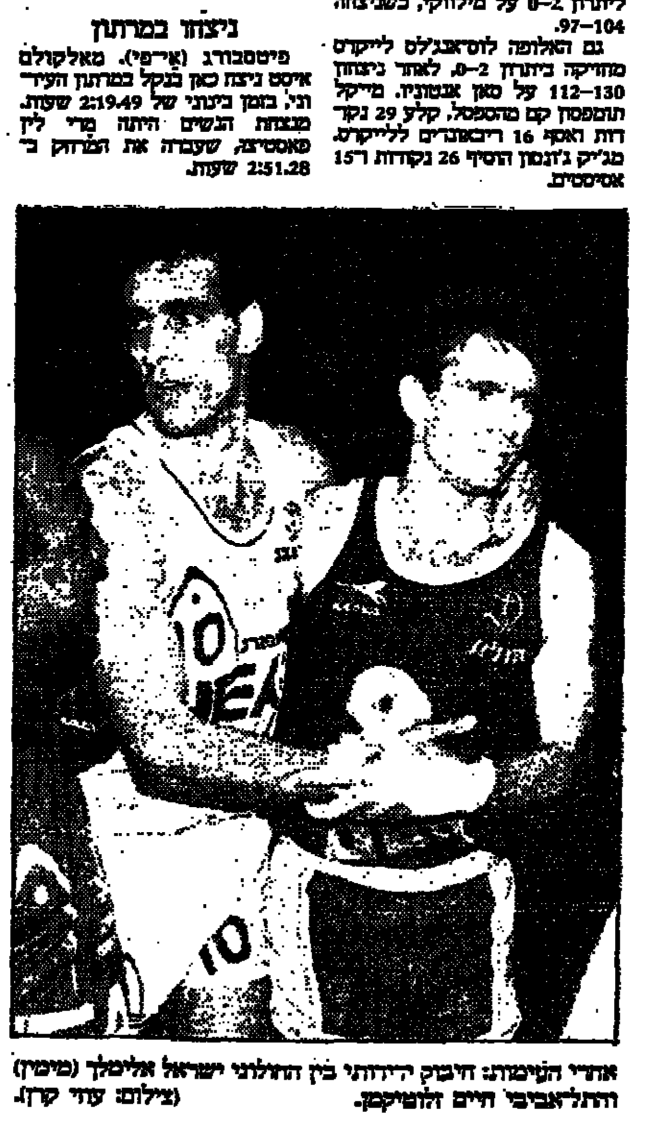

אחרי העימות: חיבוק הידידות בין החולוני ישראל אלימלך (מימין) והתל־אביבי חיים זלוטיקמן. (צילום: עודי קרן).

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה בשיבה טובה של אמנו וסבתנו היקרה

לאה בלווייס

ההלוויה תצא מביתה במושב צופית היום יום שלישי ט"ו באייר תשמ"ח 3.5.88 בשעה 4.00 אחה"צ לבית העלמין במושב

בנה: מנשה ותמר בלוויס — צופית
בנותיה: סימה וישעיהו כהן — צופית
אהובה וגבריאל אזוב — פתח־תקוה
זהבה ושמואל הלפרין — כפר סירקין

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אבינו, סבנו

יצחק לם ז"ל

ההלוויה תתקיים היום, יום ג ט"ו באייר, 3.5.88, בשעה 11.00; בבית הקברות כפר סמיר, שער ראשי, חיפה. אוטובוס יצא בשעה 10.30 מרחוב הספורט 5 הר הכרמל.

אבלים:
בתו וחתנה: מרים וארנון כהן, עומר
בנו וכלתו: קובי ועדנה לם, מעין ברוך
נכדיו — בועז, גלעד, נדב, דותן, עמרי, נבות ומתן
ושאר בני המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירנו

ד"ר אברהם מרגליות ז"ל

נתייחד עם זכרו מחרתיים, יום ה' י"ח באייר תשמ"ח, בשעה 4:30 אחה"צ, בבית העלמין החדש בכפר נחמן, רעננה
נפגשים ע"י השער.

רמת־חן — אורה מרגליות והמשפחה

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
הפקולטה להנדסת חשמל
במלאת שנה לפטירתו של

פרופ' יצחק קדרון ז"ל

תתקיים אזכרה ביום שישי 6.5.88 בשעה 15.00 בבית העלמין בקיבוץ רמת־יוחנן.

במלאת שנתיים לפטירת יקירתנו

יעל זמיר ז"ל

נעלה לקברה יחד עם מוקירי זכרה ביום רביעי 4.4.88, (י"ז באייר תשמ"ח), בשעה 5.00 אחה"צ בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון בת־ים.

המשפחה

דחפון
שרות מודעות טלפוני של דחף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה
מודעפון
03-38 38 38

הננו מודיעים בצער על פטירתה של אמנו

שושנה גולדמן

ילידת מטולה

ילדיה: ציונה ודוד גולן
איילה ומשה מנור
הנכדים, הנינה וכל המשפחה

ההלוויה תתקיים היום יום ג', ה־3.5.88 בשעה 12.00 בבית העלמין בחולון.

ליואב הרצנשטיין

משתתפים בצערך במות

אמך ז"ל

עובדי חברת קונתהל בע"מ

לאחי היקר

יצחק כהן ומשפחתו

משתתפים באבלכם הכבד במות עליכם

ד י נ ה ז"ל

כהן אברהם אשתו ובניו
פתח־תקוה

לארי פאלוך
ליוסף פאלוך
ולכל משפחת פאלוך

השתתפותנו בצערכם ובאבלכם הכבד במות הרעיה, האם

גולדה פייגה פאלוך ז"ל

יצחק ויהושע נגר ומשפחותם

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

מהנדס יעקב נתן אור ז"ל

נעלה לקברו לאזכרה ולגילוי המצבה ביום ששי, י"ט באייר תשמ"ח, (6.5.88), בשעה 9.00 בבוקר בבית העלמין בקרית שאול
תודתנו למנחמינו בכתב ובעל"פ

זיבי וישראלה אור והמשפחה

גלגל הבורסה / אריה לביא

עליות במניות

לאחר כשבוע של הצעים וירידות שערים, התהפך אתמול גלגל הבורסה, כאשר לחלק ניכר מהניירות נידשמו ביקושים ועליות שערים. הביקושים נבעו מפעילות של מקורבי השוק, כאשר בלטו בתחום זה קרנות פיא של כלל וחברת הברוקרים "הראון את לביא" שהזרימו ביקושים לשורה של ניירות.

הציבור הרחב, עד כמה שניתן להגדיר כך את הפעילים בבורסה כיום, לא נטל חלק בפעילות. הללו ממתינים ככל הנראה להתפתחויות נוספות, בטרם יחזרו לפעילות. המחזור בשוק המניות החופשיות היה נמוך עדיין והגיע ל־6.7 מיליון שקל.

בקרנות הנאמנות לא הורגשה אתמול כל פעילות יוצאת דופן, מה שמוכיח שמשקיעי "המעגל השני" ממתינים עדיין להתפתחויות נוספות. לעומת זאת, נמשכה הפעילות הגדולה מהרגיל באגרות החוב שמחזור בהן גדל והגיע ל־14.2 מיליון שקל.

190 ניירות ערך עלו אתמול, מתוכם 18 בשיעור של יותר מ־5 אחוזים. במקביל לכך נרשמו ב־99 ניירות ערך ירידות, מתוכם 12 בשיעור של יותר מ־5 אחוזים. ב־146 ניירות ערך היתה יציבות.

ביקושים למניות כבדות

במהלך המסחר בלט אתמול ביקוש לשורה של מניות כבדות. כלל תעשיות עלו ב־7.2 אחוזים, אי־די־בי. פיתוח ב־4 אחוזים, דלק ב־1.7 אחוזים.

לצד אלה נרשמו עליות של 10 אחוז בשורה של מניות ספקולטיוויות יותר: אטאס, מ.ל.ל., פראיל, גולדפרוסט.

במקביל נרשמו ירידות חדות בשורה של ניירות ערך, שהבולטות היו — של 14.5 אחוז באופציות של מאיר עזרא, 13.8 אחוז באופציות של יצהר. רסקו, יעשור התכוף ירדו ב־10 אחוז.

מגמה מעורבת במניות ההסדר

במניות ההסדר נרשמה גם אתמול המגמה המעורבת. במניות עם פידיון ל־1988 נרשמו ירידות של עד חצי אחוז, בעוד שבמניות עם פידיון ל־1989 נרשמו עליות של עד חצי אחוז. המחזור במניות אלה ירד ל־2.7 מיליון שקל.

מדד פעילים החל לעלות

מדד פעילים עלה בשיעור של 0.6 אחוזים במהלך השבוע שעבר והגיע ל־100.3 נק'. זו הפעם הראשונה מאז 7 בינואר שמדד פעילים עובר את רמת 100 הנקודות. עליית המדד השפיעה מגרבית אפיקי ההשקעה, כאשר הבולטים בהם היו המניות ללא בנקים בהסדר ואגרות החוב הצמודות.

המחזור במ.ק.מ. ממשיך לרדת

הפעילות במ.ק.מ. גדלה לאחר ירידה רצופה משך מספר ימים, והמחזור גדל ל־6.6 מיליון שקל.

הודעות בורסה

● דלתא — רווח החברה גדל ב־1987 ל־8.4 מיליון שקל לעומת 6.9 מיליון שקל בשנה הקודמת.
● אלדן טק — רווח החברה ב־1987 הגיע ל־389 אלף שקל לעומת הפסד של 26 אלף שקל ב־9 חודשים קודמים.
● ארגוד — רווח החברה ירד ב־1987 ל־1.3 מיליון שקל לעומת 2.1 מיליון שקל בשנה הקודמת.

מדד		שינוי יומי ב־%
מדד מניות כללי	97.31	0.60
כללי ללא בנקים	86.01	1.86
מדד משתנים	87.83	3.05
מדד אג"ח כללי	108.03	0.29
אג"ח צמוד מדד	108.30	0.28
אג"ח צמוד מט"ח	105.24	0.42

	פדיון אוק' 88	פדיון אוק' 89
תשואה שנתית דולרית ב־%		
בל"ל 0.1	14.29	7.33
הפועלים ש	14.26	7.43
אי.די.בי. רג	14.29	7.25
דיסקונט א	14.15	6.52
המזרחי ש	13.68	7.05

הסידרה	ימים לפדיון	שער	תשואה שנתית
528	8	99.70	14.75
538	15	99.43	15.05
548	22	99.15	15.30
618	29	98.86	15.55
628	36	98.55	15.95
638	43	98.24	16.25
648	50	97.94	16.40
658	57	97.66	16.40
718	64	97.37	16.45
728	71	97.05	16.65
738	78	96.74	16.75
748	85	96.49	16.60
818	92	96.13	16.95
828	99	95.83	17.00
838	106	95.55	16.95
848	113	95.26	17.00
918	120	94.97	17.00
928	127	94.71	16.90

אמינות, מיומנות, אי־תלות!
מרשק השקעות בע"מ
ניהול תיקי השקעות וניירות ערך
בהנהלת שאול קשתי M.B.A
רחוב פינסקר 4, ת"א 62995 טל: 03-254172

קבלת מודעות
מודעות לוח ומשפחתיות
מ־8.00 עד 20.00

אינטר ישראל סוכנות לנכסים בע"מ
להשכרה משרדים
בבורסה
100 מ"ר, מיידי.
בנחלת בנימין
140 מ"ר מפואר
ליד הבנקים, מיידי.
בית מגדלור ת"א (בנחלת בנימין)
03 5103030-5

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
אב	5412.50	5373.97	49.52	0.93
אבוקה	432.63	424.24	3.46	0.82
אגוז	274.49	269.24	0.89	0.33
אגם	109.99	107.85	0.18	0.17
אדיר	1843.85	1807.64	6.22	0.35
אודם	171.13	167.82	2.18	1.32
אופיר	169.11	167.94	0.54	0.32
אור	432.90	429.14	-0.04	-0.01
אוריון	133.31	130.66	0.28	0.21
אורייל	301.78	299.57	0.98	0.33
אורן	850.58	834.03	4.88	0.59
איל	5515.30	5407.89	11.80	0.22
אירוס	5743.71	5625.40	-8.02	-0.14
איתן	816.70	800.62	2.31	0.29
אלון	670.98	657.40	1.74	0.27
אלמוג	706.92	693.04	2.23	0.32
אליפים	100.34	97.96	0.60	0.62
אג"ח	106.65	105.21	0.40	0.38
מניות	95.19	92.86	2.02	2.22
ארז	321.78	315.49	1.30	0.41
אש	143.33	140.18	3.07	2.24
אשל	190.51	186.77	0.42	0.23
אתגר	90.43	88.68	0.32	0.36
אתרוג	266.99	264.38	0.67	0.25
ברולה	164.53	161.41	1.01	0.63
ברוש	538.55	528.15	4.85	0.93
ברק	483.03	473.45	4.29	0.91
ברקת	323.90	321.54	-0.08	-0.02
גביש	1629.68	1598.39	7.86	0.49
גבע	119.91	118.15	-0.37	-0.31
גורן	469.77	467.75	0.90	0.19
גיא	107.70	106.40	0.06	0.06
גיל	3421.51	3355.71	21.34	0.64
גלית	672.57	664.29	1.46	0.22
דובדבן	364.86	361.41	2.90	0.81
דוכיפת	523.30	513.10	1.73	0.34
דולב	256.27	251.01	0.31	0.12
דורון	1648.01	1618.67	1.20	0.07

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
דותן	283.73	278.65	0.53	0.19
דליה	596.57	586.27	1.08	0.18
דרור	341.95	335.77	3.49	1.05
דקל	372.75	365.61	4.78	1.32
הדס	401.60	398.78	1.58	0.40
הילה	421.23	419.35	0.82	0.20
ורד	572.41	562.60	0.91	0.16
זהבית	2041.05	2001.03	0.00	0.00
זוהר	114.62	112.93	0.29	0.26
זיו	141.00	138.93	0.36	0.26
זינוק	106.42	104.11	1.67	1.63
זמיר	461.36	452.35	2.38	0.53
חוויה	169.87	166.12	0.15	0.09
חליפין	150.54	150.14	0.55	0.37
חלמיש	220.47	218.99	-1.86	-0.84
חן	156.96	156.33	0.22	0.14
חצב	119.26	116.66	0.39	0.34
טל	6581.52	6507.89	5.25	0.08
יובל	487.05	477.64	1.19	0.25
יהלום	177.29	173.96	1.60	0.93
יסודות	375.21	371.80	3.67	1.00
יערה	477.22	467.97	2.18	0.47
כוכב	310.88	304.86	1.03	0.34
כחל	133.00	130.40	-0.04	-0.03
כלנית	653.17	641.82	0.86	0.13
כספית	274.86	272.81	1.10	0.40
כרמל	143.37	141.14	0.43	0.31
כתר	1265.39	1247.10	4.20	0.34
להב	4958.86	4862.54	19.95	0.41
למשקיע	133.15	131.63	0.00	0.00
לפיד	353.82	346.97	2.83	0.82
לקם	2020.93	1980.37	5.46	0.28
לשם	401.06	398.39	0.70	0.18
מבחר	1451.40	1423.87	5.73	0.40
מבטחים	4146.51	4120.66	8.43	0.20
מגד	266.77	264.93	1.05	0.40
מגדל	3893.44	3858.51	14.21	0.37
מור	1701.96	1690.34	29.87	1.80
מורן	894.75	883.76	6.75	0.77
מנוף	25748.14	25346.94	87.01	-0.34
מסד	1086.12	1065.29	2.46	0.23
מעוף	4809.38	4718.41	45.58	0.98
מעיין	780.42	765.90	1.54	0.20
מקשה	405.67	403.05	0.52	0.13
מכלול	101.55	99.62	1.24	1.26
מרווח	131.87	131.39	0.30	0.23
מרום	1427.49	1400.92	2.53	0.18

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
נונה	153.96	151.68	0.50	0.33
נמרוד	287.29	285.32	5.55	1.98
נשר	488.32	480.96	6.33	1.33
נילי	143.45	141.33	1.54	1.10
סביון	656.33	644.80	2.35	0.37
סגולה	146.12	143.23	0.60	0.42
סלע	394.01	391.40	0.75	0.19
סנונית	565.16	554.12	1.27	0.23
סער	394.59	387.10	0.95	0.25
עדי	174.33	173.89	-1.62	-0.92
עדיף	374.50	367.47	1.13	0.31
עדית	784.27	778.44	7.97	1.03
עידן	514.22	506.78	1.49	0.29
עינבר	115.14	112.69	-0.98	-0.86
ענת	2402.68	2384.81	14.03	0.59
עפרוני	535.70	525.23	1.39	0.27
ערמון	130.09	127.62	0.36	0.28
פיא	1698.02	1665.04	13.83	0.84
צבר	555.84	544.77	1.06	0.19
צופית	495.93	486.21	2.10	0.43
צוק	132.77	132.24	0.30	0.23
צמיר	1196.66	1172.74	4.07	0.35
צמיחה	536.84	529.21	2.32	0.44
צמרת	151.41	150.29	0.11	0.07
צריח	106.27	104.86	0.49	0.47
קלע	175.58	174.70	1.13	0.65
קשת	111.28	109.10	0.52	0.48
רונית	18263.16	18108.36	188.82	1.05
רימון	139.77	139.53	0.10	0.07
רקפת	902.67	888.56	1.15	0.13
רשף	434.17	425.26	0.55	0.13
שבים	480.14	470.92	0.79	0.17
שהם	355.91	352.53	0.49	0.14
שחף	106.00	103.94	0.13	0.13
שירה	464.42	460.97	2.82	0.62
שמיר	436.59	428.11	1.43	0.34
שנהב	707.59	697.21	8.89	1.29
שסק	734.32	720.21	10.81	1.52
שקד	194.05	190.25	0.38	0.20
תאנה	253.10	250.71	1.73	0.69
תדהר	528.18	525.55	5.33	1.02
תירוש	575.63	568.62	1.41	0.25
תנופה	109.21	107.05	0.23	0.22
תמר	268.26	263.09	0.67	0.26
תפוח	208.87	206.39	0.97	0.47
תרשיש	120.07	117.78	-0.84	-0.71
תשורי	558.09	553.52	1.31	0.24

שערי אגרות החוב

סדרה	שער	שינוי
3620	13212	−155
3621	12786	+300
3622	11360	−125
3623	10583	−36
3624	10147	+4
3625	9347	+18
3626	8678	+4
3627	8026	+4
3628	7441	−28
3629	6988	+91
3630	6571	+3
3631	6041	+2
3632	5717	−2
3633	5403	−3
3634	4827	+80
3635	4569	+77
3636	4372	+22
3637	4189	+22
3638	8910	+45
3639	3585	+41
3640	2969	+46
3641	2575	+40
3642	2328	+68
3643	2023	+60
3644	1770	−32
3645	1598	−47

שב"א 4.25%

סדרה	שער	שינוי בש"ח
4101	426.8	+0.4
4102	172.9	+0.5
4103	166.3	+0.5
4104	161.1	+0.5
4301	161.1	+0.5
4302	155	+0.1
4303	152.1	+0.1
4304	149.9	+0.1
4105	134.9	−−
4106	131.6	+0.1
4107	127.7	−−
4108	125.6	+0.1
4109	121.7	−−
4110	120.5	+0.1
4201	150.5	−0.2
4204	140.2	−0.2
4205	137.7	−0.3
4206	139.4	+0.7
4207	139.2	+0.7
4208	137.5	+0.6
4209	134.6	+0.7
4210	131.3	+0.7
4211	127.4	+0.7
4212	125.1	+0.3
4213	122.2	+0.2

גליל 4.25%

סדרה	שער	שינוי
3701	1351	−5
3702	1071	+1
3703	942.2	−4.9
3704	807.8	−4.2
3751	419.9	−2.3
3752	167.8	−0.4
3753	161.1	−0.4
3901	159.2	+2.1
3902	151.8	+2.1
3903	150.8	+2.1
3904	148.6	+2.1
3754	145.9	+1.2
3755	140.7	+1.2
3756	135.9	+1.2
3757	135.4	+1.2
3758	133.9	−−
3759	133.6	−−
3760	131.9	+0.1
3761	129	−−
3762	125.7	−−
3763	121.9	−−
3764	119.9	+0.5

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי
3601	46884	+571
3602	43236	+485
3603	40259	+466
3604	36350	+437
3605	33214	+413
3606	31322	+491
3607	28997	+251
3608	27463	+244
3609	26178	+239
3610	23302	+11
3611	22520	+10
3612	21876	+8
3613	20926	+9
3614	20097	+9
3615	18561	+8
3616	17170	+262
3617	16205	+253
3618	15588	+246
3619	14275	+234

סדרה	שער	שינוי
3765	117.1	+0.5
3766	115.8	+0.5
3791	122.7	+0.1
3792	120.5	−−
3826	145.2	+0.1
3827	142.6	+0.1
3828	137.7	+0.1
3829	135.2	−−
3830	137.3	−0.1
3831	137	−0.1
3832	135.3	−−
3833	132.4	−0.1
3834	129.1	−0.1

4%, 6%, 7% פיתוח (הצמדה 80%)

סדרה	שער	שינוי
3525	162500	−−
3526	163400	+900
3527	160420	+700
3528	154801	+1000
3529	154001	+600
3530	151008	+900
3531	150843	+400
3532	146100	+400
3533	145918	+400
3534	138200	−−
3535	138300	+700
3536	138000	+500
3537	138300	+500
3538	130200	+700
3539	130900	+1300
3540	130103	+1000
3541	125960	+1100
3542	125900	+1800
3543	119600	+1000
3544	119578	+1000
3545	117000	+1000
3546	117400	+800
3547	117115	+800
3548	116451	+1100
3549	110700	+800
3550	111113	+1000
3551	110600	+300
3552	101700	+200
3553	101200	+200
3554	101500	+700
3555	101500	+400
3556	97300	+1000
3557	97706	+1000
3558	97075	−−
3559	98300	−−
3560	92800	−−
3561	92500	+900
3571	92200	+400
3572	93200	+900

סדרה	שער	שינוי
3573	92800	+700
3574	85500	+900
3575	85100	+800
3576	84800	+800
3579	78400	+700
3577	84900	+300
3578	79500	+700
3580	73500	+800
3581	66650	+700
3582	62000	+800
3583	57760	+960
3584	55542	+402
3585	52825	+399
3586	47353	+19
3588	47382	+18
3589	43270	+18
3587	46959	+19
3591	42871	+17
3592	42856	+17
3593	42784	+17
3590	43228	+17
3595	43026	+17
3594	41471	+17

5% מלווה פיתוח (בירה כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2007	159480	−−
2008	159720	−−
2009	162000	−−
2010	161600	−−
2011	158400	−−
2012	156200	+200
2013	156400	+100
2014	152600	+200
2015	151500	+200
2016	153500	+200
2017	148900	+200
2018	149100	+100
2019	147700	+100
2020	143700	+100
2021	144100	+100
2022	135000	+400
2023	136300	+100
2024	127300	+99
2025	129600	−−
2026	127600	−−
2027	124200	−−
2028	128800	+121
2029	118900	+1380
2030	117700	−−
2031	114500	−−
2032	116000	−1317
2033	109700	−−
2034	109900	−−
2035	100000	−−

סדרה	שער	שינוי
2036	99800	−−
2037	107209	−−
2038	95430	+500
2039	97425	−−
2040	95200	−−
2041	88600	−2200
2051	90113	−−
2052	84784	−−
2053	82400	+85
2055	76600	+97
2054	84454	−−
2056	72735	−−
2057	82400	+813
2058	70866	−−
2059	76606	−−
2060	99788	−−
2061	46894	+17
2062	45589	+18
2063	45278	−1326

צמודות זהב

סדרה	שער	שינוי
יהד 5	105.8	−2.7

רימון

סדרה	שער	שינוי
7006	197.3	+0.9
7007	183.8	+0.8
7008	174.7	+0.7
7009	169.7	−0.3
7010	162.4	+2.2
7011	152	+0.2
7012	146.7	+0.1
7013	144.5	+2.1
7014	124.9	−0.3
7015	104	+0.4
7016	103.5	+0.5
7017	103.9	+0.5
7018	105.7	+0.5
7019	106.1	+0.5
7020	105.9	+0.4
7021	105	+0.5
7201	104.3	+0.4

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	13729	+88
6102	8228	+36
6103	7298	−122
6104	6856	+35
6105	6666	+34
6106	6459	+27
6107	6204	+26
6108	4461	+19
6109	4231	+17
6110	4155	+17
6111	3428	+15
6112	3402	+15
6113	2274	+8

סדרה	שער	שינוי
6151	878	+8.9
6152	840.5	+8.6
6153	728.5	+12.4
6154	714.4	+12.1
6155	471.2	+4.9
6156	381.6	+3.7
6157	285.8	+1.5
6158	268.5	+1.2
6159	253.4	+1
6160	215.4	+2.5
6161	207.6	+2.5
6162	185.4	−2
6163	175.6	+5.6
6164	167.4	+5.4
6165	157.2	−1
6166	149.4	+1.5
6167	146.2	+1.5
6168	148.8	+1.5
6169	135.2	+0.6
6170	129.5	−0.8
6171	90.7	+0.9
6172	91.6	+0.9
6801	97.2	+0.8

100% מט"ח

שם	שער	שינוי
אל אוח	1482	−−
אלביט	215.6	−−
אלתא	1260	−−
אלסינט	2460	−−
מודטקס	1209	+5
חוד 84	94.4	−0.4
זב חיפ	261.9	+1
ריט הש	195.5	−−
כור	188.4	−0.6
כלל	487	−−
מלגם ד	192.5	−−
מלגם ם	272	−−
מלגם י	314.2	−−
דן	148.9	+2
כל בנ	187.3	−−
תישים	252.9	−0.2

מדד/מט"ח

שם	שער	שינוי
בלת	158.8	−−
דיס הש	164.3	−−
כור	156.9	−−
כלל	207.1	−−
בנ דיס	162.1	+2
משמ בנ	156.5	−−
משמ בנ	149.2	+0.7
משמ בנ	145.7	+1
לאומי	143.3	−−

שערי המניות 2.5.88

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אגוד ש	19000					
השקעות 0.1			—	+170	+0.9	+30
השקעות א 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
			—	הפסקת	מסחר	—
כלל לא בהסדר	14300		45	+249	+1.8	+45
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 88						
אדירי רג 100.0	106510		349			+107
אדירי ב 100.0	106480		25	−600	−0.7	−45
אדירי בב א	642400	שר				
אגוד 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
דיסקונט ב	136391	תב	15	−8999	−6.2	−57
דיסקונט א	136025		60	−650	−0.5	−104
דיסקונט שה ב	15885		25	−20	−0.1	−25
המזרחי ש	43945		254	+120	+0.3	+846
המזרחי ב	43825		80			+171
הפועלים בבב	95110	שר				
הפועלים ש	72356		706			−948
הפועלים ב	72360		832	−400	−0.7	−842
כללי א 1.0	184200		16	−700	−0.4	−14
כללי שה 7	8881			+62	+0.7	+170
בלל 0.1	43900		1042			−1205
בלל שה 11	17270		79			−102
מימון ישיר 1.0	60950		1	−100	−0.2	−1
מימון ישיר 5.0	30950	שר				
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 89						
אדירי רג 100.0	132070		79	+600	+0.5	+194
אדירי ב 100.0	132050	לל				−1
אדירי בב א	796300	לל				−1
איגוד ב שלח			—	הפסקת	מסחר	—
דיסקונט ב	169000	לל				
דיסקונט א	170310		1	+3000	+1.8	+167
המזרחי ש	54500		105	+300	+0.6	+285
המזרחי ב	53300	שר				
הפועלים ש	89500		118	+100	+0.1	+159
הפועלים ב	89700		5	+600	+0.6	+90
כללי א	228400		8	+1400	+0.6	+73
בל"ל סחיר	56950		263	+60	+0.1	+209
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	22100			+100	+0.5	+8
טפחות ש	8118		252			−72
טפחות ב	8780	בח	14	+170	+2	+7
כרמל ש	6280	בח	225	+300	+5	+1033
בנק לבנין ש	2300		500			+8
משכן ב ש	3734		483	+74	+2	+1267
עצמאות 0.1	17125	שר				
מרום 1.0	6970		22	−70	−1	−82
משכנות ש	24440		70	+940	+4	+119
בטחות רג ש	24331		145	+1000	+4.3	+656
מוסדות מימון						
הבלאית בבנב א	447000	לל				+2
הבלאות בבנב ג	314000	לל				
לאומי העשי א ש	12950		154	+500	+4	+199
פתוח תעשי בבב	133800	לל				
בת תעשי בב ג	481200	לל				
בת תעשי בב גג	292000	לל				
בת תעשי בב גגג	293500	לל				
בת תעשי בב ד	286690	לל				
בת תעשי בב דד	68200	לל				
מימון ישראלי 5.0	3105		6582	+50	+1	+1922
תיירות בב	233000	לל				
כלל לישראל 0.1K	20000	תב	12	+1100	+5.8	+73
כלל לישראל 0.5	17791		17	−370	−2	−21
ביטוח						
איילון	114					
אליהו	103		3231	−1	−1	−3231
ארדס 0.1	1366		200	+27	+2	+140
ארדס א 0.5	1073		425	+1	+0.1	+225
בטוח כשנה 0.1	376		300	+1	+0.3	+299
בטוח משנה 0.5	187		2080	+2	+1.1	+4080
מנורה אש	234		1000			−81
מנורה הים	109			+5	+1.4	+20000
הדר 1.0	149.5		12744	−5	−0.3	−11744
הדר 5.0	118		16891			−8582
ורד אש סר 2	117		15300	+4	+3.5	+18500
הפניקס 0.1	503		1308	−17	−3.3	−1308
הפניקס 0.5	420		2000	+20	+5	+2796
המכבי־הדאל 1.0	5000		113	+55	+1.1	+152
המכבי־הדאל 5.0	4300		190	−28	−0.6	−294
כלל ביטוח	310		2785			−8470
כלל ביטוח אש	67		34732			−11292
כלל ביטוח אג"ח	96		31435			
מגדל 1.0	1420		100	+50	+3.6	+128
מגדל 5.0	1050		30			−30
ביטוח מור	148.5		6800	+3	+2.1	+6500
סהרים 0.1	898		2415	+16	+1.8	+2598
ציון ש	255		2168	−8	−3	−4168
צים הנוקות 1.0	2810		65	−9	−0.3	−48
צים הנוקות 5.0	957		10	+2	+0.2	+43
מסחר						
אלשר בנמא 1 ש	780		812			+253
אלשר בנמא 5 ש	630			+8	+6.3	+2843
מגדל עירא 1.0	520		1287			+1426
מגדל עירא אש	142		1790	−24	−14.5	−918
כלל אש 4	300		9057	+3	+1	+3225
כלל אגח 2	141		1819			−424
קיסטל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
רפק 0.1	12270	שר				
רפק 0.5	13500					
שופרסל א 2.0	1062		596	+12	+1.1	+1152
שופרסל אש	4200		411	+190	+4.7	+1660
שופרסל אגח	109.5		3275	+5	+0.5	+8625
שירותים						
אמונה	321		3054			−5054
מבנה הספקה 0.1	423		3983	−5	−0.7	−4017
מבנה הספקה 0.5	192.5	בח	1182	+5	+6.2	+13922
מבנה אש	169		14535			−16157
מבנה אג"ח	94.5		42200	+3	+3.5	+610150
קרור 0.1	519	בח	926	+20	+4	+3482
קרור 1.0	192.5		13236	+4	+2.1	+12746
כתב שרות 0.1	1037		170	+27	+2.7	+326
כתב שרות 0.5	775			+10	+1.5	+1050
מלונות ושירותי תיירות						
אלי זהר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אלי זהר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
מלונות דן 1.0	1351		200			−274
מלונות דן 5.0	910		200			−200
ים המלונות 1.0	7582		86	+220	+3	+811
מלונות הדרן	1970		125			−125
ים סוף	212	תב	10730	+11	+5.5	+41580
ים סוף אש	152		8580			
מחשבים ושירותי מחשבים						
מ.ל.ל. 1.0	146		6370			−2050
מ.ל.ל. אש	39.6		19082	−2	−4.8	−25522
מ.ל.ל. אג"ח	102.5		5350	+5	+0.5	+4650
יעצא 1.0	4880		95	−110	−2.5	−89
מ.ל.ל. 1.0	5400		8	−100	−1.8	−58
מ.ל.ל. 5.0	1401	תב	100	+127	+10	+370
ניקוב מחשבים 1	688					
ניקוב מחש 5	251		2100	+10	+4.1	+2500
ניקוב אש סר 2	418		956	+4	+1	+44
רים מחשבים 1.0	615	שר				
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אפרים אש	516	תב	4735	+26	+5.3	+21768
אפרים אגח	137.5		1500	+5	+0.4	+5500
אילון 1.0	89.5		20440	+2	+2.3	+15060
אילון אש	35		8916			−8000
אל־רוב 1.0	852		3500	−1	−0.5	−1844
אפריקה 0.1	36800		41			−25
אפריקה אש	14950		43			−30
ארים	520		8815			−8795
אילון 0.1	2589		181	+90	+3.6	+259
אילון 0.5	2190	תב	100	+140	+6.8	+185
ברנוביץ 1.0	2900		117	−20	−0.7	−167
ברנוביץ 5.0	2510		70	−30	−1.2	−150
דקסל 1.0	5320		160	−20	−0.4	−300
דרש 0.1	187.5		2820	−5	−0.3	−1585
דרש 0.5	140		51			−51
מרלו 1.0	1585		326			−177
הסכלול 1.0	780	לל				+367
הסכלול 5.0	480	לל				+447
חל.ב. 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
חל.ב. 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
ידושלים אש	83		2773	+1	+1.2	+2227
גבים 0.1	3750		644	+70	+1.9	+638
גבים 0.5	3170		358			+2
מבני תעשיה	75		140617	+2	+2.7	+132637
מבני תעשיה אש	27		290425	+7	+6.7	+867574
מבני תעשיה אג"ח	99.5		20210			−19735
יעמדר 0.1	3660		1246			−592
ישראלום 1.0	1446		657			−644
ישרים 10.0	17300		166			−35
כנן פיתוח 1.0	6730		87			−27
לוסוד 1.0	6606		159	+99	+1.5	+85
לוסוד 5.0	2015		339	−11	−0.5	−281
מ.ת.ב. 1.0	273	לל				−1822
מ.ת.ב. אש 2	122	לל				
מ.ת.ב. אגח	123	לל				−166
מאורי בניה 1.0	599	לל				
מישכל 5.0	159		5000	+1	+0.6	+8990
מישכל אש	144.5		3000	−5	−3.5	−4550
מגדל 5.0	1252		1398			−1398
לידנברג 1.0	310					
לידנברג 5.0	123		3008	+2	+1.7	+477
ליפשיץ 1.0	265		3316			−3732
ליפשיץ 5.0	116		2749	+5	+1.3	+13947
ליפשיץ אש 1	89		3000	+3	+5.4	+2575
ליפשיץ אגח	96.5		10927			
נאות אביב 0.5	3190		62			
נכסי אחים	250		2966	−12	−4.6	−9865
נכסי החזקות 1.0	602	שר				
עמר 1.0	1397	שר				
קסריה 0.1	3500		280	+100	+2.9	+386
קסריה 0.5	1290		944			−6
רומבך 1.0	161		2700	+2	+1.1	+1465
רומבך 5.0	139		3095			−2695
רומבך אש	542		66			−56

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
הונגריה אג"ח	127		3757	+5	+0.4	+11243
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	2219		196	−45	−2	−196
מטעי הדר 0.5	2140		2			−2
מהדרין 0.1	5490		155			−109
מהדרין אש	2460		200			−50
נכסי הדרים 1.0	1470		410	−30	−2	−1501
פריאור 0.5	1990		600	−45	−2.2	−786
מזון וטבק						
המסקיבר ש	2400		122	−40	−1.6	−428
דובק מב מ	2390		86	+60	+2.6	+34
תלבל 1.0	320	תב	100	−20	−5.9	−400
תלבל 5.0	279			−6	−1.1	−623
תלבל אגח	100.5		5000			
טמבר בירה 1.0	25900		20			+5
טמבר בירה 5.0	25000		43	+1000	+4.5	+21
יכור 1.0	990		147			
יכור א 5.0	625			+4	+0.6	+200
יכור אש 2	250	תב	100	−40	−13.8	−100
כן 1.0	398		2	−1	−0.5	−4
כן 5.0	275	תב	379	+15	+5.8	+839
מאפיות 1.0	16137		1			−16
עסיס ב 0.5	310		4956			
אגבל סקל 1	1960					
שמן מבב א	1164		310	+11	+1	+520
טכסטיל והלבשה						
אתא סר 1 ש	313			+6	+2	+2000
אתא אש	127	תב	700	+10	+8.5	+700
אתא אגח	109			+5	+0.5	+5000
אופים 1.0	400		178	−1	−0.2	−178
אופנת כיתן 1.0	235		785	−8	−3.3	−1183
אופנת כיתן 5.0	190		1000	−2	−1	−1560
אגם א	226	שר				
ארגמן רג ש	8655		25	+100	+1.2	+85
דלתא־גליל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
דלתא־גליל א 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
כיתן מאוחד 1	892	שר				
כיתן מאוחד 5	450	תב	150	+30	+7.5	+300
ויסלבד 1.0	280					
ויסלבד 5.0	222			+8	+3.7	+100
הדיונן 1.0	4450	שר				
זיקית 1.0	1578		239			−429
זיקית 5.0	1320		283			−660
זיקית אש	450					−185
כיטר	120		1590	+1	+0.8	+1050
כיטר אש	45		1956	−1	−2.2	−4846
לודזיה 0.1	682		1123	+30	+4.6	+634
לודזיה 0.4	508		2100	+20	+4.1	+1574
ליבנת 1.0	153	תב	2100	+8	+6.4	+8700
עיט 1.0	320		500	−1	−0.3	−2540
עיט 5.0	133		3925	+3	+2.5	+4490
עיט אש	97.5		2600	+5	+5.7	+19600
עיט אגח	108		5000			
עמק סריגה 1 ש'	150		2760			+3615
עמק אש	63.5		1000			−1000
פולגת א	738		5179	−24	−3.1	−5349
פולימר א 0.5	8153		2	+83	+1	+8
פוליגון	1045		1000	−55	−5	−1165
גיבור סבריה	5520	בח	55	+170	+3.2	+266

שלף נאמנות
בטוחה כלל
ניהול תיקי השקעות, ניהול קרנות נאמנות וניהול קופות גמל

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
מתכת ומוצריה						
ארדן 0.1	5640		615	+240	+4.4	+935
ארדן 0.5	4700	שר				
אלמוגים 1.0	6750					−2
אלמוגים 5.0	5050		50	−100	−1.9	−50
כבלים ש	313		7310	+14	+4.7	+11120
כבלים אש	84		6368			−7210
כבלים אג"ח	98		18800	+5	+0.5	+11100
כבלים אגח	99.5		6606			
התכוף 1.0	477	תב	50	−55	−10	−750
התכוף 5.0	287		1272	−10	−3.4	−1272
התכוף אש	2100		29	+97	+4.8	+100
דיקה 1.0	1850		158	−70	−3.6	−16.2
דיקה 5.0	1200		58	−50	−4	−158
קסטמה מח 5.0	3150		213	+131	+4.3	+314
כללי צינק 1.0	2361		405	+23	+1	+547
כללי צינק 5.0	1380		1346	+16	+1.2	+334
קרמר 1.0	208		1808	−1	−0.5	−1118
קרמר 5.0	112	תב	5000	+7	+6.7	+12128
נחושן 0.1	24990		7	−440	−1.7	−24
נחושן 0.5	8650		15	+150	+1.8	+46
מקו סלרה 1.0	1880	תב	1220	−150	−7.5	−3370
קינג 1.0	530	שר				
קינג 5.0	290				−0.5	
קליל 1.0	2460		432			+685
קליל 5.0	2400					+124
קליל אש	2130		896			−1300
קליל אגח	124.5		5000	−5	−0.4	−30564
שלרות 5.0	4300		105	−100	−2.3	−54
תעשיות לכיש 1.0	580		310	−7	−1.2	−310
תעשיות לכיש 5.0	388		400	−20	−4.9	−400
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 3.0	268600	כב	24			
אלקו 0.1	8445			−444	−5	−50
אלקו 0.25 ש	3550	תב	500	−250	−6.9	−748
אלקטרה 0.1	1840		350			−276
אלקטרה א 0.5	1395		1824			−1566
אמן 5	980	תב	2000	+61	+7.5	+2570
אמן 3	139		26015	+2	+1.5	+28580
איית 1.0	13850		44			−44
אלקטרוניקה אש	480		800	+22	+4.8	+4251
כלל אלק אג"ח	101		19598			−9595
מספקטרוניקס 1.0	1100		428			−420
מספקטרוניקס 5.0	810		1260			−1550
מיכמוגר 1.0	402		1200	−14	−3.4	−1246
מיכמוגר 5.0	549		7	+1	+0.3	+7
ציקלון 1.0	2102	כב		+100	+5	+1370
ציקלון 5.0	1570		323			−297
קמבשטין אילך 1	2500		65	−110	−4.2	−167
קמבשטין אילך 5	2088					−1
ת.א.ת. 1.0	800	בח	166	+20	+2.6	+47
ת.א.ת. 5.0	405		2674			−1258
תדיאה	804		1593	+20	+2.6	+5281
מוצרי בניה						
א.ב. תעשיות 1	171		9617	+7	+4.3	+50721
א.ב. אש	566		750	+6	+1.1	+270
א.ב. אגח	132		6000	+5	+4.5	+655800
אקרשטיין 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אקרשטיין 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
אקרשטיין אש			—	הפסקת	מסחר	—
אקרשטיין אגח			—	הפסקת	מסחר	—
אורים בלוס	95		1229	−2	−2.1	−4837
בלוס אש	51		7043	+2	+4.1	+47028
מודול הנק בטוש	1082		4181	+10	+1	+4250
מוסאיקה ליטמן 1	1801	לל				
מוסאיקה ליטמן 5	1409	שר				
נגב קרמיקה	329		14644	−11	−3.2	−28457
נגב קרמיקה אש	135		2200	−2	−1.5	−1208
כימיה, גומי ופלסטיק						
אגן 5.0	1457		11436			
אליאנס ב			—	הפסקת	מסחר	—
גל תעשיות 1.0	376		878	+18	+5	+2622
גל תעשיות 5.0	250		2300	+9	+3.7	+4200
גל אש	70.5	תב	11553	+5	+8.5	+40945
גל אגח	102.5			+1	+1	+15000
רשפים 0.1	3580		284	+50	+1.4	+384
רשפים 0.5	1681		620	−17	−1	−820
חיפה כימי 10.0			—	הפסקת	מסחר	—
ליפסקי 1.0	1895		515			−500
מקסימה 1.0	665		500	+15	+2.5	+200
מקסימה 5.0	418		100			−100
כנר 1.0	22400		77	+400	+2.8	+103
כנר 5.0	20200		29	+400	+2	+87
פריקלאס	589	בח	7595	+26	+4.6	+7857
פריקלאס אש	141		2595			+2185
קום כימיקל 6.0	5181		148	−150	−2.8	−295
קום אש	3050					−200
קום אגח	114	שר				
תיא 5.0	4635		150	+135	+3	+137
פתאום 10.0	508		4967	+30	+4.1	+21088
עץ, נייר ודפוס						
כתר	132.5		5800	+5	+1.1	+1548
דפרון 1.0	6379		65	+300	+4.9	+65
דפרון 5.0	4000	שר				
חבוב 1.0	6380		10	+51	+0.8	+7
יעד 1.0	2396		150			−8
לבידי אשקלון 1	782		707	−6	−1.1	−646
מולט ב 0.5	26500	בח	44	+500	+1.9	+12
קיטל	663		1679			−219
קיטל אש	345		1021			−692
רים 0.1	325		200			
רים 0.4	154.5	בח	552	+5	+1	+148
תמל ב 0.2	17360		28	+500	+2.9	+79
תעשיות שונות						
אבריך 1.0	185		1000			−1000
אבריך 5.0	104		2500			−2881
המישה יחד	1770		98	−40	−2.2	−98
הגמלק 1.0	1050		187	−20	−1.9	−187
הגמלק 5.0	914		260	−18	−1.9	−260
השקעות בתעשיה						
תדכית	9090	תב	755	+600	+6.5	+1494
כור בכ ש	6705		446	+65	+1	+376
תעשיות אש	129.5		26277	+5	+3.6	+79584
תעשיות אגח	118.5		15540			+7718
חברות השקעה						
אמיסו ש	5350		4	+100	+1.9	+4
אי.די.בי. אש	3100		487	+117	+3.9	+892

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אי.די.בי. אג"ח	104		17829			−16879
אמבר ש	1015		958			−458
גאלת 1.0	1031	כב				
גאלת אש	820			−15	−1.8	−25
גאלת אגח	118.5		5500			
דנבאר 1.0	550		68			−68
דנבאר 5.0	430		271	−4	−0.9	−271
חברה לישראל 5.0	2900		761	+15	+0.5	+652
חלפסן 0.1	15900	כב				
חלפסן ש 1.0	20350		15			
אסאא א 0.5	18000		5			−5
דיסקונט השק אש	833		1407	+43	+5.4	+10166
דיסקונט השק אגח	110.5		5865			−8765
מוזה השק ש	29198		20	+1		+2
נפי השקעות 124	14601	כב				
זהרון 1.0	1335		660	−15	−1.1	−410
זהרון 5.0	626	בח	522	+6	+1	+48
יעבוד 1.0	2154	תב	158	−239	−10	−617
יעבוד 5.0	1661	כב		−88	−5	−726
יובא ש	14500					−18
ירדן א 0.1	1110		300			−220
כלל 50.0	1045		290	+32	+3.2	+1891
מגור 0.1	357	תב	1595	−19	−5.1	−2878
מגור א 0.5	415			−1	−0.2	−700
מגור אש	148		1000	+1	+0.7	+1000
אגוד 1	132		500			
סדר 1.0 2	564		3090	−4	−1.1	−1666
סר השק ש	2181		890			−890
מגה א 0.1	4859		70	−1		−109
מגה 0.5	3240		123			−56
פרק ב 2.5	11549		440			−25
קרן 1.0	120		13060	+5	+3	+4493
קרן 5.0	70		11085	+3	+4.5	+32759
קרן אש	53		16500	+5	+5	+40061
קרן אגח	111		15000			+9000
נסחרות במט"ח						
ביה מ	255	תב	1390	+20	+9.3	+1390

רשימה מקבילה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
מסחר שרותים מלונאות מחשבים						
הנאל 1.0			—	הפסקת	מסחר	
יסקל	250		500			
קונטרסים 0.1	1450		115			
קונטרסים 0.5	354		2590			
קונטרסים אש	67.5		4650	+2	+3.1	+4658
קסל 1.0			—	הפסקת	מסחר	
תבל	170		1601	+7	+4.3	+2199
בני הדר	116		6000	+1	+0.9	+1447
בני הדר אש 1	71		2500	−5	−0.7	−3600
החיה הישראלית	48.5		7466	+5	+3.2	+8666
כנס סר 1 ש	1100	תב	222	−60	−5.2	−20.1
איכות מחשבים	269	תב	685	−25	−8.5	−2967
דנה מיכון 1.0	387	תב	101	−36	−8.5	−8203
דנה אש	768	בח	1160	−10	−1.3	−1417
כלל מחשבים 1.0	4511					−1
משוב מחשבים 1.0	95	כב		−5	±5	−6306
רקפ	315		3000	−6	−1.9	−2250
נדל"ן בינוי חקלאות						
אודך 1.0			—	הפסקת	מסחר	
אודך 5.0			—	הפסקת	מסחר	
אבגנים 1.0	576		1209			
בן־יקר גת 1.0	2950		160			−1408
דודקר 1.0			—	הפסקת	מסחר	
דודקר 5.0			—	הפסקת	מסחר	
עוד 3.0	1235		493			−260
רסקו בבמב	1195	תב	50	−155	−10	−64
רסקו רג	1250		181	−6	−0.5	−82
שטוך 5.0			—	הפסקת	מסחר	
אטאס	1191	תב	870	+108	+10	+1120
גולדפרוסט 1.0	798	תב	75	+72	+10	+164
גולדפרוסט 5.0	430		569	−2	−0.5	−489
תעשייה						
יגודדים	189	כב		+9	+5	+17116
מקס 0.1	2650		160	−40	−1.5	−263
מקס 0.5	1104		100			+230
תעש הטחון 1.0	1935	בח	844	+140	+7.8	+4093
אלקטרו 5.0	1120	לל				
מודן 1.0	597	לל				−400
כשמגת סלע	79.5		611.7	−5	−0.6	−11.7
מוצת סרום 1.0	60		20071			−1471
מוצת סרום אש	16.6		33542			−20542
אלקול			—	הפסקת	מסחר	
אלקול אש 2			—	הפסקת	מסחר	
בר־כון 1.0	1747		148	+17	+1	+148
בר־כון 5.0	1430		367	−20	−1.4	−833
ברמן אש	605		7142	−30	−4.7	−1242
פרומאסכום 1.0	3371	שר				
פרומאסכום 5.0	1185		178			−78
מ.ל.מ. 1.0	856	בח	47	+8	+0.9	+25
מ.ל.מ. 5.0	499	תב	250	+45	+9.9	+550
אלדן־טק	169		665	−1	−0.6	−1565
דקסמר 1.0			—	הפסקת	מסחר	
נקה בפיקל 1.0	3740		35			−70
תגבל 1.0	1210		190	−40	−3.2	−122
תגבל 5.0	1070		36	−40	−3.6	−36
ווראל ארנ 5.0	5716					
אודע שיפט	519	בח	1300	+16	+3	+784
סקטודים 1.0	7100		58	+258	+3.6	+160
גולן	402		725	−1	−0.2	−435
דרטמן	130		890	+2	+1.6	+610
זד זז	410		751			−380
מאגרי סטנולנה	126.5		13754			−4694
השקעה						
אינקובה 0.1	35		9080			
אירום	253		1554			
אירום אש	52.5	בח	3542	+2	+4	−1254
אוריטר בכ'	403		1001	−21	−5	+8389
אפיק 1.0	360	לל				−1201
אפיק 5.0	226	לל				
בנק ב' 5.0	11300	בח	83.3	+300	+2.7	+584
ישום הזקות	81		16715	+2	+2.5	+10546
ישום אגח־אש	64		7562	+1	+1.6	+6562
לברקן 0.1	1749	לל				
לברקן 0.5	292	לל				
עץ השק ב 0.1	1480	תב	26	−90	−6	−126
עץ השק ב 0.5	391					+6
חיפושי נפט						
דלק נפט 1	2060		564			−559
דלק נפט 5	1050		1152			−526
זו חיפושי נפט	23880		2	−100	−0.4	−20
יוגאל אש	80		29430			−18579
מגבר 1.0	4112	בח	44	+100	+2.5	+157
מגבר 5.0	2200	תב	1158	+125	+6	+2575
שראיל ב 0.5	4952	בח	55	+450	+10	+124
נמגו ש	450	תב	2876	+35	+8.4	+6469

משתנים

שם נייר ערך	שער מדד	שער קבע מוסדות	שער מגב. בנקודות	שינוי יומי כללי %	מס שקל כללי משתנים
בנק בינלאומי 05	1145	6469	6406	3.26	3
מגבת 0.5	1959	7820	7592	3	4
הפנה ש	24061	156	154	1.63	4
שלמן אש	2169	691	688	0.44	1
כלל סדר	13448	385	377	2.39	5
שראל ב 10.0	10983	972	953	3.29	7
דלק ב ש	6218	2005	1960	1.73	8
אפריקה 1.0	461	31967	31578	2.75	15
אורים 1.0	8225	852	818	3.25	9
נכסים ובנין	2840	2721	2701	2.76	6
הבשרה ורשב	427	64888	63555	5.5	9
חברה לירושלים	37010	304	298	2.01	2
כלל מלון	8390	655	628	3.47	5
עלית	611	12404	12221	1.5	2
פולגת ב 4	2409	373	372	0.52	1
קסטמה מח 1.0	3372	3180	3149	2.51	12
כלל תעש אלק	914	1944	1906	2.48	1
אלון 3.0	52	194270	192849	2.5	8
טבע ש	2137	8962	8875	3	11
ים המלח	8515	2244	2231	4	16
פטרוכימים 10.0	9610	886	864	3.26	4
מקפל גד 10.0	41	235724	231191	4	11
כלל תעשי 1.0	167420	198.5	190.5	2.45	32
אזרע מחח 2.0	3864	6857	6798	4	15
אלון ש	7672	850	825	3.28	6
חברה לישראל 1.0	2313	3538	3428	3.76	9
מעלים השק ש	5457	697	696	2.05	4
דיסקונט השק ש	7961	1927	1899	2.5	12
כלל 10.0	16450	1095	1085	2.72	17
יואל 5.0	19954	338	327	3.36	5

שערים בינבנקאיים

אתמול, בצהריים, 2.5.1988 באירופה
(מסירה מיידית (ספוט))

$ ארצות הברית	ליש"ט שטרלינג	1.8720/1.8730
מרקים גרמניים	ליש"ט ארה"ב	1.6820/1.6830
גולדנים הולנדיים	"	1.8855/1.8865
פרנקים שוויצריים	"	1.4000/1.4010
פרנקים בלגיים	"	35.1200/35.1400
פרנקים צרפתיים	"	5.7120/5.7150
לירטות איטלקיות	"	1249.30/1250.30
יינים יפאניים	"	125.10/125.20
$ ארצות הברית	ליש"ק ר.	1.3475/1.3480

שער הזהב $ ארה"ב 449.75 אונקיה לפי הכרזת לונדון (פיקסינג)
מסירה מאוחרת (פורוורד)

	$/ליש"ט	מר"ש/$	מר"ש/$
1 ח'	1.8703/1.8715	1.3937/1.3949	1.6765/1.6775
3 ח'	1.8667/1.8681	1.3825/1.3839	1.6662/1.6675
6 ח'	1.8618/1.8633	1.3650/1.3666	1.6499/1.6514

הנתונים נמסרו על ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

صورة عن الأصل

هكذا عن الاصل

כלכלה ועסקים

מי נשחק

פרשת השכר בבנק ישראל מתחלקת לשניים. החלק הראשון פשוט למדי. מרדכי פרנקל, גליה מאור ודוד קליין קיבלו תפקיד בכיר יותר כחברי ההנהלה המצומצמת של הבנק ולכן קודמו בדרגה, שאחת ממשמעוי־תיה היא תוספת שכר צנועה.

בבנק מסבירים שהדרגה התקבלה במסגרת הקידום השנתי בדרגות של כשליש מעובדי הבנק — בינואר 1988, ולכן אין כל בעיה בנושא.

אך אולי זו הזדמנות להעלות מאוב גם את הסדר שלפיו חברי ההנהלה של בנק ישראל, בדומה לבכירים אחרים בשירות הממשלתי, זכאים לפנסיה לכל ימי חייהם בעת פרישה — אפילו אם זו נעשתה בגיל צעיר. האם זה תקין?

יומן כלכלי
נחמיה שטרסלר

החלק השני של הפרשה, והעקרוני יותר, הוא ועדת השחיקה שהוקמה כדי לבדוק בכמה נשחק השכר בבנק יחסית לסקטור הציבורי — מאז הבדיקה האחרונה שנעשתה ב־1981.

מרדכי פרנקל מסביר שהוועדה קמה אך ורק לבדיקת העובדות ואין לה סמכות לשום דבר נוסף. לדבריו, אין בכתב המינוי מלה על התחייבות כלשהי של ההנהלה לתוספת שכר, אפילו יתברר שמצב עובדי הבנק הורע יחסית לחבריהם בסקטור הציבורי.

פרנקל מוסיף שאמנם יש סכסוך בין ההנהלה לוועד, אך זה נגרם עקב מדיניות קשוחה יותר של ההנהלה, שלא נכנעה לדרישות למתן דרגות ברוחב־יד. לכן ההסכם

ברונו — צריך לקוות

לשנת 1987 לא נחתם עדיין. הוועד גם אינו מכיר בהנהלה הבכירה, וממילא — אינו מכיר בתוספת שקיבלו.

הכל היה נשמע הגיוני לולא העובדה שבשום סקטור ציבורי אחר לא הסכים האוצר להקמת ועדת שחיקה. גם לא לבדיקת העוב־דות — וזו אמנם לא קמה. התקדים של בנק ישראל מסכן איפוא את כל חזית השכר.

איך תוכל הנהלת הבנק לעמוד מול תוצאות שיוכיחו — אם אמנם יוכיחו — שהיתה שחיקה? נכון שלגבי 1987 לא יהיה אפשר לתת יותר מאותם 75 השקלים שקיבל הסקטור הציבורי כולו, אך לגבי 1988, שנת בחירות, הכל עוד פתוח.

אין גם לשכוח שאנו עוסקים בעובדים הממוקמים בעשירון העליון של הסקטור הציבורי, ואין הכוונה כאן רק לכלכלנים העובדים בבנק, אלא גם לרובד הפקידותי.

הנהלת הבנק צריכה לקוות רק לתוצאה אחת, שהוועדה תוכיח שלא היתה שחיקה. אחרת יתברר לנגיד בנק ישראל שדי קל להטיף לתעשייה לא להעלות שכר — אך מאוד קשה לעמוד בלחץ בבית פנימה.

הערכה של "דרקסאל ברנהם למברט": אי.סי.איי. תדווח על עלייה ברווחים

לפי ההערכה, החברה תסיים את שנת 88' ברווח של 40 סנט למניה בהשוואה ל־17 סנט למניה בשנת 87'

מאת יונתן שרמן

חברת אי.סי.איי. שלקתה תדווח על עלייה במכירות וברווחים במ־הלך השנה הקרובה — כך מעריכה חברת הברוקרים היוקרתית "דר־קסאל ברנהם למברט" מארה"ב בני־תוח על עתידה של החברה.

חברת "דרקסאל", שסימנה תחום בהנפקת המניות של אי.סי.איי. בהנפקה שבבורסה מעבר לדלפק בארה"ב, מעריכה כי רווחי אי.סי.איי. יכפילו את עצמם השנה. ההערכה היא, שאי.סי.איי. תסיים את שנת 88' ברווח של 40 סנט למניה (2.016 מיליוני דולר) בהשוואה ל־17 סנט למניה בשנת 87' (860 אלף דולר).

כלומר, גידול של 135 אחוזים. "דרקסאל" גם צופה, כי הרווח של אי.סי.איי. יגדל ליותר מ־3 מיליוני דולר בשנת 89', לכדי 60 סנט למניה.

בתחום המכירות — ניתוח החברה האמריקאית מצביע על גידול צפוי של 43%, ל־35 מיליון דולר השנה, ובשנת 89' צפוי גידול נוסף במ־כירות לרמה שנתית של 35 עד 40 מיליון דולר. מגבלתה העיקרית של החברה כיום היא כושר הייצור.

"דרקסאל" מבססת את הערכתה זו על כמה גורמים ומציינת, בין השאר, את צבר ההזמנות הגדול של החברה, שהגיע ל־55 מיליון דולר במרס 88'. כן מציינת חברת הבר־וקרים את תחילת השיווק של מערכות הכפלת השיחות, המגמה הקיימת כיום לשלב מערכות אלה בתחנות תקשורת לוויניות, ואת האפשרות שהחברה תפרוץ לשוק מגלי־המיקרו הצבאיים בארה"ב.

בסקירה נאמר, כי בעייתה הע־קרונית של החברה היא בנושא רווחיות היצוא לארה"ב.

אי.סי.איי. היא חברה־בת של "כלל תעשיות אלקטרוניקה", אשר נולדה בשנת 87' מהמשבר שפקד אותה. החברה עוסקת בפיתוח וב־ייצור של מערכות תקשורת מתוחכ־מות, שהבולטת ביניהן מאפשרת הכפלת מספר השיחות המתבצעות על כבלי טלפון.

עלייה ברווח של "ישקר" ירידה ב"להבי ישקר"

מאת יונתן שרמן

חברת "ישקר", הנשלטת על־ידי "דיסקונט השקעות" וסטף ורט־היימר, סיימה את שנת 87' בעלייה של 130% ברווחיה. "ישקר" המייצרת מכשירים ואבזרים לתעשיית העיבוד השבבי, סיימה את שנת 87' ברווח של 13.1 מיליון דולר, בהשוואה לרווח של 5.7 מיליוני דולר בשנת 86' ורווח של 6.4 מיליוני דולר בשנת 85'.

החברה האחות, "להבי ישקר", סיימה את שנת 87' ברווח של כ־2 מיליוני דולר בהשוואה לרווח של 2.17 מיליוני דולר בשנת 86', ירידה של כ־11% ברווחי החברה. "להבי ישקר" מייצרת להבים למנועי סילון.

יצוין, כי שתי חברות אלה הן בין הרווחיות בחברות המוחזקות על־ידי "דיסקונט השקעות". "ישקר" היתה החברה בעלת הרווח הגבוה ביותר בין חברות "דיסקונט השקעות", ורק "דלק", "קליל" והחברה לקופסאות פח סיימו את שנת 87' ברווח גבוה יותר מ"להבי ישקר" מבין כל החברות־בנות והחברות הקשורות שבחברה.

מו"מ על חידוש ההסכם לרכישת פחם מווירג'יניה

מאת אריה לביא

מושל וירג'יניה ג'רלד בליילס, המבקר בימים אלה בישראל, פועל כדי שהחברה הלאומית הישראלית לאספקת פחם תחדש את ההסכם שלפיו היא קונה חלק מהפחם מווירג'יניה. לצורך זה נפגש המושל בשבוע שעבר עם צבי צפרירי, יו"ר החברה הלאומית לאספקת פחם, לקראת פקיעתו של החוזה בין החברה לבין מכרות פחם מווירג'יניה.

כיום רוכשת ישראל מווירג'יניה 400 אלף טונות פחם בשנה. מחיר הפחם מווירג'יניה יקר במקצת ממחיר הפחם הנרכש באוסטרליה, בדרום־אפריקה ובקולומביה, וישראל מנסה כעת להביא להפחתתו לקראת חידוש ההסכם.

החלטה לעכב ביצוע מכירת שתי דירות־גג במגדלי פנקס

מאת צבי הראל

בית המשפט העליון עיכב במעמד צד אחד, ביצוע מכירה של שתי דירות־גג [illegible] פנקסדורף חיפה (מגדלי פנקס). הבקשה הוגשה על־ידי עזרא צור באמצעות פרקליטו עו"ד קלמן קריני. הוא העלה שורה של טענות שבהן טען, בין השאר, כי מפקחי חברת "קלירק" וחברת "בונים ויד צרים" הפלו אותו לרעה כאשר לא כיבדו הסכם אופציה בכתב שנחתם עמו. עוד טען, כי אף שהציע מחיר גבוה יותר משני רוכשים שרכשו את הדירות, לא התקבלה הצעתו.

Jim ג'ימ — המכון לניהול

ד"ר דאג גטלר ינחה במסגרת ג'ים שני סמינרים בנושאים הבאים:

סמינר בנושא "המעבר מ'ייצור במחוזי' לייצור אזרחי והשילוב ביניהם".
16-17 למאי 1988, מלון השרון, הרצליה

עיקרי התכנית:
* רקע היסטורי על התחום.
* השילוב מנקודת מבט הפירמה והזווית הלאומית.
* נסיונות שילוב קודמים של פירמות בארה"ב ובאירופה ולקוחותם.
* נקודות מפתח בתכנון אסטרטגי.
* נסיונות ישראליים ולקוחותם.

סמינר בנושא "שיווק התעשייה הבטחונית לארצות הברית"
18 למאי 1988, מלון השרון, הרצליה

עיקרי התכנית:
* השוק הבטחוני האמריקאי.
* מכירות למשרד ההגנה האמריקאי ולקבלנים ראשיים.
* חדירה יעילה לשוק האמריקאי.
* בחירת נציגים מתאימים.

מנחה הסמינרים, ד"ר דאג גטלר, הינו סמכות בינלאומית מוכרת לנושאי השוק הבטחוני בארה"ב. מחבר הספר THE DEFENSE INDUSTRY. שימש בעבר כעוזר שר ההגנה האמריקאי לנושאי רכש, עוזר מנכ"ל משרד ההגנה האמריקאי לנושאי מו"פ והנדסה; היה סגן נשיא חברת TRW, כיום מכהן כסגן נשיא בכיר ומנהל חברת TASC (THE ANALYTIC SCIENCES CORP). כמו כן הוא פרופסור אורח באוניברסיטת וירג'יניה, ובביה"ס למימשל ע"ש קנדי באוניברסיטת הרווארד.

פרטים והרשמה: ג'ים המכון לניהול, טל. 03-5450864, 03-424213/4.

JERUSALEM INSTITUTE OF MANAGEMENT

הקו היחיד בארץ — שלעולם אינו תפוס!

בין עשרות ומאות הפעמים שאתה מחייג ביום, לא פעם הקו תפוס. אך עם כל הרצון שפמפרת. מצד קשר נוסף שאינך יודע עליו — הקשר ביניך לבין מאות אלפי חיידקים, וירוסים ובקטריות השוכנים לבטח בשפופרת הטלפון שלך. הקו הזה לעולם אינו תפוס ותמיד אתה חשוף לסכנת הידבקות במחלות — החל מהצטננות פשוטה ועד המחלות המודרניות ביותר.

הפתרון — "סניפון"!
חיטוי וניקוי מכשירי תקשורת
טלפונים: 03-813391, 813392

האוניברסיטה העברית בירושלים
בית הספר למינהל עסקים
מיסודה של קרן בנק דיסקונט לישראל
המרכז להכשרת מנהלים

אוניברסיטת תל־אביב
הפקולטה לניהול - ביה"ס למוסמכים
במינהל עסקים ע"ש ליאון רקנאטי
ל.ה.ב. לימודי הכשרה בניהול
T.E.C. TOP EXECUTIVE COURSE

ערב־עיון:
רווחיות הבנקים ב־1987: רמה חדשה או הישג חד־פעמי?
יום ראשון 15.5.88 בין השעות 15.15-20.00
מרכזים אקדמיים:
ד"ר יצחק סוארי — פרופ' אמיר ברנע
משתתפים: פרופ' יאיר אורגלר; מר צדיק בינו; פרופ' איתן ברגלס; ד"ר אמנון גולדשמידט; פרופ' אברהם פרידמן; מר יוסף צחנובר; ד"ר דוד קליין
בדבר פרטים והרשמה נא לפנות למזכירות להה"ב טל. 415123, 417122, 5450794, 5450375, 414005, 426985

אנשים ועסקים

ניתן להרוויח גם בטקסטיל

"המכירות לשוק המקומי גדלו, המכירות ליצוא — ובמיוחד ל־ארה"ב — גדלו, הרווח הנקי גדל והתשואה נטו על ההון הגיעה ל־25%".

כל זה קרה ב־1987 למפעל לודזיה־רוטקס שבהנהלת יאיר רוטלוי. זו גם הוכחה שניתן להרוויח בטקסטיל, לאחר שר כולם זוכרים באיזה מצב קשה היתה לודזיה לפני שרוטלוי רכש אותה מידי קבוצת איזנברג.

רחוב הברוקרים

אחד העם היה בודאי מתהפך בקברו אילו ידע שהרחוב הנושא את שמו בתל אביב נעשה לרחוב הברוקרים.

תחילה הוקם ברחוב זה בניין הבורסה לניירות ערך של תל אביב, ואחר־כך הוקמו ברחוב ובסביבותיו משרדי הברוקרים ומנהלי התיקים.

חברת פעילים של בנק הפועלים התמקמה לא הרחק מה־בורסה, ובקירבת מקום, ברחוב קרל נטר, התמקמה חברת הבר־וקרים של כלל. חברת ברוקרים אחרת, יוניטרסט, בבעלות הא־חים מאיר ממוקמת לא הרחק מהבורסה, וחברת נשואה של קבוצת איזנברג פועלת זה זמן רב ברחוב זה.

השבוע נפתחו ברחוב אחד העם, בהשתתפות יו"ר כלל ד"ר מאיר זית והמנכ"ל צדיק בינו, משרדיה החדשים של חברת אופק, שעברה באותו רחוב עצמו למשכן חדש.

אריה לביא

ויליאם סקוייר חוזר לבריטניה

"במציאות הפוליטית כיום אין מדינה יכולה להתנהג כאילו היא אי, אפילו לא בריטניה" הכריז בסוף השבוע ויליאם סקוייר, שגרירה היוצא של בריטניה בישראל שעזב אתמול את ישראל בציפייה חזרה למולדתו.

סקוייר, שהכריז במסיבת הפ־רידה שערכו לו אנשי לשכת המסחר ישראל־בריטניה: "ל־ישראל יש ידידים בחתירתה לשלום עם שכנותיה", נחשב בישראל שגריר מוצלח שקידם את יחסי שתי המדינות. עם זאת, חסרונו יורגש בעיקר בקרב אנשי העסקים והפקידים ה־כלכליים, שהדגישו את העניין הרב שגילה בקידום יחסי הסחר עם ישראל.

טקסי הפרידה לסקוייר החלו למעשה שבוע קודם לכן, בחג־יגת יום ההולדת של מלכת ברי־טניה, ונמשכו שבועיים תמימים. לתפקיד שגריר בריטניה החדש בישראל התמנה מארק אליוט. הוא יגיע לישראל רק באמצע יוני. עד אז ימלא את מקומו סיימון פולה, מספר 2 ב־שגרירות.

אבי גנאור

60 אלף חשבונות מוגבלים

בכל הבנקים בארץ, גם הקט־נים ביותר, יש חשבונות מוגב־לים. שני הבנקים עם מספר החשבונות המוגבלים הקטן ביו־תר, הם הבנק לחקלאות והבנק למסחר, שבכל אחד מהם יש שני חשבונות מוגבלים. בבנק הפולני פ.ק.א. 15 חשבונות מו־גבלים. הפרטים הללו נכללים בחוברת שהפיקה חברת ש.ש. מידע עסקי, שהחלה לפרסם חוברת ובה רשימה של כל החשבונות המוגבלים.

דורון עציוני, מנהל החברה, אומר שמספר החשבונות המוגב־לים כיום, 60 אלף, יגדל בקרוב כאשר יגיע מועד תשלומן של הקניות שנעשו לפני פסח. החוברת מופצת למנויים ומעוד־כנת פעמיים בחודש. מחיר המנוי לחודש 50 שקל.

מרדכי ציפורי מעבר לקו הירוק

בהנהגתו של מרדכי ציפורי מרחיב באחרונה המוסד לביטוח לאומי את פעילותו מעבר לקו הירוק. בשבוע שעבר חנך צי־פורי סניף של המוסד במעלה אפרים. קודם לסניף זה נחנכו סניפים באריאל, בקריית ארבע, במזרח ירושלים ובקצרין, שנפ־תחו בתקופת כהונתו של ציפורי כמנכ"ל המוסד לביטוח לאומי.

ציפורי שעשוי להתמודד על מקום ריאלי ברשימת הליכוד לכנסת סבור כי פתיחת הסניף במעלה אפרים היא המשך למדיניותה של מינהלת הביטוח הלאומי, לקרב את שירותי המוסד למקומות שבהם מת־גוררים האזרחים.

צבי זרחיה

דובר חדש למשרד התעשייה

משה בהגאן (36) מונה לתפקיד דובר משרד התעשייה והמסחר. בהגאן שימש דובר ומ"מ מנהל המחלקה ליחסי ציבור של אוניברסיטת בר־אילן והוא בוגר החוג לפסיכולוגיה של אוניברסיטה זו.

יצוין, כי משרד התעשייה פעל בשלושת החודשים הא־חרונים ללא דובר רשמי, כשאת התפקיד ממלאת קצינת הע־תונות, חיה פרי.

הרכבת של יצחק ארצי

ח"כ יצחק ארצי (תנועת המרכז) מודאג מכוונתה של רכבת ישראל להעלות את תעריפי השינוע ב־200%. הוא סבור, כי על ועדת הכספים להתערב מיד על־מנת למנוע יישום כוונה זו.

לדעתו, נוכח גרעון של 20 מיליון דולר שבו מצויה כיום חברת הרכבת, אין להתיר העלאת המחירים, שתכביד על פעילות החברה ותפגע ביציבות שהושגה במשק.

צבי זרחיה

אהרון מאיר מבקש לזכותו בשלב מקדמי

המנכ"ל לשעבר של בנק המזרחי אהרון מאיר מבקש מהשופט המחוזי אליהו מצא לזכותו מכל אשמה בשלב מקדמי במשפטו.

מאיר מואשם בסדרה של עבירות הקשורות לאירועי מפו־לת המניות הבנקאיות באוקטובר 1983. סניגורו עו"ד יגאל ארנון טוען כי לא היתה בהנחיה שנתן בשעתו האשמה לברוקר משה לביא עבירה כלשהי.

הסנגורים מבקשים שני הנאשמים הנוספים בתיק, אליהו אוצבר ויורם ניסן, לזכותם בשלב מקדמי, בטענה כי התביעה לא הוכיחה, ולו לכאורה, כי עברו עבירה כלשהי.

בשבוע הבא תשיב התובעת עו"ד ליה לבראון לטענות הסנ־גורים ואחר־כך יחליט השופט מצא בעניין.

צבי הראל

מתח רב לקראת יום העיון על הבנקים

מתח רב שורר בימים אלה בין הבנקאים הבכירים בקשר ליום העיון השנתי בנושא רווחיות הבנקים שייערך ב־15 במאי באוני' תל־אביב.

יום העיון ייערך בשיתוף פעולה בין פרופ' אמיר ברנע מאוני' תל־אביב לבין ד"ר יצחק סוארי מאוני' ירושלים, ויכלול ניתוח מפורט של רווחיות הבנקים ב־1987 ותחזית ל־1988. ממצאים ראשונים מצ־ביעים על הבדלים מהותיים בין הבנקים במרכיבי הרווחיות.

עמדת בנק ישראל בנושא תוצג על־ידי המפקח על הבנ־קים ד"ר אמנון גולדשמידט.

נחמיה שטרסלר

מינויים

דירקטור חדש בים המלח

עורך־הדין משה ישראל, מן הצעירים הבולטים בתנועת ה־חרות, התמנה באחרונה לדיר־קטור בחברת מפעלי ים המלח. ישראל היה שותפו של עורך־הדין הוותיק יעקב הצלה, והשתתף במשפטים הנוגעים לעניני צי־בור ובתיקים פליליים רבים.

המינוי יתגבר את הרכב החסר (9 דירקטורים בלבד) של מועצת המנהלים הנוכחית של ים המלח.

● יעקב קיסר מונה לסמנכ"ל חטיבת המשקאות של חברת תבורי.
● שמעון יעקובוביץ, שהיה מנכ"ל חברת סנף מונה ליו"ר החברה ויוחנן לדר ששימש סמנכ"ל מונה למנכ"ל החברה.
● ויליה לב מונתה לדירקטור בחברת שפרסל, מטעם חברת איי.בי.אי., שבה היא משמשת חשבת החברה.
● דורון פרטוש מונה למנהל סניף חיפה של חברת הביטוח ארדס.
● גדעון גליק התמנה למנהל חטיבת האלקטרוניקה בקבוצת השמירה.
● נבה נעמן הצטרפה למכון ויז ייעוץ והדרכה בתפקיד של יועצת בכירה בתחומים של מוצרי צריכה ומוצרים רפואיים.
● מאיר לישנסקי מונה למנהל השיווק של חברת כרטיסי אשראי לישראל.

קידום מהיר שטיינברג

יהודה צור, המנכ"ל החדש של כלבו שלום, זכה באחרונה בתגבורת בדמותו של רמי שטיינברג, מנהל השיווק החדש של הרשת שהתמנה בימים אלה לתפקיד סגן המנהל הכללי של הכלבו.

שטיינברג הובא לכלבו שלום על־ידי המנכ"ל הקודם דן וקסמן כדי למלא את תפקיד מנהל השיווק של הרשת, ולמ־עשה יעסוק בתחום זה גם לאחר קידומו וקבלתו בתואר הס־מנכ"ל.

בעבר היה שטיינברג מנהל מחוז הקניות במשביר לצרכן ומנהל השיווק של המשביר, ולפי הערכתו של וקסמן לפחות, התאוששות הכלבו תלויה היום בעיקר בו.

אבי גנאור

מנכ"ל חדש ללשכת סוכני הביטוח

לשכת סוכני הביטוח בחרה במנכ"ל חדש במקומו של צבי ערן שנפטר לפני חודשים אחדים בעקבות מחלה ממארת. עשרות אנשים הגישו את מועמ־דותם לתפקיד וזכה בו דוד בירקנפלד, לשעבר יועץ אר־ גוני באוניברסיטת בר־אילן ובעל משרד ליחסי ציבור.

יו"ר הלשכה אברהם רייף היה במצב יוצא דופן. בדרך כלל מנכ"ל מכניס את היו"ר לתפ־קיד, אך במקרה זה המנכ"ל נבחר ימים אחדים לפני שהיו"ר נבחר לתפקידו.

אריה לביא

סבב מינויים בבנק המזרחי

בעוד שבקבוצת המזרחי מת־קשים בקבלת החלטות על המינויים הבכירים, כמו מנכ"ל לבנק טפחות במקום משה מן ומנכ"ל לבנק [illegible] במקום אליעזר לרנר, הרי בבנק עצמו כבר קיבלו החלטה לגבי שורה של מינויים בדרג השני.

חנוך רוזנבלום שהיה מנהל מחלקת ניירות ערך, מונה למנהל הסניף המרכזי במקום יעקב מנובאום שהתמנה לעוזר המנכ"ל לנושאי סניפים. יורם פורש — מתפקיד מנהל החברה להשקעות יהיה מנהל מחוז המרכז, וצבי פוגל מאגף התפעול יהיה ממונה על משאבי אנוש במקומו של יוסף אביבי הפורש לגימלאות. יחיאל בן משה, מנהל מחלקת הדרכה, ינהל את מחלקת רווחיות סני־פים.

אריה לביא

העורך: נחמיה שטרסלר

עו"ד רו"ח
מוסמך בחברות (R)
שרותי המפעיל —
חברת מידע ירושלים
פלאיפון (ברשם החברות)
050-23155
פקסימיליה 02-811552
(ON-LINE)

מעוניין לקנות נכסים מושכרים
עם הכנסה טובה, או בנינים תפוסים עם דיירים מוגנים ומגרשים לבניה והשקעה
03-5411239

עיריית אשדוד
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה [illegible]
על־פי הוראות סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
[illegible]

"אורדן" דוחה תוכנית לגייס 4.5 מיליון ד' בהנפקת זכויות

מאת יונתן שרמן

"אורדן" החליטה לדחות את תוכניתה לגייס כספים מבעלי המניות של החברה בדרך של הנפקת זכויות. החברה התכוונה לגייס סכום שבין 4 ל־5 מיליוני דולר בהנפקה כזו, אך בסוף שבוע שעבר החליטה לדחות את מועד ההנפקה.

הסיבה הישירה להחלטה על הדחייה היתה המצב הלא רגוע בשוק המניות ויכולתה של "אורדן" להוסיף לפעול, [illegible], גם ללא הנפקה זו. נראה כי הדיון בביצוע ההנפקה יתחדש בעוד חודשים מספר, כאשר שוק המניות ישפר את ביצועיו.

"אורדן" היא אחת החברות הבנ־יות של "כלל תעשיות" כיום ומצוקתה נובעת בעיקר מהפסדים במפעלים שהיו תלויים בהזמנות משרד הביטחון ובמפעלים שלהם צבר הזמנות גדול לארה"ב. הקפאת שער הדולר ביחס לשקל עשתה הזמנות אלה לבלתי רווחיות.

סקר המכון לפריון העבודה והייצור:

נתח השוק של חשבשבת - 70%

סקר שנערך ע"י המרכז למערכות מידע ניהולי וענ"א של המכון לפריון העבודה והייצור, בראשותה של עמרה דובוביצקי, קובע כי נתח השוק של תוכנת חשבשבת הוא 70%. עורכי הסקר שלפו מתוך קובץ הביטוח הלאומי את כל העסקים בהיקף 5–30 עובדים (כ־25000 עסקים כאלה בישראל) ומהם הוציאו מידגם מקרי של 520, אליהם פנו טלפונית. תוצאות הסקר מופיעות בטבלה בצד שמאל:

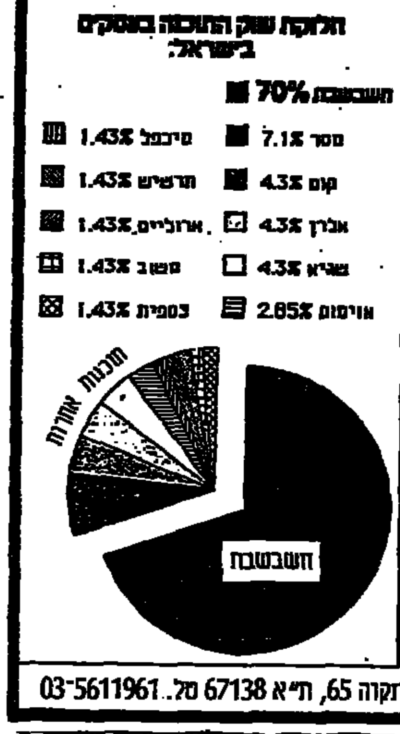

חשבשבת בע"מ. דרך פתח־תקוה 65, ת"א 67138 טל. 03-5611961

אל על מטענים לכל השערים

שערי מטבע חוץ

2.5.88

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.53	1.60	1.5608	1.5802	1.53	1.60	1.5657	1.5853	1.53	1.60	1.5608	1.5804	1.5718	0.0068
1 לישט"ס	2.85	2.98	2.9164	2.9526	2.88	3.01	2.9279	2.9645	2.87	3.01	2.9233	2.9600	2.9401	0.0094
1 מארק גרמני	0.91	0.95	0.9290	0.9406	0.91	0.96	0.9304	0.9420	0.91	0.95	0.9273	0.9390	0.9345	−0.0041
1 פרנק צרפתי	0.26	0.28	0.2730	0.2764	0.26	0.28	0.2743	0.2778	0.26	0.28	0.2730	0.2765	0.2751	−0.0011
1 גולדן הולנדי	0.81	0.85	0.8282	0.8385	0.81	0.85	0.8303	0.8406	0.81	0.85	0.8273	0.8377	0.8333	−0.0036
1 פרנק שוויצרי	1.09	1.14	1.1141	1.1279	1.10	1.15	1.1202	1.1342	1.09	1.15	1.1140	1.1280	1.1226	−0.0059
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.2653	0.2686	0.25	0.27	0.2660	0.2693	0.26	0.27	0.2653	0.2686	0.2670	−0.0003
1 כתר נורבגי	0.25	0.26	0.2523	0.2554	0.25	0.26	0.2531	0.2562	0.24	0.26	0.2521	0.2553	0.2540	−0.0005
1 כתר דני	0.24	0.25	0.2411	0.2440	0.24	0.25	0.2418	0.2448	0.23	0.25	0.2410	0.2440	0.2427	−0.0010
1 מרק פיני	0.38	0.40	0.3892	0.3941	0.38	0.40	0.3905	0.3953	0.38	0.40	0.3891	0.3940	0.3920	−0.0004
1 דולר קנדי	1.24	1.30	1.2700	1.2858	1.25	1.31	1.2750	1.2909	1.24	1.30	1.2683	1.2843	1.2794	0.0066
1 דולר אוסטרלי	1.11	1.22	1.1854	1.2002	1.15	1.23	1.1881	1.2029	1.15	1.23	1.1839	1.1988	1.1931	0.0058
1 ראנד דרא"פ	0.47	0.56	0.7211	0.7301	0.43	0.86	0.7239	0.7329	0.46	0.64	0.7223	0.7314	0.7267	−0.0017
10 פרנקים בלגיים	–	–	0.4463	0.4519	–	–	0.4452	0.4507	–	–	0.4444	0.4499	0.4472	−0.0013
10 שילינג אוסטריים	1.29	1.35	1.3199	1.3363	1.30	1.36	1.3243	1.3408	1.29	1.36	1.3204	1.3370	1.3298	−0.0055
1000 לירטות איטלקיות	1.22	1.29	1.2478	1.2634	1.23	1.31	1.2531	1.2687	1.22	1.31	1.2493	1.2650	1.2561	−0.0051
100 ינים יפאניים	1.22	1.28	1.2471	1.2626	1.23	1.28	1.2487	1.2643	1.22	1.28	1.2476	1.2638	1.2546	−0.0016

חוסך לך זמן ומחיר והעבר את המטען שלך
בתובלה משולבת ים–אוויר.
מהמזרח הרחוק לישראל.
ELAL אל על

כלכלה עולמית

מטבעות / יונתן שרמן

עליה קלה לדולר; הליש"ט — לשיא לעומת המארק

הדולר התחזק בשבוע שעבר, במסחר שקט יחסית וחסר אירועים דרמטיים.

בראשית השבוע נחלש הדולר במקצת לעומת המטבעות האחרים, אך בסוף השבוע התחזק עקב פרסום נתונים חיוביים בדבר הצמיחה של המשק האמריקאי. מדד המחירים הכלכליים של משרד המסחר בוואשינגטון עלה במארס ב־0.8%. היה זה עוד אינדיקציה לתופעת השוק כי הכלכלה האמריקאית ממשיכה לצמוח, ואינה נקלעת לתהליך מיתון, כפי שצפו לפני חדשים אחדים. עם זה, החששות מאינפלציה עדיין מונעים מהדולר להתחזק. אם יעלו מחירי הדלק, תואץ האינפלציה בארה"ב ליותר מ־4% לשנה, וקצב הצמיחה של הכלכלה האמריקאית יואט.

אתמול עלה הדולר בטוקיו, ב־0.51 יאן, ל־125.33.

בבריטניה התחזקה הליש"ט ביום שישי, עקב פרסום נתוני סחר חיוביים במארס. רק התערבות הבנק המרכזי של בריטניה מנעה מהליש"ט לעלות לשיעור הגבוה ביותר השנה לעומת המארק הגרמני. הליש"ט נסחרה בתום יום המסחר ב־3.1474 מארק, לאחר שעלתה ליותר מ־3.15 מארק עקב הידיעה כי הגרעון המסחרי של בריטניה הצטמק מ־800 מיליון ליש"ט בינואר ובפברואר, ל־250 מיליון במארס.

התחזקות או החלשות ביחס לדולר

	שער ב־30.4.88	שער ב־23.4.88	שינוי באחוזים
ליש"ט (מצוטט ב־$)	1.8790	1.8895	−0.56
דולר קנדי	1.2285	1.2325	+0.32
פלורין הולנדי	1.8775	1.8745	−0.16
פרנק בלגי	35.00	34.90	−0.29
מרק גרמני	1.6740	1.6710	−0.18
פזטה ספרדית	110.70	110.50	−0.18
לירטה איטלקית	1245	1242	−0.24
פרנק צרפתי	5.69	5.67	−0.35
יאן יפני	124.85	124.60	−0.20
פרנק שווייצי	1.3930	1.3820	−0.80

ריבית / יונתן שרמן

אחד הבנקים בוואשינגטון העלה את הפריים ל־8.75%

הריבית בשוק האמריקאי המשיכה בשבוע שעבר לטפס, זה השבוע השלישי ברציפות.

החידוש בשבוע שעבר היה שלראשונה שינה אחד הבנקים את ריבית הפריים שהוא גובה. הבנק, "ריגגס", מוואשינגטון, הנחשב לבנק קטן יחסית בארה"ב, הודיע ביום שישי שעבר, כי הוא העלה את הפריים ל־8.75% לעומת 8.50% — הריבית הנהוגה כעת במערכת הבנקאית בארה"ב.

להודעת "ריגגס" לא הצטרף אף לא אחד מהבנקים החשובים בארה"ב, אך צופים כי בזמן הקרוב יודיעו גם מוסדות אלה על העלאת הריבית בשיעור דומה, עקב המדיניות האנטי־אינפלציונית של הפדראל רזרב.

בשוודיה הודיע הבנק המרכזי על העלאת הריבית הבסיסית ב־1%, ל־8.5%. צעד זה נעשה במסגרת מאמצי ממשלת שוודיה לצמצם את האשראי לציבור כדי להקטין את הביקוש הצרכני.

בבריטניה היו ביום שישי, ערב פרסום נתוני הסחר, תנודות תזזיתיות בריבית, אך בסיכום השבוע לא השתנתה הריבית בבריטניה, ורק נטתה לעלות בשוליים.

שערי ריבית ארה"ב

פריים רייט	8.50
מלוות ביליס (שטרי האוצר)	
לחודש	5.19%
לשלושה חודשים	6.14%
לששה חודשים	6.64%
לשנה	7.08%

שערי ריבית בריטניה

ליבור (דולר) —	
3 חודשים (הלוואות)	7.31%
(הפקדות)	7.19%
6 חודשים (הלוואות)	7.56%
(הפקדות)	7.44%

וול סטריט / אבנר מרגלית

דריכה במקום

שוק המניות האמריקאי המשיך השבוע לדרוך במקום, תוך פעילות מסחר מצומצמת.

ביום ה' נסחרו 128 מיליון מניות בלבד, המחזור הנמוך ביותר השנה.

אם מנכים מהיקף המסחר את הפעילות הקשורה בהשתלטות על חברות, בתוכניות מסחר ממוחשבות ובמניות המשלמות דיווידנד, ניתן לראות שפעילות ההשקעות הרגילה כמעט אינה קיימת. וזה בשעה שחברות אמריקאיות רבות ממשיכות לדווח על רווחי שיא ברבע הראשון של השנה.

את משחקי הדיווידנד, כפי שהם נקראים, עושים משקיעים מוסדיים גדולים, ובהיקף ניכר. משקיע כזה קונה מניה סמוך לתשלום הדיווידנד הרבעוני, ומוכר אותה מייד לאחר התשלום. מכיוון שמחיר המניה לאחר תשלום הדיווידנד נמוך ממחירו לפני התשלום — בגובה הדיווידנד, המשקיע רושם הפסד ממכירת המניה ובצידו הכנסה מדיווידנד. עיסקה כזאת כדאית מאד למוסדות יפאניים למשל, המשלמים מס נמוך יותר על הכנסה מדיווידנד ומנכים את מלוא הפסד ההון ממכירת המניה. פעילות זו מתרכזת במניות של חברות השירותים הגדולות, ובעיקר חברות החשמל, המשלמות דיווידנדים גבוהים. ביום ב', למשל, היוותה פעילות כזאת כ־24% מהיקף המסחר.

פעילות ההשקעות מתרכזת, לפי שעה, בהתאמות בתיקי ההשקעות עקב הדו"חות הכספיים שהחברות מפרסמות. זרם הדו"חות המלמדים על רווחיות גבוהה ברבע הראשון של השנה הוא גורם תמיכה ראשון במעלה בשוק המניות לנוכח העליה הנמשכת בשערי הריבית.

ענק הכימיקלים "דופונט" מדווח על רווח של 2.45 דולר למניה, לעומת 1.62 ברבע המקביל אשתקד. גם חברות הנפט מדווחות על גידול ברווחיות. אפילו ענף הבניה, שרווחיותו נשחקה זמן מה, מתאושש השנה.

הגאות הכלכלית, המגדילה את רווחי החברות לשיאים חדשים, היא גם הגורם הישיר ללחץ על שערי הריבית ולחששות מאינפלציה, ובגלל כפל המשמעות הזה — שוק המניות מתקשה להכריע ולנוע בכיוון ברור כלשהו.

שערי הסגירה בבורסת ניו־יורק ביום ו'
(השינויים לעומת השבוע הקודם)

מדד דאו ג'ונס	2032.35	+17.24
מדד תחבורה	842.00	−5.67
מדד שירותים	170.64	+0.77
מחזור שבועי בע.ג.		
זהב	450.00	+0.50
כסף	6.50	+0.09

מניות הדאו־ג'ונס

אלייד סיגנל	31½	+¼
אלומיניום אמ.	45⅝	+2⅝
אמ. אקספרס	23⅝	−¼
אמ. טי־טי	26½	−¼
בתלהם סטיל	20⅝	+⅝
באינג	48	+2⅝
שברון	48⅛	+⅞
קוקה קולה	38¼	+⅞
דו פונט	85¼	+3⅛
א. קודאק	40⅝	—
אקסון	44⅞	+⅞
ג'נרל אלקטריק	40⅝	+⅛
ג'נרל מוטורס	75	+1⅝
גודייר	62⅞	+1⅝
איי.בי.אם.	113½	—
אינ' פייפר	43¼	+⅛
מקדונלדס	43⅝	+1⅝
מרק	157⅝	+1¼
מינסוטה מ.	59⅝	−⅜
נוויסטאר	6¼	+⅜
פיליפ מוריס	89⅝	+2⅝
פרימריקה	24¼	+1⅝
פרוקטור ג.	77⅛	—
סירס	35⅝	+⅜
טקסקו	50⅝	+2½
יו.אס.סטיל	32	−⅛
יוניון קרבייד	23½	+¼

מניות ישראליות בארה"ב

נייר חדרה	15⅝	+⅛
אליאנס	½	+⅛
אלק. לישראל	2¾	−⅛
אלרון	3¼	+⅛
אלסינט	1¼	−¼
עץ לבוד	5⅝	+¼
אינטליגנט סיס.	3¾	—
אינטרפארם	3⅛	+¼
ת. לייזר	6⅛	+⅛
אופטרוטק	5⅝	+⅜
סייטקס	4¼	−⅛
תאדיביט	1½	−⅛
עופש טכ.	2⅝	+¼
ראדא	1⅛	—
מ.ת.ב.	1⅛	—
אריות	1¾	+⅛
כרמל	5⅝	+½
אמפל	2⅛	+⅞
בנק לאומי	26	—
אלביט	5	+⅛
פיברוניקס	4¾	+⅛
אי. די. בי	61	—
טבע־פארם	6¼	−⅛

המחירים נמסרו באדיבות משרד ד"ר ברעז בריק

תנודות המדד שנרשמו השבוע:

יום ב'	+22.21	סגירה	2037.50
יום ג'	+8.78	סגירה	2044.76
יום ד'	+3.15	סגירה	2047.91
יום ה'	−6.63	סגירה	2041.28
יום ו'	−8.95	סגירה	2032.33

סחורות / יונתן שרמן

מחיר האבץ מאמיר

מחיר האבץ עלה בשבוע שעבר לשיעור הגבוה ביותר אחרי 13 שנים וחצי. מחיר האבץ מאמיר בגלל ביקוש ער של תעשיית הרכב. השגשוג במכירות של מכוניות חדשות בארה"ב, וביתר מדינות המערב, הביא לידי התייקרות הדרגתית, אך רצופה, של מתכת זו.

מחיר הקפה ירד בשבוע שעבר לשיעור הנמוך ביותר אחרי 5 שנים וחצי. ארגון הקפה הבינלאומי, שהתכנס בשבוע שעבר בלונדון, לא מצא נוסחה לחלק את המכסות בין המדינות המייצרות. הארגון ישוב ויתכנס בספטמבר, בעת שיפקע ההסכם הנוכחי בין חברות הארגון, ונראה כי יחליטו לקצץ שוב במכסות, כדי להעלות את מחיר הקפה.

גם מחירי הנפט ירדו בשבוע שעבר. כשהתכנסו שרי אופ"ק בתחילת השבוע בווינה לדון בצמצום תפוקותיהם — עלו המחירים, אך לאחר שהתברר כי אין הסכמה — ירדו המחירים.

	מחיר סגירה	שינוי שבועי	1987/8 גבוה	1987/8 נמוך
אלומיניום (ליש"ט לטונה)	2460	+50	2950	1205
נחושת (ליש"ט לטונה)	1141	−26.5	1707.5	870.25
בדיל (ליש"ט לטונה,חופשי)	3645	+10	4230	3472
עופרת (ליש"ט לטונה)	343.5	+2.5	445	288.75
אבץ (ליש"ט לטונה)	585.75	+2.25	606	446
נפט (דובאי)	15.15	−0.48	20.50	13.20
נפט (ים צפוני)	16.68	−0.51	20.73	13.98
זהב (דולר לאונקיה)	449	−0.25	500.50	390.25
פלטיניום (דולר לאונקיה)	517.25	+2.25	646.50	449.25
כסף (סנט לאונקיה)	647	+4	1163	613
קקאו (ליש"ט לטונה,עתידי)	985	+85	1431	895
סוכר גולמי (דולר לטונה)	230.6	+4.4	261.2	159.5
קפה (ליש"ט לטונה,עתידי)	1042	−58	1655.5	1402
גומי (פני לק"ג)	65.25	−0.50	71	60
גרעיני סויה (סנט לבושל)	692	+29	678	510.4
כותנה (סנט לליברה)	65.65	−0.25	87.70	62.65

ערך את המדור: משה ריינפלד

חיינאן — הנמר החמישי

המוני סינים כבר נוהרים לאי טרופי זה — שעל פי התוכנית תוקם בו כלכלה קאפיטליסטית שתדביק את טייוואן בשנת 2000

מאת בוקהרד קיקאר
שרות DIE ZEIT
מיוחד ל"הארץ"

כ"ג ק"מ נסענו בטלטלות על הכביש של חוף בינהאי, קודם שיה באואאנג עצר את המכונית, קפץ החוצה, פרש את זרועותיו בתנועה רחבה, ואמר: "כאן".

תחילה לא היה ברור למה התכוון הפונקציונר הסיני אפור השיער, הלובש חליפת מאו שהצווארון שלה מכופתר. שכן כל מה שהיה אפשר לראות במקום היו עצי דקל פה ושם, שטחי ביצה והריסות.

בצד האחר של הכביש השתכשכו במים דמויות כפופות בכובעי קש, וחיפשו אחר סרטנים וצדפות. מאחורי ביקתת במבוק על החוף, במקום שהמבט לא היה יכול להגיע, פרש יה תוכנית גדולה, שעליה היה אפשר לראות בתים מהודרים, מלונות, ובהם 30 קומות, ובנייני מינהלה, שהם עוטרים בקו אופק שאורכו קילומטרים רבים.

"כך ייראה המקום בעוד 10 שנים", ביאר יה בהתלהבות. מקווה המים הגדול מטול ייהפך לחוף יאכטות, אומר המלווה שלנו. מעל המים הרדודים, סמוך לחוף, תוקם ביקתת זוכרת עגולה, ניצבת על יסודות פלדה, עם מסעדה ובר בטוני. "זו תהיה הפנינה המאירה של חיינאן", מתלהב יה. בסקיצות יחודות לא שכחו השרטטים של חברת פיתוח בהונג קונג לצייר גם שחפים הצפים מעל חוגות נאהבים המטיילים ליד הבאר האקסקלוסיבי שעל החוף. לאי הנופש הסיני חיינאן צפויים זמנים מופלאים, אם להאמין לתוכניות שעל הנייר.

לחזון זה היו האנשים צריכים לחכות פה זמן רב. מתוך ציפיה מתמדת למיתקפה אימפריאליסטית, הכריז מאו טסה טונג על האי, שליד חופה הדרומי של סין, עוד בשנות ה־50 איזור־חזית. צו אסר להקים ישובים תעשייתיים והשקעות בו קום.

חיינאן, ששטחה כיבשת, אך בכללות הכל גדולה כמו בארץ וירטמברג, נהפכה בסין למילה נרדפת לעוני ונחשלות. רק פעם אחת, ב־1983, שימשה נושא לשיחה. פונקציונרים בבירת האי, חייקו, פירשו פירוש משלהם את מדיניות הרפורמה החדשה, וייבאו מכוניות יפאניות, טלוויזיות צבעוניות ומוצרים אחרים, בלא מכס, ביותר מ־2 מיליארד דולר, כדי למכור את רוב המוצרים ביבשת ברווח.

עד היום אין האי יכול להציע כמעט דבר חוץ מחופים יפים, אננס ואגוזי קוקוס. עכשיו, הכל אמור להשתנות. הפרלמנט החליט כי בעתיד תהיה חיינאן מחוז אוטונומי, תקבל מעמד של איזור כלכלי מיוחד, החמישי מסוגו בסין. ראש הממשלה, לי פאנג, בישר לצירי הפרלמנט על מיתקפה חדשה לפתיחת סין לעולם — להיפתח למשקיעי חוץ.

הסידור הרפורמות, שההצלחה הכלכלית של ארבעת "הנמרים הקטנים" — טייוואן, סינגפור, דרום קוריאה והונג קונג — היא להם בבחינת אור ממגדלור, שמים דגש רב עוד יותר על צמיחה בעלת אוריינטציה של יצוא. ב־284 ערים, כמעט לאורך כל חופי סין, יוכלו חברות זרות להקים מפעלים משותפים או מפעלים אחים לייצור עתיר עבודה. הם מתכוונים להשתמש ב־160 מיליון הפועלים המתגוררים באזור החוף. משכורותיהם של פועלים אלה נמוכות בהרבה ממשכורות הפועלים במדינות השכנות. הממשלה בבייג'ינג מקווה לחזק את קשריה עם שוקי העולם באמצעות המערבות הזרה הזאת, וכן להשיג טכנולוגיה מתקדמת ושיטות ניהול מודרניות.

"זו שאלה בעלת חשיבות אסטרטגית", לעתיד סין. כך תיאר המזכיר הכללי של המפלגה זאו זיאנג את התוכנית החדשה. "בהיסטוריה שלנו כבר החמצנו הזדמנויות נוחות רבות לפיתוח. אין אנו יכולים עוד להרשות זאת לעצמנו".

הביקורת על כך בפרלמנט באה מנציגי המחוזות בתוך המדינה. הם חוששים כי יחריפו המאבקים על חלוקת חומרי גלם וכוח עבודה בעל כישורים. מושל מחוז סינקיאנג, דרש, למשל, לפתוח את קשרי הסחר עם ברית המועצות: "סין כבר נפתחה לדרום. עכשיו אנחנו רוצים לפתוח גם את השער הגדול מערבה".

בתוך שלוש שנים בלבד אמורה לקום התשתית לתנופה הכלכלית של חיינאן. בשנת 2000 אמור האי הטרופי להגיע לרמה של טייוואן, ולהפך לנמר הקטן החמישי במזרח הרחוק. שיקולים "אידיאולוגיים" נדחקים בהתפך יה. "השיטה שלנו תהיה דומה מאד לזו של הונג־קונג", אמר יה, בעוד אנו נוסעים באזור המיועד להבראה כלכלית, שכן כבר הוקצו שטחי הבניה הגדולים בין שדות אננס ואורז.

כמו יועץ עסקים מערבי, הפונקציונר הסיני מדבר על "יבוא ויצוא חופשי של מטבע חוץ", "יבוא ויצוא פטורים ממכס", ו"שיעור מס הכנסה סמלי — 15%", ואינו שוכח להדגיש שאנשי עסקים מערבים יתקבלו בברכה. אשרות יינתנו בעתיד מייד לאחר הנחיתה בשדה התעופה, ו"פונקציונרים של המפלגה ושל הממשל לא יצטרכו עוד להתערב בענייניהם של הידידים הזרים שלנו. הכל על פי קריאתו של זאו זיאנג ליצור אוירת השקעות טובה".

עם זה, לא השיגו ארבעת האזורים הכלכליים המיוחדים האחרים שהוקמו בתחילת שנות ה־80, את יעדיהם. במקום לייצר טכנולוגיה מתקדמת ליצוא נשארו שנג'ן, שיאמאן, שאנטאו וזוהאי בשלב ייצור צעצועים וטלוויזיות צבעוניות, שכ־70% מהם עדיין נמכרים בסין עצמה ואינם מביאים את מטבע החוץ שסין זקוקה לו כל כך. בכל זאת, משלחות עסקים מחו"ל לאין ספור כבר דיברו על כוונות להשקיע 4 מיליארד דולר באזור החדש, אף כי בלא להתחייב. ברור שהם מתכוונים להמתין ולראות.

לפי שעה, כמובן, חייקו האמורה להיות מרכז השקעות בינלאומי אינה אלא קן טרופי רדום. בנמל הישן שבו עוגנות עשרות ג'ונקות שמפרשיהן ממורטטים, נוהרות מדי ערב להקות יתושים לעיר. בעיר הישנה, הצבעונית והמטה ליפול, מסוף המאה הקודמת, מוכרים האיכרים ירקות, והרוכלים את המרכולת המקומית: נושאי מים משורת הגורה.

ליד כל בית ממוקם גנרטור קטן. לפי שעה, אין החשמל מספיק אפילו לבתי החולים. רק בסתיו יחוברו שתי תחנות כוח קטנות חדשות למערכת. בשדה התעופה אפשר להשתמש רק אם מזג האוויר טוב. וניסיון להתקשר בטלפון בשיחה מקומית עלול לבלוע בוקר שלם. מסילת ברזל קצרה נמצאת רק בדרום, ליד העיר סאניה, המרוחקת יותר מ־300 ק"מ, ושאליה ניתן להגיע בכביש אחד ויחיד. "כמובן, אנחנו ניצבים רק בהתחלה", אומר יה, "אבל הכספים למסילת ברזל לסאניה כבר הוקצבו".

כבר עתה אוחזת קדחת הזהב באלפי המובטלים הנוהרים לעיר. מדי יום ביומו באים חדשים, רובם צעירים. צ'אן לי, למשל, פועל לשעבר מווהאן, מחכה להזדמנות שלו. "עבודה אין כאן, לפי שעה", הוא אומר. אולם הנסיעה היתה יקרה, ומשום כך הוא ואשתו מוכרים תפוחי אדמה מטוגנים עם כרשה, שהם מטגנים על תנור פחם עלוב ליד המלון שבו מתגוררים הסינים שבאו מעבר לים, ומוכרים כל מנה ב־20 פאן. השניים מרוויחים כך 10 יואן, כדי "להחזיק מעמד עד שהמצב ישתפר כאן".

שאן מינג, שלמד בשנחאי כלכלה, מתוסכל. הוא בא לכאן כיוון שקיווה לקבל תפקיד ניהול. עכשיו הוא מתפרנס במכירת העיתון היומי "חאיינאן ריבאו". במספרה "לן פאנג" (אורכידיאה ריחנית), שנפתחה לפני חודשים, מציע אומן התסרוקות מקאנטון לעשות סלסול פרמננט. הוא מעדיף לקבל את שכרו בדולרים של הונג־קונג.

בתוך כך, מנסים השלטונות לשפוך מעט מים קרים על להיטותם של אנשים לבוא. "הכל יתקבלו בברכה, אבל בבקשה כיתבו לנו קודם לכן", אומרת בטלוויזיה קריינית מהודרת בשם ממשלת המחוז החדשה.

60 אלף מכתבים הגיעו עד כה, וראשית הזינו בהם את המחשב. נראה שבעיקר צעירים בוגרי בתי ספר גבוהים רוצים לבוא. ברור שהם מקווים להתחמק מגורל השיגור לעבודה בבית חרושת ממלכתי משעמם כלשהו.

בעוד בפקינג תוהים בנקאים מערביים מדוע דווקא חיינאן, הנחשלת כל כך, נבחרה "לעשות את הזינוק הגדול לקפיטליזם", וסבורים כי סיכויי הפרוייקט אפסיים בגלל העדר תשתית, מציע פרופסור סיני הסבר מעניין, בהונג קונג: "אם ייצאו הנגיפים של הקפיטליזם במעבדת הניסוי של חיינאן מכלל שליטה, לפחות לא יוכלו להדביק את היבשת".

כשלון לאופ"ק

שרי הנפט של ארגון המדינות המייצאות נפט, אופ"ק, סיים אתמול לפנות בוקר בווינה, בלא הצלחה, ארבעה לילות של דיונים על קיצוץ מכסות התפוקה. נשיא אופ"ק, אלהאג' רילוואנו לוקמאן, שהוא גם שר הנפט של ניגריה, נראה בתמונה מודיע לעיתונאים כי הדיונים יחודשו במושב הקיץ הרגיל של הארגון, שייפתח ב־9 ביוני.

עם הפנים לנופ"ק

מאת אליהו זהבי

• קופנהאגן

כינוס אופ"ק שנבעל אתמול בווינה, בכישלון, הוגדר: "היסטורי". בנוסף על 13 חברות הקרטל השתתפה בו קבוצת מדינות שאינן חברות בו, והמכונות "נופ"ק" (ראשי תיבות של: נון־אופק).

את שתי הקבוצות מאחדת דאגה משותפת: לשמור על מחיר הנפט, שירד משיא — 44 דולר החבית בסוף 1979 — לשפל — 10 דולר בקיץ 1986 — והנעת "מתנדנדים" סביב 15 — 17 דולר החבית.

כדי להמחיש את הבעיות המשותפות כעת לקרטל אופ"ק ולקבוצת "נופ"ק", ראוי לשים לב לטבלת מחירי הנפט הגולמי בשוק העולמי מאז תחילת 1979.

המחירים הם של חבית נפט קל מן הים הצפוני.

ינואר 1979: 18 דולר; דצמבר 1979: 44 דולר.
יוני 1980: 35 דולר; דצמבר 1980: 40 דולר.
יוני 1981: 35 דולר; דצמבר 1981: 30 דולר.
ינואר 1983: 30 דולר; ינואר 1984: 30 דולר.
ינואר 1985: 30 דולר; ינואר 1986: 32 דולר.
בתוך 6 חודשים חלה ירידה דראסטית:
יוני 1986: 10 דולר; יוני 1986 — אפריל 1988 תנודות בין 10 ל־20 דולר.

במארס 88' עלה המחיר מ־15 דולר ל־17, עקב ידיעות על הסכמת קבוצת "נופ"ק" לשיתוף.

אופ"ק שלט ב־1979 — 1980 על 60% מהיקף המסחר בעולם מחוץ למדינות הגוש הקומוניסטי. תוך שמונה שנים, עד 1988, ירד חלקו במחצית.

מאז ירדו מחירי הנפט. בקיץ 1986, החליט אופ"ק על "תקרת ייצור" של 17.6 מיליון חביות ליום. החלטה זו לא מומשה, בעיקר בשל סירובה של עיראק להסכים להגבלה כלשהי.

קבוצת "נופ"ק" מפיקה 8 — 9 מיליון חביות ליום, ולדעת מומחי נפט, התפוקה היומית של שתי הקבוצות, "אופ"ק" ו"נופ"ק", חייבת לרדת ב־1 מיליון חביות ליום כדי להביא לידי איזון בין היצע לביקוש, ולשמור על מחיר מינימום של 18 דולר החבית.

הבנק הבינלאומי הראשון

תמצית מאזן מאוחד ליום 31.3.1988 באלפי ש"ח (לא מבוקר)*

	31.3.88	31.12.87 (מבוקר)
מזומנים ופקדונות בבנק ישראל	715,967	810,667
פקדונות בבנקים	164,826	219,711
ניירות ערך	541,779	522,905
הלוואות לממשלה	873,265	953,531
הלוואות לציבור	2,852,720	2,819,891
בניינים וציוד	119,512	123,197
נכסים אחרים	37,617	40,786
סך הכל נכסים	5,305,686	5,490,688
פקדונות הציבור	3,466,8[illegible]2	3,542,030
פקדונות מבנקים	139,439	265,288
פקדונות למתן הלוואות	1,187,348	1,185,860
אגרות חוב שאינן ניתנות להמרה	102,079	106,002
התחייבויות אחרות	42,465	34,441
סך הכל התחייבויות	4,938,153	5,133,621
זכויות בעלי מניות חיצוניים	11,219	10,900
הון עצמי	356,314	346,167
סך הכל התחייבויות והון עצמי	5,305,686	5,490,688

תמצית דו"ח רווח והפסד מאוחד לרבעון שהסתיים ביום 31.3.1988 באלפי ש"ח (לא מבוקר)*

	3 חודשים שהסתיימו ביום 31.3.88	3 חודשים שהסתיימו ביום 31.3.87
רווח מפעולות רגילות לפני מסים	28,765	33,130
הפרשה למסים	(16,833)	(18,183)
רווח מפעולות רגילות לאחר מסים	11,932	14,947
חלקם של בעלי מניות חיצוניים	(319)	(411)
רווח נקי לתקופה	11,613	14,536

דו"ח מאוחד על השינויים בהון בקרנות ובעודפים לרבעון שהסתיים ביום 31.3.1988 באלפי ש"ח (לא מבוקר)*

	31.3.88 הון וקרנות הון	31.3.88 עודפים	31.3.87 הון וקרנות הון	31.3.87 עודפים
יתרה לתחילת התקופה	160,231	185,936	160,231	146,794
רווח נקי לתקופה	—	11,613	—	14,536
התאמות מתרגום דו"חות כספיים של שלוחות בחו"ל	—	(1,466)	—	3,032
יתרה לסוף התקופה **	160,231	196,083	160,231	164,362

* בותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד מרץ 1988.
** עודפים לסוף התקופה הינם לאחר ניכוי הפרשים מתרגום דו"חות כספיים של שלוחות בחו"ל בסך 2,858 אלפי ש"ח (31.3.87 — סך 1,662 אלפי ש"ח).

הדו"חות הכספיים הרבעוניים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות לפיהם נערכו הדו"חות הכספיים השנתיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 1987.

2.3% צמיחה כלכלית בארה"ב בינואר — מארס

המשק האמריקאי צמח ברבע הראשון של השנה ב־2.3%. שיעור צמיחה זה נמוך בהרבה מברבע האחרון של 87', 4.8%, אך נחשב לגבוה אם מביאים בחשבון את החששות להאצה באינפלציה ולמיתון.

היבוא לארה"ב גדל בינואר — מארס ב־5.2%, והיצוא — ב־10.2%.

הגידול ביצוא תרם ששית מכלל הצמיחה.

האינפלציה בארה"ב עדיין גבוהה: 3.7% לשנה.

10% גידול בייצור של חברות יפאניות בחו"ל

גידול של 10% נרשם בשנה שעברה בתפוקה של חברות יפאניות מחוץ לגבולות יפאן. תפוקה זו הסתכמה ב־87' ב־3.3% מתל"ג של יפאן, לעומת 3% בלבד ב־86'.

במשרד התעשיה והמסחר של יפאן צופים כי שיעור זה יגדל, ל־3.7% ב־88'. השיא היה ב־84/5': 3.9% מתל"ג.

המכירות של החברות היפאניות בחו"ל גדלו ב־28.2%, בדולרים, ל־71.4 מיליארד דולר, אף כי במטבע מקומי היה הגידול מתון בהרבה: 5.4%.

מנהל "לוטוס דוולופמנט" השתכר יותר מאיאקוקה

ג'ים מנזי, יו"ר מועצת המנהלים של חברת התוכנה הענקית "לוטוס דוולופמנט", הוא על פני לי איאקוקה, יו"ר "קרייזלר", זכה בתואר: המנהל היקר ביותר בארה"ב. לדברי "ביזנסוויק", הכנסתו של מנזי מסתכמת ב־26.3 מיליון דולר לשנה, בשכר, מענקים, ואופציות למניות שמימש, לעומת 17.9 מיליון דולר — הכנסתו של איאקוקה.

השבועון בדק את שכרן של 339 חברות גדולות בארה"ב, ומצא כי השכר הממוצע של מנהל חברה קפץ ב־87' ב־48%, ל־1.8 מיליון דולר.

10% מיתרות המטבע בעולם ביאנים; 14% — במארקים

כ־10% מכלל המטבעות והזהב שביתרות של המדינות בעולם הם יאנים, לעומת 6.9% בסוף 86', ו־0.5% בלבד ב־75'. כך מסר בשבוע שעבר הבנק המרכזי של יפאן.

הדולר עדיין משמש המטבע העיקרי ביתרות המטבע. על פי נתוני קרן המטבע הבינלאומית, חלקו של הדולר ביתרות של מדינות הקרן: 66.6%. אחריו — המארק הגרמני: 14%.

חברת טכסטיל אמריקאית נמכרה ב־1.2 מיליארד ד'

"ג'י. פי. סטאבנס", אחת מחברות הטכסטיל הוותיקות בארה"ב, החליטה להיענות להצעת רכש, בסך 1.2 מיליארד דולר, שהוגשה לבעלי המניות שלה. תחילה, החליטה החברה להיאבק בהצעת רכש זו, אך לבסוף החליטה לקבלה. פירוש ההחלטה: פירוק "סטאבנס" לשלוש יחידות.

הרוכשת העיקרית, "ווסט פוינט פפראל" מטקסאס, תרכוש את רוב פעילות החברה בתחום הסדינים והמגבות. חברת ההשקעות "אדריסי פרטנרס" תרכוש את שאר הפעילות, ובכלל זה עסקי שטיחים ואריגי תעשיה, ב־530 מיליון דולר.

3.9 מיליארד ד' מציעה "נסטלה" בעד חברה בריטית

"נסטלה", חברת המזון הענקית משווייץ, מבקשת לרכוש את יצרנית דברי המאפה הבריטית "רואנטרי" ב־3.9 מיליארד דולר. זו הצעת הרכש הגבוהה ביותר שהוגשה, מעולם, בעד חברה זרה תמורת חברה בריטית. "נסטלה" מחזיקה כעת בכ־5% מ"רואנטרי". מועצת המנהלים של "רואנטרי" מתנגדת לעיסקה זו.

על השליטה ב"רואנטרי" מתחרה החברה השווייצית "שוכארד". חברה זו, שהיא קטנה מ"נסטלה", מחזיקה כעת ב־15% ממניות החברה הבריטית, והיא מתכוונת להגדיל את החזקתה בה ל־25% לפחות. באפריל השנה הודיעה כי תגדיל מייד את החזקתה ב"רואנטרי" רק אם יציע מישהו אחר לרכוש אותה. נראה כי כעת תצטרך לפעול כדי למנוע השתלטות של "נסטלה".

מניות הבנקים בהולנד נשחקו ברבע מאז אוקטובר

הבנקים בהולנד חייבים לשפר את רווחיהם, אם הם רוצים להמשיך להתפתח. כך מזהיר דו"ח של הבנק המרכזי של הולנד. הדו"ח מציין כי, בממוצע, נשחקו מניות הבנקים בהולנד ברבע מערכן מאז המפולת באוקטובר 87', ורק שיפור של ממש בתוצאות הכספיות שלהם יאפשר להם להמשיך לגייס כספים ולהרחיב את פעילותם בשווקים הפיננסיים.

הדו"ח מוסיף כי היחס בין הנכסים להתחייבויות של הבנקים הצטמצם לשיעור מסוכן, עקב שחיקה של חלק מההשקעות.

תחזית: התל"ג בשווייץ יגדל ב־88' רק ב־1.5%

התל"ג בשווייץ יגדל ב־1.5% בלבד ב־88'. כך צופים בארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח, שמרכזו בצרפת. לדברי הארגון, הירידה משיעור צמיחה של 2.5% ב־87' ל־1.5% ב־88' נובעת מהתחזית כי ב־88' וב־89' תהיה בשווייץ ירידה ריאלית בהשקעות בציוד ובמפעלים.

צופים כי בשנה הבאה תואץ הצמיחה בשווייץ, ל־1.75%.

האינפלציה החזויה בשווייץ השנה: 2% — 2.5%, לעומת 1.4% ב־87'.

רשות ני"ע בארה"ב רוצה הסמכה להטיל קנסות

הרשות לניירות ערך בארה"ב מבקשת מהקונגרס להסמיך אותה להטיל קנסות על עבירות של חוקי ניירות הערך. הנהלת הרשות פנתה בשבוע שעבר בעניין זה לקונגרס.

כעת, הרשות מוסמכת לבקש מבתי־משפט להטיל קנסות, על עבירות של מסחר על פי מידע פנימי ומסירת מידע פנימי.

אולם, לאחר משבר אוקטובר 87' החליטה לבקש סמכות להטיל קנסות, גם על עבירות אחרות, אף כי עדיין לא נקבע בפירוט באלו עבירות מדובר.

"דה בירס" מייקרת את יהלומי הגלם ב־13.5%

ארגון מכירות היהלומים "דה בירס" הודיע כי הוא מעלה את מחיר היהלומים הגולמיים ב־13.5%, ממאי. זו העלאת המחירים התלולה ביותר בתולדות ארגון זה, השולט על 80% משוק היהלומים בעולם.

הרקע להחלטה — הביקוש הער ליהלומים בעולם, עקב השגשוג בענף.

בהלת קניות ביוגוסלוויה — ערב הפשרת המחירים

ביוגוסלוויה יש כעת בהלת קניות עקב החלטת הממשלה לבטל את הקפאת המחירים ב־15 במאי, על פי תוכנית כלכלית חדשה. ממשלת יוגוסלוויה מקווה להשיג מלוות בחו"ל, ובה בשעה לנקוט צעדים כלכליים בלתי פופולאריים. סבורים כי לאחר שתבוטל ההקפאה במאי יעלו המחירים ב־50% — 70%.

מאז 1980 כבר ירדה רמת החיים ביוגוסלוויה לכפי שהיתה באמצע שנות ה־60. ירידה זו עוררה בשנה שעברה גל שביתות ועיצומים.

גאות בבורסה של טוקיו

הגאות בבורסה של טוקיו נמשכת.

מדד "ניקיי", שהוא ממוצע השערים של 225 מניות חשובות ביפאן ומשמש "בארומטר" של השוק, עלה אתמול ב־160.18 נקודות, לשיא: 27,669.72. נפח המסחר היה מתון יחסית: 900 מיליון מניות. ביותר עלו שערי מניות האלקטרוניקה, ובהן "סוני" ו"טושיבה".

חדשות הכלכלה

רווח בנק הספנות ירד ב־87' ב־61 אחוז — ל־313 אלף שקל

— בניגוד לכלל מערכת הבנקאות ששיפרה הרווחיות

מאת אריה לביא

הרווח הנקי של בנק הספנות, שבשליטת קבוצת איש העסקים שאול איזנברג, ירד ב־1987 בשיעור של 61 אחוז והגיע ל־313 אלף שקל לעומת 811 אלף שקל בשנה הקודמת. התשואה על ההון ירד ל־1.4 לעומת 3.8 אחוז בשנה הקודמת.

התוצאות העיסקיות של הבנק לספנות, בראשו עומד דוד גולן, הינן בניגוד לכל מערכת הבנקאות שהצביעה ב־1987 על שיפור דרמטי ברווחיות. התוצאות העיסקיות של הבנק נימסרות לאחר שכל הבנקים כבר מסרו תוצאות ל־1987 והם בר החלו לפרסם תוצאות עיסקיות ראשוניות לרבעון הראשון של 1988.

הנהלת הבנק אומרת שהירידה ברווחיות, נובעת מגדול ניכר בהפרשה לחובות מסופקים שהגיעו במהלך השנה ל־4 מיליון שקל לעומת 1.2 מיליון שקל בשנת 1986. הגדול בהפרשות מוסבר על ידי הנהלת הבנק "בעיקר ממצב המשק ברבעון האחרון של 1987 שחייב את הבנק לבצע הפרשות ניכרות, אשר נקבעו בעבר על בסיס שמרני".

דוד גולן

האוצר: ההכנסות ממיסים באפריל מצביעות על האטה

מאת דן מגיר

הכנסות המדינה ממיסים בחודש אפריל השנה הסתכמו ב־1.659 מיליון ש"ח, סכום הדומה לחודש המקביל אשתקד. הבגמה של רמה גבוהה יחסית בהכנסות מס הכנסה, לעומת הכנסות נמוכות יחסית ממכס ומע"מ, נמשכה גם בחודש החולף, והיא מעידה על האטה בפעילות הכלכלית במשק בחודשים האחרונים.

הכנסות אגף מס הכנסה ומס רכוש בחודש אפריל הסתכמו ב־950 מיליון ש"ח, עליה ריאלית של כ־5.3%, בהשוואה לחודש המקביל אשתקד. רמת ההכנסה ממס הכנסה מוסברת בעליה בשכר הריאלי, יחסית ל־87', בגידול בפעילות העסקית, המסבירה את העליה בהכנסות מהסקטור העסקי, ובהגברת מאמצי הגביה.

הכנסות המדינה ממיסי יבוא הסתכמו באפריל ב־184 מיליון ש"ח — ירידה ריאלית של קרוב לשליש, בהשוואה לממוצע הרבעון הראשון של השנה. הירידה מוסברת בגורמים טכניים ועונתיים, ובחלקה בהאטה כלכלית מסוימת.

ירידת מיסים ממע"מ

הכנסות מע"מ בחודש אפריל הסתכמו ב־356 מיליון ש"ח. ההכנסות מבטאות את הפעילות הכלכלית בחודש מארס (ערב החגים) ומהוות סימן להמשך מגמת ההאטה הכלכלית המסויימת. האטה זו היא משמעותית יחסית, אומרים באוצר, בהתחשב בגורם העונתי הגבוה, ערב החגים. ניתוח מנוכה־עונתיות מגלה שגם במיסים עקיפים אחרים חלה ירידה המעידה על האטה יחסית בפעילות הכלכלית בחודש הקודם. הירידה היא בעיקר בגביית המיסים המוטלים על מט"ח הנובעים מהקטנת היבוא, ומרכישת מט"ח מוקדמת בחודש מארס.

נתוני היבוא של מוצרי הצריכה לישראל מצביעים על ירידה של 20%–50% במוצרים השונים באפריל בהשוואה למארס השנה ובהשוואה לאפריל 87'. יבוא של מכוניות נוסעים ירד ב־21% לעומת 87' וב־49% לעומת מארס 88'. במקררים — ירידה של 6% לעומת החודש המקביל אשתקד, ו־53% לעומת מארס. ביבוא מוצרי כלים יש ירידה של 40%. יבוא מכונות־כביסה וטלוויזיות היה בשיעור דומה לשנה שעברה. רק במכשירי וידאו יש עליה — 39% באפריל השנה לעומת אפריל 1987.

עובדי מחקר שפוטרו מרפא"ל פתחו מסעדות ובוטיקים

מאת ירח טל

מספר עובדי מחקר שפוטרו באחרונה מעבודתם ברשות לפיתוח אמצעי לחימה (רפא"ל), פתחו בכספי הפיצויים שקיבלו, מסעדות, קונדיטוריה, בוטיקים וכדומה. על כך מסר אתמול יו"ר ועד העובדים ברפא"ל, זלמן טל.

מכלל 650 העובדים שההנהלה מבקשת לפטר, הודיעו כבר 250 על הסכמתם לפרוש מרצון בתנאים מועדפים שקבעה ההנהלה. הנהלת רפא"ל הודיעה בזמנו, כי העובדים שיסכימו לפרוש עד סוף חודש זה, ייהנו מפיצויים מוגדלים (עד 150%), וכי מי שלא יעשה כן עלול למצוא עצמו מפוטר בתנאים רגילים.

כשליש מהמצפויים לפיטורים הם מהנדסים וכ־200 הם מעובדי מפעל רפא"ל "לשם" שבגוש תפן בגליל. ועד העובדים ברפא"ל הודיעו כבר להנהלה כי יתנגדו לפיטורי עובדים קבועים בחברה ויסכימו רק לניידות עובדים, התייעלות ושאר צעדי חסכון. בימים הקרובים יישמע מו"מ בין ההנהלה לארגוני העובדים על הדרישה לצמצם את מצבת העובדים בחברה בעוד 400 משרות.

הנהלת רפא"ל הקימה במפעל מרכז השמה הדואג לאיתור מקומות תעסוקה לעובדים המפוטרים המתאימים למשרות מחוץ לרפא"ל.

הכנסת תצביע ביום חמישי על חוק ההיטלים המיוחדים

דאגה וזעם בקרב היבואנים והסוחרים

מאת אבי גבאור

ביום חמישי תתבקש הכנסת להצביע על הצעת החוק החדשה להיטלים מיוחדים, שהוגש מטעם משרד המסחר והתעשיה. החוק החדש יהפוך קובץ תקנות לשעת חירום לחוקי מדינה. כשבדיקע כבר נשמעות מחאות המגזר העסקי, הטוען שהיוזמה החוקתית החדשה משקפת את מגמת הרשות המבצעת לרכז בידיה סמכויות ביצוע ופיקוח כלכליות בהיקף הטר־תקדים, העלול לסכן את חופש העיסוק והיוזמה הפרטית בישראל.

כבר כיום מוטלים היטלים שונים מכוח התקנות לשעת חירום (תשלומי חובה) התשי"ח־1958. על־פי פרק המבוא בהצעת החוק החדש, הוא נועד להסדיר את נושא הטלת ההיטלים בחוק של קבע, שישמש מסגרת וההיטלים יוטלו בצורים מכוחו.

על־פי ההצעה יוכל שר התעשיה והמסחר להטיל היטל על יבוא טובין לישראל, כדי להגן על תוצרת הארץ מפני יבוא מתחרה, בלי שיציין דבר על קריטריונים של תורות לאיהוננת או מכירה במחירי היצף. למעשה, יאפשר החוק החדש הגנה גם על תעשיה כושלת בישראל. כמו כן יוכל השר להטיל היטל כדי לספק סיוע של הטבה שניתנה מאת הממשלה בשל טובין שנועדו לצריכה בישראל, אך למעשה יובאו. וכדי להחזיר את האיזון בסחר עם מדינות שונות לאחר שזה הופר (באשמתן).

למרות שמדובר בגביית היטלים על־ידי האוצר, מציע החוק החדש למנות ועדה מייעצת בת חמישה חברים קבועים, שתטפל בגביית ההיטלים. בראשה יעמדו שני נציגים של משרד התעשיה והמסחר (יו"ר וממלא מקומו), נציג אחד של משרד האוצר ושני נציגי ציבור שייצגו, לדעת השר, את התעשיינים והיבואנים.

יבוא במחירי היצף

על־פי הצעת החוק החדשה, המחיר המקובל לצרכי ההכרזה על יבוא כעל יבוא במחירי היצף, יהיה המחיר הנהוג במהלך העסקים הרגיל, בניכוי מיסים החלים על המכירה של מוצרים והים מתוצרת מקומית, או על־פי עלויות הייצור של מוצרים זהים בישראל. אם יחליט השר על הטלת היטל היצף או היטל משווה (בכל שהיבוא המתחרה נהנה מתמיכה), הוא יוכל להטילו לתקופה של שנתיים ולהחילו גם על טובין שכבר שוחררו מהמכס. בקשה לבדיקה מחודשת של ההיטל תוכל להתקיים רק לאחר שישה חודשים מיום הטלתו.

בקרב היבואנים מעוררת הצעת החוק החדשה התנגדות. החוק החדש מעניק, לטענתם, לשר כלכלי אחד אופציה לקבוע את המדיניות הכלכלית של ישראל, ללא פיקוח ולא תיאום עם שרים כלכליים אחרים. החוק החדש פותח, לדבריהם, פתח למדיניות של אפליה שלא על בסיס של שיקולים כלכליים, ומעמיד את הייבוא הישראלי בפני סכנה ישירה של פעולות־גמול מצד ארצות שייפגעו ממימושו.

גדלים הסיכויים למינוי מפרק לחברת "אליאנס"

המגעים עם העובדים לא הניבו תוצאות מעשיות • חשש בהסתדרות מפירוק מפעל בהיקף כזה בשנת בחירות

מאת יונתן שרמן

הסיכויים שאסיפת בעלי המניות של "אליאנס" תחליט על מינוי מפרק זמני לחברה גדלים, לאחר שהמגעים בין העובדים להנהלת החברה בימים האחרונים לא הביאו לגישור הפערים בין הצדדים.

אתמול לא התקיימו כל מגעים ממשיים בין הצדדים. אך אפשר שברגע האחרון ההסתדרות שוב תתערב במשא ומתן ותתבקש דחיה של ההחלטה על מינוי מפרק בימים מספר. זו היתה הסיבה לדחיה של קבלת ההחלטה בנושא זה ביום ששי שעבר.

בתוך כך נודע, כי הפער בין עמדות הצדדים מגיע לכ־10%. העובדים הציעו ויתור של 5% משכרם הכולל, אך ההנהלה טוענת כי ויתור זה אינו מספיק וכדי להבריא את המפעל נדרש ויתור על כל תוספות השכר המגיעות לעובדים השנה, המוערכות בכ־6.5%, וכן ויתור על תנאים נלווים. סך הויתורים הללו אמור להגיע לכ־14% משכר העובדים.

רתיעה מצעד חריף

ההנהלה והעובדים חלוקים גם בנושא שיעור הפיצויים שישולמו לעובדים שיפרשו מהחברה, אם יתבקש מהלך כזה.

בהסתדרות קיימת כיום רתיעה מנקיטת צעד קיצוני כמו מינוי מפרק זמני למפעל בסדר גודל של "אליאנס", המעסיק 1,100 עובדים. בהסתדרות חוששים, שצעד כזה יפגע מאוד במפלגת העבודה, דווקא בשנת בחירות, ומכאן שיש לעשות את כל המאמצים למנוע ביצוע צעד קיצוני מעין זה.

בני גאון עצמו עדיין לא התבטא פומבית בנושא זה, מאז נכנס לתפקיד בתחילת השבוע, אך גם לא פעל לשינוי החלטות מועצת המנהלים של "כור" ו"אליאנס", שהכריזו על המפעל כחדל־פרעון והסמיכו את נציגי "כור" באסיפת בעלי המניות, להחליט על מינוי מפרק זמני לחברה.

מו"מ חשאי למכירת הבנק לחקלאות לפועלים או בל"ל

מאת אבי גבאור

משרד האוצר מנהל מו"מ חשאי עם בנק הפועלים ובנק לאומי בניסיון למכור לאחד מהם את הבנק לחקלאות.

האוצר מגלה באחרונה פעילות מוגברת למציאת פתרון לבנק לחקלאות, בעיקר על רקע כשלונו למזג את הבנק עם הבנק לפיתוח התעשיה, מה שמעכב את מימוש מסקנות ועדת רביד ומונע סיוע מהמושבים.

ממשרד האוצר נמסר כבר לפני כשבוע, שאם המו"מ עם הבנק לפיתוח התעשיה ייתקע, יחפש האוצר מועמדים אחרים לרכישת הבנק. אתמול נודע, כי אחד מהרעיונות שהועלו על־ידי האוצר באחרונה, היה למכור את הבנק לחקלאות לבנק הפועלים או לבנק לאומי.

יוחנן דניאל, מזכיר תנועת המושבים, טען אתמול שגם אם המו"מ החדש יסתיים בהצלחה, יעבור זמן רב והבנק לחקלאות יתמוטט סופית. "האשמה תוטל על האוצר". דניאל, המשמש כחבר במועצת המנהלים של הבנק לחקלאות, דורש מהאוצר להזרים לבנק 50 מיליון דולר להבטחת המשך פעילותו.

מנכ"ל משרד האוצר, ויקטור מדינה, גילה באחרונה, משנפגש עם ראשי הבנק לפיתוח התעשיה ואף הגיע עימם להסכמה בדבר תנאי המיזוג, אלא שיום אחד בלבד לאחר מכן נסוגו ראשי הבנק מהסכמתם וטיוטת ההסכם שהועברה על־ידי האוצר לבנק לא נחתמה.

צופים גידול של 35% בייצוא הפרחים הקיץ

מאת אבי גבאור

השנה צפוי גידול של כ־35% בייצוא הפרחים מישראל לאירופה בתקופת הקיץ, וכלכלני חברת אגרקסקו, שהוציאו באחרונה תחזית גידול מפורטת למגדלים ולכותבי האגודה, מציינים כי זו השנה השלישית ברציפות בה תייצא ישראל פרחים בעונת הקיץ ובעיקר ורדים, גיבסניות, גרברה ועוד־עוד.

עד לפני שלוש שנים, סיימו מגדלי הפרחים הישראלים את עונת הייצוא במחצית מאי, מועד בו חוגגים האירופים את "יום האם". בשנים האחרונות התברר שניתן לייצא פרחים מישראל לאירופה גם בתקופת הקיץ. ובקיץ שעבר ייצאו כ־44 מיליון פרחים בערך כספי ש"ב של כ־4 מיליון דולר. השנה צופים יצוא קיצי גדול בהרבה.

בעונת החורף שהסתיימה החודש, ייצאה ישראל כ־750 מיליון פרחים שהכניסו לענף כולו כ־120 מיליון דולר לעומת כ־700 מיליון פרחים שהכניסו כ־87 מיליון דולר בחורף שעבר.

עוכבה העברת בואינג שנרכש באוסטרליה

מאת זוהר בלומנקרנץ

כתבי "הארץ" לענייני תעופה

עיכוב חל בהגעתו לארץ של מטוס בואינג 747 שנרכש על ידי אל על באוסטרליה. לפי התוכנית היה המטוס צריך להגיע בתחילת השבוע בטיסה מלוס אנג'לס, אך אתמול התברר, כי המטוס נמצא עדיין באוסטרליה וכי לא עבר עדיין את ניסויי הטיסה וקליטתו באוה"ב. העיכוב נובע, כנראה, מעיצומי עובדים באוסטרליה.

מרכז ההשקעות אישר תוכניות ב־118 מיליון ד'

מאת יונתן שרמן

מינהלת מרכז ההשקעות במשרד התעשיה אישרה בחודש אפריל, 50 תוכניות הרחבה והקמה של מפעלים באיזור פיתוח. ההשקעה הכוללת של תוכניות אלו הגיעה ל־118 מיליון דולר.

בחודש אפריל:

הדולר התחזק ביחס למטבעות אירופיים והיין

מאת דן מגיר

התחזקות קלה של הדולר ביחס למטבעות האירופיים והיין חלה בחודש אפריל. השער היציג של הדולר בסוף אפריל (1.5650 ש"ח), היה גבוה ב־0.3%, לעומת סוף מארס 1988. ביחס לשאר המטבעות הנסחרים בישראל התחזק הדולר בין 1.3% (הפרנק השוויצרי) לבין 0.3% (הלישט"ג).

ברוב שערי המטבעות של ארצות השוק האירופי המשותף, נרשמו בסוף אפריל ירידות קלות בין 0.6% (לירטה איטלקית) לבין 0.1% (מרק גרמני). הלישט"ג והפלורין ההולנדי היו יציבים לעומת סוף מארס השנה יחסית לשקל. באותה תקופה ירד בישראל מחירו של הפרנק השוויצרי באחוז אחד ושל היין היפאני ב־0.4%. הנתונים נמסרו ע"י דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על סמך השערים היומיים המתפרסמים ע"י בנק ישראל.

ערך את העמוד: חיים מל

מחירי האשראי בבנק לאומי
שיעורי ריבית מירביים ליום 3.5.88

סוג ההלוואה	תקופה	ריבית חודשית: לקוחות מסחריים	ריבית חודשית: לקוחות פרטיים בעלי חשבון יומי
הלוואה צמודה למדד	עד 5 שנים	0.85%	0.9%
"הלוואת עוקץ" — צמודה למדד	עד 12 שנים	0.9%	0.9%
הלוואה בשקלים צמודים לדולר	3—6 חודשים	1.25%	
הלוואה בשקלים לא צמודים בריבית קבועה	3-6 חודשים 7-12 חודשים 6-12 חודשים	2.2% 2.4%	2.4% 2.6% *2.1%
חח"ד/משיכת יתר בשקלים לא צמודים בריבית משתנה	פריים [illegible]	1.25% 0.4% 1.65% 0.85%	3.0% 2,000 [illegible] 2.5% 5,000-2,001 0.85% [illegible]

* לבעלי תעודות זכות "הלוואה כדולר".

פרטים מלאים ותנאים [illegible] — בסניפי בנק לאומי.

בדוק והשווה... ותרוויח!

בנק לאומי - רווח יומי

לשרותך 24 שעות ביממה

03-38 38 38

לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

משרד החינוך והתרבות · המועצה המקומית בית שאן · משרד התיירות
החברה הממשלתית לתיירות
אגף העתיקות * מרכז ההסברה · קרן קיימת לישראל · רשות הגנים הלאומיים

טכס חנוכת
אתר התיירות — העיר הרומית בית שאן

בהשתתפות: ראש הממשלה **יצחק שמיר**
סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות **יצחק נבון**
שר התיירות והמשפטים **אברהם שריר**
ראש המועצה המקומית בית שאן **שלמה בן לולו**

יתקיים היום, יום שלישי, טז' באייר תשמ"ח (3.5.1988) בשעה 11.00
במגרש הכניסה אל התיאטרון הרומי בבית שאן

— הציבור מוזמן —

מכון שוקן למחקר היהדות
ע"י בית המדרש לרבנים באמריקה
רח' בלפור 6, ירושלים טל. 631288, 634540

סדרת הרצאות שנתית

תתקיים ביום רביעי, י"ז אייר (4.5.88) בשעה 20.00
במכון שוקן למחקר היהדות

הנושא: "ההלכה והקבלה"
מרצה: פרופ' מאיר בניהו

בתום ההרצאה יתקיים ביקור מודרך בתערוכת ספרים וכתבי־יד בנושא קבלה וחסידות

הציבור מוזמן

שירותי נסיעות לחגיגות ל"ג בעומר במירון

באישור המפקחים על התעבורה.

שירותי הסעות מיוחדים לחגיגות ל"ג בעומר במירון יתקיימו ביום רביעי י"ז באייר תשמ"ח 4.5.88 וביום חמישי י"ח באייר תשמ"ח 5.5.88

ערב ל"ג בעומר יום רביעי 4.5.88

למירון:		ממירון:	
מתל־אביב*	משעה 08.30 ועד 18.45	לתל־אביב	משעה 18.00 ועד 02.00 אחרי חצות
מחיפה	משעה 06.00 ועד 24.30	לחיפה	משעה 13.00 ועד 03.00 אחרי חצות
מטבריה	משעה 09.00 ועד 23.00	לטבריה	משעה 14.00 ועד 02.00 אחרי חצות
מק. שמונה	משעה 12.00 ועד 23.00	לק. שמונה	משעה 17.00 ועד 02.00 אחרי חצות
מצפת	משעה 12.00 ועד 24.00	לצפת	משעה 17.00 ועד 03.00 אחרי חצות
מחניון כפר שמאי	משעה 12.00 ועד 24.00	לחניון כפר שמאי	משעה 15.00 ועד 02.00 אחרי חצות
מחניון עין זיתים	משעה 13.00 ועד 01.30	לחניון עין זיתים	משעה 15.00 ועד 03.00 אחרי חצות
מחניון ספסופה	משעה 13.00 ועד 23.00	לחניון ספסופה	משעה 15.00 ועד 02.00 אחרי חצות

ל"ג בעומר יום חמישי 5.5.88

למירון:		ממירון:	
מתל אביב*	משעה 08.30 ועד 11.00	לתל־אביב	משעה 05.30 ועד 22.00
מחיפה	משעה 08.30 ועד 15.30	לחיפה	משעה 06.00 ועד 23.00
מטבריה	משעה 07.00 ועד 15.00	לטבריה	משעה 06.30 ועד 22.00
מק. שמונה	משעה 07.00 ועד 15.00	לק. שמונה	משעה 06.00 ועד 22.00
מצפת	משעה 08.30 ועד 20.00	לצפת	משעה 05.30 ועד 23.00
מחניון כפר שמאי	משעה 06.00 ועד 21.00	לחניון כפר שמאי	משעה 06.30 ועד 23.00
מחניון עין זיתים	משעה 06.00 ועד 21.00	לחניון עין זיתים	משעה 05.30 ועד 23.00
מחניון ספסופה	משעה 08.00 ועד 20.00	לחניון ספסופה	משעה 05.30 ועד 23.00

* [illegible]

חניונים מסודרים יועמדו לרשות הציבור כדלהלן:
לבאים מדרום — חניון כפר שמאי
לבאים ממערב — חניון ספסופה
לבאים מצפון — חניון עין זיתים.

אגד יקיים שרותי הסעה מהחניונים למירון ובחזרה
פרטים נוספים בלשכות המודיעין בכל התחנות אגד ובמרכזי המידע.
תל־אביב — 03-432777 חיפה — 04-549121 ירושלים — 02-304304

הנהלת "אגד" מאחלת נסיעה נעימה לכל החוגגים

אגד התנועה של המדינה

שרות הקירות כללי ש.ה.כ.
מקבוצת השמירה
31 שנות נסיון והצלחה בארץ ובעולם לשרותך!
מידע כלכלי ומסחרי
חקירת הונאות
חקירת מעילות
שרות פוליגרף
בית־הדר
דרך פתח תקוה 19 תל אביב 183 63
ת.ד. 37624 תל־אביב 61-375
טל. 614636, 621975, 623064
FAX: 623995 TLX: 361254 GIA

אמריקאיות למהירי החלטה!!!
48 פונטיאקים 1988, מנוע 2800, הגה כח, מזגן, חלונות חשמליים ועוד. 91,700 ש"ח.

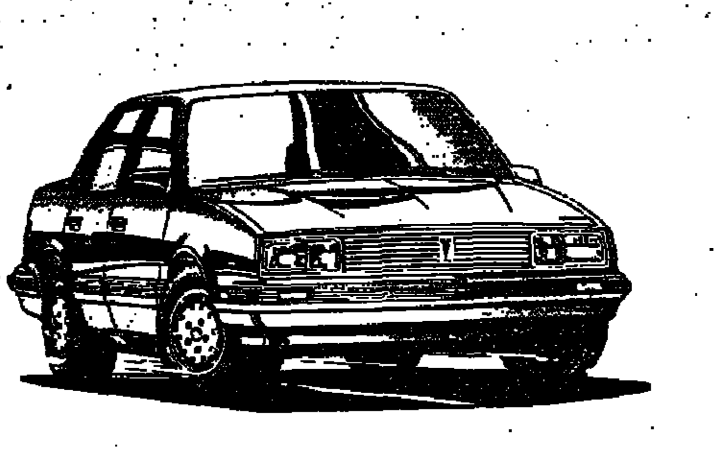

A WORLD OF DIFFERENCE GM

חברת המזרח לשיווק מכוניות (1984) בע"מ
תל אביב, דרך פ"ת 76, טל. 03-335235 • חיפה 04-523086 • ירושלים שייקביץ 02-719404 • באר שבע, יוחם עזרא 057-74136

הארץ

יום ג', ט"ז באייר התשמ"ח
3 במאי 1988

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה תוצאה: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21 טל' 5121212, ת"ד 233, מיקוד 61001, מקס 810012 – טלקס 33748
ירושלים: רחוב ההבצלת 2, טל' 02-234345, ת"ד 275, מיקוד 91002
חיפה: רחוב מוריה 30, טל' 04-6411667, ת"ד 5259, מיקוד 31052

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: חנוך מרמרי
סגני עורך: משה הדר, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מלווה בתכנן
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233. Tel. 5121212

הסכמה עדיפה על פסק בוררות

הפלוגתא בין מצרים וישראל על איזור טאבה חזרה לרשות: ועדת הבוררים שהוקמה לפני למעלה משנתיים, אמורה לפרסם עוד מעט את הכרעתה, המחייבת את שני הצדדים. אולם בינתיים מנסה אברהם סופר, יועץ משפטי למחלקת המדינה של ארה"ב, להביא לידי פשרה בין קהיר וירושלים.

לפי מה שנודע על השלב האחרון במאמציו, תסכים מצרים, במצב שישראל תכיר בריבונותה על איזור המריבה, כי מלון סונסטה ינוהל על ידי חברה ישראלית, ואילו הבעלות עליו — להבדיל מהניהול — תופקד בידי "חברת אחזקות", אשר מצרים תחזיק ב־51% ממניותיה, והיתרה (49%) תהיה בידי ישראל; ישראלים יהיו רשאים להיכנס בחופשיות לאיזור טאבה ולהישאר שם ללא הגבלת זמן.

עיקר ההצעה מכוון לפייס את מצרים באמצעות קביעת ריבונותה על האיזור ואילו ישראל תוכל להוסיף ולנהל מלון שהיה לאחד מאתרי התיירות המושכים ביותר שלה. הקונסטרוקציה היורידית נועדה לתת עדיפות לאינטרס המצרי; עם זאת ניכרת מידה מסוימת של גמישות בעמדת מצרים.

אפשר לשלול את ההצעה הזאת מטעמים עקרוניים: ישראל אינה מודה בטענה המצרית לפיה איזור טאבה "שייך" למצרים, ולכן יש לדחות כל הסדר שאינו מבוסס על הכרת הריבונות הישראלית. אפשר למצוא גם פגמים בפרטי ההצעה המצרית. אבל יש מקום גם לגישה אחרת.

זכור עדיין כיצד ראש הממשלה יצחק שמיר — כאשר כיהן כמ"מ ראש הממשלה ושר החוץ — טען חזור וטעון כי אפשרויות הפישור עדיין לא מוצו, ולכן כדאי שלא למהר להסכים על בוררות: כל מה שאברהם סופר עושה, בחודשים האחרונים, היה מבוסס על ההנחה כי עדיין ניתן לגלות בסיס להסכמה מרצון בין מצרים וישראל. מוטב לכל אחת מהן שלא להמר על פסק הבוררים.

שיקולים מדיניים צריכים לומר לנו כי הסכמה מרצון עדיפה על הכרעה אשר תספק צד אחד אך תשאיר משקע של מרירות בצד השני. אם תזכה ישראל בבוררות, תראה מצרים את עצמה מקופחת ותשמור על טינתה — לישראל יותר מאשר לבוררים. שכר הזכייה באיזור טאבה עלול לצאת בהפסד של הערעת. מכשול נוסף על דרך נירמול היחסים בינינו ובין מצרים. עניין חיוני לנו לשמור על טאבה כאיזור תיירות ישראלי; היבט הריבונות אינו צריך להיות מועלה על ידינו לדרגה הגבוהה ביותר של חשיבות.

רצועת הביטחון נמתחת

ישראל ממשיכה ומעמיקה את הגיבוי הניתן לצד"ל מצפון לרצועת הביטחון. גם מול המאמץ הפלשתינאי להבקיע אל קו היישובים, אין להישאב מחדש ללבנון

מאת זאב שיף

המתקפה הפלשתינית בצפון אינה האירוע החשוב היחיד המתחולל בימים אלה בדרום לבנון. הניסיונות החוזרים והנשנים של הפלשתינאים להחדיר חוליות רצח לאזור מישורי הצפון ממקורים, הבצרק, תשומת לבנה. אך באחרונה היינו עדים גם לשני אירועים חשובים נוספים. מתקפה אחרת, של הארגון השיעי אמל נגד התנועה השיעית הקיצונית יותר, חיזבאללה, פגעה קשות בעמדות של זו האחרונה בדרום לבנון. האירוע השלישי הוא ביקורו של מתאם פעולות ישראל בלבנון, אורי לובראני, בג'זין, יישוב נוצרי גדול הנמצא הרחק מצפון לרצועת הביטחון. לובראני נשא דברים בג'זין והשאיר שם מסר חד־משמעי: ישראל תמשיך לסייע ביותר שאת לצבא דרום לבנון של גנרל לאחד גם בפעולותיו מצפון לרצועת־הביטחון. שלושה אירועים המשתלבים במאבק הכוחות בדרום לבנון.

המאמץ הצבאי הפלשתיני הול אחרי הצלחת ארגונו של ג'יבריל בתקופת הגילשונים והתלקחות האינתיפאדה בשטחים. כל ארגוני הפלשתינאים ביקשו להוכיח כי אינם יושבים באפס מעשה כאשר אחיהם בשטחים מתקוממים. המאמץ נעשה מכל הגבולות, כולל מגבול מצרים, אך הגבול הצפוני תפס את הבכורה. המאמץ ניכר בתחומים שונים. הסורים הגישו סיוע לג'יבריל ובאימונים לארגונו של ג'יבריל ולאנשי הכשו.

הפלשתינאים, שחשו בוקלה לאחר שאמל הסיר את המצור מעל מחנות הפליטים, ניסו לברור את הד־... דבר אחר המייחד את המאמץ ... באקלה לפעולות משותפות נגד ישראל. כן יצרו קשרים עם משמרות המהפכה האיראנים, שהגיעו עד דרום לבנון.

מאזן אבידות מדאיג

ברגע שנראה היה לאש"ף כי האינתיפאדה בשטחים מאבדת מתנופתה, גברו ניסיונותיהם של כל ארגוני הפלשתינאים להחדיר חוליות לישראל. מתחילת השנה הגיעו לגדר הגבול או לקרבתה שמונה חוליות של פלשתינאים. חוליות אלה לא חדרו ליישובים. אך יותר מאי־פעם הצליחו לעבור על פני משמרות יוניפי"ל, לחצות את רצועת הביטחון, עם קיומה פעילות ענפה של צד"ל וצה"ל, להגיע למערכת הגדר ולפרצה. המקרים מורים אף לנהל קרב בשטח ישראל. הדבר אירע לא רק במורד הר דב, שהוא קשה ביותר מבחינת תנאי השטח. החדירות הומות אירעו מערבה יותר, ליד מנרה, יפתח וכפר יובל. כלומר, פעילות זו מתנהלת גם במקום שם יש כפרים שיעים. יתכן שאמל והפלשתינאים הגיעו להבנה, שאם ייכנעו הפלשתינאים מלהפגיע את ישראל מאזור של כפרים שיעים, יתירו להם לחדור לרצועת הביטחון ומשם לישראל.

הגבאי הפלשתינאי האחרון הוא היחס במספר הנפגעים משני הצדדים. עד לחדירות האחרונות היה מספר הנפגעים מקרב הפלשתינאים השיעים, כולל בפעולות חיל־האוויר, עצום לעומת הנפגעים הישראלים. אך אם נשווה את מספר הנפגעים הקשורים בפעולת שמונת החוליות האמורות, נמצא כי לעומת 17 פלשתינאים שנהרגו בניסיונות חדירה אלה, נהרגו 5 ישראלים. זהו יחס לא טוב מבחינתה של ישראל, בהשוואה לעבר. אין הדבר מעיד כי רצועת הביטחון ומערכת הגדר של הגבול, נכשלו. פירוש הדבר, שיש פירצה טקטית מסוימת, והדבר מחייב את פיקוד הצפון לבחון כיצד לגבור עליה בטרם יוחדרו מחבלים לאזור היישובים.

המתקפה השנייה, שישראל עוקבת אחריה בהתעניינות רבה, היא זו של אמל נגד חיזבאללה. בשלב זה איבד חיזבאללה את מאחזיו הצבאיים בדרום לבנון. זו מכה קשה, אם כי אין זה סוף המאבק, מה עוד שחיזבאללה מחזיק במרכזיו בבקעה ובדרומה של ביירות. ההתנגשות אירעה כאשר חיזבאללה נמצא בשלב של שינוי מדיניות בגישתו ההתקפית נגד ישראל. בעוד שבעבר הסתפקו בפעולות נגד צד"ל ברצועת הביטחון, רבו הסימנים כי חיזבאללה מוכן להתיר לאנשיו להשתתף עם הפלשתינאים בחדירות לישראל, ואף להגיחה מלבנון. ההתמודדות בין שני הגופים אינה קשורה ישירות בישראל, אך תוצאותיה עשויות להשפיע על מצב הביטחון בדרום לבנון. ההתנגשויות מתחוללות בתקופה בה קוראים אנשי דת שיעים לתושבי רצועת הביטחון להוקיע את הפלשתינאים בשטחים ולפתוח בהתנגדות נגד ישראל.

המתיחות בדרום בין שני הארגונים החלה אחרי חטיפת הקצין האמריקאי היגינס. בתחילת אפריל התחוללה תקרית חמורה אחרי שחיזבאללה תקף מוסדות תנועה של אמל ליד נבטיה. הקרבות פשטו לכפרים שונים ובמהלכם בעצרו עשרות אנשי חיזבאללה והוחרמו מאגרי נשק שלהם. אמל השתלט על מוסדות דת בדרום, ומה שחשוב לא פחות, הם דרשו מהמדריכים האיראנים של חיזבאללה לעזוב האזור.

אמל נלחם ברצועת הביטחון, אך זהו ארגון שגישתו פרגמטית ומדיניותו אינה כוללת הפגזות של יישובים ישראליים. למרות שהארגון קשור לסוריה, טוב יותר בעיניה של ישראל כי הוא יסלק את חיזבאללה ותומכיהם האיראנים מדרום לבנון.

על רקע זה, מאלף ביקורו של אורי לובראני בג'זין. רומני, כי זה ביקור פומבי ראשון מאז המלחמה, של פקיד בכיר ישראלי בלבנון, מחוץ לרצועת הביטחון. המדיניות כלפי ג'זין היא, שישראל לא תהיה מעורבת בפעילות במקום. לאחד מבקש להרחיב את הפעילות באזור ולקבל גיבוי להגדיל שם את כוחותיו. חשיבותו של אזור ג'זין, בהיותו צומת חשוב המצוי בין הבקעה והדרום, בין הרי השוף לבין אזור החרמון. למרות זאת, אין זו סיבה מספקת לפעילות ישראלית בג'זין. אסור להישאב מחדש ללבנון, ויש לקוות שביקורו של לובראני בג'זין אינו מעיד על כך.

סא"ל אריק ר"ל: יתום של 17 ל'ס

שיטת המחדל הנסוג

המדיניות הכלכלית נראית מורכבת יותר ויותר מדוחות של צעדים שמועדם הראוי הגיע זה מכבר

מאת אברהם טל

לפני כחצי שנה עשה שר־האוצר מאמצים אדירים כדי לשכנע את מזכיר ההסתדרות שישחרר את האוצר מהתחייבותו לא לייקר את המוצרים המסובסדים עד 31.3.88. יותר מפעם אחת נסים את פני קיסר, הסביר כמה חשוב, חיוני ודחוף להתחיל בתהליך איטי של ייקור המוצרים המסובסדים במהלך 1987, כדי להימנע מ"מכת יוקר" באפריל 1988.

אבל קיסר הקשה את ליבו כאבן, השיב את פני שר־האוצר ריקם. ובסופו של דבר אף רמז לו, פחות או יותר, "רד ממני".

בדיעבד מתברר, שקיסר נהג בחוכמה — מבחינתו. הוא התבונן בלוח השנה, וראה שאין להיבהל מאפריל. ב־1 באפריל חל ערב פסח. שר־האוצר לא ייקר לחם, חלב, ביצים ועופות ערב החג, גם לא בחול המועד. 21 באפריל הוא יום העצמאות. חזקה על שר־האוצר שלא יצער את העם בין הפסח ליום העצמאות. ייקור מיידי אחרי יום העצמאות יהיה מהלך שקוף, מה גם שאם ימתינו עד אז, כדאי יהיה להוסיף ולהמתין עד סוף אפריל, כדי לראות את התפתחות המחירים בחודש רגיש זה. מאחר שיש סיכוי למדד גבוה באפריל, קיצוץ הסובסידיות עשוי להידחות ליוני מאי. כך או כך, יצטבר פיגור גדול בעדכון הסובסידיות, ממילא לא יהיה כדאי לאוצר לבצע מהלך גדול ומכאיב מדי.

יתכן שזה תיאור מגמתי, אבל עובדה היא, שעד תחילת מאי לא קוצץ האוצר אף לא אגורה אחת בסובסידיות למוצרים ולשירותים חיוניים, שבכך חרגה תקציב 1988 הפתוחה של 300 מיליון שקל על בסיס מחירי מארס 1988. באוקטובר־נובמבר הכל בער: לקצץ מיד, ברחיפות וללא שהיה; באפריל היה לפתע המצב זמן. אפשר להמתין עד מאי, וגם אז, אפשר לפעול אט אט, בהדרגתיות. שום דבר לא בוער.

תחום הסובסידיות אינו היחיד שבו פעל האוצר בשיטה שאפשר לכנותה המחדל הנסוג: הימנעות או דחייה בעשיית דבר שמועדו הראוי חלף זה מכבר. לקבוצה זו שייכת גם ההחלטה שלא להחליט על הפיחות. מעטים יחלקו על כך, שמבחינה "אובייקטיבית" היה צריך לבצע התאמה של שער החליפין כמתבקש מהתפתחות המחירים הפנימית, כבר לפני חודשים מספר. עם זאת, היה מובן ומקובל, שהאוצר ובנק ישראל מבקשים ליצור תנאים שבהם תופק תועלת מרבית מהפיחות, ויימנעו השפעות־לוואי שליליות. המועד המתאים לכך היה אפריל 1988, שבו עלה השכר במשק מכמה וכמה עילות (תוספת יוקר, העלאת שכר המינימום, וחילה עונתית).

מסיבות שונות לא ניתן היה לבצע מהלך משולב כזה. המסקנה שהסיקו האוצר ובנק ישראל היא, כנראה, שעדיף לדחות את הפיחות למועד "לאחמוכר" בעתיד. הסם שהעיוותים המתגוים עקב הקפאת השער מזה 14 חודש, מעמיקים והולכים. עתה הצטרף לשוללי הפיחות גם מנכ"ל התיק בהסתדרות, שר התעשייה והמסחר (הוא נבחן לדעת, כנראה, שחוג לקוחותיו זוכה בפיצוי נאות בדרכים עקיפות), ושר התכנון הכלכלי מציע להגדיל את ביטוח השער, כאילו לא חסרים עיוותים ביורוקרטיים במשק הישראלי.

שיטת המחדל הנסוג חוגגת גם בתחום הסכמי העבודה, שהסתיימו בסוף מארס.

להסתדרות לא אצה, כנראה, הדרך להתחיל במו"מ על הסכמי העבודה החדשים, שהרי בכל שהמו"מ מתקרב לעונת הבחירות, כך גדלים הסיכויים להפיק ממנו הישגים מקצועיים לעובדים (בינתיים, אפשר לנסות ולהגביר מקדמות). אם להסתדרות יש זמן — לאוצר על אחת כמה וכמה. הממונה על השכר הודיע, כי ייפגש בקרוב עם ראשי איגודים מקצועיים המייצגים עובדים בשירות הציבורי, לשיחות רקע לקראת המו"מ על השכר. אם מתחילים בשיחות רקע לקראת חג השבועות, מתי ידונו בתכלית? אולי בסוכות.

שיא לאומי בסחבת

האוצר קושר את הרחיה במו"מ באיחור בהגשת המלצות ועדת הסמן, שהולכת וקובעת שיא לאומי חדש בסחבת. אם נכון מה שהודלף על מגמת המלצותיה של הוועדה, הרי מדובר בפרויקט, שלביצועו יידרשו חודשים רבים, אם לא שנים. הרלוואנטיות של דו"ח הוועדה להסכמי השכר — תהיה אפסית. ובינתיים, ועדת הסמן היא מתת שמים למי שמעוניין להשהות ולהימנע מהחלטות.

גם המו"מ שאינו מתקיים למעשה (בעידוד סמוי של האוצר) בין ההסתדרות לבין המעסיקים הפרטיים בעניין הסכם תוספת היוקר, הסתבכות בפתרון בעיות מערכת הבריאות, הן דוגמאות לשיטת המחדלים הנסוגים בקבלת החלטות. דוגמה עגומה נוספת ברמת המיקרו: פרשת מפעל מנועי בית־שמש, הנמשכת שנים. אכן, יש כבר צוותים, ועדות וקבוצות־עבודה באוצר, וזו בוודאי התפתחות חיובית, אלא שבמהלך עבודתם המאומצת, הפסדי המפעל גדלים בקצב של מיליון וחצי דולר בחודש (שלושה מיליונים, לדעת הפסימיסטים), והסוף להקות הזמים אינו נראה.

לפעמים יש טעם ותועלת בסחבת. אבל דומה שברוב התחומים האמורים התועלת מוצתה מזמן. נהפוך הוא, בהתחשב במשמעות המצטברת של הדחיות, ובלוח־הזמנים הפוליטי של 1988 (הבחירות), נזקן של הדחיות יעלה לאין ערוך על שארית תועלתן.

קברניטי המדיניות הכלכלית מתרצים בדרך זו או אחרת את מחדליהם בתרומתם ל"יציבות", שהפכה ערך כלכלי עליון וכמעט קדוש, העומד ברשות עצמו. אלא שבינתיים הגרענות העיוותים גדלים, עוצמת התיקונים שיידרשו כדי לקומם בעתיד תהיה רבה לאין־ערוך, והביצוע יהיה קשה ובעל השפעה בלתי־מייצבת יותר.

בהסתכלות רחבה יותר, קשה להימנע מהרושם כי הקיפאון בתחום המדיניות הכלכלית של הממשלה, תואם מאוד את הקיפאון המדיני. אמנם, בכלכלה המחלוקת בין מרכיבי הממשלה אינה עמוקה כמו זו המדינית, ואין הסבר פוליטי־מפלגתי להקפאת קבלת החלטות מאקרו־כלכליות בחודשים האחרונים. אבל יש, כנראה, משהו משתק באווירה המוקרנת מממשלת שיתוף לאומי.

כיצד לרפא את מערכת הבריאות

מאת פרופ' דן מיכאלי

הכותב הוא מנכ"ל המרכז הרפואי "סוראסקי" בתל־אביב ושימש בעבר מנכ"ל משרד הבריאות וקצין רפואה ראשי בצה"ל

מערכת הבריאות הציבורית בישראל סובלת ממחלה כרונית של מחסור במשאבים וניהול לקוי ומשבר חריף. כדי לרפאה יש לטפל במשבר כמחלה החריפה ובמחלה הכרונית. המשבר נובע מההסכם שעליו חתמו רופאי קופ"ח הכללית. החתימה על הסכם זה היתה צעד בלתי אחראי. לא היה מה חוסר שיקול דעת, כי התוצאות היו צפויות והנהלת קופ"ח וההסתדרות קיבלו די אזהרות ותחזיות. המצב החריף עקב נקיטת צעדים בלתי הולמים מצד האוצר ועקב הסיבוך שנוצר מעמדם של רופאי המדינה, שנגררו למשבר בעקבות חבריהם בקופ"ח.

אין כל תרופת פלא למצב זה. דרוש פסק זמן שתכליתו להפיג את המתח ולאפשר טיפול במשבר העכשווי. הסכמה זו מחייבת הברה של כל הגורמים: האוצר, משרד הבריאות וקופ"ח. אבחון נכון של המחלה הוא השלב ההכרחי הקודם לתהליך הריפוי.

אין קשר הכרחי בין הצורך לקצר תורים לבין בעיית השכר. את בעיית התורים יש לפתור בהרחבת הפעילות של חדרי הניתוח באותם בתי חולים שבהם יש תורים ארוכים. כיום כ־30%–40% מחדרי הניתוח במרכזים הרפואיים הגדולים אינם מופעלים בגלל מחסור במרדימים, אחיות חד"נ וסבבאים. לצורך פתיחתו של צוואר הבקבוק הזה, יש לתגבר את אותם בתיה"ח בעובדים הדרושים. בסך הכל דרושים כ־200 תקנים בכל המדינה. זו השקעה קטנה מאוד, שאינה קשורה בשינוי הסכמי שכר, והיא תביא לכך שצוותי הכירורגים המוכלים כיום באבטלה סמויה, יגדילו את תפוקתם ב־30%–40% בשעות העבודה הרגילות, וגם אפשר יהיה להעסיקם מעבר לשעות הרגילות ולפתור במידה רבה את בעיית התורים.

לעומת זאת, את בעיית השכר יש לפתור במישרין ובצורה גלויה, במו"מ קיבוצי מסודר עם ארגוני העובדים שהם ההסתדרות הרפואית וההסתדרות הכללית.

הטיפול בשתי הבעיות מצריך אמנם זמן. להכשרת העובדים הנוספים הדרושים להפעלת מספר הניתוחים ידרוש זמן המעבר בשנה. לפתרון בעיות השכר במו"מ מסודר, יידרשו כ־12–18 חודשים.

המסקנה היא שיש להכריז על שביתת נשק של שנה ולהתחיל מיד בטיפול בשתי הבעיות. אם נגיע להסכמה לגבי הטיפול בבעיות המיידיות, תיפתח הדרך לטיפול בבעיות היסוד של מערכת הבריאות ובבעיותיה הכרוניות. במישור זה המחלה מאובחנת כצירוף של חוסר משאבים, ארגון בלתי מתאים וניהול לקוי.

הגדלת השתתפות הציבור

ראשון לכל הוא המחסור במשאבים. בלי תיקון בנושא זה אין טעם לטפל באחרים. הסיסמה של "התייעלות וחיסכון" היא דמגוגית כאשר מדובר במערכת האשפוז בארץ. עם מספר מיטות לאלף תושבים שהוא מחצית מהמקובל באירופה, עם שיעור כוח־אדם למיטה שהוא חצי עד שליש מהמקובל באירופה ובארה"ב, ועם ציוד מיושן שלא ניתן להחליפו או לתקנו — אי אפשר להפריח סיסמאות על התייעלות.

כיום חסרים למערכת הבריאות הציבורית, על כל מרכיביה, מעל 200 מיליון ש"ח לשנה. זה סכום קטן כאשר מדובר על תקציב כולל המתקרב ל־3 מיליארד שקלים. אבל זה סכום גדול למדי כאשר מדובר בקופת המדינה. יתרה מזו, עקב גידול האוכלוסייה והזדקנותה ועקב התייקרות בטכנולוגיה ובתרופות, אין לדבר על תוספת חד־פעמית לתקציב. כל שנה זקוקה מערכת האשפוז לתוספת של כ־4% לתקציבה.

מכל הסיבות הללו אין להסתפק בדרישה לתוספת מתקציב המדינה. התוספת הריאלית־האמיתית צריכה לבוא במספר דרכים, ברוטנית:

א. הגדלת השתתפותו של הציבור במימון ובמעורבותו בתהליך קבלת השירותים. את זה צריך לעשות בגבייה ישירה בעבור שירותים. אין מדובר בהפרת השוויוניות ובהתעלמות מקבוצות אוכלוסייה ומעמדים המחייבים קבלת שירות ללא תשלום. אבל תשלום של 10 ש"ח ליום בעבור כל יום אשפוז עד 14 יום, גם אם יינתן פטור לרבע מן החולים, וכן תשלום של 5 ש"ח בעבור ביקור אצל רופא או במרפאה של 70% מהפונים, יחוללו מהפך מבחינת התקציב.

ב. הגדלת "סל שירותים" רפואיים בסיסיים שהמדינה תתחייב בחוק לספק לכל אזרח באמצעות ביטוח חובה, יבטיח את המקורות הדרושים למערכת, על־פי כללים שיישאו אופי של הסכמה ציבורית.

ג. מתן אפשרות לביטוח משלים לשירותים נוספים מעבר לביטוח הבסיסי בתשלום מלא.

מעבר לכל האמור, על המערכת להתייעל — לשם חיסכון ושיפור השירות. שתי מטרות אלה קשורות זו בזו ואינן נוגדות, הן קשורות בארגון נכון ובמוטיבאציה להתייעלות. ארגון נכון יוצר גם את המוטיבאציה, והמוטיבאציה לשמירה על קיום המערכת והתפתחותה היא היסוד החיוני לארגון נכון.

ניהול נפרד

מבחינת הארגון, יש לחתור למצב שימנע ניגוד אינטרסים, המונע התייעלות. קופ"ח היא גם גורם מבטח ומספק שירותי רפואה ראשונית, וגם גורם המספק שירותי אשפוז אשר מקיים כרומציית מערכת אשפוז. כיום יש לקופ"ח צורך לפתוח ולקיים את בתי החולים שלה, והיא תעדיף את השימוש בהם בכל מקרה. אך האינטרס של קופ"ח אינו להפעיל בתי חולים.

חיל הרפואה של צה"ל, כמערכת בריאות, השכיל להבין זאת בראשית דרכו וסגר מערכת שלמה של בתי חולים צבאיים בשנות ה־50. בתי חולים אלה הועברו לניהול משרד הבריאות וצה"ל קונה שירותי אשפוז מבתי החולים הממשלתיים. צה"ל בוחר לעצמו את בתי החולים הרצויים לו על־פי שיקולים של כדאיות כלכלית ויעילות השירות.

גם משרד הבריאות סובל מכפל תפקידים וניגוד אינטרסים משום שהוא מפעיל בתי חולים משלו ובו בזמן משמש גם גורם מיניסטריאלי המפקח, מתכנן ומתקצב את כל המערכת.

המסקנה מכל האמור לעיל היא, שמערכת בתי החולים הציבוריים (של הממשלה ושל קופ"ח) צריכה להתנהל בנפרד ממשרד הבריאות ומקופ"ח. כל בתי החולים הללו צריכים להתנהל במסגרת רשות אשר... פה. זו תספק שירותים למבטחים השונים, שם קופות החולים השונות וצה"ל, והיא תהיה גם חופשית לבצע תכניות התייעלות ופיתוח ותשלם שכר לעובדיה על־פי שיקוליה, בלי קשר לכבילות שירות המדינה וההסתדרות.

כל הארגון הזה מחייב עבודת הכנה רבה, לאורך שנה וחצי עד שנתיים. צריך להתחיל במלאכה ויפה שעה אחת קודם.

האם גורבצ'וב בסכנה?

הידיעה שפורסמה בעיתונות הסובייטית כי נקשר קשר נגד גורבצ'וב, מעידה כי העימות בצמרת הקרמלין מגיע לשלב קריטי

מאת אליהו סלפטר

האשמות בקנוניות להדחת המנהיג אינן תופעה חדשה בהיסטוריה של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית — ויעידו משפטי־הראווה של סטאלין. אך האשמה שפורסמה בשבוע שעבר, בפעם הראשונה בעיתונות הסובייטית הרשמית, כי נקשר קשר להדחתו של מיכאיל גורבצ'וב, אינה ביטוי לשגעון רדיפה אלא סימן שהעימות בצמרת המוסקווה מגיע לשלב קריטי.

פקידים סובייטים בכירים הכחישו באוזני כתבים מערביים, שבעקבות התנגשות חריפה בין גורבצ'וב ואיגור ליגאצ'וב, הנחשב ראש השמרנים והאיש מספר 2 בקרמלין, נשללו מליגאצ'וב סמכויותיו כממונה על האידיאולוגיה, התעמולה והתקשורת בפוליטביורו, וכי הוא נשלח לחופשה. בסוף יוני ייערך הכנס המיוחד של המפלגה לדיון על רפורמות הדמוקרטיזציה — כלומר, על ה"פרסטרויקה" וה"גלאסנוסט". השמועות כי יש ניסיון לנטרל את ליגאצ'וב בשבועות האחרונים לפני כנס המפלגה, מרמזות שהידיעות על צעדון אנשי גורבצ'וב הן, לכל הפחות, מוקדמות.

יש לכך ביטויים שונים. בבירות דיפלומטים מערביים מגיעות ממוסקווה ידיעות על הרעת המצב הכלכלי ועל קשיים במעט מוחלט בביצוע ה"פרסטרויקה". יש ביטויים על הרעה מחדש ברמת היחסים בין ברית"מ לארה"ב. הסקירה הרשמית האחרונה על מצב החימוש הסובייטי, מסרה וואשינגטון על השקעות עצומות בבניית מערכת מקלטים ומפקדות העמידות בפיצוץ גרעיני, במוסקווה ובערים מרכזיות אחרות.

לפי דו"ח מודיעין שהוגש באחרונה לוועדה הכלכלית המשותפת של שני בתי הקונגרס בוואשינגטון, המחסור במצרכי־יסוד כמו חלב, ירק, פירות ובשר, לא הוקל מאז עלה גורבצ'וב לשלטון. לפי מאמרו ב"נובי מיר" של ניקולאי שמלייב, כלכלן הידוע בגילוי־לב, "המצב בשוק מוצרי הצריכה לא זו בלבד שלא השתפר, אלא הידרדר. יש תורים לפני החנויות — ומדפים ריקים בפנים". כדי לשפר את איכותם הירודה של המוצרים, נדרשו המנהלים לסגור פסי־ייצור, ולחדש מכונות ומיכשור. מכיוון שמנהלים משקיעים באיכות, אין זה מפתיע שפחתו שיעורי הגידול בתפוקה. אך בשביל האזרח הסובייטי פירושו של דבר, בינתיים, שמצבו החומרי רע כבעבר. עקרת בית סובייטית עדיין מבלה עד כשעתיים ביום בעמידה בתור.

הדאגות והערכות, בעיקר של השמרנים, שהתכניות להעביר ב־1 בינואר 1988 כ־60% מהייצור התעשייתי מניהול מרכזי לניהול מפעלי עצמאי — לא ניתנות לביצוע. ההוראות, שנועדו להזרים את הכלכלה המפגרת, מהדרגים הגבוהים לדרגי הביצוע באיטיות ובצורה מרולת. פרק־הזמן שניתן למעבר היה קצר מדי כשלעצמו, והתוכלות השקעות של השמרנים עשו את הערכותיהם לנבואה המגשימה מכוח עצמה.

השאלה ששואלים משקיפים במוסקווה היא, כמה זמן ישלימו הממבבים באי־מימוש הציפיות הגואות שהתעוררו עם פרסום תוכניותיו של גורבצ'וב; ובעיקר, כמה זמן תשלים עם המצב המנהיגות, עד שייעשה מצד השמרנים ניסיון מוכן והרחב לנצל את הפיגורים והמחסור המצטברים במשק.

גם אם המאזן האחרון של המאמרים, וההצהרות (לדוגמה, של 38 מחשבי אנשי־הרוח והמדעים) ו"המכתבים למערכת" מצביע, כרגע, על יתרון לגורבצ'וב, אין בזה בהכרח ביטוי ליחסי־הכוחות האמיתיים, ובוודאי לא לנצחון תומכי ה"פרסטרויקה": ליגאצ'וב — הנמצא כביכול בחופשה — הופיע בשבוע שעבר בטכס לציון האירוע, המלאכותי למדי, של הגיעת יום הולדתו ה־118 של לנין, ישב לצידו של גורבצ'וב והשניים התלחשו מול המצלמות, בחיוכים מופגנים. פרשן סובייטי בכיר, המזוהה עם גורבצ'וב, אמר לכתב "לה מונד" במוסקווה, כי "מי שרוצה להדיח את ליגאצ'וב, מאמין שהוא מייצג את עצמו בלבד. אך למעשה הוא מייצג זרם בעל עוצמה, שיהיה צורך להתחשב בו זמן רב. וכל עוד זרם זה יכול להתבטא לגבי הכיוון (של ההתפתחויות), אסור לנו לשכוח את המציאות המטילה משמעת על ידינו".

אך לגורבצ'וב אין הרבה זמן. עד הכנס בסוף יוני הוא חייב להציג הישגים או — במקרה הטוב — להגיע לפשרה עם מתנגדיו. ההישגים בתחום הכלכלי נמצאים, מסיבות אובייקטיביות, מחוץ להישג־יד. השיפורים בתחום חופש הדיבור וחופש העיתונות, אך לגבי המוני האזרחים הפשוטים, הם בטלים בששים בהשוואה לשיחרור מיליונים ממחנות הכפייה של סטאלין ע"י חרושצ'וב — שהודח ע"י עמיתיו אשר חששו לגורל הפריווילגיות שלהם בעידן הרפורמות. ה"גלאסנוסט", אשר לדעת השמרנים מעניקה יותר מדי חופש ביטוי, משמעותית מאוד רק בעיני חלק מאנשי־הרוח; בשביל המוני העם — כולל חלק מהצמרת הטכנוקראטית — היא פחות חשובה מאשר התמורות המשמעות בעבודה, המחסור בחוקיה והעדר שיפור באספקת מוצרי־יסוד.

בתחום היחסים הבינלאומיים: כאן קיווה גורבצ'וב להשיג — ולהציג — חתימה בהקדם על חוזה לצמצום הנשק האסטרטגי ב־50% — הן הביטוי להצלחתו להקטין את סכנת האיום הגרעיני והן כפתח (שינוי במחלוקת בקרב כלכלנים) לצמצום דראסטי בהוצאות הביטחון. עתה נראה כי הסכם כזה לא ייחתם עד כנס המפלגה בסוף יוני. אם משום כך ואם מתוך קו הגנה כלפי השמרנים, יש רושם של הקשחות בעמדה הסובייטית כלפי ארה"ב. מוסקווה שבה משמיעה האשמות על "חוגים אמריקאיים מחרחרי־מלחמה", מאכזבת את ציפיות וואשינגטון לשיתוף־פעולה לריסון האיראנים במלחמת המפרץ הפרסי, ומקשיחה את תגובתה לגבי פתרון הסכסוך הישראלי־ערבי, שעליו מנסה לשיג.

דרוש צמצום החימוש

התיאוריה המקובלת במערב אומרת, שגורבצ'וב דוגל ב"גלאסנוסט" כי הוא יודע שמידה סבירה של חופש ביטוי ושל עצמאות העובד דרושה להצלחת כלכלה מודרנית. לשם כך יש צורך גם בצמצום החימוש (כדי להפנות משאבים לפיתוח) וגם בשיפור היחסים עם המערב (ולקבלת סיוע טכנולוגי, אם לא פיננסי). השמרנים מתנגדים למגמות אלה, הן מחשש לגורל הפריווילגיות שלהם והן מפני עירעור מרות המפלגה על החברה והפוליטיקה בבריה"מ. קרוב לוודאי שהערכה זאת עדיין נכונה, באופן בסיסי. אך דיווחים על שתי התפתחויות מצמירות, בימים האחרונים, סימני שאלה להערכות אלה:

* בדו"ח השנתי על ההתעצמות הצבאית הסובייטית, שהוגש לקונגרס האמריקאי, מדווחת הסי־איי־אי, כי הסובייטים משלימים, במוסקווה ובערים גדולות אחרות בבריה"מ, מערכת מקלטים ומפקדות תת־קרקעיות עמידות בפני נשק גרעיני. הסובייטים גם הגדילו בשנה שעברה בשיעור ניכר את מספר הטילים הגרעיניים הטאקטיים שברשותם. הפירוש הבנאי של מחברי הדו"ח הוא, ששני הדברים סותרים את התורה הסובייטית המוצהרת החדשה, שמלחמה גרעינית אינה עוד מעשית, משום שלא יכולים להיות בה מנצחים.

אך יש לדבר גם משמעות כלכלית בעלת השלכות כלפי גורבצ'וב ודימויו: פיתוח המקלטים ומאגרי הטילים מחייב הקצאת השקעות צבאיות גדולות, העומדות בסתירה למגמה המוצהרת של הגבלת החימוש לטובת פיתוח כלכלי. זה תהליך מתמשך. אם כך, או שהדימוי הפציפיסטי של גורבצ'וב הוא בבחינת אחיזת־עיניים, או שהוא נאלץ להיכנע — מלכתחילה — לדרישות הגנרלים.

* לפי הערכותיהם של כמה סובייטולוגים (המתבססות, כנראה, על דיווחיהם של דיפלומטים מערביים במוסקווה), הסתיים כבר השלב הנכוני של העימות בין השמרנים לבין גורבצ'וב, כשידם של השמרנים על העליונה.

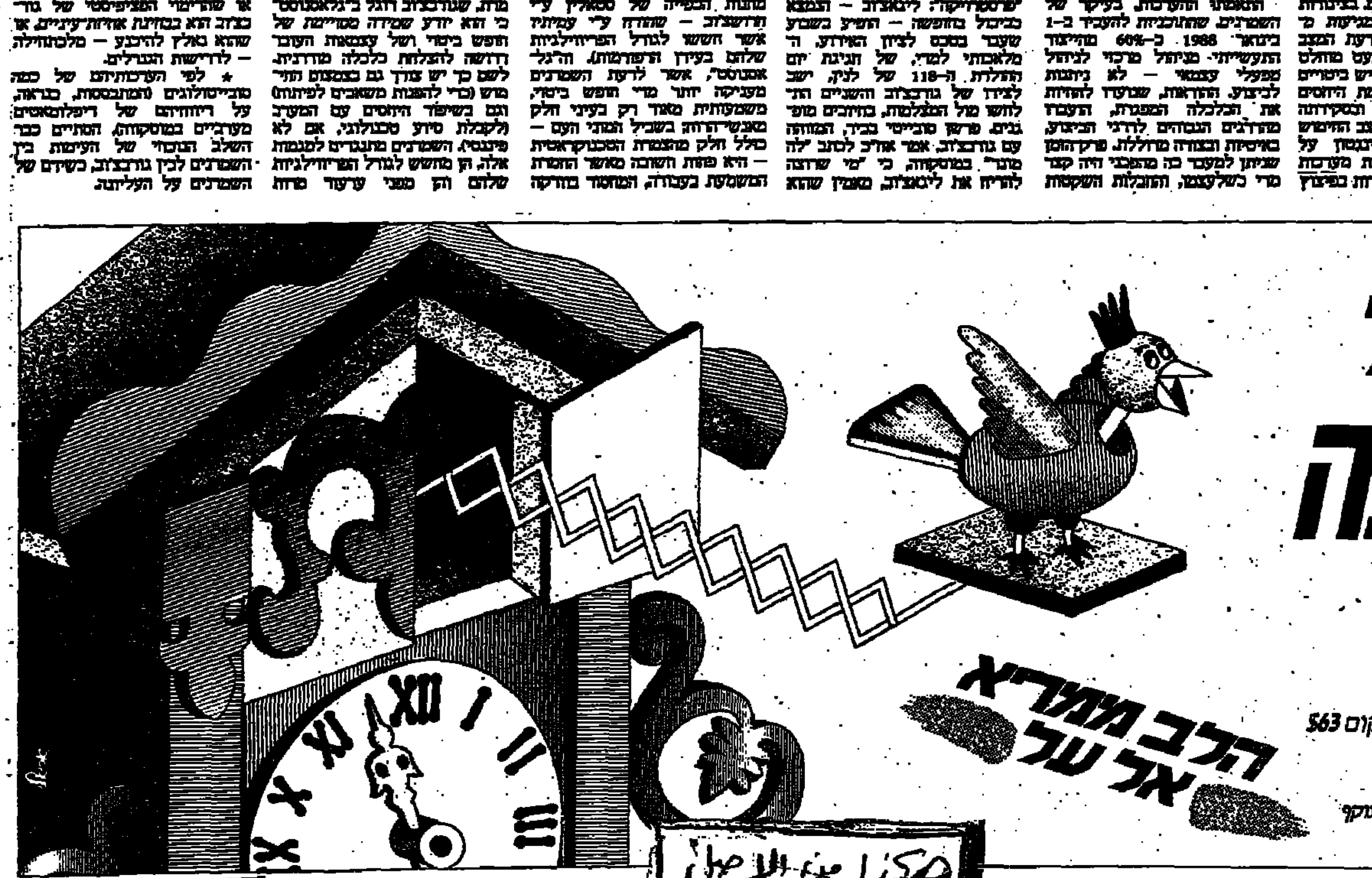

עד 25% פחות לטוס באל על לפני העונה לאירופה

לפני העונה - אתה מתרווח במטוס ונהנה מטיסה נעימה ונינוחה.
לפני העונה - אירופה פורחת, האירופאיות מחייכות, המלצרים אדיבים והמסעדות זולות.
לפני העונה - אתה מקבל כרטיס טיסה, בית מלון ורכב שכור באירופה עד־25% פחות מהמחיר בעונה.

לדוגמא: כרטיס קבוצתי לשוויץ לפני העונה עולה $432 במקום $494 בעונה ■ מלון ללילה $48 במקום $63 בעונה (לאדם בחדר זוגי) ■ רכב שכור $150 במקום $200 בעונה (לשבוע)

המחירים לפני העונה בתוקף עד - 17.6.88
המחירים עבור בתי המלון והרכב השכור בתוקף לנרשמים עד ה־20.5.88

לפני העונה - אירופה כולה שלך.
שאל את סוכן הנסיעות שלך.

هكذا من الأصل

פותחים סידרה

אחרי שתמו שבחי הספרות למנויים הגיע תורם של השבחים לחופש הבחירה של הקורא

בכל מובנה שהיא היה זה "צוק איתנו". אבל חוכמתם של אנשים היודעים לתמרן את התקשורת היא להפוך הכל לאירוע תקשורתי. "האירוע" היה שיתוף פעולה בין הוצאת "מעריב" להוצאת "הקיבוץ המאוחד", באמצעות "האימפרינט" של "סימן קריאה". פריו הוא סידרה של 12 ספרי תרגום, שיתני ה ראשונים שבהם כבר הופיעו: "חיי לים של בינה", קובץ יצירות פרי עטם של סופרים ומשוררים ערביים־ישראליים שהגיע לסידרה מצד "מעריב", ו"רומן שאול" של פרימו לוי שהגיע מצד ספרי "סימן קריאה".

אילו היו שתי ההוצאות מודיעות על שיתוף הפעולה סתם כך, אפשר שהדבר היה מאוזכר בטור זה, ובדרכים לו בעיתונות היומית. לפיכך החליטו לשים את הדגש על ספר הסיפורים הערביים, שאת רובם תירגם נעים עריידי. זמן אירוע בביתו של עריידי בכפר מעלה צבבי ליל ולשם הוזמן השר עזר וייצמן, שיש לו עניין רב בערביי ישראל (והוא גם מקובל ואהוד עליהם). וייצמן לא ידע על מה ולמה הוזמן שמה.

הוצאת "מעריב" גייסה לאירוע את עורך העיתון, עידו דיסנצ'יק, שבא באותו בוקר למעלה וגם נשא דברי ברכה. שאלה פתוחה היא אם וייצמן היה מגיע למעלה לרגל צאת ספר סיפורת ושירה ערבית בעברית אלמלא המבוק של "מעריב".

את האירועים פתח המארח נעים עריידי, שתירגם חלק מן הקובץ ושני המתרגמים האחרים הם אנטון שמאס ונביל טנוס. הוא אמר שהוא זו הפעם משתי התרבויות, הערבית והיהודית. מבמעמקי הזוהר תיקן אותו קולו הנבוך של אמיל חביבי — "תרבות עברית". אחרי עריידי דיבר דיסנצ'יק, שהביע צער על כך שאינו יכול לדבר ערבית בספוף שבו בתבמה עריידי בעברית. וייצמן אמר שעלינו לחפש את המשותף ולא את המפריד בין העמים. כשאמר וייצמן משהו על תרבות יהודית, תיקנה אותו בקי פריישטאט (כן, גם היא היתה שם) ל"תרבות עברית", אבל משום מה לא היה לזה אותו אפקט כמו ההערה של חביבי לעריידי.

אחר כך הקפי עורך הוצאת "מעריב" אריה ניר את "הסוד" של שיתוף הפעולה בין ההוצאות. ומשום מה איש לא התרגש. כי למען האמת לא היתה סיבה להתרגשות. ניר הסביר שאף כי המצב בענף המו"לות קשה, ספריית "מעריב" תהיה אגרסיווית יותר, ואילו עורך ספרי "סימן קריאה" פרופ' מנחם פרי הדגיש את חשיבות חופש הבחירה של הקורא בין 12 תרגומים מספרדית ("הכוורת" של קמיל חוסה סלה), מצ'כית ("סקסופון באוסף" של יוסף שקבורצקי, שספר אחר שלו יראה אור ב"ספריה לעם"), מצרפתית ("השה הטורף" של אגוסטין גומס־ארקוס, מתבר "אנה לא" ו"עיניים בוהלות שיער שחור" של מרגריט דיראס), מערבית, מאיטלקית (פרימו לוי ו"הבית על אגם הידוד" של פרנציסקה דוראנטה), מאנגלית ("עד כבה זה גרעבי" מאת הלמר איילים, "לצאת אל הירים" מאת אניטה ברוקנר, "האשכבאים הקניבים" של קינגסלי איימיס, "השר בות" מאת דון דלילו) ומפורטוגלית ("סאודה" מאת דארסי ריביירה).

הסוד שהיה אמור להסעיר את הקהילה המו"לית נבע מכך ש"סימן קריאה" ו"הקיבוץ המאוחד" קשורים עם הוצאת "כתר" ב"הספרייה", שהיא ספרייה למנויים. ספרי היטיב לנסות את מעלותיה כמי שמגישה לקורא בחירה חד־משמעית ומחויבת של עורכיה.

ביסודו של דבר, זה שיתוף פעולה של שתי הוצאות, המאחדות את משאביהן בתחום הסיפורת המתורגמת. הוצאת "מעריב" תורמת את יכולת הפרסום והשיווק שלה. אף כי "כתר" היא גוף כלכלי בעל עוצמה, קשה לשער שהיתה מפרסמת מודעה בגודל עמוד, שבה נראים עורכי "הספרייה". ב"מעריב" התפרסמה מודעה זהה נראים מנחם פרי ואריה ניר ולידם תינוקות — סמל התינוק המו"לי שזה עתה נולד.

למעשה, אין גם כל תחרות בין הסידרה הסגורה למנויים של "הספרייה" לסידרה הפתוחה של "מעריב". "הספרייה" מדגישה את המקור (שחלקו גדל בהיצע הטבע, בניגוד לדעתו של פרי), והצלחותיה הגדולות היו בהוצאות ספרי המקור. הסידרה החדשה אינה מתחרה על אותו פלח שוק של שיווק 12 ספרים בבת אחת, ואינה מדגישה את הבלעדיות של שירות עד לבית. אם יש ל"כתר" סיבה לכעוס, הרי זה מפני שפרי, שזהה מו"לית עם "הספרייה", יוזהה מעתה עם עוד מפעל. פרי יטען שהוא מסוגל לתת את המיטב המו"לי שלו גם ל"הספרייה" וגם ל"הסידרה הפתוחה". במילא לא תחרות ב"הספרייה" מתחריות בקדאיסטיות גם ללא הצער הזה.

בהוצאת "כתר" אין מגיבים ואין מתרגשים. אין להם בלעדיות על פרי, ולפרי אין בלעדיות כלפי "כתר". "כתר" גם אינה מוציאה הרבה ספרות מתורגמת. הניסיון המו"לי של השנתיים האחרונות אומר שהסיכויים להצלחה הם דווקא עם מקור, ולא עם תרגום. וסיכוייה של הסידרה החדשה לכתרות הן, בין השאר, בהתנגבות עם מתחרים. ממש כשם ש"הספרייה" נבנתה בהתנגבות מכוונת עם "הספרייה לעם" של "עם עובד". לא נראה לי ש"כתר" יכוחו להגיש לפרי ולסידרה החדשה את השירות הזה. ייתכן שבכוחו ארוך יותר תהיה עבודתם, שגם הם אינם מחויבים לעבוד רק עם "סימן קריאה" ו"הקיבוץ המאוחד".

בסופו של דבר, האירוע במעלה התרכז בספר "חיילים של מים". אחרי ארוחה עם המארח התקיימה מסיבת עיתונאים עם סופרי ועורכי ספר התרגומים מערבית. פרי דיבר על כך שהספרות הערבית נמצאת עתה באותו מקום שבו היתה הספרות העברית המודרנית בראשית דרכה, והתנכה בצורה מבריקה. לגרמה להביכי לומר דברי הערכה. כדי מאוד התברר שגם אצל הערבים יש חילוקי דעות וקליקות ספרותיות. וכי הנה, אורח במסיבה טען שהממסד הספרותי הערבי מכיר רק בני שבטים ב"אל איתיאחד", כלומר אנשי רק"ח, והתרעם על כך שמספר בכללים שירה של סיהאם דאוד, שלעברית רק כשמתרגמים אותה לעברית זה נשמע כמו שירה. חביבי, ארעות אירונית על פניו, שאל אותו בערבית מדוע הוא מתעקש לכבס את הכביסה המלוכלכת בחוץ.

האורח חזר כלום הביתה. לספריית "מעריב" ול"סימן קריאה/ קיבוץ מאוחד" יש בייבי מו"לי חדש, עם האנרגיה של פרי והניבור של "מעריב". בדיווח של יגאל סרנה ב"ידיעות אחרונות" לא היתה אף מלה אחת על הסידרה החדשה, רק על הספר המתורגם מערבית ועל האירוע, הבדיק הרעש שהופק עם הופעת "הספרייה" אפשרי רק פעם אחת.

ברוח הזמן הצהוב

מבט ישראלי זר במו"לות האמריקאית

לחנויות "סטימצקי" הגיע כבר הנוסח האנגלי של "הזמן הצהוב" של דויד גרוסמן, בתרגומו של חיים ויצמן (כך הוא מאיית את שמו בעברית, אף שבאנגלית זה נכתב מסיבות של תעתיק Watzman) בהוצאת "פארה, שטראוס, ג'ירו".

עד עתה נדפסו כ־32 אלף עותקים של הספר, שזכה להתעניינות רבה ולביקורות שולקן התפלמסו עמו. הזכויות שייכות במקרה זה לגרוסמן ולשבועון "כותרת ראשית", אם כי על העסיקה בעותק שלפני כתוב, שהספר נכתב בהזמנת a local news magazine. בהדפסות הבאות תוקן הדבר ושמו של השבועון נזכר.

לפני שראה אור באנגלית בכריכה קשה, הופיע הספר בגירסה מקוצרת ושונה מעט ב"ניו יורקר". בדיקה מגלה ש"ניו יורקר" השמיטו מן הפרק האחרון של הספר את הפיסקה המתחילה במלים: "יש לי תחושה רעה: אני חושש שהמצב הקיים יימשך בדיוק כפי שהוא עוד עשר או 20 שנה". "ניו יורקר" היה מוכן להדפיס את גרוסמן המאבחן את עוצמת השנאה, אבל לא את טעותו בהערכה עד כמה האירועים קרובים להתפרצות. בספרי נבלות הפיסקה הזאת. השבוע מתחרים בתי הוצאה בארה"ב על הזכות להוציא את הספר בכריכה רכה.

הוצאת "פארה, שטראוס, ג'ירו" רכשה גם את הזכויות לספרו של תום פרידמן, עד לאחרונה כתב "ניו־יורק טיימס" בישראל, היושב בירושלים כשנת שבתון וכותב את הספר שכותרתו (הזמנית) היא "מביירות לירושלים". פרידמן היה כתב עיתונו בביירות, ועל כתבתו על הטבח בסברה ושתילה זכה ב־1983 בפרס פוליצר. אחר־כך היה כתב העיתון בירושלים ועל כתבותיו מכאן זכה בפרס פוליצר השנה. פרידמן, האמור להגיש את כתב־היד בינואר 1989, רוצה שספרו יהיה מורה נבוכים למזרח התיכון. כשיסיים את הספר יחזור פרידמן לוואשינגטון כדי להיות כתבו המדיני הראשי של העיתון.

ישראל תופסת מקום בעיתונים (לרבות במדורי הספרות) מעל ומעבר למשקלה האמיתי, כנראה בגלל משקלה הסגולי. ספרו של עמוס עוז "קופסה שחורה" (הוצאת "הארקורט, ברייס, יובאנוביץ'", בתרגומו של ניקולס דה לאנג (המתרגם) זכה לשתי כתבות ב"ניו־יורק טיימס". שתיהן משבחות מאוד, בעיקר את יכולתו של עוז לעצב קולות שונים וייחודיים לכל הדמויות הכותבות את המכתבים ברומן־המכתבים הזה. "עוז יוצר פרוזה המאלצת כמעט את הקורא להבנה עשירה יותר של עולמו המורכב".

עצמאות של מו"לים

רשימה שנייה של ספרים שלא היו יוצאים לאור אלמלא חגיגות ה־40

אם ספר הוא מוצר שאמור להימכר, ברור שאירועים בסדר גודל לאומי הם מקפרי־נבירות טובים. חגיגות ה־40 הן אבן אירוע במודרינגול לאומי, העשוי לעורר את עיניהם של קוני הספרים (לעיון ובעיקר למתנה) לא רק בארץ אלא גם מחוצה לה.

● אף לא רגע דל. מבוע הוא אצל עיתונים להוציא לאור את אוסף עמודיהם הראשונים המרשימים ביותר. אחרי ככלות הכל, מה יישאר מהעיתון ביום שלמחרת? רק מיקבץ העמודים הראשונים הכרוך בספר המכר באריזת מתנה, כדי שנוכל לדפדף בעברנו.

הספר "ישראל — אף לא רגע דל" הוא שיתוף פעולה של "ג'רוזלם פוסט" והוצאת "YAVAM" הרשומה בניו־יורק. המוסף והעריכה נעשו על־ידי גם אורבאום, העיצוב נעשה על־ידי מייק הורטון, וההקדמה נכתבה בידי נשיא המדינה חיים הרצוג. העיון כאן לא היה להביא את העמודים הראשונים, אלא את סיפורי הטבע, המאושרים שבישראל אין אף רגע דל. מהאשמת לזאי ארטסטורונג בכך שהוא מרגל לטובת ישראל (הוא הכחיש, דרך הודעה על כך שכוחושה ישעילו את הרמוזים הראשונים בישראל (באיפו ניסיונין) ועד לסיפור "הבסלבים" ותקווותיהם לגבי "הולה הולה" בבדיסל. עלעול מעניין, שנעשה על נייר עיתון.

● עד לתקופה. אחד המקורות לתצלומים בספר של "ג'רוזלם פוסט" הוא הארכיון הפרטי של הצלם דויד רובינגר. רובינגר מצלם את ישראל לשבועון "טיים" וכמה מתצלומיו היו לסמלה של המדינה. תצלום הצנחנים ליד הכותל ידוע כדי כך, שההוצאת "ידיעות אחרונות" ו"כתר" שהוציאו לאור את ספר תצלומיו, לא רצו שיופיע על שער הספר, אלא רק על גבו.

בשער הספר תמונה ידועה אחרת של רובינגר, ובה נראה בן־גוריון מצולם מלמטה, אופף צללים הנופכים אותו לדמות אגדית. הראש הוא הידוע כליכך, ושמו של הספר — "עד לתקופה" — היו יכולים להטעות את הקורא שזה ספר על בן־גוריון. לכן הוסיפו פס מודפס לאחר מעשה, האומר "40 שנות צילום".

הספר, בפורמט גדול, עם הקדמה של ארנולד רוזקין, שהוא עורך יועץ לתצלומים של "טיים", ועם מבוא של יורם קניוק ואחרית דבר מאת רובינגר עצמו, ראה אור בד־בבד עם פתיחת תערוכת תצלומיו של רובינגר ב"מגדל דויד" (המגדל לא נקרא על שמו). אותה אחרית דבר התפרסמה ב"ג'רוזלם פוסט" אחרי ששני צלמי טלוויזיה נהרגו במלחמת לבנון והיא הופנתה אז אל כלי התקשורת. נאמר בה, בין השאר: "ברי לנו — למרות שאנו מעדיפים שלא להאמין בכך — שהתצלום הבא שנצלם בזירת הקרבות עלול להיות התצלום האחרון שלנו. אל תגישו תלונות. אל תשלחו מבדקי מחאה. אל תגייסו את העיתונות העולמית למסע קרחונות של האשמות רק מפני שיש לכם רגשי אשם על שאתם שולחים אותנו למקומות שבהם מתעופף הנרא באוויר. אל תנסו להעתיק את האשמה על כתפי אחרים".

● ישראל בגיל 40. זה ספר שנוצר עקב ביקוש. "קוניקי" שהוא "ברוקר", המוכר ספרים שהוא יוזם וקונה למו"לים, פגש את יוש גמבי מבית ההוצאה הירושלמי בפרנקפורט והזמין אצלו ספר על ישראל בת 40. גמבי גייס את ג'וליאן לנדאו לכתוב ספר בסיסי על ישראל בשנתה ה־40, והספר רב התמונות הודפס במפעלי דפוס כתר בישראל ונשלח לחו"ל, שם הוא נמכר בארה"ב תחת האימפרינט של "הולפליט פרס". הוצאת "סטימצקי" רכשה מהדורה של "ישראל בת 40" באנגלית, למכירה בארץ.

קטנות

● מבצע הסופרים. ברשת חנויות "סטימצקי" החליטו, לרגל חגיגות ה־40, לקיים את "מבצע הסופרים". בחנויות הרשת יימצאו טפסים שבהם יתבקשו המשתתפים בתנדרות, לזהות את עצמם ולדרג את הסופרים העבריים הפופולאריים ביותר, בעיניהם, ב־40 שנות המדינה.

ההשתתפות בהגרלה אינה כרוכה ברכישת ספר כתנאי, אם כי יש להניח שמארגני התחרות בונים על כך שמי שכבר נכנס לחנות כדי להשתתף בהגרלה, יקנה גם ספר. כל המשתתפים בהגרלה ישתתפו גם בהגרלת פרסים, שבה יוכלו להגריל תלושי קניית ספרים על סך 1500 ש"ח (פרס ראשון).

התוצאות ייחקרו וימוינו על־ידי מינה צמח. כך נדע איזה ספר פופולארי בעיניה של קבוצת גיל מסוימת, והמבצע גם קיבל רשות להשתמש בסמל של חגיגות ה־40.

● עד איאקוקה. ספרו השני של לי איאקוקה, יו"ר חברת המכוניות קרייסלר, "דיבור ישיר", יראה אור ביוני בהוצאת "בנטם", הראשונים מדפיסים חצי מיליון עותקים. הספר נכתב בידי איאקוקה עם העיתונאי סוני קליינפלד, ובו "הגיגים וחוויות חיים שטרם פירסם כגון, בעל, אבא, וחבר".

ספרו הראשון של איאקוקה נרכש בארץ על־ידי 10 מו"לים עד שרכשה אותו הוצאת "טריוואקס", שמכרה יותר מ־30 אלף עותקים. בארה"ב יצאה גם קלטת בקולו של איאקוקה והוצאת "טריוואקס" מכינה גירסה עברית של הקלטת, שנערכה על־ידי גדעון זליגר והוקלטה בהשתתפות עודד בן עמי ואריה גולן, עם קצת מקולו של איאקוקה האמיתי. המו"ל משה טריוואקס זכה לקרוא את כתב־היד של הספר השני לפני כמה חודשים, ונדרש לחתום על התחייבות לסודיות גמורה באשר לקיומו של הספר או תוכנו. עתה מפרסמת הוצאת "בנטם" את דבר קיומו של הספר ומועד צאתו לאור.

ירושלים כפול שתיים

ספרי תולדות האדריכלות של ירושלים מאת קרויאנקר יוצאים לאור ב"כתר" וב"זמורה־ביתן"

הוצאת "זמורה־ביתן" הוציאה את ספרו של דויד קרויאנקר "ירושלים — המאבק על מבנה העיר וחזותה". זו סקירה של בינוי ירושלים מ־1967 ועד ימינו, ובצד הבעיות האדריכליות הרגילות, נסקרות גם בעיות אסתטיות ופוליטיות. הבנייה בירושלים — כפי שיודע כל מי שהיה בה, או עיין בספריו האחרים של קרויאנקר על האדריכלות הירושלמית — צריכה להביא בחשבון שילוב של ישן עם חדש, את קו הרקיע של העיר, שחריגה אחת ממנו עלולה להביא לחריגות נוספות, וגם את המציאות הפוליטית. עלעול בספר החדש מלמד, עד כמה היתה התפתחותה של ירושלים כפי שהיא היום תוצאה של החלטות פוליטיות שהיו אמורות מראש להקשות על הפרדה בעתיד לשתי ערים. הדברים הגיעו כדי כך, שבשעתו נפלה ההחלטה להוסיף קומות כתשובה ציונית הולמת להצבעת רוג'רס.

קרויאנקר סוקר לא רק את התוצאות של האופוריה שאחרי מלחמת ששת הימים, אלא גם את תולדותיהן של תוכניות מבוצעות ותוכניות גנוזות. שפע של שרטוטים, תצלומים ומפות מבהיר את המציאות המורכבת, המרתקת לא לאדריכלים בלבד. טדי קולק, בדברי ההקדמה לספר, כותב על הישגים ומשגים. מהנדס העיר ירושלים אמנון ניב אמר בקבלת הפנים לרגל צאת הספר, שיש עוד הרבה סיפורים מאחורי הקלעים מעבר למה שמובא בספר. קרויאנקר ראה עצמו מעורב מאחורי הקלעים בהרבה מן הדברים שהוא מתאר, והוא מדגיש שהוא משתדל להיות אובייקטיווי, אך אינו מסתיר את דעתו שלו. לדעתו, שלב ההתפתחות הגדולה, על בעיותיה, הסתיים ב־1977, כי המציאות היתה בכל זאת חזקה ועיצבה את התוצאות יותר משעשו זאת כוונות אדם — פוליטיות או תכנוניות.

אם גם לכאורה שייך הספר לתולדות האדריכלות של ירושלים, הוא לא יצא לאור בהוצאת "כתר". הוצאה זו היתה האכסניה לספר "הבנייה הערבית מחוץ לחומות" (שנמכר בכ־6000 עותקים) ו"הבנייה האירופית־נוצרית מחוץ לחומות 1855־1918". אחר כך הוציאה מחדש את "שכונות ובנייני ציבור יהודיים מחוץ לחומות 1860־1914", שיצא בראשונה בהוצאת "דומינו". בסידרה זו — היסטוריה אדריכלית של ירושלים במהדורתה — מתכנן קרויאנקר עוד את הבנייה בתקופת המנדט, תולדות האדריכלות מ־1948 ועד מועד צאת הספר, וספר על העיר העתיקה. סך הכל שישה ספרים, האמורים לראות אור לקראת יריד הספרים הבינלאומי בירושלים.

בתוך המערכת הזאת שכולה מיועדת לצאת ב"כתר" יש גם חריגות: הספר "פתוחים בירושלים" הוצע ל"כתר" אבל יצא בסופו של דבר בהוצאת "זמורה־ביתן", כשהוא מקדים מעט את הכרך השלישי מתוך הסידרה, וגם הוא מעוצב כבר בכריכה שחורה. ספר זה היה תוצר־לוואי של העבודה על הסידרה כולה, ונמכר ב־3700 עותקים. זוהי כמות לא קטנה בהתחשב בנושא ויכול להיות שהוא מעידה על האפשרות שסוג כזה של ספר יהיה "ספר מתנה". הספר הנוכחי מעוצב באותו, כך שלא תהיה טעות בינו לבין הסידרה כולה, ו"כתר" החליטה לא להוציא אותו לאור כדי לא להתחרות עם שאר ספרי קרויאנקר בסידרה זאת. הפקתו של ספר כזה היא יקרה, השוק שלה, בסך הכל, מוגבל לחובבי הנושא, אלא אם כן ניתן לשווק אותו כספר־מתנה.

בהפקת הספר בהוצאת "זמורה ביתן" משתתף מכון ירושלים לחקר ישראל, ובסך הכל, דומה שדווקא בספר זה יש עניין המייחד אותו מקהלם של אדריכלים בלבד. קרויאנקר אומר שעל אף הבנייה המאסיווית בירושלים (השכונות העוקפות, הבריח הצפוני וערי הלווין) אין הדבר גורלי לגבי העתיד הפוליטי. "את ימית הרי פינו" — הוא אומר. די לראות את המפות ולהבין שלא דין ימית כדין ירושלים.

הוצאת "כתר" אמורה להיות מעורבת בפרויקט דומה על האדריכלות של תל אביב. זוהי יוזמה של קרן תל אביב לספרות ואמנות, ובשלב זה עורך הספר הוא ד"ר מיכאל לוין, והאדריכל המיועד להיות שותף לו הוא גלעד דובשני.

כתר הדפוס

מפעלי דפוס "כתר" מציעים איכות ושירות

סניף נכבד בהכנסות בית ההוצאה "כתר" ירושלים הוא מפעלי הדפוס והכריכה. קשה לגלות מה חלקו של מפעל הדפוס בתוך כלל ההכנסות, כי המפעל אינו מבדיהם. אבל כל הבקיאים בענף אומרים שזה מפעל הדפוס והכריכייה הגדולים ביותר — ובעצם היחידים בהיקף זה — בישראל. הוסף על כך את העובדה שרק כ־40 אחוז מתפוקתו של מפעל הדפוס הם של בית הוצאת הספרים "כתר", שהוא עצמו אינה קטנה, ותקבל מושג על היקפו כולו.

כשיצאה "כתר" לגייס משאבים בבורסה נאמר מראש שחלק מתוך זה יושקע בציוד. השקעה אחת נעשתה בשנת הכספים שחלפה, ברכישת קו לכריכה רכה של ספרים. קו זה אמור לפתור את הבעיה הבצוורת של כריכה רכה, ולהוציא לאור בדרך מהירה ויעילה ספר שלא יתפרק. השלב הבא של ההשקעה נעשה לא מכבר, בהכנסת קו כריכה קשה, שמנצל את היתרונות הטכנולוגיים שפותחו באירופה ומאפשר להשיג איכות עבודה גבוהה בזמן קצר יחסית.

מנהל מפעלי הדפוס של "כתר", פטר טומקינס, בודק את היעילות התפוקה של מפעלו בקני מידה קפדניים. אחד המדדים הוא מספר שעות העלות לספר, וככל שהמספר הזה יורד כך יעילותו של המפעל עולה. במשך שנת 1987 הלך המספר הזה וירד.

הכנסת שני קווים חדשים לכריכייה מחייבת אירגון מחודש של רצפת המפעל, שגם כדי להשיג יעילות מרבית. בסופו של דבר שואף המפעל להגיע לכך, שבין ההחלטה להדפיס מהדורה ובין המהדורה המוכנה לצאת לשוק יעבור מינימום הזמן הדרוש. לצורך זה לא די שהמכונות יהיו מהירות: על כל המפעל, לרבות כוח העבודה, להתארגן כך שזמן הכנת הספר לדפוס ואחר כך לכריכה יהיה מינימלי.

טומקינס מסכים שאחת הבעיות בהקשר זה היא כוח עבודה מיומן. לדעתו, אין מחסור באמצעי ייצור, אך יש ויש מחסור בכוח העבודה שיפעיל אמצעים אלה. מפעלי "כתר" משמשים בעת ובעונה אחת מקום עבודה ומרכז הכשרה. התחלופה בעבודה גבוהה בשבועות הראשונים, אבל מי שעובר את השלב הראשוני משתלב היטב במפעל. לדברי טומקינס, מסייעת לכך העובדה שעם מכונות מודרניות יש לדפוס ולכריכייה פחות ופחות תדמית של עבודת־כפיים שחורה ויותר ויותר תדמית של טכנולוגיה מתקדמת. בתנועות לאורך הדרך של הספר מאיסוף הקונטרסים ועד לסיום כריכתו ניצבים בשמורה מסופי מחשב. עתה פועל מפעל הדפוס של "כתר" בשתי משמרות, והפעלתו בשלוש משמרות היתה אולי מעלה יותר את תפוקתו. אך עלות העבודה בלילה אינה עושה את הדבר לכדאי.

השלב הבא יהיה חידוש ציוד הדפוס. המשתמשים בדפוס "כתר" משבחים את איכות הציוד שבו, אם כי הם אומרים, בזהירות, שאיכות המדפיסים ניתנת עדיין לשיפור מסוים. אבל מי שאומר זאת אינו מוכן להזדהות — בסופו של דבר הוא זה שיצטרך לעבוד עם דפוס "כתר".

הואיל ו"כתר" מספקת רק 40 אחוז מהיקף העבודה של המפעל, יש צורך לדאוג ל־60 האחוזים הנותרים. איש השיווק של המפעל אבי פלד אומר, שכמו בשאר מגזרי "כתר", גם כאן השיווק הוא אגרסיווי. "כתר" מוכנה להציע ללקוחותיה איכות, אמינות ושירות, ופלד מודה שמפעלי דפוס "כתר" אינם מתחרים בתחום המחיר.

מפעלי דפוס "כתר" מוכנים לקלוט ספר בכל שלב של העבודה, החל מהסדר, דרך הכנת הפלטות, הדפוס עצמו, האיסוף והכריכה, לרבות רכישת הנייר והבאת הספר המוגמר לכתובת יעודה. זהו תחום השירות, שלדברי פלד גם מפעלי דפוס אחרים אינם יכולים להתחרות בו עם "כתר". הוא אומר ש"כתר" יהיה מוכן לקלוט כל ספר לדפוס, למעט כמובן ספרי תועבה הסוגו, "כל דבר שהוא במסגרת החוק".

להוצאת הספרים "כתר" אין עדיפות בסדר או בזמן במפעלי דפוס "כתר", כפי שאין לה השפעה על מה שמודפס בבית דפוס זה. ההתחייבות היחידה של מפעלי הדפוס כלפי בית ההוצאה, וכלפי "כלל" היא להמשיך ולהרוויח.

רשות הדואר

הרחבת שעות קבלת קהל בסניפים

בעקבות חתימת הסכם עבודה חדש ברשות הדואר ולאור פניות הציבור, רשות הדואר מודיעה, כי החל מיום שני ט"ו באייר תשמ"ח (2.5.88) יהיו בתי הדואר והסניפים הפועלים בשעות מפוצלות, פתוחים אחר הצהריים בכל ימי השבוע, פרט לימי *רביעי ושישי.

(עד כה היו בתי הדואר והסניפים סגורים אחה"צ בימי שני, שלישי ושישי)

שעות הפתיחה החדשות יהיו כדלקמן:
בימים א', ב', ג', ה' מ־07.45–12.30
ומ־15.30–18.00
בימי רביעי מ־07.45–[illegible]
בימי ו' וערבי חג מ־07.45–13.00

יתר בתי הדואר והסניפים ימשיכו בעבודה רצופה
השיפור לציבור מתבטא בהוספת 50 ימי שירות אחה"צ לשנה.
בשלב זה, רב סוכנויות הדואר תהיינה פתוחות אחה"צ כבעבר בימים ב.ד.ה.
* פרט למקרה חד פעמי ביום ד' 25.5.88, בו יהיו הסניפים פתוחים אחה"צ, במקום יום ג' 24.5.88 מועד הכנס הארצי של עובדי רשות הדואר.

רשות הדואר-לשיפור השירות לציבור

תכל'ס בנק המזרחי

ב"ה ט"ו באייר תשמ"ח
3 במאי 1988

בנק המזרחי המאוחד בע"מ

מכרז רכב 1/88

הרינו להציע למכירה רכב פיג'ו 5 מסחרי
מס רישום 53־988־19 שנת יצור 1983
משקל כולל 2800 ק"ג, גג מוגבה ומאן.
ניתן לראות את הרכב בחניון אלנבי 113 (הכניסה מרח' יבנה 40 בנין הבורסה הישנה).
החל מיום 3/5/88 עד יום 9/5/88 בין השעות 7.30 – 16.00.
הצעות ניתן להגיש עד ליום 9/5/88 לתיבת המכרזים של הבנק בבנין הנהלה מרכזית שד' רוטשילד 13 תל – אביב.
יש לצרף המחאה בנקאית בסך: 5% מערך ההצעה לפקודת הבנק.
התשלום עבור אגרת העברת הבעלות יחול על הזוכה.
אין הבנק מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

מחלקת בינוי ואחזקה

בבית המשפט המחוזי בת"א יפו
תיק עזבונות 111/88

בענין: חוק הירושה תשכ"ה – 1965
ובענין עזבון המנוחה יפה נישויסקי ז"ל שנפטרה ביום 24.12.87
ניתנת בזאת הודעה ברבים לפיה מוזמנים נושים של המנוחה הנ"ל אם ישנם, להגיש תביעותיהם לחתום מטה תוך שלושה חדשים מיום פרסומה של הודעה זו.

נתן כץ, עו"ד
מנהל עזבון המנוחה
יפה נישויסקי ז"ל

משטרת ישראל

משטרת ישראל
מחוז צפוני/מרחב גליל

מכירה פומבית

ביום 12.5.88 בשעה 09.30 בחצר תחנת קרית־שמונה (תחנת קרית־שמונה תחנה ראשפינה, תחנת צפת, נקודת קצרין), תערך מכירה פומבית של רכוש ללא בעלים.
הטובין כדלקמן יוצאו למכירה: מכשירי חשמל, אופניים, תכשיטים, דברים בעלי ערך ותפצים שונים.
* על הקונים להצטייד בתעודת זהות.
* התשלום במזומן בלבד.

פקודת החברות

לנוקו הבינלאומי השקעות בע"מ

הודעה על כנוס אסיפה כללית שנתית

ניתנת בזאת הודעה כי האסיפה הכללית השנתית של החברה תתקיים ביום 27/5/88 בשעה 09.00 במשרדה של החברה הבינלאומית לפתוח בישראל בע"מ, ברח' בן יהודה 32 תל־אביב (קומה 5, חדר 518).
על סדר היום: 1) דו"ח מנהלים.
2) אישור הדו"ח הכספי ליום 31/3/87.
3) בחירת מנהלים.
4) מינוי רואה חשבון.
5) שונות.

כל בעל מניות שלא יכול להשתתף באסיפה רשאי למנות מיופה כוח ובלבד שכתב המינוי יגיע למשרדה של החברה הבינלאומית לפתוח בישראל בע"מ 48 שעות לפני מועד האסיפה. ניתן לעיין בדוחות החברה בלשכת מזכיר החברה.
כמו־כן ניתנת בזאת הודעה, כי אסיפה כללית שלא מן המנין של החברה תתקיים ביום 27/5/88 בשעה 09:30 במשרדה של החברה הבינלאומית לפתוח בישראל בע"מ, ברח' בן יהודה 32 תל־אביב (קומה 5, חדר 518) למטרת דיון וקבלת החלטה מיוחדת כמפורט להלן:
לתקן את תקנות ההתאגדות של החברה על ידי הוספתה של תקנה אחרי תקנה כדלקמן:
א. דירקטורים מקרב הציבור, כמשמעות מונח זה בסעיף 96ב' לפקודה (להלן – דירקטורים מקרב הציבור) ימונו על ידי האסיפה הכללית, בהחלטה רגילה.
ב. דירקטורים מקרב הציבור (עד למספר המינימלי של דירקטורים מקרב הציבור על פי הפקודה), לא יבואו בחשבון במנין המספר המקסימלי של הדירקטורים שנקבע בתקנות אלו או על פיהן.
ג. בכל מקום בתקנות אלו שבו נדרש מנין חוקי כלשהו של דירקטורים יראו כאן מנין זה ככולל את הדירקטורים מקרב הציבור.
כל בעל מניות שלא יכול להשתתף באסיפה רשאי למנות מיופה כוח ובלבד שכתב המינוי יגיע למשרדה של החברה הבינלאומית לפתוח בישראל בע"מ 48 שעות לפני מועד האסיפה.

בשם הדירקטוריון
תמית ארביב – מזכיר

לודזיה רוטקס חברה לטקסטיל בע"מ

הודעה על אסיפה כללית שנתית רגילה

ניתנת בזה הודעה כי ביום 20.5.88 בשעה 12.00 תתקיים במשרדה הרשום של החברה ברחוב התמר 2, אזור התעשיה חולון, האסיפה הכללית השנתית הרגילה של החברה.
על סדר היום:
1. אשור דוח הדירקטוריון והדוחות הכספיים של החברה לשנת 1987.
2. קביעת שכר הדירקטורים.
3. בחירת חברי הדירקטוריון של החברה שיכהנו עד לאסיפה הכללית הרגילה הבאה ואישור מינויים של הדירקטורים מקרב הציבור.
4. מנוי רואי חשבון וקביעת שכרם.
5. שונות.

הדוחות הכספיים של החברה נתונים לעיון במשרדי החברה, בשעות העבודה הרגילות.
כל בעל מניות רשאי להצביע אישית או ע"י בא כוח. יש להפקיד את יפוי הכח במשרד הרשום של החברה לא פחות מ־48 שעות לפני מועד האסיפה.

בפקודת מועצת המנהלים,
משה דמי – רו"ח
מזכיר החברה

זקוק דחוף למודעה?
מודפון

משכן – בנק הפועלים למשכנתאות בע"מ

(להלן "החברה")

הודעה

בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות ערך תשכ"ח – 1968
ניתנת בזה הודעה כי היום יפורסם
תשקיף של

סדרה של אגרות חוב, רשומות על־שם, 2000-1994 (סדרה 39) בערך נקוב כולל של 40,000,000 שקל חדש, צמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן שפורסם בגין חודש מרץ 1988 (197.2 נקודות) ונושאות ריבית בשיעור של 6.5% לשנה.
אגרות החוב מוצעות ביחידות בנות 100 שקל חדש או בסכום שהוא כפולה של 100 שקל חדש.
בנק הפועלים בע"מ, התחייב בהתקשרות מוקדמת לרכוש מאת החברה אגרות חוב בערך נקוב כולל של 480,000 שקל חדש במחיר המכירה כמוגדרתו בסעיף "הצעות בדרך של מכרז" בעמוד 10 בתשקיף, לצורך ביצוע מסחר סדיר, כמפורט בסעיף "רישום בבורסה ומסחר סדיר" בעמוד 15 בתשקיף. אגרות החוב הוקצו לבנק הפועלים בע"מ ביום 11.5.1988 ולפיכך מוצעות לציבור אגרות חוב בערך כולל של 39,520,000 שקל חדש.
התשואה האפקטיבית לפדיון במחיר המינימלי הינה כ־6.92%.
אגרות החוב מוצעות לציבור במכרז שייערך ביום 10.5.1988 במחיר של 98% מערכן כמפורט בסעיף "הצעה בדרך של מכרז" בעמוד 10 בתשקיף.
אגרות החוב שלא תמכרנה במכרז, אם תהיינה כאלה, תוצענה לציבור החל מיום 16.5.1988 במחיר של 98% מערכן הנקוב, בתוספת ריבית והפרשי הצמדה על הקרן והריבית שיצטברו מיום 11.5.1988 עד ליום הגשת הבקשה, כמפורט בסעיף "הצעה בדרך רגילה" בעמוד 11 בתשקיף.
בנק הפועלים בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ ובנק לאומי לישראל בע"מ מתכוונים להזמין כל אחד בשלב המכרז של ההנפקה 10% מאגרות החוב המוצעות לציבור. הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ מתכוון להזמין בשלב המכרז של ההנפקה 5% מאגרות החוב המוצעות לציבור.

תמורת ההנפקה תשמש לחברה במהלך עסקיה הרגיל, לשם מתן הלוואות למימון רכישת מקרקעין ולמימון בניה ושכון. הבטוחה היחידה להבטחת פרעון אגרות החוב (קרן, ריבית והפרשי הצמדה למדד) הינה שעבוד של כל הרכוש של החברה לנאמנים בשעבוד צף בדרגה ראשונה, כאשר שעבוד זה הינו בדרגה ראשונה שווה עם השעבודים השוטפים הקיימים על רכושה. כל עוד אגרות החוב לא תפרענה, תהיה החברה מוגבלת ביצירת שעבודים על רכושה בדרגה עדיפה על השעבוד להבטחת אגרות החוב. (ראה פרק "שטר הנאמנות" בתשקיף.) אגרות החוב תעמודנה כולן בדרגת בטחון שווה (פרי־פסו) בינן לבין עצמן.
החברה רשאית להנפיק אגרות חוב נוספות שתהיינה מובטחות בשעבוד בדרגה שווה לשעבוד שבגין אגרות החוב המונפקות עפ"י תשקיף זה, אך לא תהיה רשאית למשכן ו/או לשעבד את נכסיה, כולם או מקצתם בזכות בכורה או בעדיפות לגבי השעבוד האמור.
לפי סעיף 354 (ג) לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג־1983, יהיה לחובות המפורטים בסעיף 354 (א) מהפקודה האמורה דין קדימה לפני תביעותיהם של בעלי אגרות החוב מכח השעבוד הצף שיצרה החברה.

היחס בין ההון העצמי המותאם לבין היתרה המותאמת של אגרות החוב שבמחזור (לרבות תמורת הנפקת סדרה זו) הוא 2.9478:1 (ראה עמוד 8 בתשקיף).
הרישום של אגרות החוב למסחר מותנה בפיזור מינימלי שלהן בציבור.
סך כל הוצאות ההנפקה שהחברה תשלם בהנפקה זו לא יעלה על 7% מהתמורה.

הנאמנים:	החברה לנאמנות של בנק לאומי לישראל בע"מ
	חברת נאמנות של בנק הפועלים בע"מ (בעלת ענין בחברה)
החתמים:	בנק הפועלים בע"מ (מנהל הקונסורציום)
	בנק לאומי לישראל בע"מ
	בנק דיסקונט לישראל בע"מ
	הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ
	בנק המזרחי־המאוחד בע"מ
	אי.בי.אי. שרותי בורסה והשקעות בישראל בע"מ
	כלל מנפיקים בע"מ
	בנק כללי לישראל בע"מ
	נשואה סחר והשקעות בניירות ערך בע"מ
	צמיחה ניירות ערך והשקעות בע"מ
	בכורה שרותי יעוץ והשקעות בע"מ

* חברת האם של החברה.
תאריך התשקיף: 3 במאי 1988.
עותק מהתשקיף ניתן להשיג אצל הבנקים, החתמים בבורסה ובמשרדי החברה.
אין לראות בהודעה זו הצעה לרכישת אגרות החוב

16

הרפואה הפרטית — עם הפנים לעתיד

המשבר המתמשך במערכת הבריאות יוצר תלות משונה של המערכת הציבורית והממשלתית בבתי החולים הפרטיים. אלה נערכים לקראת ביקוש מוגבר לשירותיהם

מאת עדנה ארידור

בתקופה של עיצומים מתבטלים במערכת האשפוז, טבעי שהציבור יפנה לרפואה הפרטית. אך זה לא קרה, לא בקנה המידה שציפו לו. היקפה של הרפואה הפרטית כיום נאמד בכ־10 אחוזים מהיקף מערכת הבריאות במדינה. אמנם מספר המיטות במערכת האשפוז הפרטית גדל בארבע השנים האחרונות בכ־30 אחוזים — ל־374 בסוף 1986 — אך אין הוא מהווה יותר משלושה אחוזים מכלל המיטות במערכת הציבורית. ואמנם המרכז הרפואי הרצליה מדווח על 50 אחוזי עלייה במספר הניתוחים שביצע בשנה האחרונה, וב"אסותא" כ־10–15 אחוזים בשנתיים האחרונות. אך אין בכך להצביע על גידול בפניות של חולים בודדים לרפואה הפרטית ליחידים — חלק מהעלייה בשירות ניתן עבור קופות החולים ותושבי חוץ והשטחים.

המערכת הפרטית אולי אינה גדולה דיה, אך היא בהחלט ערוכה להעסיק את הרופאים הבכירים במערכת בכל שעות היום. מי שפונה לבית חולים פרטי מצפה את רמת השירות יותר מאשר את האיכות.

הרופאים דואגים לפרסם באורח שוטף בתקופות של עיצומים את מספר הניתוחים הנדחים — פעם 300 פעם 400, פעם 4,000 לשבוע. בפועל, למרות ההודעות הדרמטיות, מתבצעים ניתוחים דחופים ואונקולוגיים, וגם אלקטיביים. אחרת אי אפשר להסביר את המשך הפעילות הסדירה של מחלקות הכירורגיה והאורטופדיה.

מה שכן השתנה בשנה האחרונה הוא היקף הרפואה השחורה. בשל קשר השתיקה של הרופאים, קשה לאמוד את מימדיה, אך ההערכה היא שהיא בהיקף בכ־50 אחוז מהפעילות ואולי יותר. המערכת הממשלתית־ציבורית ערוכה לבצע במהלך שנה, בשתי משמרות, בין 250 אלף ל־300 אלף ניתוחים, לעומת כ־30 אלף במערכת הפרטית. גם אם נדרש חולה, הזקוק לניתוח שבר, קטרקט או פרוסטטה, לשלם לרופא המנתח בבית החולים הציבורי, עדיין המחיר זול יותר משירותיו של רופא בבית חולים פרטי.

לדוגמה, מחיר ממוצע של ניתוח לב פתוח בבית חולים פרטי הוא כ־15 אלף דולר, ציתור עולה עד 1,500 דולר, פרוסטטה עד 3,000, שבר עד 2,300 וקטרקט עד 1,625 דולרים. במערכת הציבורית השחורה גובים 50–60 אחוזים מעלות זו, והאשפוז במערכת זו הוא יותר. במקרים כאלה יש גם חיסכון כספי וגם ביטחון שבמקרה של סיבוך, יש כיסוי ביטוחי להמשך האשפוז והטיפול. לרופאים מבתי החולים הקשורים עם קופות החולים (פרט לכללית) יש הסכמים לאינטגרציה לעדיפות למטופליהם במסגרות אלה.

לצד הרפואה הציבורית

קשה לאמוד את מספר הממתינים בתור לטיפולים וניתוחים אלקטיביים, בשל חוסר מידע ותיאום בכל המערכות. משרד הבריאות מדבר על 40 אלף ממתינים. הרופאים טוענים ל־60 אלף, בהנהלת קופת חולים מציינים כ־15 אלף, ואילו הסכם שנחתם עם רופאי הקופה מבוסס על 9,000 ניתוחים. מכיוון שהמערכות לא ממוחשבות, קיימות כפילויות ברישום, בעיקר על רקע העובדה שכדי לקצר תור, נרשמים חולים בכמה בתי חולים.

ויש עוד סיבה. תקציב בתי החולים, בעיקר הממשלתיים, אינו מאפשר לרכוש שתלים לניתוחי אורטופדיה. על־פי הביקוש, מסיבה זו מתארך התור של מי שאינו יכול לממן לעצמו "תרומה" של שתל, ואם החולה לא יכול לממן שתל, בוודאי שאינו יכול לממן ניתוח בבית חולים פרטי.

"אסותא", הגדול בבתי החולים הפרטיים (172 מיטות) מבצע 15 אלף ניתוחים בשנה. למנכ"ל בית החולים קשה להצביע על עלייה של יותר מ־15 אחוזים במספר הניתוחים בשנים האחרונות. בית החולים מפעיל מכון אנגיוגרפיה, ובתי החולים הממשלתיים והציבוריים מפנים אליו חולים לבדיקה ללא קשר לעיצומים. גם בימים שאין עיצומים מבצע בית החולים ניתוחים אלקטיביים לחברי קופות החולים, לרבות הכללית.

"הלחץ על בתי החולים הפרטיים יורגש רק לאחר שייגמרו השיבושים ויתחילו לשבץ מחדש את התורים לניתוחים", אומר פרופ' אלכסנדר אבירם, מנהל בית החולים. הוא צופה כי כיום, למרות העיצומים, מקווה רוב הממתינים שינותחו במסגרת הרפואה השחורה, או מצפים שבקרוב תופעל משמרת שנייה לניתוחים. לדבריו, הרפואה הפרטית בארץ איננה מבוססת עדיין אצלנו. "אצלנו הרופא הופך לפרטי בזמנו הפנוי", הוא אומר.

שיעור הרופאים המתפרנסים רק מפרקטיקה פרטית הוא נמוך מאוד. הרפואה הפרטית בארץ מבוססת על רופאים מבתי החולים הציבוריים והממשלתיים, שרכשו מומחיותם ויוקרתם בבתי חולים אלה. אצלם ההצלחה בפרקטיקה פרטית באה על חשבון ההצלחה בשירות הציבורי. בארצות הברית, ובארצות קפיטליסטיות אחרות, משקיע הרופא הפרטי כסף כדי שיהיה לו זכות לעבוד ברפואה הציבורית. העבודה במערכת הציבורית נותנת לו יוקרה וזכות לאשפז בה את הפציינטים שלו. את התשלום עבור הטיפול הוא מקבל מהחולה, או מחברת הביטוח — לא מהקופה הציבורית. וזוהי גם הסיבה להימצאותם של כוחות רפואיים ברפואה הפרטית ומשאבים להשקעות בה, רמה רפואית גבוהה מזו של המערכת הציבורית. עד שבארץ יקרה מהפך כזה יחלפו עוד הרבה שנים, ובינתיים משלים הרופא את הכנסתו מרפואה פרטית, ולא להיפך.

"הרפואה הפרטית תגדל ותשגשג רק לאחר הצלחתה של הרפואה הציבורית ולצדה, בשום אופן לא על חורבנה", קובע פרופ' אבירם.

מה זה אלקטיווי

כשליש מהיקף הפעילות בבתי החולים הפרטיים מתבצעת עבור קופות החולים. אלו מפנות חולים לשם בכוח הסכמים מיוחדים, המתבססים בחלקם על מחירים ציבוריים, או שהחולה מקבל מהקופה סכום השווה לעלות ניתוח במערכת הציבורית ומשלים את היתרה.

במסגרת הסכמים אלה מנותחים מבוטחי "מכבי", "לאומית" וכללית בבתי החולים "אסותא", המרכז הרפואי הרצליה, "אלישע" בחיפה ואחרים. מנהל המרכז הרפואי הרצליה, ד"ר אוברי יפה, אופטימי יותר לגבי פריחתה של הרפואה הפרטית בטווח הקצר, אם יימשך מצב של חוסר מדיניות ממשלתית והסתדרותית. הוא גאה לציין כי המרכז נפתח לפני חמש שנים ובו שלושה חדרי ניתוח שבהם בוצעו שלושה ניתוחים ביום בלבד. חודש אחר כך עלה מספרם ל־22, וכיום מבוצעים שם 50 ניתוחים ביום, כולל ניתוחי לב פתוח וניתוחים אורטופדיים מורכבים.

ד"ר יפה, המייצג קבוצת משקיעים דרום־אפריקאים, פסימי לגבי שינוי במערכת, אך מגלה יותר אופטימיות לסיכויי התרחבותה של הרפואה הפרטית. זוהי הסיבה שהוחלט על התרחבות המרכז, כולל שלוחה חדשה בחיפה.

הוא דוחה את המושג "אלקטיביים". "אם צינתור הוא טיפול אלקטיווי", הוא אומר, "והתור לצינתורים אורך שנה, הרי החולים בתור כבר לא בתור: או שנפטרו או שאינם זקוקים לו יותר. מה שלא קיים עדיין ברפואה הציבורית קיים ברפואה הפרטית. עבודה מסביב לשעון. אצלנו אין תורים ואין משמרות — עובדים כמה שצריך". ד"ר יפה מוסיף כי קובעי המדיניות חייבים להבין כי לקופת חולים היתה תרומה חשובה לביסוס תשתית הרפואה בארץ, אך על השיטה הזו אבד הכלח. בעידן של טכנולוגיה מודרנית ומכשור מתוחכם, החולה מעדיף לבחור רופא שיש לו אמון בו. קשה להאמין גם שבמצב של היום תשקיע המערכת הציבורית בציוד כפי שהסקטור הפרטי יכול להשקיע.

באים מכל האזור

הרפואה הפרטית בנתה עצמה כיום על הסכמים עם קופות החולים, ו"מכבי", למשל, הגדילה בשנה האחרונה ב־20 אחוזים את מספר הפניותיה לניתוחים בבתי חולים פרטיים. גם חברות הביטוח שולחות מבוטחים. בשנתיים האחרונות הן גילו את החלל הריק שיצרה האנדרלמוסיה ברפואה הציבורית, והחלו לשווק תוכניות ביטוח לטיפולים של מחלות, קלות כקשות. המבוטח יכול להינתח בבית חולים פרטי כמו המרכז הרפואי הרצליה, "אסותא" או "הדסה" בירושלים, ולבחור את המנתח מרשימת הרופאים שלחברה יש הסכם עמם. החולה מקבל בארץ 75 אחוז מהוצאות הניתוח ו־50 אחוז מהוצאות האשפוז.

יאיר המבורגר, מנהל חברת הביטוח "שילוח הראל", טוען כי בתקופת העיצומים הממושכים גברה ההתעניינות בתוכניות הביטוח, אך אין יכול להצביע על גידול במספר רוכשי הפוליסות. "צרכנים גדולים של שירותי הרפואה הפרטית הם תושבי חו"ל. תושבים אלה מגיעים בעיקר מארצות האזור לניתוחים גניקולוגיים, הפריות מבחנה, כירורגיה פלסטית וניתוחים אחרים. שמה של ישראל בתחום הידע, המיומנות הרפואית הוא שם דבר באזור. לכן מגיעים לא רק תושבים מהגדה אלא גם קרוביהם מכווית, ומקפריסין, מטורקיה ומארצות אחרות. לבתי החולים הסכמים עם חברות ביטוח הבריאות האמריקאיים "בלו שילד" ו"בלו קרוס". לחברות יש 85 מיליון מבוטחים בעולם. המבוטחים הזרים באזור באים ומקבלים פה במסגרת הביטוח את מגוון הטיפולים", אומר המבורגר.

ארגוני הרופאים מודעים לכך שלא כל 9,000 הרופאים בשירות הציבורי־הממשלתי מסוגלים להתחרות על 374 מיטות או לרכוש מרפאות פרטיות. מי שמצליח לעשות זאת הם מספר מצומצם של מצליחנים. זו הסיבה האמיתית ללחץ ההולך וגובר מצד ארגוני הרופאים להפעיל משמרת שנייה בבתי החולים הממשלתיים ושל קופת חולים, כדי לשפר משמעותית את הכנסתם של כל הרופאים. ראשי האוצר, התומכים ברפואה הפרטית, אינם משוכנעים שדרישות הרופאים מובילות לדרך הנכונה.

שוטרים וגנבים / ראובן שפירא

"המחדל הביטחוני"

בתחילת השבוע לאחר פיגוע המחבלים באוטובוס עובדי הקמ"ג בדימונה, גילה ח"כ מרדכי וירשובסקי — מה שפורסם ברבים ובכלי התקשורת כבר לפני כמה שבועות — שהיו מחדלים בפעולת השוטרים בשלבים הראשונים של האירוע, כאשר נכשלו השוטרים בפגיעה ובעצירת המחבלים במחסום משטרה ובמרדף שקיימו אחרי מכונית הרנו שבה היו המחבלים, עד שאלה האחרונים הצליחו להשתלט על האוטובוס ולחטוף בני ערובה. רק כאשר שיחרר הצנזור הצבאי לפרסום את דבר "הפרשה הביטחונית", התברר לציבור כי מדובר בפיגוע המחבלים באוטובוס בדימונה.

השבוע הצליח ח"כ וירשובסקי לשכנע את יו"ר ועדת הפנים של הכנסת, ח"כ דב שילנסקי, להעלות את הנושא לדיון קרוב בוועדה ולזמן בפניה את מפכ"ל המשטרה. זאת אף שלפני כשבועיים, במהלך דיון אחר של הוועדות לביקורת המדינה והפנים של הכנסת, נדרש מפכ"ל המשטרה דוד קראוס להבהיר את מחדלי המשטרה בפרשה. הוא הסביר אז כי אכן היה מעצור, בגלל כדור עקר, בתת־מקלע "עוזי" של אחד מאנשי המשטרה שהיו במחסום, שהיה בשלבי הצבה בעת שמכונית הרנו עם המחבלים חלפה על פני המחסום.

המפכ"ל הגדיר אז את שהתרחש בפעולת השוטרים "תקלה טכנית" ולא מחדל. הגדרה זו משכה לעבר המפכ"ל ביקורת מצד גורמים שונים.

קציני משטרה בכירים ביותר וביניהם המפכ"ל דוד קראוס וסגן המפכ"ל החדש ניצב גבי עמיר אמרו בשבועות האחרונים, כי המשטרה החלה ביישום הלקחים שהופקו מפרשת האוטובוס בדימונה. הם דחו את הטענות על התפקוד הלקוי של השוטרים שהיו במחסום, בפיקוד קצין בדרגת פקד, ושניהלו מרדף אחרי המחבלים ללא תוצאות. ובכל זאת הודו גם הקצינים הבכירים, שיש צורך לאמן ולתרגל יותר את השוטרים בטיפול באירועי ביטחון ולחמש את ניידות המשטרה בנשק יעיל ואמין יותר לירי על מחבלים.

יש במשטרה ובצה"ל רבים שמצירים על כך שהמסקנות האלה לא הוסקו ולא יושמו לאחר תרגיל "אודלוך" שנערך לפני שנתיים. מעיון בדו"ח המסכם של תרגיל "אודלוך" מתברר, שבתפקוד המשטרה התגלו בתרגיל ליקויים רבים נוספים, מלבד תפקוד השוטרים במחסומים בכבישים. הליקויים שהתגלו היו בתחום שיתוף הפעולה בין המשטרה לבין צה"ל וגורמי הביטחון, בתחום הטיפול היעיל במידע מודיעיני חיוני והפצתו ליחידות בשטח, ובתיאומים בין יחידות.

הליקויים התגלו גם בנושא התקשורת והקשר ובתחום תפקוד יחידות המשטרה ביחידות שבהן פעלו גורמים שונים. הליקויים גבלו, כפי שמפורט בדו"ח המסכם של תרגיל "אודלוך", בחוסר מקצועיות בעת הטיפול בחלק מהאירועים הרבים שהרכיבו את התרגיל. בסכמו את התרגיל, אמר לפני שנתיים מפכ"ל המשטרה דוד קראוס, בין השאר: "האמצעים המצויים במשטרת ישראל הם שישמשו את הכוחות לטיפול באירועים השונים (בתחום ביטחון הפנים), הם אלה הנחוצים והמספקים להתמודד עם הבעיות".

בשבוע שעבר, בפגישה עם עיתונאים, הסביר סגן המפכ"ל ניצב גבי עמיר, כי המחסום שהציבו שלושת אנשי המשטרה בכביש לבאר־שבע עם הגעת הידיעה הראשונה על חטיפת הרנו", נועד לאפשר לכלי רכב אזרחי לעבור, כדי שלא תהיה הצטברות של כלי רכב ליד המחסום כשתגיע מכונית המחבלים. מכונית המחבלים הגיעה כאשר המחסום היה בשלבי הצבה. הקצין שהיה במחסום ירה מרובה "קרבין" יריות בודדות על הרנו, שחלפה בין דוקרני המחסום. יריות הקצין פגעו במכונית אך לא במחבלים שבתוכה. ב"עוזי" שהיה בידי השוטר השני היה מעצור, והשוטר השלישי היה עסוק בהצבת המחסום.

ניצב עמיר גילה, כי בעת שהחלה הניידת לדלוק אחרי מכונית המחבלים, היא נגחה ב"רנו", אך זו המשיכה בנסיעתה. הוא אמר, שלו היה ה"עוזי" יורה צרור ופוגע במכונית המחבלים, "ייתכן שזה היה משפיע (על תוצאות האירוע)". לטענת ניצב עמיר, שהוא קצין צה"ל בכיר במילואים, תקלות ומעצורים ב"עוזי" "היו לי בימי חלדי", וזו תופעה מוכרת גם בצה"ל.

למה — כובע

את המחזה הזה אפשר לראות הרבה בכבישים. מכונית אזרחית, לא מהדגמים שבשימוש המשטרה, נוסעת בכביש ועל מדף חלונה האחורי מונח בצורה בולטת, כובעו של שוטר. לעניין הזה יש גירסה נוספת, "משוכללת" יותר — מעיל משטרתי כחול, עם סמל המשטרה עליו, תלוי על מסעד כיסא הנהג, כך שסמל המשטרה מופנה לחלון ונשקף לעיני כל. למותר לציין, כי גם במקרה הכובע וגם במקרה המעיל, הנהג לבוש בבגדים אזרחיים ואין מדובר במכונית משטרתית. הצגת פריטי הלבוש המשטרתי במכוניותיהם הפרטיות של אנשי המשטרה האלה מיועדת בעיקר לאותת לכל מי שנתקל בהם: "אנחנו אמנם נוהגים במכונית פרטית אבל אנחנו אנשי משטרה כמוך והכוח, מגיעות לנו פריבילגיות העדפה".

הכוונה, בין השאר, היא לרמוז לשוטרים המבחינים במכונית האזרחית הזאת, שאין לרשום לה דו"חות תנועה ויש להתחשב בה, כי הנוהג בה נמנה עם "מסדר לובשי המדים הכחולים".

הגיליון האחרון של ביטאון המשטרה "מראות" עוסק בנושא ומביא מקרה שבו הבחין קצין משטרה בכיר במכונית "אופל" אזרחית שחנתה ברחוב דיזנגוף 101 בתל אביב, באזור קנס מוגדל שבו מצב תמרור "אין עצירה". על הגה המכונית היה מונח כובע שוטר, כדי לרמוז למי שייכת המכונית. קצין המשטרה הבכיר התלונן על המקרה. נערך בירור. השוטר בעל המכונית אותר והסביר כי כך הוא נוהג תמיד, וכי ראה בכלי רכב אזרחים רבים השייכים לאנשי משטרה פריטי מדים שמטרתם אותה: לרמוז על השתייכותו של האיש למשטרה, כדי ששוטרים יימנעו מלרשום לו דו"חות.

השוטר הזה ננזף והוסברה לו חומרת המעשה, הפוגע קשה בתדמיתה של המשטרה. הוא הבטיח שלא יחזור על המעשה. רפ"ק נגה רוגל, קצינת תורת ההתנהגות ביחידת קצין החינוך הראשי של המשטרה, המביאה את המקרה, אומרת כי לרוב השוטרים ברור כי מעשה כזה פסול מעיקרו: "אדם המתגייס למשטרה בוחר מתוך הכרה מלאה במקצוע, המחייב אותו להיות את דוגמה לחברה כולה ולא פעם נגזרים עליו איסורים נוספים מתוקף תפקידו, איסורים שאינם חלים על אזרח מהשורה, קל וחומר שאינו רואה עצמו עובר על החוק ותובע חסינות כלשהי, בגלל היותו שומר החוק במדינת ישראל". יש לקוות ש־18 אלף שוטרי משטרת ישראל המקבלים לביתם את ביטאון המשטרה הבינו את הרמז, המנוסח בצורה עדינה בדבריה של קצינת תורת ההתנהגות.

ישראל וכלכלת השטחים (ט')

המחיר הכלכלי של ההתקוממות

מאת דן סגיר

עד מתי תהיה מוכנה האוכלוסיה הפלשתינית בשטחים לחיות בתנאי לחץ כלכלי, מדיני וצבאי? איזה אמצעי לחץ כלכלי עשויים להיות האפקטיביים ביותר כדי להשיב את השקט לאיזורים השונים?

ההשלכות הכלכליות של המהומות בשטחים לגבי המשק הישראלי, נידונות בהרחבה יתרה בחודשים האחרונים. הפרשנים והמתריעים מפני המחיר הכבד של "המלחמה בשטחים", מונים שורה של נזקים בפועל או נזקים אפשריים לכלכלת ישראל — הגדלה אפשרית של תקציב הביטחון, עקב הפעילות המוגברת בשטחים, המשך הפגיעה במפעלים ישראלים, עקב היעדרות עובדים ערבים, צמצום משמעותי של היצוא הישראלי לשטחים, פגיעה בתיירות לישראל עקב הביקורת הבינ־לאומית על מעשיה של ישראל ועוד.

מצבו של המשק הישראלי והשפעת האירועים עליו, אינם נושא סידרת כתבות זו. אולם, בהקשר זה קשה היה שלא לשים לב לכך שמנבאי השחורות למיניהם ופרשנו תחזיותיהם הקודרות לגבי ההשלכות הכלכליות של "ההתקוממות", בהתחשב לשיקולים פוליטיים יותר מאשר לניתוח כלכלי סביר. הדברים נראים אחרת לאחר פרסום הערכות מחלקת המחקר של בנק ישראל וכלכלני האוצר. מעניינת, אך לא מפתיעה היא העובדה שאותם גורמים פוליטיים, ובראשם שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי, לא טרחו כלל להתייחס בדבריהם להשפעות הכלכליות והנזקים שנגרמים לתושבי השטחים (הנמצאים עדיין תחת שלטון ישראלי) הערכים בעקבות אירועי החודשים האחרונים. שם אמנם מקור "הבעיות", אך שם גם חיים מעל ל־1.5 מיליון תושבים תחת שליטתנו קרוב ל־21 שנה. זאת לא שכחה.

המחיר הכלכלי שמשלמים תושבי השטחים עבור ההתקוממות, הוא גבוה למדי ושונה מסקטור למשנהו. בשלב זה קשה עדיין לכמת את הדברים ולהציג נתונים על הפגיעה בפעילות הכלכלית. במשרד הביטחון אומרים בנושא זה: "אין ספק שהאירועים הללו פגעו במערכת הכלכלית בשטחים. הפעילות הכלכלית האטה. לכך יש להוסיף את הרגשת חוסר הביטחון ואי הודאות לגבי העתיד. מי שתכנן להתקין להשקיע או מכונית, ישקול זאת עתה פעמיים. רבים נצמדים להסתגר".

'מכות' ההתמוטטות התזורות

השביתות וההשבתות פוגעות קודם כל בהכנסות. ישנה 'מכה' של הפחתת תזרות. ישנם ענפים שנפגעים יותר מאחרים, כמו הבנייה, תעשיית המלט והברזל, או תעשיית מוצרים שיכולים להיחשב כמותרות בימים כאלה, כמו בעלים ובינוד בחנויות. אותם, כמו למשל בתי עשיית המגף, ישנם כאלה שלהם נפגעים בצורה משמעותית, כי אם יוצאים נשכרים מאמידות חוסר הביטחון. ישנה תופעה של אגירת מזון, וסוחרים רבים מנצלים את המצב ומפקיעים מחירים.

מהי יכולת הספיגה של תושבי השטחים? כיצד ניתן לצמצם את פגיעות התושבים המתקוממים מפני לחצי השלטונות? עד מתי תהיה מוכנה האוכלוסיה לחיות בתנאי לחץ כלכלי, מינהלי וצבאי? איזה סקטורים באוכלוסיה הפלשתינית, בשטחים נוחים יותר להתגרין בלכלי מצד השלטון — האם בעלי הרכוש והעסקים החוששים לגורל רכושם, או שמא העובדים הרבים שחוששים לגורל פרנסתם? איזה אמצעי לחץ כלכלי עשויים להיות האפקטיביים ביותר כדי להשיב את השקט לאיזורים השונים? כיצד יגיבו התושבים על צעד זה או אחר? שאלות אלו ואחרות שואלים את עצמם בימים אלה מנהיגי ה"אינתיפאדה" בשטחים ומשמעות להם. כנגד זאת מנסים גורמי צבא והערכות לגבי התשובות לשאלות אלה בצה"ל ובמערכת הביטחונית בישראל.

חלקה האחרון של סידרת כתבות זו יעסוק בשאלת הסדרים הכלכליים העתידיים בין ישראל לשטחים. הדברים נכתבים מתוך תקווה שביום מן הימים יושג הסכם שלום או כל הסדר ביניים אחר, שישבור את הסטטוסקוו בשטחים. בנושא זה מצאתי במפתיע הסכמה בין הדברים ערבים, גורמים רשמיים, אנשי ימין ושמאל, אנשי אקדמיה ומתנחלים. כולם מסכימים שיהיה אשר יהיה אופי ההסדר המדיני בעתיד, קשרים כלכליים ימשיכו להתקיים בין ישראל לגדה המערבית ורצועת עזה.

"במידה ולא יחזור חזרה המצב שהיה בין המשקים לפני 67', דבר שאיני מאמין שיקרה, הרי שיתקיימו קשרים אלו או אחרים בין ישראל לשטחים, גם לאחר הפתרון המדיני. בנושא זה ראוי לזכור שגבולות האחריות הכלכלית של ישראל אינן חייבים להיות הם לגבולות האחריות המדינית. בדרך כלל, מדינה אינה מעוניינת שמעבר לגבולותיה, בסמוך להם, ישבו אנשים הלוטשים עין אל עושרה, בעוד הם עצמם מצויים במצוקה כלכלית". את הדברים הללו אמר פרופ' אפרים קליימן מהאוניברסיטה העברית, הוא מציין שלשני הצדדים יש אינטרסים חזקים לקיים קשר כלכלי, בעיקר בנושא מעבר עובדים מהשטחים לעבודה בישראל. בשטחים ילחצו העובדים לצאת, ובישראל ילחצו המעסיקים בענפים שבהם עבודתם של העובדים הערבים דרושה. ניתוק מוחלט עלול לעורר את היציבות השלטונית בשטחים, את יציבות הסדרים.

השמן על גלגלי השלום

גורם בכיר במשרד הביטחון אומר: "איני רואה את השטחים מנותקים ממדינת ישראל בכל סיטואציה פוליטית. אלא אם יהיה עימות ואז הם יותקו כלכלית, הם ידעו זאת. אני חושב שנגזר עלינו להיות אלה לצד אלה. כל פתרון פוליטי יצטרך להביא בחשבון קשר כלכלי בין השטחים לישראל, כיוון שזה יהיה השמן על גלגלי השלום. איני מבין שתהיה מדינה פלשתינית, אבל אם תהיה מדינה כזו, הרי בלי קשר כלכלי עם ישראל היא לא תוכל להתקיים". תעשיין ערבי מבית־לחם, עיסא אבו עייסה אומר: "ההתעצמות הכלכלית של המדינה הפלשתינית לא תתחיל מיד לאחר הכיבוש, זה יקח לנו כמה שנים. ניתן לפתור את בעיות הגבולות, ובעיות אחרות. תמיד יהיה אינטרס הדדי של כל הצדדים לשתף פעולה בתחום המסחרי". ד"ר אפרים אחירם מאוניברסיטת תל־אביב אומר שחשוב לעגן את הנושא הכלכלי במסגרת ההבלה של הסכמי השלום. לדבריו, בניגוד להסכם השלום עם מצרים, כאן ישנה חשיבות גדולה לקשרים הכלכליים, זאת בשל התלות הכלכלית שכבר נוצרה.

מטרות הכל של הסדרים הכלכליים על־פי אחירם הם:

- ● למנוע שעניני כלכלה יקעקעו או יסכנו את הסדר השלום.
- ● למנוע פגיעה כלכלית חמורה בכל אחד משתתפי ההסכם.
- ● להבטיח צמיחה כלכלית לכל משתתפי ההסכם.
- ● לאפשר תהליכים של צמצום הפער הכלכלי בין הישות שתוקם בשטחים לבין ישראל.
- ● להבטיח את שיקום הפליטים ויצירת תנאים לשיתוף פעולה כלכלי אמין.

הדגמאות שהזכיר היו הסדרים לגבי מקורות המים, שאלת הגבולות הכלכליים והסדרי סחר החוץ בין ישראל לשטחים.

אחירם מונה את סוגי היחסים הפוליטיים האפשריים בעתיד, ובהתאם לכך בוחן את אופי הקשרים הכלכליים האפשריים/רצויים בהתאם. הוא פותח בסטטוסקוו שאותו מאפיינת אינטגרציה כלכלית מקלה, שהתחוללה ב־21 שנות הכיבוש. סוג הקשרים הנוכחי הוא כמו בין מעצמה כלכלית לקרובה שבשליטתה. אף אחד אינו שואל את תושבי השטחים לדעתם. ולמרות הדברים הטובים שקרו בשטחים (עלייה ברמת החיים התעסוקה), ישנם הרבה מאוד הסדרים שאינם לרוחם של ערביי השטחים, והמפלים בינם לבין תושבי ישראל. דפוס יחסים נוסף אותו מציג אחירם הוא, סיפוח מלא שעשוי לטמון בחובו אינטגרציה כלכלית חזקה יותר אך עם רמת אפליה פוחתת. סוג יחסים מדיניים אחרים, הנראים אפשריים בעיקר כסדרי ביניים, הם נותנים שנים של אוטונומיה לשטחים. במקרה כזה עשויים להתקיים קשרים כלכליים אמיצים. שוק משותף, איחוד סחר חופשי ושיתוף ירדן בצורה כלשהי.

אפשרות אחרת היא קונפדרציה עם ירדן. אז, מעריך אחירם, יכולים להתקיים קשרים רגילים בין מדינות שכנות הנמצאות במצב שלום, או ניתוק מוחלט כפי שהיה לפני 67'. האפשרות האחרונה היא כמובן, מדינה פלשתינית בין ישראל לירדן, ובה אופי הקשרים הכלכליים יכול להיות, החל מניתוק מוחלט ועד לקשר כלכלי אמיץ, כולל מעבר עובדים וסחורות.

הקשר ההדוק בין כלכלה לפוליטיקה נבחן כאן בהקשר הסכסוך הישראלי פלשתיני, ועל רקע התקוממות תושבי השטחים נגד השלטון הישראלי בחודשים האחרונים. בהקשר זה, המלצות לפעולה ויוזמה כלכלית ישראלית כלשהי בשטחים במצב הנוכחי תשמענה טפלות. היוזמה והפעולה צריכות להיות בתחום המדיני, בכיוון פתרון הסכסוך. כחלק מהפיתרון יתבעו, יש לקוות, הסדרים כלכליים לטובת ולרווחת שני העמים.

(כתבה אחרונה בסידרה)

החרפה במלחמת הנפט במפרץ הפרסי

שרות
DER SPIEGEL
מיוחד ל"הארץ"

"מוגבלת" ו"מאופקת" — כך הגדיר הפנטגון הנשיא רייגן את מתקפת־הנגד שבה הרס הצי האמריקאי שני מסופי נפט של איראן בחלקו הדרומי של המפרץ הפרסי. מימדי מלחמת הנפט, המכליות הגיעו למסקנה אחרת. הם חוששים כי מעתה ישמשו יעדי תקיפה במלחמת המפרץ המיתקנים היקרים ביותר, שפגיעה בהם יכולה להוביל את הנזקים האקולוגיים הכבדים ביותר — מסופי קידוח ענקיים בים, "תשלובות־ענק", כפי שהם מכונים, שבהם מפיקות ערב הסעודית, הנסיכויות בגדה המערבית של המפרץ חלק ניכר מהנפט והגז הטבעי שלהן. "יש שם מאגרים אדירים", אומר מנהל חברת הנפט הממלכתית של דובאי. "למה בעצם תקפה וושינגטון את המסופים האלה? טהראן תשלם כנו בתגובה".

לעוצמת רוחו של מנהל הנפט הדרייע הפנטגון בשבוע שעבר רק זאת, כי מעתה ברעתו להגן לא רק על שיירות ליווי כוויתיות אלא גם על כל כלי השיט של מדינות ניטרליות. מסופים לא הוזכרו. אולם חברות הנפט הבין־לאומיות חוששות להשקעות המיליארדים שלהן. החברה הצרפתית טוטאל השקיעה באורח זמני את העבודה בתשלובת העל אבו אל בחוש ליד חופי אבו דאבי, בעוד חברת הנפט הענקית האמריקאית קונוקו סגרה את השדות במבני הפלדה של שדה פאת', ליד דובאי. הצוותות במסופים הוחזרו משדות הנפט.

ההחרפה להסלמה האחרונה באה מצד האמריקאי. בשעות השחר ביום שני 18 באפריל כיתרו המשחתות מקורמיק ומריק את מסוף הנפט האיראני סאסאן, הקצו לצוותו חמש דקות לעזוב את המקום ואז פתחו באש. לאחר־מכן הגיעו נחתים למסוף והניחו בו חומר נפץ כדי לפוצץ את גוש הפלדה. בזמן, בשולי מדף החוף האיראני, פתחו הפריגטות סימפסון ובאגלי באש על מסוף הקידוח נאצר, הנמצא בשדה סירי, ממערב לאי. הסעת הנפט לשעבר הנושא אותו שם. גם מסוף זה היה לעיי חורבות.

ארבע שעות לאחר מהלומה כפולה זו פגעה איראן בראשונה מהים בתשלובת־על. חמש סירות מהירות נכנסו לשדה הנפט של מובראק ושם תקפו בטילים ובאש מקלעים את המסוף ואת מכלית האמסון הבריטית יורק מארין. יורק מארין, בת 112 אלף הטון, עלתה בלהבות אך המסוף רק ניזוק קלות. אניות־צבא הצליחו לחלץ את 100 עובדי הצוות לאחר שמסוק קרב אמרי "אינטרודר" של נושאת־המטוסים אנטרפרייז הטביע סירה מהירה איראנית והניס את האחרות.

אובדן מסופי הקידוח בלב המפרץ פוגע קשות במיחור האיראן. באוקטובר בשנה שעברה כבר הרסו אניות מלחמה אמריקאיות את מסוף הקידוח הגדול רוסטאם, ואי קידוח הרחוק משם שבעה קילומטר, שעוד קודם התקיפו בידי מטוסי קרב עיראקיים שהסבו לו נזק. האיים המלאכותיים שהותקפו בעת שימשו לא רק להפקת נפט וגז טבעי, אלא גם כעמדות מכ"ם קדמיות ונקודת מארב לסירות המהירות של ציידי המכליות האיראניים.

אולם חשוב הרבה יותר לירדה של טהראן הוא הנזק הכלכלי שנגרם לה מאובדן המסופים. במסופים אלה הופק מרבית הנפט הימי האיראני, בסאסאן ונאצר בלבד הסתכם הייצור ב־150 אלף חבית ליום.

נחישותה של טהראן לתקוף, באמצעי גמול, לא רק מכליות נפט ומכולות אלא גם אניות משא הנושאות מכוניות ואפילו עוד־בירצאן, היתה צפויה בעיני משקיפים במפרץ. אולם המתקפה בשדה מובראק הסתיימה בכישלון. שכן המיתקנים במקום אינם בבעלות אמריקאית, בניגוד לטענת טהראן. 80% מהשדה שייכים לנסיכות שארג'ה; בשאר מתחלקות החברה הפינית נסטה אויל ושארג'ה מבאריין. השאיר שארג'ה מתחלקת בחבל סות־שדה מובראק עם איראן מאז כיבוש האי אבו מוסה ב־1971 בידי השאה, ספנה בעת שטהראן עוד המשיך: ייצור הנפט במובראק יושבת למשך שבועות רבים.

יש להניח שהסירות המהירות רצו להמשיך מערבה ולתקוף את שדה הנפט פאת' של חברת קונוקו, שם מאחסנים את הנפט עד לשינוע הלאה במכלים תת־קרקעיים ענקיים. במקרה של מתקפה עלולה להיגרם שם שואת טבע, בגלל מאות אלפי טונות הנפט השוכנים בים. אבל בשבוע האחרון הצליח המפרץ לצאת פעם נוספת בשלום. המכבאים של מובראק והאיראנים כבו את שמתוחי הייצור לפני שעוטו את המסופים ולכן עלו באש רק מכלי הדיוויל. הנפט הגולמי שבכל זאת דלף בער על פני המים.

תיק תיירות / זוהר בלומנקרנץ

השקעות בתיירות בישובי העימות

תוכנית מקיפה לביצוע פרויקטים תיירותיים חדשים בישובי קו העימות בצפון, בהיקף כולל של 3.5 מיליון ש"ח, נדונה שוב זה הפעם השני בפגישה בין שר התיירות, אברהם שריר, לראשי הערים המועצות והישובים באזור, בבית המבראה שבמעלות. קודם לכן הגיש השר את המפכ"ל הודש בראש הביקורה והניח את אבן הפינה לאתר תיירות חדש — אגם מעלות הגליל שבעמק חוסן. על פי התוכנית המקיפה והחדשה, בה תשתתף החברה הממשלתית לתיירות בסכום כולל של 909 אלף ש"ח, יוקל בהרחבתו של פרויקט "הגדר הטובה" במטולה. לאחר אישור שלטונות צה"ל, על ידי הפשרתו ביתנים תיירותיים לבעלי ועדות המבקרים במקום. כן תיבחן אפשרות להכשרת המעיין באזור לאתר סיור שיכלול גם שביל.

הוחלט על הקמת מרכז מבקרים חדש בקריית שמונה, אשר ישמש את תנועת התיירים באזורי הר החרמון, שמורת דן ואגמי "ארץ פלגי מים". בכוונת החברה הממשלתית לתיירות ומה"ת, בשיתוף פעולה עם המועצה המקומית, להכשיר ולשפר תשתית לאורך המסלול לשיט אבובים. בנהריה מדובר על הבירכת חלק משדרות הגעתון לפרויקט בנוסח "רחוב הולנדי" וכן על הקמתה של מכר תיירות ורחצה, נושא זה טרם הוסכם סופית.

במטה אשר ובית נבאבות בשלבי אישור סופיים תוכנית מקומית לאתרי תיירות לאחר שעברה אישור כללי. בצפת — החג"ת משתתפת בפרויקט מדרחוב ברחוב ירושלים, המבוא היום בביצוע. בשלבי תכנון נמצא הקמתו של טרמינל לקליטת המבקרים בעיר ולהכשרתו של מסלול סיור חדש, אתר התיירות החדש במעלות, לו הונחה אבן הפינה, יציע מגוון של אפשרויות לינה ופעילויות של בילוי ונופש. האתר החדש נמצא באיזור של בקיעים. במורדות הדרום מדרומים של הישוב, ותהיה אליו גישה מכיוון צפון — ממעלות, ומדרום — מצומת תרשיחא במשך לכביש פקיעין חוסן. לפארק יהיו שתי שלוחות: מזרחית, אשר מיועדת למשטחי פיקניק ולינת מטיילים, והמערבית, אשר תקשר בין אגם האגם החדש לשמורת הטבע הסמוכה של נחל כזיב.

בשטחים שמסביב לפארק מתוכננים להקמה מרכז ספורט אחר שישתרע על שטח של 40 דונמים, ומתקני מלונאות עממית על שטח דומה שיכלול 20 יחידות. השלמת ביצועה של תוכנית אתר התיירות מעלות תהיה תוך שלוש שנות תקציב. ההשקעה הראשונית תהיה בהיקף של מיליון ו־870 אלף ש"ח. בשלב ראשון יוכשרו הגינים, אזור ריצ ויוקם מזנון. יהיו שני מסעדות צמה ואמת ביצוע. בשלב שני יותאם המקום לספקי מים ולשיט סירות.

הנחות מבוקרות לנוסעים לחו"ל

תחרות קשה בין מארגני הטיולים, שסכנה במוכה סכנה מוחשית לריווחיהם של משרדי הנסיעות, הצריכה גיבושו של הסדר חדש לקראת עונת האביב הקיץ. הסתבר כי סוכני נסיעות ותיירות רבים השתמשו בעמלות ובעמלות היתר שקיבלו ממארגני הטיולים, כדי לתת הנחות מפליגות לציבור הנוסעים, דבר שיצר תחרות פרועה. על פי ההסדר החדש בין מארגני הטיולים להתאחדות סוכני הנסיעות והתיירות, לא יעלה גם העמלה הבסיסית על 20 אחוז ולא יהיה כל הנחה או הסכה לציבור הנוסעים, פרט למקרים של הרשמה מוקדמת בהם ניתנת הנחה של 7.5 אחוזים או הנחה לנוסע שיצא פעם שניה באותה שנה. העמלה הבסיסית לסוכני הנסיעות והתיירות תהיה בשעור 15 אחוז והיא תינתן על התשלום לאחר מתן ההנחות. למארגני התיירים תהיה אפשרות לתת עמלת־יתר לסוכני הנסיעות עפ"י שיקול דעתו וללא הגבלה. כל עמלות היתר ישולמו לאחר ה־1 לאוקטובר 88', לצורך הגדרת הנחות והסכות — מדובר בהנחות הסכות המופיעות בחוברות המארגנים. על העמלות יהיה צורך להוסיף מע"מ כחוק. ההסדר החדש כולל בשלב זה את שלושת מארגני הסיורים, הגדולים במגזר הנסיעות והתיירות בארץ: "גנור" — איחוד המאגד בתוכו 270 סוכני נסיעות ותיירות: חברת "בוא ביסע" חברת "דיזנף" טיולים, והוא צובע עם התאחדות סוכני הנסיעות והתיירות.

חיל הידידות כמשרד נסיעות

משלחת של "חיל הידידות" מישראל תצא לדרום־קוריאה, כדי להשתתף באירועי האולימפיאדה בסיאול בחודש ספטמבר. כן יכלול המסע יעדי איזור נוספים באזור. מתוכנית העבודה לשנת 88' של סדר בשבוע האחרון העמותה בישראל עולה, כי כבר באמצע החודש הבא (ב־20 למאי) תצא לניד וילנר משלחת נוספת, כדי להשתתף בפסטיבאל חיל הידידות שם, של אחיו יתארחו "השגרירים" מהארץ במנילה שבפיליפינים ומספר ימים בסינגפור. בחודשים אוגוסט ונובמבר יצאו משלחות של חיל הידידות לארה"ב, במסע הראשון, של אוגוסט, תתארח המשלחת בטקסס, אורגון ואשינגטון. במקביל תתארח בישראל משלחת "שגרירים" מאלסקה שבארה"ב. בתחילת ספטמבר יגיעו כ־300 נציגים של חיל הידידות לכנס בין לאומי בירושלים, שלאחריו יתארחו בבתי חברים כאן שבוע ימים.

"חיל הידידות" נוסד בשנת 1977 בג'ורג'יה, ארה"ב, וקיבל את חסותה של אשת נשיא ארה"ב לשעבר, רוזלין קרטר, המשמשת עד היום נשיאת כבוד של הארגון. מטרתו קידום קשרי ידידות בין עמים ואנשים באמצעות חילופי משלחות בין מדינות. המתארחים אלה כבני ביתם של אלה.

סיני-מה?

סיני אמיתי,
סיני יוקרתי,
סיני טעים*,
בטייסט אוף סצ'ואן־כפר שמריהו!

*פרפרי חסילונים ★ קאלאמרי בפלפל ★ עוף באגוזים ★ עוף בפטריות ונצרי במבוק ★ בקר סצ'ואני ★ בקר בדבש ★ פר־יונג ★ ברווז באננס ★ אטריות סיניות ★ ועוד...

- סעודות ערב מהודרות
- ארוחות צהריים עסקיות
- משלוח מטעמים סיניים לביתך
- שירות קייטרינג למסיבות ואירועים

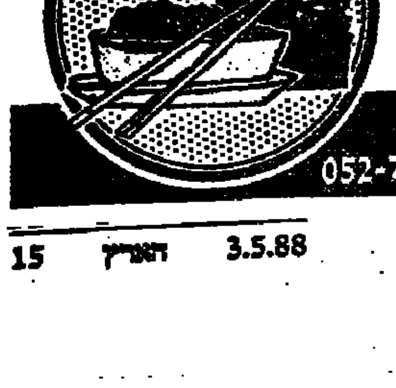

כפר שמריהו
טייסט אוף סצ'ואן
10 שנים של טעם טוב!
מרכז מסחרי כפר שמריהו 052-70448, 547722

ועדת המשנה לתכנון ובניה
מרחב תכנון מקומי ראשל"צ
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ובניה ראשל"צ בקשה לשימוש חורג בחלקה 50 בגוש 3631 רחוב כביש ראשל"צ — נס־ציונה לפי תכנית מתאר/תכנית מפורטת, נמצאת החלקה הנ"ל באזור חקלאי. המותר לבנות עליה:
בקשת בעלי החלקה: שימוש חורג לתקופה של 5 שנים למסחרה במבנה הקיים.
לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך מועד של 15 יום, החל מיום פרסום הודעה זו.
באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישור.

מ. כהן
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ובניה
ראשון — לציון

פקר פלדה
הודעה לבעלי המניות
נמסרת בזאת הודעה כי
האסיפה הכללית השנתית הרגילה של בעלי המניות של חברת
פקר פלדה בע"מ
תתקיים במשרדי החברה ברחוב השרון 17 תל־אביב, ביום ב' 23 במאי 1988, בשעה 10.00 בבוקר
על סדר היום:
1. קבלתם ואישורם של דו"ח המנהלים, הדו"חות הכספיים, ודו"ח רואי החשבון של החברה, לשנה שנסתיימה ב־31.12.1987.
2. אישור דיווידנד סופי לשנת 1987.
3. בחירת חברי דירקטוריון, לרבות דירקטורים מקרב הציבור, וקביעת שכרם.
4. מינוי רואי־חשבון לחברה וקביעת שכרם.
5. דיון בכל ענין אחר שמותר לדון בו באסיפה כללית רגילה, בהתאם לתקנות החברה.
תשומת לב בעלי המניות של החברה מופנית לסעיפים 82 ו־83 בתקנות החברה, אשר לפיהן רשאי הדירקטוריון וכל חבר הזכאי להיות נוכח ולהצביע באסיפה, להגיש בפני האסיפה הכללית איזו החלטה שהיא בקשר לכל ענין מהעניינים הנמנים בהודעה דלעיל, הכל בהתאם לאמור בתקנות החברה.
בפקודת הדירקטוריון

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

אתה מקבל הסברים במקום לקוחות?
יגאל אילן חברה לפיתוח תוכניות שיווק בע"מ - שרותים בישראל ארה"ב ואירופה.
דרך חיפה 13 תל־אביב - טלפון: 252967 / פקס: 268020
למי שמחפש תשובות מעשיות בתחום השיווק

هكذا عن الأصل

هكذا من الاصل

הלוח הארצי

הארץ חדשות

לא מכרת
לא שילמת
רק בלוח העיר

קבלת מודעות
מ־8.00–20.00
03-383322

הארץ

חדשות העיר כלהעיר צומת השרון פאן והבטת הלוח הבטוח

כלהעיר ירושלים

דירות למכירה

קבלנים מציעים

וילות ובתים

קוטג'ים

פנטהאוזים

4 חדרים ויותר

3–3.5 חדרים

2–2.5 חדרים

1–1.5 חדרים

מתקבלות מודעות
ללוח כל העיר
02-528181
לבעלי כרטיסי אשראי
ויזה ודיינרס

דירות מרוהטות

דירות בדמ"פ

ביקוש דירות

מכוניות

דירות בשכ"ח

אודי

אוטוביאנקי

אופל

אוסטין

אמריקאיות

ב.מ.וו.

דייהטסו

דלתא

וולבו

מזדה

מסחריות

מרצדס

מיני מיינור

סובארו

פיאט

סוזוקי

סיאט

סיטרואן

סימקה

פולקסוואגן

רנו

פורד

אופנועים

ביקוש רכב

פז

הצעות עבודה

מוכרים/ות

עורות ומעסיקות

תכר

חינוך

אביב

ביקוש עבודה

עסקים

אולמות

חנויות

מכבי-תעשייה

משרדים

מחסנים

מכירות ושירותים

מציעים למכירה

המשך ירושלים

בני־ברק

מלווירות

מקררים

פסנתרים

רהיטים

קנים

הובלות

חוגים

אומנות

בעלי־חיים

בריאות

קיט ונופש

באר־שבע

שידוכים

הכרויות

העיר צומת השרון — תל אביב גוש דן והשרון

לא מכרת לא שילמת — רק לוח העיר

קבלת מודעות מ־8.00–20.00

03-383322

דירות למכירה

דירות נופש

וילות ובתים

תל־אביב

4 חדרים ויותר

בתי כפר

ומשקים

פנטהאוז

דירות גג

קבלנים מציעים

קניין — חב' לנכסים בע"מ. טל. 03-242192-3-4-5

בוא "לבנותה" את הנכסים שלך

באמצעות בנק לאומי לישראל — המכונתכם על הבטחתכם

בנק לאומי למשכנתאות — הוא הפתרון

גוש דן

1—1.5 חדרים

3—3.5 חדרים

4 חדרים ויותר

2—2.5 חדרים

קידמה

למוכרים ולמתווכים!! מידע על אלפי דירות למכירה באזור המרכז ללא דמי תיווך!!

פרסום דירתך בחינם!! עד למכירתה

קבלן בונה — פרסום דירתך תמורת 20 ש"ח (חד פעמי) עד למכירתה

"קידמה" מאגר מידע, בן יהודה 192 ת"א

03-5449973/4

איזור השרון

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

ישראהאוז

רח' אחוזה 77, רעננה

052-441088, 052-456049

• ברעננה, 5 + גג + חדר + מעלית, מטבח, נוף מקסים

• ברעננה, בקרית גנים מגרש 375 מ"ר לבנייה מיידית

• ברעננה בבניין קוטגים מתאימים החל מ־170,000$ דולר כולל

• ברעננה, לרגל נסיעה 3½ גדולה, מיקום מעולה הזדמנות

• ברעננה, קוטג' דו משפחתי 220 בנוי, תיכנון מיוחד

חולון ובת־ים

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

3—3.5 חדרים

4 חדרים ויותר

ראשל"צ

נתניה

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

4 חדרים ויותר

דירות בשכ"ח

קונים זהב מהציבור

ויהלומים גדולים

ZAMBER

Oscar Grill

ארוחה עיסקית 16 ש"ח בלבד

כל יום בין השעות: 12:30 – 16:00

מגוון אפשרויות לבחירתך

סלט/מרק/עוף בסלסלה/שניצל/

המבורגר/נקניקיות/דג סול/מוס שוקולד/

מוס לימון

נפגשים באוסקר — ארוחה בצד עיסקה

אוסקר - דיזנגוף 216 ת"א

هكذا من الأصل

הלוח הארצי | הארץ | חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

דירות מרוהטות

חדרים מרוהטים

שותף/שותפה

ביקוש דירות

מכוניות

אאודי

דירות בדמ"פ

אוטוביאנקי

אינוצנטי

אלפא רומאו

אמריקאיות

אוסטין

ב.מ.וו.

ג'יפים

דייהטסו

וקסהול

טלבוט

לנציה

מיני מיינור

מרצדס

נ.ס.או.

סאאב

סובארו

סוזוקי

סוסיתא

סיאט

פיאט

פולקסוואגן

לא מכרת לא שילמת

לקבלת מודעות

לוח העיר

ודרושים

03-625015

5365759

עד חצות ובאשראי

אוטו חוזה

דיזלים..טנדרים..ראשונות...

במקום לאלתר לבזבז זמן וכסף

קח "אוטו חוזה"!

חוזה מכר מכונית משוכלל

והכולל הגנה משפטית

מאושר ומומלץ ע"י איגוד

לשכות המסחר בישראל

במחיר 15 ש"ח — להשיג:

בסוכנויות הרישוי ובחנויות הספרים

קונסקטור ישראל בע"מ 03-613273

03-320866 ,314547

AVIS

מציעה למכירה

דגמי '87

ללא מתווכים

תשלומים בפי

יכולתך עד

100% מהמחיר

★ רנו סופר 5

★ דייהטסו שרייד 1000

★ אוטוביאנקי 1000

★ פיאט אונו 45

★ פיאט רגאטה 1300

★ פורד סיירה 1300

★ סובארו סדן 1600

כל המכוניות לאחר טיפול ובדיקה של מומחי אוויס

אחריות אוויס ל-3 חודשים ו/או 5,000 ק"מ

משרד מכירות רחוב יד חרוצים 6 ליד בורסת היהלומים, טל. 03-7521011 03-7528558

בימים א'-ה' בין השעות 08.00-17.00 ביום ו' בין השעות 08.00-13.00

פרסום בלוח ב"י

לא מכרת

לא שילמת!

קבלת מודעות

ללוח הארצי

באמצעות

כרטיסי אשראי

או באבן גבירול

66 ת"א

(ליד קולנוע גת)

טל 03-219149

03-218713

נשמח

להישמע

לידיעת המפרסמים ב"לוח העיר"

מודעה באחריות / לא מכרת — לא שילמת

כללי פרסום

● "חודש פרסום" משמעו פרסום אותה מודעה 8 פעמים בתשלום בארבעה שבועות.

● המבצע חל על פרסום מודעות מילים (לא שטח) בלוח העיר בלבד ולגבי נכס או שירות. (להלן: נכס) המוצעים באזור ת"א גוש דן והשרון בלבד.

● אם בתום חודש פרסום ועד להגשת הבקשה להחזר כספי כאמור להלן לא נמכר הנכס בדרך כלשהיא זכאי המפרסם להחזר התשלום עבור המודעה או לפרסום חודש נוסף במקום ההחזר.

● מודעה בה הוצעו יותר מפריט אחד, ונמכר אחד מהם, לא יהא המפרסם זכאי להחזר.

● בקשות להחזר כספי או לפרסום חודש נוסף יתקבלו במשרדי הלוח ישירות (לא באמצעות משרדי פרסום) רח' י.ל. פרץ 6 ת"א. טל 03-383322 בימים א'-ה' בין השעות 8.00-15.00 ולא יאוחר משבועיים מתום חודש פרסום.

● בפנייתכם ללוח נא להצטייד במספר קוד המודעה ובמספר חשבון הבנק. ההחזר יעשה באמצעות העברה לחשבון הלקוח.

סימקה קרייזלר

פולקסוואגן

אוטו חוזה

דיבים..עיקלים..ראשונות!!
במקום לאלתר ויברון דברים
קח "אוטו חוזה" !
חוזה מכר מכונית מוסמכת
הכולל הגנה מוספית
מאושר ומומלץ ע"י איגוד
לשכות המסחר בישראל
במחיר 15 ש"ח – להשיג:
במכוני הרישוי ובחנויות הספרים
קונטקטר ישראל בע"מ 03-613273
המנות אופק 314547, 03-320864

סיטרואן

משאיות

מסחריות

טרקטורים

קרוואנים

אופנועים

רנו

פורדים

אוטו חוזה

דיבים..עיקלים..ראשונות!!
במקום לאלתר ויברון דברים
קח "אוטו חוזה" !
חוזה מכר מכונית מוסמכת
הכולל הגנה מוספית
מאושר ומומלץ ע"י איגוד
לשכות המסחר בישראל
במחיר 15 ש"ח – להשיג:
במכוני הרישוי ובחנויות הספרים
קונטקטר ישראל בע"מ 03-613273
המנות אופק 314547, 03-320864

פיאט

אוטו חוזה

דיבים..עיקלים..ראשונות!!
במקום לאלתר ויברון דברים
קח "אוטו חוזה" !
חוזה מכר מכונית מוסמכת
הכולל הגנה מוספית
מאושר ומומלץ ע"י איגוד
לשכות המסחר בישראל
במחיר 15 ש"ח – להשיג:
במכוני הרישוי ובחנויות הספרים
קונטקטר ישראל בע"מ 03-613273
המנות אופק 314547, 03-320864

פיז'ו

פורד

דחפון

שרות מודעות טלפוני על דחף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

هكذا في الأصل

הלוח הארצי | הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

תלפי רכב

לאגודה למען הקשיש בת"א יפו
דרושה
אם בית
רצוי נסיון של 3 שנים בעבודה עם קשישים
טל 03-810721/2

הצעות עבודה

להצגה - סקרי דעת קהל
מראיינות ודיילות בכל הארץ
03-298259

עובד כוח אדם לטיפול בעובדים מחו"ל
דרישות המישרה:
★ שליטה טובה בשפה הפורטוגאלית או ספרדית, ועברית - חובה.
★ בוגר תיכון אחרי שירות צבאי.
★ רכב הכרחי.
★ נכונות לעבודה מאומצת ונסיעות.
נא לפנות לת.ד. 572 ראשל"צ מיקוד 75104 ולצרף קורות חיים

זקוק דחוף למודעה?
מודעפון
לשירותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

מוכרים/ות

מוכירות

דפוס

הנהלת חשבונות

חרטים/מסגרים

חשמל / אלקטרוניקה

סוכנים/ות

מחסנאים

מכונאים / הנדסאים

נערים

נהגים

עובדי מוסך

ספרנים/יות

יהלומים

עובדי מתכת

רפואת שיניים

אחיות

גננות ומטפלות

טכנאיות צילום

פקידים/ות

מורות וגננות

עובדי סעד

עוזרות ומטפלות

שליחים/ות

שמירה ואבטחה

ביקוש עבודה

עסקים

מקדמי מכירות

למפעל תכשיטים יוקרתיים
דרוש
איש מכירות
רצוי מהימן ומנוסה
סודיות מובטחת
03-823998, 03-845258

CAREER
הכנסה בלתי תלויה
לסוכנות המובילה
ב"מנוליף" - מגורה
חברה לביטוח בע"מ
דרושים מועמדים/ות
לתפקידים מקצועיים
על המועמדים להיות נשואים, בעלי תעודת בגרות לפחות
(עדיפות לאקדמאים) ושאפתנים להכנסה גבוהה במיוחד
התפקיד דורש יכולת ביטוי עצמי גבוהה
ועיסוק במכירות, ניהול מערכי שיווק
נסיון בביטוח רצוי
לפנות למר אופנהיים או בירדמן בטלפון 03-279969 (רב קווי)

פועלים/ות

תעשיה

אולמות

חנויות

משרדים

בתי-מלאכה

מחסנים

מבני תעשיה

מגרשים

חקלאות

נחת
משרדים - רוטשילד: 120-170 מ"ר. חלוקה, שטיחים, טלפון.
משרדים - רמת-גן, מגדל ברק, בגמר: 150-1000 מ"ר. מטואר.
משרדים - נחמני: קומת קרקע 120 מ"ר. טלפון, חניה, מיזוג.
תעשיה - חולון, ראשל"צ, בית יבנה: 1000-3000 מ"ר
מסחרי - שלמה - הרצל: 1000 מ"ר. ק"ק + חניה.
רח' השרון 21
03-375735

המרכז הישראלי לניהול

12.5 תקציב המדינה 1988-89 ומשמעותו למשק

בהשתתפות ה"ה (לפי סדר הופעתם): משה זנבר - מנחה, דוד בועז, מרדכי פרנקל, גב' בירה שמאי, ארנון סיברג, פרופ' גדעון פישלזון, רני רוזוליו, ח"כ דן תיכון

26.5 פרסום ויחסי ציבור בחו"ל ככלי לפיתוח שווקים בינ"ל

מרצה אורחת: גב' הריס מושלי-וויס, נשיאת "גרייקום אינטרנשיונל" - ארה"ב
בהשתתפות ה"ה (לפי סדר הופעתם): שמואל בן טובים, שמואל ורשבסקי, שרי סייבל, חיים פלד, בן יעקב אורית, גוטפריד יהודית, האזה תביב, שיפרין דב.

26.5 עתיד הביטוח הפנסיוני בישראל

בהשתתפות ה"ה (לפי סדר הופעתם): ד"ר בן עמי צוקרמן - מנחה, מרדכי ציפורי, מיכה ויבטר, דב פלג, מרדכי הרשקוביץ, ד"ר אשר הלפרין

15.6 כיצד מנהלים עסק מסחרי בארה"ב - היבטים מעשיים

5 מפגשים אחה"צ
בהשתתפות ה"ה (לפי סדר הופעתם): עו"ד ג'ין קליינהנדלר - מנחה, יובתן איפן, גבי הראל, שמואל בן טובים, איל דשא, רוג'ר לבנדר, ד"ר עדנה פשר, בועז משעולי.

11-12.7 פיתוח מיומנויות ניהול לפי שיטת אדיג'ס

השתלמות מודולרית בהנחיית: פרופ' יצחק אדיג'ס

* קבלת החלטות - חצי יום
* ניהול ישיבות - חצי יום
* קביעת מטרות הארגון בעבודת צוות - יום שלם

2.6 הכנס השנתי תשמ"ח - 1988

בהשתתפות:
שר האוצר - מר משה נסים, שר הבטחון - מר יצחק רבין,
מזכ"ל ההסתדרות - ח"כ ישראל קיסר, יו"ר לשכת התאום של הארגונים הכלכליים ונשיא התאחדות התעשיינים - מר דב לאוטמן ואנשי משק וכלכלה בכירים.

פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול, טל. 03-257202; 02-234863; 04-640678; 057-37914

המרכז הישראלי לניהול

8.5	סוגיות בניהול עסקי בינ"ל קורס בן 10 מפגשים	מנהל אקדמי: ד"ר אריה עובדיה
8.5	שימושים מתקדמים בלוטוס 3-2-1 4 מפגשים אחה"צ	מנחה: מר ישראל פרנק
9.5	קידום נשים בתפקידי ניהול - השתלמות שנתית	ריכוז אקדמי: ד"ר ורדה מילבאואר - ברגמן גב' רבקה גרדי
11.5	הגברת הפריון והייעול העצמי	מנחה: מר יעקב ויסנברג
11.5	סוגיות בניהול המשאב האנושי השתלמות מודולרית (6 מפגשים)	
12.5	גישות מתקדמות בניהול הייצור	מנחים: ד"ר יעקב קדם אינג' גרשון שטייבמן
12.5	תמחור ותקצוב - באמצעות מיקרו - מחשב	מנחים: ד"ר יאיר דוכין מר נדב דוכין
12.5	התמודדות עם מתחרים בתנאי תחרות חריפה	מנחה: פרופ' מיכאל פרי
17.5	מערכת איכות כוללת - אתגר ניהולי	מנחה: ד"ר יעקב קדם
17.5	הנעה, פיתוח ועיצוב התנהגויות עובדים	מנחה: ד"ר ישראל קיציס
18.5	שיפור המצויינות האישית והארגונית	מנחה: מר יעקב ויסנברג
19.5	תקשורת בסגנון החלטי (אסרטיבי) - לנשים בתפקידי ניהול	מנחה: גב' רבקה גרדי
23.5	ניהול פרוייקטים ממוחשב - בתחומי הטכנולוגיה והמו"פ	מנחה: מר שמואל ססטבסקי
24.5	איך לכתוב ולהציג תכנית עסקית	מנחה: ד"ר יעקב קדם
26.5	התמודדות עם מצבי לחץ בעבודה	מנחה: גב' הדסה וסרצוג
6.6	תכנון מדיניות פרוייקטיבית והערכתה	מנחה: פרופ' יוסף בן-דק
7.6	ראיון אפקטיבי של עובדים	מנחה: מר יוסי פשר
7.6	שיווק מוצרים צבאיים והסבה למוצרים אזרחיים	מנחה: פרופ' מיכאל פרי

פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול, טל. 03-257202; 02-234863; 04-640678; 057-37914

המשך ת"א גוש דן והשרון

הלוואות

2500 ללא ערבים
4000 עם ערב אחד
8000 עם ערבים
מיוחד לרכב
100% מימון
42 חודש

מכירות ושירותים

מציעים למכירה

כלי נגינה

ספרים

מערכת סטריאו

צילום

הלבשה והנעלה

תכשיטים וכלי כסף

מלונות ושיטות

ציוד אלקטרוניקה

רהיטים

מקרר

ציוד והאנה

ניקוי ופוליש

בריאות

טיולים

טפט וקירים

שיפוצים

אותיות דביקות

קופות רושמות

מוצרי חשמל

מחשב

קבלת מודעות
"אשראי"
מיוחד
פרסום פזו
7355889

hippopotame

ירמיהו 12 תל־אביב
טל. 5466348
טל. 448729

صكرا عن الاصل

הבטה הארצי הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

ORS שרותי כח אדם

סניף חיפה

למחלקה הטכנית דרושים:

טכנאי בימות נסיון של 5 שנים בתעשיה הכימית, כושר ניהול צוות גדול, לתפקיד מנהל עבודה, בעל רכב –חובה.

טכנאי רנטגן נסיון בצילום רפואי, יכולת לתפעל מכונות אור־קוליות וסרטי וידאו. קבועה.

טכנאי קירור מוסמך/מתחיל לעבודה קבועה.

חשמלאי תעשייתי מוסמך מוסמך, לעבודה קבועה.

כתב טכני שפת אם אנגלית חובה.

עובדי אלומיניום למשרה קבועה מאזור הקריות ועכו.

צבעי בעל נסיון בהפעלת קו צבע.

מסגר אחזקה בעל נסיון למכונות נגרות, ידע בהידראוליקה, פנאומטיקה וחשמל.

מכונאי אחזקה בעל נסיון במכון עדיף במשטרות.

חרטים/כרסמים אוניברסליים למשרה קבועה.

מרכיבות/מלחימות/מחווטות בעלות נסיון מהרחב חיפה, עכו, כרמיאל. לעבודה קבועה. שכר בהתאם לכישורים.

טבח מעולה ברמה של שף. משרה קבועה.

עובדי/ות ניקיון/מטבח לעבודה במטבח ובמזנון ובמפעלי תעשיה.

משחיזים בעלי נסיון לעבודה קבועה לתקופה ממושכת.

מהנדסאי טכני, בוגר קורס מכסים, נסיון של 3 שנים לפחות, רצוי רשיון על מלגזות.

מפעילים בעלי נסיון לעבודה קבועה במפעלי תעשיה.

מפעילי מעליות רקע במעליות ובמשטרות, נסיון בתחום של הרכבת, שרות ותיקון.

עוברים מתאימים, לפנות למשרדינו:

חיפה הרב הרצוג 2, טלפונים: 04-671937, 04-664002, 04-644897

קריות, מרכז צבר, ק. ביאליק הדר 39, טלפונים: 04-709076/7

הטובים עובדים קבוע ORS

זקוק דחוף למודעה?

מודעפון

לשרותך 24 שעות ביממה

03-38 38 38

לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

לפרויקט גדול בדרום הארץ

דרושים

- **מפעילי מוטור גריידר**
- **ג'וקרים**
- **מפעיל משסה למפעל בטון**
- **פועלים**

לאחר שירות צבאי

להתקשר

057-77286, 057-76211, 057-31643

לתעשיה הצבאית במרכז הארץ

דרושים

★ **חרטים קונבציונאלים**

★ **כרסמים קונבציונאלים ו־C.N.C**

★ **בוגרי בתי־ספר מקצועיים לאחר שרות צבאי**

יתרון לבעלי שנתיים נסיון

מועמדים מתאימים, מתבקשים לבוא לראיון ביום שני 2.5.88 בשעה 8.00 ליחידת התעסוקה רח' הארבעה 16 תל־אביב. נא להביא תעודות זהות, מילואים ושבוי

התעשיה הצבאית

לחברה ארצית העוסקת בפרויקט יחודי הפועל לראשונה בישראל

דרושים

עובדים לסניף ים

לשעות אחה"צ והערב

הרשמה וראיונות יערכו בימים ב' וד' בין השעות 18:30-16:30

כתובת המשרה: רח' כורש 14 כניסה ד' מול סוכנות ריס־ים

לבית־החולים הממשלתי נס־ציונה

דרושים:

- אחיות וכוחות עזר
- טבח
- פועלות מטבח וניקיון

אפשרות לעבודה קבועה

לפנות טל: 08-475385/6

תיגבור

כח אדם מקצועי — זמני בע"מ

חברה ארצית לשרותי כח אדם

לסניפנו בתל־אביב וכפר־סבא

דרושים:

1. **בוגרי בי"ס מקצועי במגמת מכניקה־מסגרות־מכונאות־חשמל.** (3 משמרות) לעבודה מיידית. 052-917318, 03-297840.
2. **עובדי ייצור** לאזור חולון ת"א־פ"ת־כ"ס. (3 משמרות). לעבודה מיידית. 03-296846, 052-917318.
3. **לאזור השרון עובדים כלליים** בעלי רקע טכני להסבה כמבקרי טיב ב־3 משמרות. 052-917318.
4. **חווטי לוחות חשמל** + נסיון לאזור השרון, לעבודה מיידית. 052-917318.
5. **חשמלאים** - עוזרים, מוסמכים, ראשיים - לעבודה בתעשיה פיקוד לוחות ובקרה. 03-289597, 052-917318.
6. **מלחימות/מחווטות/מרכיבות/בודקות ויזואליות** לאזור המרכז השרון. 03-296846, 052-917318.
7. **נגרים תעשייתיים** + נסיון לאזור השרון. 052-917318.
8. **מסגרים/רתכים** - חשמל + ארגון co2 (קוראי שרטוט). 03-297840, 052-917318.
9. **לאזור הרצליה נהג** עם רשיון 04 גורר ותמך עם נסיון בהפעלת מנוף. 03-289597, 052-917318.
10. **לאזור ת"א־פ"ת טכנאי מיזוג אוויר** + נסיון בשרות והפעלת מיזוג אוויר מרכזי. 03-297840, 052-917318.
11. **לאזור השרון שרטטת חשמל** לעבודה מיידית. 052-917318.

תל־אביב רח' תל חי 7, 03-297840, 03-289597, 03-296846

כפר סבא רח' ויצמן 134, 052-917318

רחובות רח' בילו 60, 08-452690

יש פתרון - תיגבור! הדרך הטובה לעבודה!

NCR

י.א. מיטשר ובניו בע"מ

למרכז חברתנו בת"א ליחידה לתוכנה בסיסית

דרושים

אנשי תוכנה

דרישות התפקיד:

- **תמיכה במערכות הפעלה אינטראקטיביות.**
- **כתיבת תוכניות שרות.**
- **תמיכה במערכות תקשורת מחשבים.**

הכישורים הדרושים:

- השכלה אקדמאית בתחום רלוונטי.
- נסיון של שנתיים לפחות בעבודה מעשית.
- הכרת השפות קובול ופסקל.

נא לפנות בכתב יד בציון קורות חיים ל־NCR י.א. מיטשר ובניו בע"מ, ת.ד. 1927, ת"א 61018, משרה מס 3-20.

סודיות מובטחת.

הקדם את המחר עם מחשב NCR

ש. שבח שרותים בע"מ

דרושים

בחורים

לאזור נתב"ג

לעבודה בטחונית מעניינת

הכישורים הדרושים:

- 12 שנות לימוד * לאחר שירות צבאי מלא
- דוברי אנגלית * מגורים בגוש־דן.

תנאים טובים למתאימים כולל ארוחות

טלפון: 03-9711994

דרוש **מפעיל 950 ו־GCB**

לחברה קבלנית במרכז הארץ

להתקשר: 03-615114, 03-624589

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א 1981. לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

דרוש **איש אחזקה**

בחצי משרה

ידע טוב בבדק בית ותיקונים

שעות עבודה גמישות

03-217231

דרושים

1. **מוסנאי צעיר הרוץ ומרץ** תושב רמה"ש או הסביבה הקרובה
2. **דיילות מכירה ברשתות השווק** לשעות אחה"צ (העבודה מתאימה גם לסטודנטיות)

תנאים טובים למתאימים

נא לפנות החל מיום א'

טל: 03-792998, 03-788573

גיוס עובדים לא חייב לשבש את מהלך עבודתך השוטף.

מכון דור

דחפון

שרות הודעות מלבוי של ה[illegible]

לבעלי כרטיס אשראי

03-611 001

Oscar REST-PUB

Disengoff 210 T.A

TL. 03-220456

ארוחה עסקית 16 ש"ח בלבד

בין השעות 12.00-16.00 מגוון אפשרויות לבחירתך סלט/מרק/עוף בסלסלה/שניצל המבורגר/נקניקיות/דג סול/ מוס שוקולד/מוס לימון

מגישים באוסקר — ארוחה בצד עיסקה

מסעדה־פאב דיזנגוף 210 ת"א טל: 03-220456 פתוח כל יום בין השעות 12.00-16.00 ומהשעה 19.00

לחברת בניה בת"א

דרוש

מנהל עבודה

★ **בעל נסיון בניהול פרוייקטים גדולים**

★ **נסיון של 5 שנים - לפחות**

נא לפנות בכתב יד בציון קורות חיים ונסיון מקצועי, ושכר מבוקש לת.ד. 991, ת"א עבור "מנהל עבודה"

* סודיות מובטחת *

מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

דרוש

עובד שדה

הכשורים הדרושים

- בעל רקע חקלאי והכרת ענף המטעים (עצי פרי), רצוי חבר מושב או יוצא קיבוץ
- ידע בפיענוח תצ"א
- כושר התמצאות וניווט בשטח
- בעל רשיון נהיגה
- אזור מגורים בעמקים הצפוניים או הגליל

העבודה תתבצע לתקופה של כ־4 חודשים והעובד יועסק לפי חוזה עבודה מיוחד

המעונין בעבודה זמנית ועונה על דרישות המשרה מתבקש לפנות אל שאול אדם, טלפון מס' 03-333256/7

לבית־הספר התיכון העירוני "אהל־שם" ברמת־גן

דרושים

מורים מ"מ מיידית

להוראת תנ"ך וחינוך גופני.

מורים בעלי הכשרה מתאימה ונסיון יפנו למזכירות ביה"ס.

03-7523241/2

רכב

- מחשב אפל 1000 + תוכנות כרטיס, מדפיס וידאו 03-249276 165231253
- למכירה מחשב P.C-X.T כמו חדש 165046283
- מחשב כהיר 1109 חדש 03-241331 170722283
- קומודור 64 + כונן + תוכנות 193403284

חיות בית

- גורי רועה גרמני ואבא מקיים...
- שני גורים מאבי ישות...
- למכירה גורי פינצר...
- למכירה גור מכנם...

וידאו

עיצוב

בחזוג

הברזות

תנים

אומנות

קופות ומשקלים

אסטרולוגיה

מכונות כביסה

תנורי אפיה

מכונות תפירה

מכונות כתיבה

טלויזיות

מדיחי כלים

סידות וגלשונים

אבדה

שידוכים

בחזוג

רוצים לקנות

מזגני אויר

ציפוי אמבטיות

חייג ותחזיות. **לוחבין** לכרטיסי אשראי. **לוח העיר 292 777**

הצע ביקוש

בחיפה - בכרמל ו/או בהדר

דרושה חנות בהשכרה, כ־85 מ"ר עדיפות עם חניה. לחברה בעלת וותק של 49 שנה. טלפונים: 04-524859/4, 03-238246, 03-6440384

חברת הכשרת היישוב בישראל בע"מ

- בניינים שלמים למכירה, בירושלים במלך ג'ורג' 12, בנין בשטח 1000 מ"ר.
- בחיפה ברח' הרצליה בנין בן 17 חדרים. ברח' לבנון בנין בן 24 חדרים. הבניינים מושכרים בשכירות חופשית ומוגנת. טל. בחיפה: 04-842124, 04-671639. טל. בירושלים: 02-243420, 02-221341
- בחיפה בהדר הכרמל
- בירושלים דירות תפוסות ע"י דיירים מוגנים.
- להשכרה בחיפה. במפרץ ע"י שמן מבנה בשטח 7000 מ"ר בקומה + סגלית. בשלמות או בחלקים. טל. בחיפה: 04-842124, 04-671639. טל. בירושלים: 02-243420, 02-221341

יהודית מתיווך סביונית מציעה בסביון:

- וילה דו קומתית, 5 חדרים, 1/4 דונם - 320,000 $
- וילה דו קומתית 7 חדרים, מיזוג מרכזי 1/4 דונם - 380,000 $

טל. 03-346246

לחברה גדולה לעמילות מכס ותובלה בינלאומית

דרוש מנהל סניף תובלה בינלאומית. דרוש נסיון ניהולי לפחות בת 10 אנשים ונסיון מוכח בתובלה בינלאומית. ת.ד. 2205 ת"א 61021 סודיות מובטחת

אנגלוסכסון סוכנות לנכסים המחלקה המסחרית

להשכרה **בית משרדים חדש ומפואר** בגבול גבעתיים ת"א/רמת. עלית המוער (ליד דרך השלום) 5 קומות 300 מ"ר לקומה מתאים לצרכי הלקוח כולל מיזוג לכניסה מ־89, שיווק בלעדי: **אנגלוסכסון הירקון 167 ת"א 286181**

למכירה ב.מ.ו. 320i

שנת 86, 85,000 ק"מ, 5 הילוכים, כל התוספות, יד ראשונה. טל. 052-587432, 03-5567873

להשכרה בדיזנגוף 123 ת"א

ליד גורדון חנות ו/או בית קפה כ־180 מ"ר עד 12 קווי טלפון. חזית רחבה, אפשרות להתאמה לצרכי השוכר. לפנות לטל. 03-651155 לפני אברהם או הילל או במקום ביום ו' 29.4 טל. 03-5448242

למציבים באדם ונשמה!!!

בתק תבנה מודלי (למשה פתוח), מעושר, שטח מכוסית 50 מ"ר ושטח נגעל, בעל 4 דלפקי מכירה בסוף כולל של 10 מ"ר. 03-441285, 03-5462578 לוחי

שירותי איתור בדיבור (ביפרים)

שירות ארצי ומיידי, 24 שעות ביממה. במבצע - החל מ־63 ש"ח בחודש.

טל־סע 03-204323

המגן שרותים בהכוונה לעסקים

אופקים חדשים לעסקים

1. בידינו הצעות עיסקיות לשותפות, קניה, מכירה בסכום מ־30,000$.
2. כמו כן, פרויקטים עסקיים מעניינים ומשקיעים החל מ־200,000$. "הכוון" - 03-374627, 03-372629

בעל משרד הנהלת חשבונות גדול

מחפש לאחד משרדים שותף בעל משרד להנהלת חשבונות. ת.ד. 7373 ר"ג

למפעל למוצרי שי ומוצרי פרסום

דרוש משווק עצמאי, רצוי עם נסיון בשיווק לחנויות. רשיון נהיגה חובה. עדיפות לבעלי יכולת כספית מוכחת ורכב מסחרי. טל. 03-836441

המגן השקעות בנדל"ן לישראלי צה"ל משטרה ומשרדי הביטחון

1. דרושים עבור לקוחותינו נכסים להשקעה באיזור המרכז, קרקעות בניה למרכזים מסחריים.
2. כמו כן דרושים קרקעות לבניה למגורים, חנויות תפוסות, מבני תעשיה ושטחי אחסנה. הכל ללא דמי תיווך. לפנות לשמעון: 03-372629, 03-374527, 03-383767

להשכרה

באזור התעשיה הישן בהשל"צ מבני תעשיה גדולים במיוחד עדיפות לאחסנה לתקופה של שנה בלבד. מחירים נוחים. 03-948210/9, 03-991028

שירותי הדפסה, עריכה וגרפיקה

שירותי הדפסה, עימוד, שכתוב, עריכה גרפית ולשונית, שיכפול וכריכה לחוברות, עבודות סמינריון, דו"חות שנתיים, תוכניות עסקיות, הצעות, מכתבים, הנפקות וכו'. שירות מקצועי, מהיר ואישי טל. 03-221058

בבנין משרדים ברמה גבוהה

בשכ"ח 110 מ"ר, ניתנים לחלוקה, טלפון + חניה, רחוב המסגר 12 תל־אביב. לפרטים לפנות לריסה. טלפון 03-381768

למפעל תעשייתי דרוש מבנה עצמאי

על שטח של 1500-2000 מ"ר בקטעת קרקע בת"א והסביבה. טל 03-812905

איש עסקים מגיע לך לבבנט נבונית?

חייג ואתה מני 03-254227, מחלקת מסים 04-636227

הצעה מיוחדת ליום העצמאות ה־40

"UP FRONT"

"UP FRONT"

News flashes from the State of Israel's first forty years.

A reader from the pages of The Jerusalem Post.

Text selected and teacher's guide prepared by Natalie Hess.

מקראה מיוחדת באנגלית למורים, לתלמידים ולכל המתעניין בהיסטוריה של מדינת ישראל

לקט של 15 מאמרים מתוך העמודים הראשונים של ה"ג'רוזלם פוסט", מקום המדינה ועד ימינו. לכל מאמר נלווה מילון מונחים המבאר את המילים הקשות לעברית. המקראה מומלצת ע"י משרד החינוך והתרבות לבחינות הבגרות בע"פ (אנגלית) וללימוד הנושא השנתי.

כעת במחיר מוזל של 5.00 ש"ח

להשיג בקיוסקים ובדוכני העתונים שבהם נמכר העתון "ג'רוזלם פוסט".

מופץ ע"י אטלס בע"מ, טלפונים: תל־אביב 03-377890, ירושלים 02-247746, חיפה 04-667473.

משרד ראשי: בית הג'רוזלם פוסט ת.ד. 81, רוממה, ירושלים, 91000 טל: 551616, טלקס 26121, פקס 537527

פקיד/ת חישובים

לתפקיד אחראי בטיפול
בביטוחי מנהלים.
עריכת חישובים, עבודה עם מחשב
וקשר עם לקוחות.
השכלה תיכונית מושלמת – חובה,
אקדמאית – יתרון.
עדיפות לבעלי נסיון בתחום
ביטוח חיים או מנהלים.
תנאי שכר יקבעו בהתאם לכישורים.
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים אל:
קלי בע"מ המסגר 12 תל־אביב, 67774.
– רק פניות מתאימות תענינה –

המועצה המקומית גבעת שמואל
רח' ויצמן 22 טל' 03-5322794
דרושים

1. סגן/ית מנהל ספריה
2. ספרן/ית

בדבר פרטים נא לפנות לטל'
03-5322947, 03-5322923 אל מנהל
הספריה ובכתב לפי הכתובת הנ"ל
יעקב ויסמנסקי
ראש המועצה

למפעלי אגמרדגוס בנהריה
דרושים/ות

משחיז כלים
עובדים ועובדות לייצור

עם ובלי רקע טכני
הכשרה וניתנן במקום
חמישה ימי עבודה בשבוע
ארוחות חמות מוגשות במסעדת המפעל
הסעה מתקריות, עכו ונהריה מובטחות
תנאים טובים למתאימים
נא להתקשר טלפונית למנהל הייצור
בובי סינגר 04-825811-9

יפית מערכות פרסום בע"מ
דרוש/ה

חייל/ת משוחרר/ת

לתפקיד מקדם/ת מכירות במשרה מלאה
דרישות:
בעל/ת בטחון עצמי, השכלה תעודת
בגרות, נשוי או רווק, רכב הכרחי
לעבודה באזורים: 03, 08, 051, 057
להתקשר לטלפון: 08-522843
לבקש את איילה או גיא

אל תמכור את עצמך בזול!

אל תמכור את עצמך בזול,
כי אתה טוב באמת, אתה שווה לנו הרבה
ואנחנו מוכנים לתת לך הרבה
גם שכר שנכנס כל חודש לחשבונך בבנק.
גם קורס לשפשוף והעמקת הידע
בפרסום ושיווק חינם!
גם עבודה רצינית ברשת העיתונים המקומיים
הגדולה והחזקה בארץ גם שעות עבודה גמישות
והעיקר — בונוסים שמאפשרים למוכשר כמוך
להגיע לשכר גבוה־גבוה

כמו שאמרנו, אל תמכור את עצמך בזול,
הרם טלפון ל: **סימה, עיתון "העיר" 03-267111**
וקבע פגישה עוד היום

דרושים!

1. חשב חברה
צעיר בוגר כלכלה/רואה חשבון
שנתיים ומעלה נסיון. תושב
הקריות וצפונה.

2. מנה"ח מדופלם סוג 3
ליום עבודה ארוך באיזור התעשיה
ביאליק. נסיון במפעל תעשייתי –
יתרון.

3. תכנת/מעבד תמלילים
קובול+פסקל מחשב HB 3000, A-VAX

טל. 04-665703 04-762721

SOS

מכון דור
מיון
אבחון
פסיכולוגי

עבור לקוחנו
חברה מסחרית בפתח תקוה
דרושה

מזכירה

★ הדפסה עברית
(ידע על מעבד תמלילים)
★ ידיעת השפה האנגלית ברמה בסיסית
★ יכולת לעבוד עם קהל
★ בוגרת צבא

לפנות מכון דור, רוזנבאום 4, ת"א
טלפונים: 03-203656, 03-293116

מכון דור רוזנבאום 4 ת"א

רייקם בע"מ
לשרות המכבי בתחום החשמל
והטלקומוניקציה דרוש:

עובד חוץ

הדרישות: –
★ רקע טכני
★ יזמה ועצמאות
★ נכונות לעבודת שדה
★ אנגלית ברמה טובה

פניות בכתב בלבד לת.ד. 859 גבעתיים

אררט
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

למוקד ביטוח חיים
דרוש/ה

1. פקיד/ה
– לחישוב פדיונות מנהלים
– נסיון 3 שנים לפחות

2. פקיד/ה מתחיל/ה
– לאחר שרות צבאי
– בגרות חובה

לקביעת ראיון
לפנות טלפון 03-659002 שלוחה

ORS
שרותי כח אדם

סניף חיפה

למחלקה המשרדית דרושים:

מנהל יחידת תביעות - בעל מכון לביטוח, ניסיון רחב בביטוח אלמנטרי, ניסיון בתפקיד מקביל של כ־3 שנים לפחות / קבועה.

מזכירה עברית/אנגלית - אנגלית ברמת שפת אם, עיבוד תמלילים על W/S W/M. רצוי רקע ביצוא. מאזורים חיפה, קריות, עכו. לעבודה קבועה/ זמנית.

מזכירה כתבנית - אנגלית ברמת שפת אם, שליטה מלאה בהדפסה על מעבד W/S אינשטיין, למשרה חלקית/ קבועה.

מפעיל/ת טלקס - שליטה מלאה בשפה האנגלית, יכולת ניסוח בשפה.

מעבדות תמלילים - ניסיון מוכח על התוכנות הבאות W/S, W/M, א/ב, אינשטיין. לעבודות קבועות/ זמניות.

שרטט/ת אלקטרוניקה - בעל ניסיון מוכח לעבודה זמנית.

מתאימים יפנו:
חיפה: הרב הרצוג 2. טלפונים:
04-678361 664002 663703
או בכתב יד: לת.ד. 5346

הטובים עובדים קבוע ORS

עיריית תל־אביב־יפו

לעיריית תל־אביב־יפו

דרושים

★ **לאגף לרפואה ציבורית**
אודיולוגית לעבודה במכון האודיולוגי שבבית־ברהמ"ס
בדבר פרטים נא להתקשר לגב' רבקה
טלפון: 651506/7 או לכתובת: בית
אברהמ"ס, רח' יצחק אלחנן 2 ת"א

★ **למינהל החינוך הנוער והתרבות:**
מורים לחטיבות־הביניים ולחטיבות העליונות
לשנת הלימודים תשמ"ט, במקצועות
מתמטיקה, פיזיקה, אנגלית וצרפתית
מנהלים לבתי־הספר העל־יסודיים
לקראת שנת הלימודים תשמ"ט
תנאים הולמים למועמדים המתאימים
נא לפנות (להציג תעודות והמלצות) למינהל
החינוך, הנוער והתרבות, חדר 227
בימים א' – ה': 08:30 – 13.00
(טלפון: 438044, 438042, 438719)

בעיריה בונים עיר - בוא והיה שותף

לחניון גדול בת"א
דרושים

1. עוזר למנהל
נמרץ אחרי שירות צבאי, עם נכונות לעבודה מאומצת. גם מעבר לשעות העבודה הרגילות.

2. מנהל/ת חשבונות בכיר/ה
לפחות סוג 3 בעל/ת ידע בעבודה עם מחשבים.

3. מנהלת חשבונות

4. מזכירה

5. קופאים
אפשרי סטודנטים או פנסיונרים

6. עובדים
לרחיצת מכוניות.

7. סיכאי

8. מתדלקים

לקביעת ראיון נא לפנות טלפונית
טל: 03-289239, 03-5120306

רוצה להיות מצליחן?

נותרו 5 מקומות!

לך על ביטוח

אם אתה בטוח בעצמך ומסוגל
לעבור את המיון הקפדני שלנו,
יש לך הזדמנות להצטרף לקורס
ביטוח של "ביטחה" – מחצית הדרך
להצלחה. השאר תלוי בך.
(גיל מעל 25 + רכב).

קורס מקצועי לביטוח חיים – אלמנטרי
הכנה למבחן הרישוי של משרד האוצר
סיוע צמוד שיאפשר לך
להשיג את המטרה

טלפון 03-664928/9

מגדל
חברה לביטוח בע"מ

משאבי אנוש
ניוס והערכת מנהלים בע"מ

ONE OF OUR CLIENTS, A COMPANY LOCATED IN THE TEL AVIV REGION IS SEEKING A:

SENIOR MARKETING EXECUTIVE

FOR HEAT AND ENERGY SYSTEMS

QUALIFICATIONS:
- PROVEN TRACK RECORD IN INTERNATIONAL MARKETING.
- MECHANICAL OR CHEMICAL. ENGINEERING DEGREE, MBA IS AN ASSET.
- FULL COMMAND OF ENGLISH, SPANISH IS AN ASSET.
- READINESS TO TRAVEL AND SPEND EXTENDED PERIODS ABROAD.
- AGE 35 - 45

PLEASE SUBMIT RESUME TO MASHABEI ENOSH, P.O.B 189 RAMAT GAN 52101
ALL APPLICATIONS WILL BE KEPT IN CONFIDENCE

למוסד פיננסי גדול בת"א

שומרים

לעבודה קבועה במשמרות
- בני גיל 55–30
- בעלי בריאות תקינה
- רצוי נסיון צבאי קודם בדרגת נגדים
- תושבי גוש דן
- השכלה של 10 שנות לימוד לפחות

המעוניינים יפנו בצרוף קורות חיים
בכתב יד וציון טלפון לת.ד. 23136
ת"א מיקוד 61230 עבור "מס' 130"

זמיר

לסניפינו ברחובות
רמלה ואשדוד דרושים

- **אנשי אחזקה** ברמה גבוהה, קריאת שרטוט, ידע בהידראוליקה ופנאומטיקה, העבודה מתאימה לאנשי מקצוע בלבד.
- **סטודנטים לעבודות לילה** תושבי רמלה/לוד, במקצועות טכנולוגיים, לעבודה בתחומים טכניים שונים, למפעל בטחוני, יוצאי צה"ל.
- **רתך שריון/ארגון או מסגר מעולה** גיל מעל 27, למספר משרות באזור המרכז, למפעלים בטחוניים ואחרים, לתושבי רמלה/לוד עד אשדוד.
- **כרסם/חרט קונבנציונלי או CNC** מקצועי, התמחות בעבודות עדינות ברמה תעופתית.
- **נגרים/רפדים/צבעי רהיטים** תושבי רמלה/לוד/רחובות עד אשדוד, מקצועיים בלבד!! לעבודה במפעל תעשייתי (לא בנגריה פרטית).
- **מכונאי מטוסים/טנקים** יוצאי חי"א או חימוש, אין צורך בנסיון, אפשרות קידום.
- **שומרים/מאבטחים** בעלי משפחות, יוצאי צה"ל, פרופיל צבאי גבוה, לעבודה ממושכת במפעל בטחוני באשדוד ובלוד, שכר גבוה!
- **עובדי ייצור** תושבי רמלה/לוד/ראשל"צ/נס־ציונה/רחובות ואשדוד, גיל מעל 25, בעלי משפחות, יוצאי צה"ל, לעבודה במפעל תעשייתי גדול. תנאים סוציאליים מלאים, שכר בסיסי גבוה במאוחד, עד 1,300 ש"ח, שכר לאחר פרמיות ושעות נוספות: 1,500 ש"ח ויותר.
- **מלחימות/מחווטות** עבודה במשמרת שניה על מיקרוסקופ באשדוד ועבודות חיווט באזור אשקלון ורחובות, למקצועיות בלבד, שכר גבוה!
- **מזכירה/מעבדת תמלילים** עברית, אנגלית ורצוי ספרדית, לעבודה ממושכת במפעל גדול, בשכר גבוה!
- **מגוון הצעות עבודה** נוספות למלגזנים, מבלטנים, מכונאי דיזל, מפעילי מכונות וחשמלאים.

רחובות: הרצל 202
טל.: 08-473832
08-463103
אשדוד: רוגוזין 22
טל.: 08-535455
רמלה: הרצל 100
טל.: 08-237858

חלק מהמשרות מתאימות גם לתושבי המרכז ות"א, ברח' יהודה 26 ת"א, טל. 03-289505

שרותי כח אדם בע"מ

קריירה
שרותי כח אדם בע"מ

לסניף חיפה

★ **איש מכירות** מנוסה לסניף "קריירה" חיפה והצפון — רכב חובה. תנאים מעולים.
★ **סוכן/נסיעות** מורשה + נסיון בתיירות חוץ, לחיפה.
★ **מזכירות** בכירות, אנגלית ברמת שפת־אם, ידע בעיבוד תמלילים, לכרמיאל ולחיפה.
★ **טלקסיסטית** אנגלית מנוסה, לחיפה.
★ **קצרנית ומעבדת תמלילים** לעכו.
★ **מעבדת תמלילים** ע/א (רצוי נסיון ב־WORDSTAR), לחיפה.
★ **תמלילנית ע/א** + נסיון בתוכנת א—ב / WORDMILL לחצי משרה בחיפה.
★ **טכנאי אלקטרוניקה** + נסיון בבדיקות סופיות, לכרמיאל.
★ **טכנאי מכונות** לתפקיד סגן מנהל־אחזקה + נסיון תעשייתי באחזקה, לסירה.
★ **קופירייטר** שפת אם אנגלית, נסיון בכתיבה פרסומית, לעבודה באיזור חיפה.
★ **טכנאי/ת רנטגן** נסיון בצילום רפואי, יכולת להפיק תוכניות אורקוליות, לאיזור חיפה.

- תנאים טובים, הסעות וארוחות
חיפה, הרצל 22, טל. 04-670825
להודעות 24 שעות ביממה: טל. 04-670801

הכח שלנו הוא כח אדם, קריירה.

משרד הבריאות
המרכז הרפואי ע"ש ח. שיבא
תל־השומר
מסונף לבית הספר לרפואה ע"ש סאקלר
באוניברסיטת תל־אביב

למרכז הרפואי שיבא בתל־השומר
דרושים:

2 טכנולוגים רפואיים

למחלקות: הרדמה ומכון
מרץ נשימתי.

בדבר פרטים נא להתקשר טלפונית
למספרים: 03-5310551, 03-5311404
בשעות 8 בבקר עד 2 בצהרים

לפרויקט חדשני בתחום כח האדם
דרושים

אנשי מכירות מעולים

(משרה 2650)

לייצוג ולקידום מכירת הפרויקט
★ בעלי הופעה, שיקול דעת וכושר עסקי
★ בעלי נסיון בתחום כח האדם ו/או מכירות
★ תמורה גבוהה ע"פ השגים

מועמדים יפנו לטל' 03-5440693 החל מיום א'
או ישלחו פירוט קורות חיים ונסיון אל
ת.ד. 47030 תל אביב 61110. סודיות מובטחת
המודעה לשני המינים

צומת

רשות הדואר

לרשות הדואר בירושלים
דרושים

דוורים ודווריות

לקבלת פרטים נוספים נא
לפנות למר משיח משיח
בטלפונים:
02-524108 / 230690

קריירה
שרותי כח אדם בע"מ

למחלקה הטכנית

★ **קניין אלקטרוניקה** + נסיון רב ברכיבים או בקשיחים (קולקטורים וכבלים) לנס־ציונה.
★ **תמחירן** + נסיון בחברה תעשייתית, לבאר־יעקב.
★ **הנדסאי / טכנאי ייצור** + נסיון רב בשיפור שיטות ומדידות זמנים, לבאר־יעקב.
★ **מרכיב מכני** + נסיון רב בהלחמות גל, לת"א.
★ **מבקרי איכות ויזואלית** + נסיון רב בבדיקת מכללים וכרטיסים + ידע באבטחת איכות, לת"א.
★ **מבקר איכות** + נסיון בבדיקת הרכבות מעגלים מודפסים + ידע בהלחמות ובתהליכי ייצור, לת"א (שעות עבודה 16.00-23.00).
★ **מפעילי CNC** מנוסים ללוד
★ **מכשירן** + נסיון רב בהפעלת מכונות אוטומטיות (רצוי פנג'ו), לת"א.
★ **רתכי שריון / חשמל / ארגון / CO_2** למשרות בגוש־דן ובלוד.
★ **כרסם** קונבנציונלי + נסיון רב, לחולון.
★ **מפעילי מכונות** + רקע טכני (רצוי במסגרות / חשמל / אלקטרוניקה), לעבודת משמרות באשדוד.
★ **אלקטרונאים** אחרי שירות צבאי, לעבודת מעבדה בת"א.
★ **עובד ייצור** + ידע בריתוך, לחולון.
★ **עובדות ייצור** + ראיה טובה, למשרות בוקר / אחה"צ בחולון.
★ **מחווטים/ות מלחימים/ות** למשרות בגוש־דן ובאשדוד.
★ **בוגרי 12 ש.ל.** אחרי שרות צבאי, לעבודת מעבדה בת"א (רצוי רשיון נהיגה).

למחלקה המשרדית

★ **מזכירות מנוסות** אנגלית ברמת שפת־אם, הדפסה עברית / אנגלית, למשרות מלאות בת"א.
★ **פקידה** + נסיון במשרד יבוא / עמילות מכס, ידע בהדפסה ע/א, למשרה מלאה בחברת מחשבים בת"א.
★ **מרכזנית** בוגרת תיכון, אנגלית ס"מ, למשרה מלאה בת"א.

תנאים מצוינים למתאימים/ות, ארוחות והסעות.
תל־אביב, דיזנגוף 158, טל. 03-5445848
נתניה, שמואל־הנציב 17, טל. 053-338901
רחובות, הרצל 185, טל. 08-465277
חיפה, הרצל 22, טל. 04-670825

הכח שלנו הוא כח אדם, קריירה.

קופת חולים

המרכז הרפואי גולדה
קופת חולים מחוז פ"ת
דרושים/ות

אחים/יות מוסמכים/ות

לעבודה עם אתגר
במרפאות הקהילה.
לפרטים: נא לפנות
להנהלת שרותי הסיעוד
טל: 03-9251304/5

רשות הדואר

דרוש/ה מועמד/ת
לניהול סוכנות דואר
בשכונת גילה א' ירושלים

הכישורים הדרושים: ידע בסיסי בניהול חשבונות, ידיעת השפה העברית ויכולת לקרוא כתובות בלועזית, ידיעת שפה לועזית רצויה.
לקבלת פרטים נוספים ולהגשת הצעות יש לפנות למינהל מחוז ירושלים, רשות הדואר אל מר ששון יוסף טלפון: 02-534189, בין השעות 07:30—09:30.
מועד אחרון להגשת בקשות: 10.5.88

הטכניבה בע"מ חברה לבנין עבודות ופיתוח
דרושה **מזכירה** למשרה מלאה
★ שליטה מלאה בעברית ואנגלית ברמת שפת אם, כולל יכולת ותרגום בשפה עסקית
★ ידע בהדפסה בשתי השפות
★ ידע בעיבוד תמלילים והפעלת טלקס
רצוי בעלות נסיון קודם
02-533177-8-9 מנהל כח־אדם

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

כפר סילבר

בי"ס מקיף התישבותי שש־שנתי
ע"ש ד"ר אבא הלל סילבר
מיסודה של הסתדרות ציוני־אמריקה
ד.נ. חוף אשקלון מיקוד 79295
טלפון: 051-25141-4
על יד אשקלון

בית הספר
לימודי המסלולים והמגמות מתחילים בכיתה י'.
בחטיבת הביניים אנו מלמדים ברמה אחידה בכתות ז'־ח' ובשתי רמות בשכבת ט'.
המסלולים והמגמות בכפר הם בנתיב העיוני והטכנולוגי.
1. מדעי החיים והחקלאות (ביולוגיה)
2. אלקטרוניקה – מחשבים
3. מדעי החברה – הומנית
4. סיעוד
5. לימודי ארץ ישראל
6. מכונאות רכב
7. חינוך הגיל הרך.
אנו מעודדים עבודות גמר ופרוייקטים אישיים כחלק ממערך הבגרות בכל הרמות ובכל הגילאים: מגמות 1־3 28־32 יחידות בגרות, 4־5 עד 21 יחידות.

אל התלמיד והורין
בוא אלינו
ותראה:
★ בית ספר ברמה גבוהה
★ פנימיה באיכות מעולה
והכל באווירת כפר נוער
נפתחה ההרשמה
לשנת הלימודים
תשמ"ט

הפנימיה
★ לכל קבוצה בפנימיה – מדריך ואם בית. צוות זה אוזן קרויה לכל בעיה וכל עניין שיעלו מצידך.
★ לכל קבוצה – מועדון מרוהט היטב. עיתונות יומית. טלוויזיה צבעונית. המועדון הוא מוקד החיים החברתיים של הקבוצה. בו מתנהלות הפעולות בהנחיית המדריך.
★ מערכת חוגים עניפה תלווה אותך במהלך השבוע ובעיקר בערבים. ספורט לסוגיו. כולל חדר כושר. ריקודי עם ועמים. מועדון הסרט הטוב. קרמיקה ועוד.
★ אחת לשבועיים – חופשת סוף שבוע בבית – מה שקרוי אצלנו "שבת פתוחה" ואחת לשבועיים – "שבת בכפר" ובמרכזה ערב כלל כפרי של אחת הקבוצות.
אפשרות למלגות

"יום פתוח בכפר"
ברוכים הבאים:
הכפר פתוח לביקורים עפ"י תאום טלפוני טל: 051-25141. אחרי השעה 14.00 051-25142

ההרשמה החלה

מכון דור
מיון
אבחון
פסיכולוגי

עבור לקוחנו
חברה מסחרית
בפתח־תקוה
דרושה

קלדנית

העבודה כוללת עבודות פקידות כלליות

לפנות למכון דור רח' רוזנבאום 4 תל־אביב
טל: 203652

קשת
האגודה למען הקשיש
תל־אביב–יפו

לשרות אישי לקשיש בביתו, לעזרה
כללית ולסידורים שונים מחוץ לבית
דרושים:

עובדים/ות

נא לפנות ליעל טל. 03-200333
בין השעות 8.30-13.30

ORS
שרותי כח אדם

סניף חיפה

למחלקה לבכירים דרושים:

מהנדסי תעשיה וניהול - א. נסיון של שנתיים לפחות בתחום - בקרה, תקציב, תמחיר. נסיון במערכות ממוחשבות. קבועה. ב. נסיון של 3 שנים לפחות בקידום פרויקטים תעשייתיים. התמחות בריכוז לוחות זמנים • מעקב תקציבי. קבועה. ג. נסיון של שנתיים בתעשיית המתכת. ידיעת לנוטוס. קבועה. ד. מהנדסים מתחילים - לעבודה בנושא תפ"י. קבועה.

כלכלן - נסיון של שנתיים לפחות בנושאי תקציב, תמחיר. קבועה.

הנדסאי/ טכנאי כימיה או מכונות - כשנתיים נסיון בניהול מתקן כימי ותפעולו הכרת תהליכים כימיים וניהול צוות.

הנדסאי/ טכנאי ייצור - כמנהל ייצור נסיון בתחום הטקסטיל מאזור נהריה מעלות. בעל רכב. קבועה.

הנדסאי חשמל - נסיון של 5 שנים בתעשיה רישיון חשמלאי - מתח גבוה. ניהול צוות. מאזור טבריה - בכבד.

יש להגיע עם פנקס מילואים, שבי ותעודות השכלה. מתאימים יפנו לשרה: חיפה - רח' הרב הרצוג 2. טלפונים: 04-671937,
678361, 04-663703. או בכתב לת.ד. 5346.

הטובים עובדים קבוע ORS

לסניפינו בבאר־שבע
דרושה

אחראית משרד

למשרה מלאה 08.00–16.00
בעלת ניסיון עם המלצות
בגיל 35־40
לקביעת ראיון שיתקיים בבאר־שבע נא לפנות
למשרד הראשי של החברה טל 052-448112

למסעדה צרפתית
בתל־אביב
דרושים

★ **שף־טבח** מנוסה
★ **עוזר טבח** בעל נסיון
★ **מלצריות נאות**

נא לפנות טלפונית
לרישאר 03-484032

נציבות שירות המדינה

ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה
דרושים בירושלים

אקדמאים

לעבודה מקצועית

★ דרושים בעלי תואר אקדמי בכלכלה, או בסטטיסטיקה, או בכלכלה חקלאית, או בסוציולוגיה, או בדמוגרפיה, או במדעי המחשב.
★ תינתן עדיפות לבעלי ניסיון בעבודה מקצועית.
★ העובדים יועסקו בחוזה מיוחד.
★ הדרגה תקבע על פי כללי התקשי"ר ובהתאם לניסיון ודירוג המשרה.

המעוניינים מוזמנים לבוא לראיון אישי אצל מר ישראל לייבנר, מנהל מחלקה מקצועית בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הקריה, חוממה ירושלים בניין 26, חדר מספר 1
הראיונות יתקיימו בימים ג', ד' (3.5.88, 4.5.88)
בין השעות 13.00 ל־15.00

صورة عن الأصل

מכתבים למערכת הארץ

מוסיקה מחוץ להיכלות

הביקורת שנתן דהנביץ מתוח על הקונצרט בכיכר מלכי ישראל ("הארץ" 27.4.88) יסודה באי־הבנה מהותית לגבי תכליתו של אירוע זה. הראייה לכך היא הצעתו לנצל את התקציב (שהוא, דרך אגב, בעיקרו פרי תרומות מיוחדות של גרבים למטרה מיוחדת זו בלבד) להזמנת מבצעים וסולנים נוספים ממדרגה ראשונה כדי שיופיעו בהיכל התרבות, להנאתו של אותו קהל, שדהנביץ נמנה עליו, היכול להרשות לעצמו ליהנות גם מה קונצרטים הנערכים בו ממילא.

אבל הקונצרטים הפתוחים של הפילהרמונית, שיזם בזמנו המאסטרו זובין מהטה ושבמהם השורות האלה באה על חלקו הצנוע בבימוים היזומה הזאת, נועדו לשתי מטרות אחרות לגמרי.

הראשונה היא, כמובן, לפתוח את שערי המוסיקה הקלאסית לציבור רחב — במיוחד לנוער — שאינו מגיע (אולי עדיין אינו מגיע) להיכל התרבות. אין זה אידיאל, שהאומה תתחלק לשני חלקים נפרדים — מיעוט היודע להעריך מוסיקה אמנותית משובחת ויש לו היכולת ליהנות ממנה, ורוב המנותק מתרבות־העילית ואינו מסוגל לצרוך אותה, לא מצד הכשרתו ולא מצד אמצעיו. הקונצרטים הפתוחים, שמשכו ומוסיפים למשוך מאות אלפי מאזינים, מסייעים לגשר — כך אני מאמין — בין הציבור הרחב יותר לבין המוסיקה הטובה ביותר.

ויש גם תכלית שנייה, הקשורה באקלים הציבורי של ההתכנסות ההמונית בארץ. לא פעם ההתכנסות שכזאת כרוכה במצבורות פרוע למדי, שכן משתגשות גם הגרומות הדרציות של התנועות מבוססות הנוכחות. חשוב, לדעתי, להעמיד מול הסטיכיה הזאת גם דוגמה אחרת, מתוכנת, של אירוע המוני שבו לוקחים חלק עשרות ולפעמים מאות אלפי משתתפים, והכל בהתנהגות שקטה, קשובה ומכובדת למופת, כשבקונצרט הפתוח שנערך בכיכר אשתקד בפארק הירקון, רוב לבי למראה משטחי הדשא הנקיים שהותיר אחריו הקהל העצום שגדש את האמפיתיאטרון הטבעי ואת כל סביבותיו.

גם אני, כמו דהנביץ, הייתי שמח על כל מבצע הגון וסולן מעולה שיתוסף לתזמורת בהופעותיה, אבל אין בין זה לבין קידום היעדים האמורים ולא כלום. על כן, עם כל הכבוד, הרשיני דוחה את הצעותיו להעביר את התרומות המיועדות לקונצרט הפתוח לתועלת העילית התרבותית בהיכל המגור.

לצערי, יש ממש בטענותיו של דהנביץ על טיב הגברת הקול. איכותו היתה יכולה להיות משופרת בהרבה, אילו ניתן היה להביא את התזמורת לחזרה במקום יומיים לפני האירוע, אלא שלמרבה הצער לוח־הזמנים של התזמורת לא איפשר זאת וכיוון הקול נעשה בשעה שלפני הקונצרט. זה ליקוי שבמצטרך למצוא דרכים לתיקונו, ככל האפשר.

לבסוף, איני רואה את עצמי מסמך כלהגיב בביקורת האישית. לדידו של דהנביץ, כל המפעל אינו אלא "במסגרת מאמצי לרימום ופרסום אישי" וההא גם "תוליה כל שהיא במסע הבחירות". אפשר, אם רוצים, לומר כמובילב מופלג שכל מה שעושה נבחר במסגרת תפקידו נעשה לצורך ריפום אישי ומסע בחירות, שהרי כל מעשה מבורך יגביר באופן בלתי־נמנע את יוקרתו ואת סיכוייו לעתיד. רק ראש עיר שיעשה בזדון מעשים רעים ומסר ליס, יכביז את עצמו מהאשמה משונה זו. אבל מר דהנביץ יודע היטב, שהקונצרטים הללו אינם אירוע של שנת בחירות, אלא מסורת שהשתרשה וזכתה לאהבת הקהל לגושה. השנה, בגלל סיבות שלא חשוב לפרטן כאן, הוקדם הקונצרט מחודש יולי, הקרוב יותר לבחירות, לחודש אפריל, הרחוק מהן, ועובדה זו אינה יכולה להתמך באשמותיו של מר דהנביץ.

את רוחש הלב של קהל הרבבות, שנאסף בכיכר ביום שמזג־האוויר היתעתע בנו ושילח זרזיפי גשם ורוחות קרות, ואף־על־פי כן ישב בשקט מופתי וספג את צלילי המוסיקה כצמא, לא ביטא המאמר הזה.

שלמה להט
ראש עיריית תל אביב־יפו

צל"ש ליאנוש בן־גל

ציון לשבח מטעם "כלבוטק" בגין צרכנות נבונה מגיע לאלוף יאנוש בן־גל. עם הולכתו להיכנס לחיים הפוליטיים, לא התעצל מלערוך סקר־שוק מדוקדק. נפגש עם מוכבי הליכוד, ניהל מו"מ ב"צומת", וכתום השוואה הצעות חתם על הסכם עם בניני המבזירות של מפלגת העבודה, המבוסים כבנו אלה עוד מימים הכורים לטוב של פרץ ולין. את זה האחרון יש לעודד נוכח הרוחה מרשימת המועמדים כבר בשלב המוקדם. מעז יכול לצאת מתוק, מר לין הנכבד. הכשלון המוקדם נותן לך די זמן לגשת לבחירות הפנימיות בליברלים וב"תחיה", אולי לקבל שריון בר"ץ, או אצל מיער. רשימת המפד"ל כבר סגורה, למרבה הצער. אך יש שמועות על פרישת ר' שפירא מה"אגודה": כדאי לבדוק מה הם מציעים בתמורה למימון הבחירות הצמוד לביטאר הנבוהה. תחי הדמוקרטיה הישראלית.

בני שגיב
חיפה.

טיפול אנושי וחם

ברצוני להביע את תודתי הכנה והחמה לד"ר מור ממרפאת חולי ריאות בבית־החולים ביילינסון, שר קיבלני באנושיות ובחמימות, טיפל בבעייתי ונתן לי את ההרגשה שכאילו אני היחיד המיוחד הקיים עבורו. כן ירבו כמותו בישראל בין הרופאים והקרב כל האנשים במדינה.

חלף מוסלביץ
תל־אביב

זכותו של סוכן ביטוח

בהפתעתי לקרוא ב"הארץ" 20.4.88 במדור הכלכלה כי המפקח על הביטוח במשרד האוצר, גד ארבל, דורש מלשכת סוכני הביטוח לפעול לצמצום תופעת הנסיעות של סוכני הביטוח לחו"ל, באמצעות חברות הביטוח שבמסגרתן הם פועלים.

הנסיעות הללו ממומנות על־ידי סוכני הביטוח עצמם, משולם עליהן מס כחוק, והן מהוות חלק מעלות הסוכן, היכול גם להמיר את עלות הנסיעה בקבלתה כתשלום־עמלה מחברת הביטוח.

דרישתו של ארבל היא תופעה חמורה, הנסיון לפגוע בזכותו של סוכן־הביטוח כאדם חופשי להחליט מה לעשות בכספו, שהרוויח ביושר.

יצחק הרצקי
מפקח חברת ביטוח
ירושלים

הארץ ממליץ

לוידי איוב (ת"א) — קומדיה רומנטית שנונה ומענגת מ־1941, בבימויו של פרסטון סטרג'ס, עם הנרי פונדה וברברה סטנוויק כששניהם צעירים ויפים.

המכבני הנבהר (ת"א) — פרודיה עדינה על סרטי הסמוראים שנעשתה ב־1958 על ידי אקירה קורוסאווה ("שבעת הסמוראים", "דרסו אוזלה", "קאגמושה" ועוד).

להתראות ילדים (ת"א, ירושלים, חיפה) — ילד יהודי מוסגר לנאצים בצרפת הכבושה, בעיקבות הלשנה. אירוע זה הטביע את חותמו על חייו של הבימאי לואי מאל, שהיה עד לכך, בגיל 11.

מכות ירח (ת"א, חיפה, ירושלים) — ירח מלא בברוקלין משפיע באורח רומנטי על אלמנה איטלקיה ועל כל בני משפחתה. עם שר הנפלאה, ניקולאס קייג' ושחקני משנה מצויינים.

חופשה בכפר (ת"א, ירושלים) — ילד פריסאי בן 9 מבלה חופשת קיץ בכפר, בה הוא נפגש בפעם הראשונה באמיתות החיים ורוכש ידידים אהובים. סרט אישי של הבמאי הצרפתי ז'אן לו היבר.

עיניים שחורות (ת"א, ירושלים) — סיפור אהבה אירוני וחריף המבוסס בעיקר על "הגברת עם הכלב" אך גם על סיפורים אחרים של צ'כוב. נעשה במעוף על־ידי הבימאי הרוסי ניקיטה מיכלקוב. בכיכובו של מרצ'לו מסטרויאני, עם סילבנה מנגנו, אלנה סופונובה, ומארת קלר.

תקווה ותהילה (ת"א, ירושלים) — מלחמת העולם השנייה מוצגת כהרפתקה דרך עיני ילד לונדוני. סרט אוטוביוגרפי של ג'ון בורמן ("גברים במלכודת", "יער האיזמרגד").

הקיסר האחרון (ת"א) — סרטו המרהיב של ברנרדו ברטולוצ'י על תולדותיה של סין במאה זו. בעייתי פחות ומסודר יותר מסרטיו הקודמים, ולכן, כנראה, זכה הסרט השנה בפרס ה"אוסקר".

שאלה של שפיות (ת"א, חיפה) — דרמה דיראקטית, אודות זונה שרצחה את אחד מלקוחותיה והנאבקת על זכותה לעמוד למשפט כשפויה. במקביל: מחקר קולנועי בדמותה של כוכבת הסרט, ברברה סטרייסנד.

שם המשחק (ת"א) — שעשוען קולנועי של המחזאי־תסריטאי דיויד מאמט. נוכלים, עוקצים והימורים האלימות במערבולת שנונה למדי שהיא אולי יותר תרגיל מאשר סרט מגובש, אך מהנה בכל זאת.

סרטי בידור

חשוד (ת"א, חיפה) — מתח, דרמה של בית־משפט ופרשת שחיתות, בסרטו של פיטר ייטס ("בוליט", "המלביש"). עורכת־דין יפה ונדיבת־לב (שר) מגינה על נאשם ברצח, ובעזרתו של אחד המושבעים (דניס קווייד) חושפת שחיתות בבית־המשפט.

מעקב צמוד (ת"א, חיפה, ירושלים) — סרט פעולה, מתח, קומדיה ורומנטיקה של ג'ון בדהם ("רעם כחול", "משחקי מלחמה"), על בלש העוקב אחר נערתו של פושע נמלט, ומתאהב בה.

על תקליטים ומקליטים/נתן דהנביץ

תעשייה ושמה טוסקניני

התערוכה לזכרו של ארטורו טוסקניני, המוצגת בימים אלה בפוליס העליון של אכסדרות היכל התרבות בתל־אביב, היא חלק מתעשייה, או פולחן, או שניהם גם יחד. התכונה לא חלה היום, אך דומה כי היא נמצאת בשנות־השיא האחרונות בשיא חדש ומתחדש. התערוכה, שהיא פרי יוזמתו של הביוגרף של טוסקניני, הארווי סקס, שגם מלווה אותה בארץ, תעבור בקרוב לעשרים ארצות. בחודשים הקרובים, בלי קשר לתערוכה, יופקו ויוצאו למכירה בארצות־הברית עד שלושה או ארבעה סרטי וידיאו חדשים על טוסקניני.

בכל חודש רואים אור דיסקים חדשים של הקלטות רשמיות או פיראטיות, בניצוחו. בשנה הקרובה תוציא חברת אר־סי־איי למכירה דיסקים עם יצירות גדולות בביצוע של המאאסטרו — הרקוויאם של ורדי, מיסה סולמניס של בטהובן, האופרות. איכות הצליל שהשיגו המהנדסים בהעברת הסימפוניה התשיעית של בטהובן למאסטר דיגיטאלי ולדיסק מעודדת אותם להעביר, בתהליך דומה, את רוב היצירות בניצוחו, שהפיקה בשעתה אר־סי־איי, אף כי לא תמיד אלה הביצועים היפים ביותר מבחינה מוסיקאלית.

יש לזכור, כי את רוב ההקלטות לאר־סי־איי עשה טוסקניני בשלהי חייו, כמובן שלאחר תקופת־השיא, בשנים האחרונות לחייו על בימת הקונצרטים. עדיין היה זה טוסקניני הגדול, אך לא טוסקניני בשיא פריחתו. את ההקלטות ההיסטוריות, בעיקר משנות השלושים, אפשר למצוא בהקלטות משידורים חיים, ברדיו. והכבים למיניהם, וגם ארכיונים של תחנות שידור, הקליטו והעתיקו את הקונצרטים ואת האופרות. החומר הגדול הזה משמש להם, הנאה וגם פרנסה, לתעשייה הגדולה של התקליטים והדיסקים הפיראטיים, בשני עברי האוקיאנוס. החל באגודת ארטורו טוסקניני בארצות־הברית וכלה בכל מיני חברות מוסמות, קיקיוניות ועלומות באיטליה, עם תאי־דואר משווייץ ועד יפן. הרפרטואר עשיר, מגוון ולעתים מוזר. אם את מתאהו נגד הנאצים של היטלר הביע טוסקניני בביצועים מושלמים של בטהובן, הרי את תודתו לביתו השני, לארצות־הברית, הביע בהשמעת יצירות של מלחינים אמריקאים. הוא שפירסם ברחבי העולם את האדאג'יו המפורסם של בארבר, השמיע את יצירותיו של ג'ורג' גרשווין, וגם ניצח בהתלהבות על "כוכבים ופסים לעד", של סוזה. את הכל תמצא על תקליטים, שלא לדבר על יצירותיהם של מלחינים איטלקיים קטנים, שכמעט איש מלבד טוסקניני לא ניצח על יצירותיהם. מי עוד היה מעלה בדעתו להשמיע באמריקה את יצירותיו של מרטוצ'י?

תודות לסדר הטוב של הרדיו האוסטרי, נשמרו בשלימותן הקלטות של טוסקניני בזלצבורג הבי־איר האוסטרי, לפני שנכנסו הגרמנים לאוסטריה. גם באיטליה נשמרו סרטים רבים של מוסיקה בניצוחו. באנגליה נותרו הקלטות רשמיות שעשה עם תזמורת הבי־בי־סי, והן ראו אור בתקליטי אי־אם־איי.

המומחים, האוספים והמיידים עטים על כל ביצוע "חדש", שנגלה בארכיון זה או אחר. את טביעת אצבעו המוסיקאלית של טוסקניני אפשר לזהות בנקל. קמו לו מחקים רבים, אך ההבדל בינם לבינו הוא כמו ההבדל בין רפרודוקציה, תהיה טובה ככל שתהיה, לבין המקור.

בהוף הזוהר, בספרו הבקורתי מאוד, "להבין את טוסקניני", מקדיש פיק בן כחמישים עמודים לדיסקוגרפיה של טוסקניני, ומצביע על הקלטות שרק מעטים ידעו עליהן. האיטלקים, מבחינה מעשית, מציעים עתה, בכל חודש, לפחות שלוש הקלטות פומביות של טוסקניני. מאחר שהמאאסטרו היה אדם בעל מזג ורגש סוערים, אפשר לחוש בהבדל המשמעותי שבין הקלטות שנעשו באולפן והקלטות של קונצרטים פומביים. הסימפוניה "מן העולם החדש" של דבוז'אק היתה אחת היצירות שבהן באו השינויים לכלל ביטוי. יש הקלטה רשמית של אר־סי־איי, עם תזמורת אן־בי־סי, אך האספנים המובהקים יודעים כי קיימות לפחות שלוש הקלטות פיראטיות משידורים חיים, והללו כבר עלו, כל השלוש, על דיסקים. חברות איטלקיות הפיקו ושיווקו, וחנויות תקליטים גדולות בלונדון מציעות את הדיסקים במחיר דיסקים רגילים, פחות או יותר.

יש גם דיסקים של ה"מיסה סולמניס" בקונצרט פומבי, והקלטה מצוינת של הסימפוניה השישית, ה"פאתטית" של צ'אייקובסקי. איני יודע אם צריך להזכיר זאת, המדובר בהקלטות היסטוריות, עם וכלי מרכאות, ואיכות הצליל איננה כמו בת־זמננו, הדיגיטאלית־במקור. אבל מי שמחפש את טוסקניני אינו מחפש את האלקטרוניקה, אלא את החשמל הדרמטי. יאמרו לך אלה שאוזניהם מורקות כל אימת שפוגע שמעם של תקליט או דיסק חדש.

הכרותי, שמצפים בעוד חודשים מעטים מבחר של סרטי וידיאו על המאאסטרו. השניים הידועים, עד כה, הם של המפיק האמריקאי, פיטר רוזן, ושל הצרפתי, ארמנאד פנייל. את האמריקאי אפשר להשיג, בשלב זה, רק בשיטת הוידיאו האמריקאית, אבל נאמר לי כי בלונדון מעבידים עתה את הסרט לשיטה האירופית (פאל). זה סרט מצוין, לפי תסריטו של הארווי סאקס. ג'יימס לוין הוא המנחה והמנתח. משולבים בסרט הרבה קטעי־פילמים מחיי טוסקניני והקונצרטים שלו. גם שיחות עם חברים ונגנים שהופיעו תחת שרביטו של טוסקניני. כלולים גם קטעים מסרטים משפחתיים, שבהם נראה טוסקניני עם בני משפחתו או בביתו.

מוסיקה רוסית

להלן מן המאזינים למוסיקה רוסית היא מקהלת הצבא האדום. לאחרים — צ'איקובסקי. ושוב, לאחרים — פרוקופייב ושוסטקוביץ'. לכולם מומלצים עתה, בתל־אביב, דיסקים וקלטות חדשים. הנה כמה מהם, בקיצור נמרץ.

★ צ'איקובסקי: הסימפוניות 4,5,6, תוספות. התזמורת הסימפונית הלונדונית, בניצוחו של גנאדי רוז'דסטוונסקי. שלושה דיסקים נפרדים, של "שיקוק" מאנגליה, במחיר מוזל. הקלטה דיגיטאלית במקור.

★ פרוקופייב: הסימפוניה החמישית. התזמורת הפילהרמונית של לנינגרד, בניצוחו של מאריס יאנסונס. דיסק "צ'אנדוס", מאנגליה, הקלטה דיגיטאלית 8576.

יש טוב ויש רע בדיסק הזה. הרע — כמות קטנה של מוסיקה. הטוב — התזמורת הסובייטית יותר משעה של מוסיקה בכל דיסק. כזה שלפנינו, רק קצת יותר מ־38 דקות. הסיבה: ההקלטה נעשתה, לאחרונה, בעת מסעה של התזמורת הרוסית בבריטניה. בסוף המסע נעתרה התזמורת להברת התקליטים האנגלית להקליט בשבילה, בבאבליך, את החמישית של פרוקופייב. מראווינסקי, המנצח המהולל המוסיקאלי, כבר מיהר לקונצרטים אחרים. במקומו, ניצח מאריס יאנסונס. מישנהו, והתוצאה: ביצוע סוחף ומחשמל, בהקלטה מצוינת. יש הקלטות מן העבר, טובות מאוד, של ברנשטיין או קאראיאן. אך אינן דיגיטאליות במקור.

★ מקהלת הצבא האדום במיטב להיטיה, בניצוחו של בוריס אלכסנדרוב. דיסק "הארמוניה מונדי", צרפת, 274.768. מיקבץ מן ההקלטות הקבאלוגיות. מתקופות שונות. 18 שירים, בסך הכל. הכל יש בדיסק, ממש סמפוניקס. הכל ב"קאלינקה", "לילות מוסקבה" ו"וולגה" ועד למקהלת החיילים מתוך האופרה "פאוסט" לגונו. שנה שלימה של זימרה מאסיבית, או מאמות של זימרה. המבחר הזה טוב בעיני ממיקבצים אחרים, שהוצאו בחברות אחרות בעבר.

כאן אנחנו מסיימים עם רוסיה, הפעם, ועוברים להקלטות אחרות בקצרה.

באך: הקונצרטים הברנדנבורגיים, הקונצ'רטו המשולש. מוסיקה אנטיקווה, קלן, בניצוחו של ריינהרד גבל. 2 דיסקים של "ארכיב", מגרמניה, 116 423 הקלטה דיגיטאלית.

★ מוצרט לג'ראלד מור. ויקטוריה דה לוס אנחלס, אליזבת שוורצקופף ודיטריך פישר־דיסקאו. עם ג'ראלד מור, ליד הפסנתר. דיסק אי־אם־איי, מאנגליה, העברה למאסטר דיגיטאלי. 238 749.

כן, העבירו לדיסק את הקלטת אותו אירוע בלתי־נשכח, ב"רויאל פסטיבל הול" בלונדון, ב־20 בפברואר 1967. לכבודו של מי שהיה גדול המלווים — בפסנתר. השתתפותו. אשתקד הלך לעולמו. האי־אם־איי מיהרה להוסיף לתקליטים ולקלטות של הקונצרט גם דיסק, באיכות משופרת. שלושת הגדולים שרים לידר של מוצרט, שוברט, בראמס, שומאן, הוגו וולף, מנדלסון היידן. אליזבת שוורצקופף ודה לוס אנחלס "משתתפות" בדואט החתולים, של רוסיני, כשהקהל מלווה אותן ברעמי צחוק. זה היה תקליט נפלא. עתה דיסק נפלא באיכות־צליל טובה עוד יותר.

★ בניאמינו ג'ילי: "מאמא". דיסק אי־אם־איי, מאנגליה, העברה למאסטר דיגיטאלי, 254 769.

בסידרת "סטודיו", הצנועה, של אי־אם־איי, אפשר לקבל עתה את מה שיצא לאור בתקליט איטלקי ב־1962: בניאמינו ג'ילי, הטנור מתוק הקול היה גדול באופרות וגם רווה בנת מלוהים כמו "מאמא", "לה פאלומה", "לה רגאצה" (השעה שירים) איטלקיים, ספרדים, אחרים. מלווה אותו תזמורת בלתי מוכרת. וההקלטה שופרה הרבה. השמאלץ ניגר מן הדיסק, בכמויות.

רשות הדואר
השירות הבולאי

חותמת דואר מיוחדת
לרגל יריד
"אדם ומעונו 88"
ביום ה' י"ח באייר, 5 במאי 1988
תופעל במרכז
הירידים בת"א חותמת מיוחדת לרגל
יריד "אדם ומעונו 88"

האוניברסיטה העברית בירושלים

מרכז מרטין בובר
מודיעים
על פתיחת ההרשמה
לשנת הלימודים תשמ"ח
לתכנית מעלה
מסלול עיוני ללומד המבוגר
המיועדת לבני 40 ומעלה ולגימלאים

תכנית אקדמית חדשנית לגימלאים ולגילאי־הביניים המבקשים להצטרף לקהילה האוניברסיטאית ולהשיג תואר אקדמי תוך כדי עבודתם או ללמוד לימודים לשמם ולמלא את שעות הפנאי בתכנים אינטלקטואליים.

המעוניינים בפרטים נוספים יפנו בהקדם למרכז מרטין בובר הר־הצופים טל. 02-882443

תיאטרוני ישראל
הערב יום ג' 3.5
תיאטרון הבימה:
שאלה שבת: 20.30
אנשים קשים: 20.30
בית ספר לנשים — במאי פבט: 20.30
התיאטרון הקאמרי:
עלובי החיים: 20.30
אבא קראנץ: בתיאטרון ירושלים: 16.30, 20.30

תקליטור taklitor
מבחר גדול מאוד
של
קלטות וידאו
אופרות, בלטים,
מחזות זמר
וקונצרטים
החל־מ־33 ש"ח

התיאטרון הלאומי הבימה · תיאטרון ירושלים · התיאטרון העירוני חיפה

פרופסור ברנרדי

מאת **ארתור שניצלר**
בביצוע תיאטרון הרזידנץ מינכן

מתוך העיתונות: "הישג חשוב ומרשים של אחד התיאטרונים המרכזיים בגרמניה".

ירושלים — "תיאטרון שרובר": 28.5, 29.5
תל־אביב — "תיאטרון הבימה": 31.5, 1.6
חיפה — "תיאטרון חיפה": 5.6

ההצגה בשפה הגרמנית עם תרגום סימולטני לעברית

כרטיסים ניתן להשיג במשרדי פסטיבל ישראל בירושלים טל' 669935, 02-669980; בת"א: במרכז מיזור ב"היכל התרבות" טל' 299319, 299035; בחיפה: מרכז מיזור "גרבר" שד' הנשיא 129 טל' 384777, 04-384222.
ישראכרט

הבימה התיאטרון הלאומי
הארץ עיתון לאנשים חושבים

עיריית תל־אביב יפו
מקיימים בשבת 7.5.88 ב־11.00
מוספשבת
עם
מיכאל הנדלזלץ
עם תחילת הצגות **"סאלח שבתי"** ב"הבימה":
- ★ **אפרים קישון**
- ★ **נורית הירש, זאב רווה, גאולה נוני, חני נחמיאס, יהודה אליאס, ראובן לביא ודפנה דקל** — ופזמונים מתוך ההצגה (ליד הפסנתר חיים גרינשפן).
- ★ **מאיר שלו** על ספרו החדש **"רומן רוסי"**
- ★ **הבימאי הפולני הנודע אנדז'י ויידה והמעצבת כריסטינה ויידה, לקראת "הדיבוק"**
- ★ **יוסי ידין, אילן אשד ומשה זורמן** על תכניתם **"מלים להצוצרה ופסנתר"**
- ★ **יפעת ולטמן** — צ'לו **ומאיה ולטמן** — פסנתר, **ועידית צבי לקראת "ימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון"**

הנחה 50%
למנויי "הארץ" ו"הבימה" ולבעלי תעודת תושב או תעודת קשיש של ת"א.

הארוע באדיבות
כתר בית הוצאה לספר הטוב
חנות הספרים בהבימה
פתוחה מ־11 בבוקר עד 11 בלילה

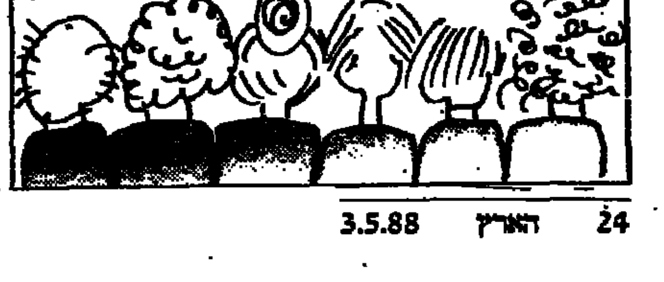

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים: מ־8 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר מגן דוד אדום טל' 101.

מגן דוד אדום: ירושלים 523133; תל־אביב 5793333, 5793334; חיפה 512233; גוש דן 781111; הרצליה 052-541333; נתניה 053-23333; רחובות 08-451333; בת־ים 5611111; חולון 803133; לוד־רמלה 08-221022; באר שבע 057-74767.

מוקד מידע רפואי בקופת־חולים: בימים א'־ה' — 20.00–8.00; ביום ו' — 15.00–8.00; טל' 03-433300.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב: איכילוב — (ילדים); איכילוב — (פנימית, כירורגיה); ירושלים: ביקור חולים — (פנימית, כירורגיה); שערי צדק — (כירורגיה); הדסה עין כרם — (אורתופדיה, ילדים, עיניים, א.א.ג).

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב: בן יהודה, בן יהודה 142, 223535; רמת גן; ירושלים: יפו 212, 580073; חיפה: 524113; חולון; בת ים; רמת גן; פתח תקוה; נתניה; רחובות: 715136; חדרה: 322539.

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא מבחנות, משמורת, מיניות — אבחון מיניות. ימים ב', ג', ד' — 19.00–16.00.

מרכזי מידע — אגד

02-304304, 03-432777, 04-549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

חינוכית
08.00 הרשות קול ישראל
08.05 שעת כושר
08.15 השכן עשוט ד'
08.40 ראשית הקריאה
09.00 אנגלית ח'
09.20 השכן
10.10 אנגלית ד'
10.30 רחוב סומסום
11.00 צרפתית על־יסודי
11.15 השכן ה'
11.30 ארץ מולדת
12.00 גאוגרפיה ז'-ט'
12.25 ספרות על יסודי
13.00 מוסיקה ע"י העשרה
13.30 מרעי הטבע
14.00 הרשות קול ישראל
14.05 סרט קולנוע
15.40 שעת כושר
15.55 פרפר נחמד
16.20 עיר הזהב הנסתרות
17.00 ערב חדש

כללית
17.30 זכו להרשות
17.50 הפרוגנים
18.20 קטנטן
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) המוזיאון הגדול בעולם
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 1 יותר מדי
20.30 בלבוסק
21.00 מבט לחדשות
21.30 תשדירי שירות
21.40 מבט שני
22.20 שלי ורק שלי
23.10 מסך אישי
23.50 מסוף של מקום

ערוץ 2
18.30 קימבה, האריה הלבן
19.00 ארצין שביר
19.50 "דבע לפני..."
20.00 "בוניקה"
21.00 משירי ושני יוסכה; בריאן ארמס ו"מעלס 42"
20.30 איך כמו בבית (קומי)
21.10 תעשיית הקולנוע
22.00 חדשות באנגלית
22.20 רצח במשיכת קולמוס
23.10 עני ועשיר (הראבה)

ירדן ערוץ 6
18.00 אות המספר
18.50 סרטים מצוירים
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 לקט שירים
19.30 חדשות בעברית
20.00 חדשות בערבית

לבנון ערוץ 12
14.30 היום אוהים (סדרה)
15.00 מועדון 700
15.30 התעמלות
16.00 האיגוד הלוליני
16.30 הבית המעופף (סבי)
17.00 שוכני הסלעים
17.30 סרט
19.00 נסיעה בזולל
20.00 חדשות בערבית
20.30 חדשות באנגלית
21.00 צוות לצעיר
21.00 מקלבחיד
23.00 זאב מעופף
24.00 מועדון 700

רדיו

קול המוסיקה
06.02 צלילי בוקר
07.09 בהסמנה ביטתה
09.00 קונצרט בוקר
11.57 פינת השיר
12.00 מן המוסיקה
13.05 באמצע היום
15.00 מוסיקה צעירה
16.00 מגדולי הקונצרטים בעולם
17.30 קולות
18.00 מבחר התקליטים
19.00 מגיני אספרה
20.05 אינטרלוד
20.30 קונצרט מוקלט: התזמורת הסימפונית י־ם
22.30 ג'אז קלאסי
23.00 מחזורי יצירות

רשת א'
15.30 האוניברסיטה המשדרת
16.05 מועדון שעון הזהב
17.10 צבעי הקשת
18.06 מבות ערב
19.05 סיכום ומשנה הזמנה
19.10 דף גמרא יומי
19.20 פרקי היום בתנ"ך
19.30 שידורים לעולם
20.05 שיר חגות בקפעתך
22.05 שטנות
00.05 יומן חצות
00.15 להיראות בחלום

רשת ב'
18.06 אצבע על הדופק

רשת ג'
18.06 מקום באמצע
21.05 ארזם שניק
23.05 מגיני ג'אז

גלי צה"ל
18.05 שעה קלה על כלכלה
18.45 השבוע בשבוע
00.05 ציפורי לילה
02.00 לא רוצים לישון
05.00 צלילי בוקר

צה"ל 1
19.05 מה נשמע
20.05 כוכב הערב — שמשה ודמארי
21.30 לילה לא שקט
22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים
23.05 עשרים הערבע היום
23.55 שירת חצות

צה"ל 2
19.05 שלישה מתמון
20.05 ש"ס
22.05 המסטה עשר — עם מיכל גיב
23.05 קול הג'אז הזה

שידור קבוע

רשת א'
07.30 הידיקה, עבדית קלה
08.05 הצה עם בני הגל
09.05 טלודיה שיזות מידע
10.05 שידוקה, מולות ושירים
11.05 מוסי בוקר
12.05 מעורב ירושלמי
14.06 בראש צעיר, מאמחין לילדים

רשת ב'
07.00 הבוקר הזה
08.05 עשים עניין
09.05 ביקור בית. עם רבקה מיכאלי
10.05 כל צבעי הרשת
12.10 אלף־אלף בב'

רשת ג'
06.04 בוקרה לערוצי
07.07 שיר בבוקר־בבוקר
09.05 גיבליה. עם מיכל שמואלי
10.05 דברים טובים. עם שמרה איתמר
11.05 שבעים מי יודע, שיר שבת השבעים
12.05 אחנה זמנשות, עם יוסי סיאם
13.05 רק בינה ולו, עם מנחם פרי
14.00 לי ולך שיר הרכה
15.05 חדש, הרש ומהוה, עם שש

גלי צה"ל
06.05 צלילי בוקר
06.30 מקומים עיל, חרשות
07.07 אלא שבת עם אלמן זמנצקי
08.00 בוקר־טוב ישראל, אקטואליה
09.05 מוסיקה, עם אורלי יניב
10.05 עשר, שירים צבעיים
10.55 יומן שידורים
11.05 זמן לשבשיר
13.05 דרדרים, עם רוני לבון
13.55 לאחר, סיפור היום במשה
14.05 מחינה יומית
עם יצחק בר־נר ואורלי יניב
15.05 שירים לגמ, עם צרה של
16.05 ארבע אחר־הצהריים
17.00 ערב־טוב ישראל
16.05 הנה יומית, עם יקיר אביב

קולנוע

תל־אביב
אורלי — מכות ירח 5.00, 7.30, 9.30
אסתר — לאשמתך (חלק 6) 5.00, 7.20, 9.45
בן יהודה — היור גורלי 4.30, 7.15, 9.30
בית לסין — בית הבובות 11.15
גורדון — חלב קרב 4.30, 7.30, 9.30
גת — שאלה של שפיות 5, 7.30, 9.45
דקל — חשוד 7.00, 9.30
דיזנגוף 1 — מכי והוד שושם את זה 11.00, 13.30, 5, 7.30, 9.50
דיזנגוף 2 — סמקך 11.00, 13.30, 4.00, 9.30; דאן דה פלורט 7.30
דיזנגוף 3 — תקוה ותהילה 11.00, 13.30, 5.00, 7.30, 9.50
הורוביץ — חשד גורלי 7.45, 9.45
סטס — 13.00
הקולנוע — בית ציוני אמריקה — יומי של הוטה 4.30, 7.30, 9.45
חן — רב מכר 5.00, 7.30, 9.30
חן 1 — תל סרים 4.50, 7.25, 9.50
חן 2 — זר שמור עלי 5.00, 7.30, 9.55
חן 3 — הקיסר האחרון 12.30, 3.30, 6.30
חן 4 — אימפריית השמש 2.11, 6.30, 9.30
חן 5 — מעקב צמוד 11.00, 2.00, 6.30, 9.50
לימור — עשבי פרא 4.30, 7.00, 9.30
לב 1 — חופשה בכפר 2, 5, 7.40, 9.55
לב 2 — הטבעי הנמור 2.00, 4.45, 7.15, 9.45
לב 3 — מלאכים בשמי ברלין 5.00, 9.45
קונלקה: 2.00, 7.30
לב 4 — עסקי משפחה 5.2, 7.50, 9.50
מוזיאון ת"א — עיניים שחורות 4.30, 7.30, 9.30
תהזיה הישראלית — שם הנדר 10.00 בערב
סוון — הזמה הביבי 4.30, 7.00, 9.30
דאגר 12.00, חצות
סינמטק ת"א — מאריה האלבסקה 7.00
אליס ארוכה 9.30
פילה 1 — שם המשחק 5.10, 7.40, 9.40
פילה 2 — מכות ירח 5.00, 7.30, 9.30
פילה 3 — סמסמבר 5.00, 7.30, 9.30
פאר — ארוני הכהול 5.00, 7.30, 9.30
פריז — לידי איב 12.00, 2.00, 4.00, 7.15
9.30, משה "ראי" 11.30 בלילה
צפון המחודש — להתראות ילדים 5.00, 7.30, 9.45
תכלת — העולם לפי גארפ 7.00, 9.30
הקיסר האחרון 3.30, 6.30, 9.30
תל־אביב — הלום 5.00, 7.30, 9.30
מוקס (רחובות) — אשה מגלה 5.00
הלימה שרב, אשה מגלה 10.00, 12.00 חצות
שוקו — חנה כבש 6.15, 9.15

בת־ים
אודיטוריום — תל אביב לוס אנגלס 5.00, 7.15, 9.30
עצמאות — לילה מגניב 5.00, 7.30, 9.30

חדרה
חן — מעקב צמוד 7.00, 9.15
חירות — עבודה בעיניים 5.00, 7.30, 9.15

רמת השרון
כוכב — הדברה מאה 4.15, לילה מגניב
7.00, זכר מאותן 9.30

ירושלים
אדיסון — חנה כבש 6.00 — 9.00
אורגיל — תל סרים 4.30, 6.50, 9.15
אור 1 — הקיסר האחרון 5.00, 8.15
אורנען — עיניים שחורות 4.30, 7.00, 9.15
בית אגרון — אי מי זה מבוכבי אור 6.00
בית הכרם — שבכר הבשרים 6.15, 8.00, 10.00
הסמנה 12.00 חצות
כפיר — מכות ירח 4.30, 7.15, 9.15
סמדר — סמסמבר 7.15, 9.15
סינמטק 1 — מהרבים באמבה 4.00
סינמטק 2 — דיוקנו של ג'ייסון 7.00
עדן — הלום 4.30, 7.15, 9.15
עמיר — חופשה בכפר 7.30, 9.30
רון — הרגלים בזיווג 4.30, 7.30, 9.30
תיאטרון ירושלים — להתראות ילדים 7.00, 9.30

טבריה
יר שמרית — חנה כבש 7.30

רמת גן גבעתיים
אורנים — שאלה של שפיות 5.00, 7.25, 9.45
אורדע — הפשיסה על הנשמ 7.15, 9.30
הדר — מכות ירח 5.00, 7.30, 9.30
לילי — יום השובע 7.30, 9.30
שבחם — היור גורלי 7.00, 9.30
רב גן 1 — תל סרים 5.00, 7.30, 9.55
רב גן 2 — מעקב צמוד 5, 7.30, 9.50
רב גן 3 — דאן דה פלורט 5.00, 7.20, 9.45
רב גן 4 — הקיסר האחרון 6.15, 9.15

קרית אונו
ברכז קולנוע — תל אביב — לוס אנגלס 8.00

כפר סבא
חן — דאן דה פלורט 7.15, 9.30
עצמ — היור גורלי 7.15, 9.30

רחובות
בית העם — היור גורלי 7.15, 9.30
דוד — יומו של הוטה 7.15, 9.30
חן — הלל שיזע לגזר 5.00; עשבי פרא 7.00, 9.30

הרצליה
דוד — יומו של הוטה 7.15, 9.30
חן אביויה — אבא דר מנזר 7.00, 9.30
מלון דניאל — סמסמבר 7.15, 9.30
תפארת — הקיסר האחרון 6.30, 9.30

נתניה
סמדרי — עיניים שחורות 5.00, 7.15, 9.30
שרון — ריקוד משמחה 5.00
דאן דה פלורט 7.00, 9.30
דור — רוז ביירגי קתם 7.15, 9.30

ראשל"צ
רון 1 — חנה כבש 6.45, 9.30
רון 2 — מכות ירח 5.00, 7.30, 9.30

בית שאן
נהגים — עבודה בעיניים 7.15, 9.15

חיפה
אורה — קן הקוקיה 6.30, 9.00
חן — ארוני הכהול 4.30, 7.00, 9.15
אמפי — להתראות ילדים 7.00, 9.15
רב בת 1 — שאלה של שפיות 4.30, 6.50, 9.15
רב בת 2 — זר שמור עלי 4.30, 7.00, 9.15
סינמטק — מוסמנגר 7.00, אישה בחלון 9.30
עטמון 1 — היור גורלי 4.30, 6.45, 9.00
עטמון 2 — חנה כבש 6 — 9.00
עטמון 3 — עבודה בעיניים 4.30, 7.00, 9.15
פאר — תל אביב — הלסטרים 4.30, 6.50, 9.15
רב אור 1 — הקיסר האחרון 5.00, 8.15
רב אור 2 — מעקב צמוד 4.30, 6.50, 9.15
רב אור 3 — חשוד 4.45, 6.45, 9.15
רון — מכות ירח 4.30, 7.00, 9.15
שביט — יומו של הוטה 7.00, 9.15
קרן אור — המחודש — יהושע יהושע 4.30, 7.00, 9.15

קריות (חיפה)
אורות — מכות ירח 7.00, 9.15
בית העם — להתראות ילדים 9.15
היכל — אימפריית השמש 9.00
כוכבי — הלם קרב 9.15
ביאליק — ללא מוצא 7.00, 9.15
ספנון — אי אשר לקנות אהבה 7.00, 9.15
ספיר — חשוד 7.15, 9.30

עכו
אודיטוריום — הגדת 7.00, ריקוד משמחה 9.00

עפולה
מגשומות — היור גורלי 9.00
היכל התרבות — תקוה ותהילה 7.00, 9.15

פתח תקוה
היכל 1 — חנה כבש 5.00, 6.15, 9.10
היכל 2 — היור גורלי 4.30, 7.30, 9.45
היכל 3 — הקיסר האחרון 7.15, 9.10

חולון
מרכז קרית שרת — מקסים אלוני 4.00
הקסה ובשרים — 7.15, 9.30
ארמון — הלם קרב 7.30, 9.30
מגדל — אימפריית השמש 6.45, 9.30
ממדי — היור גורלי 3.00, 7.30, 9.30
רינה — מכות ירח 7.15, 9.30

נהריה
היכל — עבודה בעיניים 7.15, אלמנה שחורה 9.15
היכל התרבות — היור גורלי 7.15, 9.15
רון — מאגן 7.15, 9.15

אשקלון
אסתר — היור גורלי 7.30, 9.30

אשקלון
אמירי — היור גורלי 7.30, 9.30

באר שבע
חן — להנאי הנמש 5.00, 7.15, 9.30
היכל התרבות — אי מי זה 4.30
ירושלים 7.30, 9.15

צפת
בית אלון — ריקוד מרשה 9.15